

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

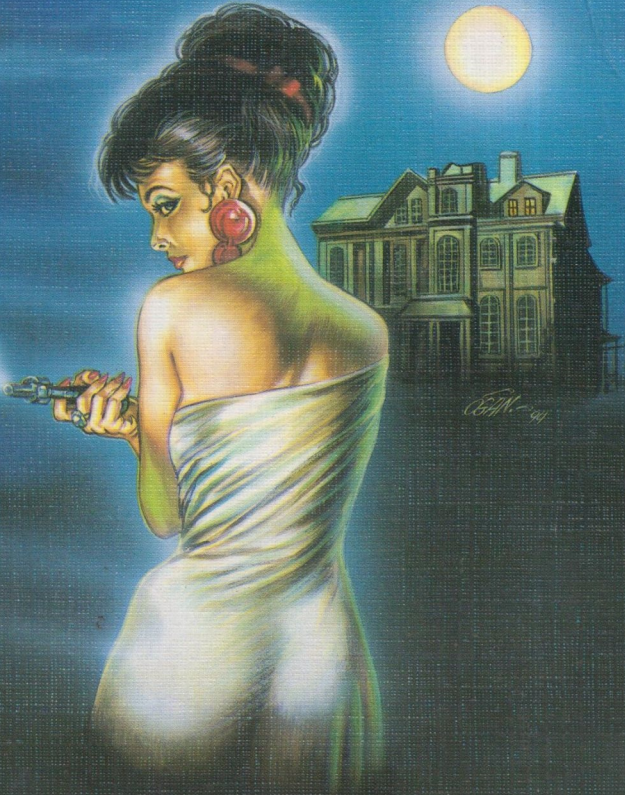
Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

RUTH RENDELL

TİMSAH KUŞU

İNKILAP KİTAPÇI KİTAPÇI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranney.org>

**RUTH
RENDELL
•
TİMSAH
KUŞU**

Copyright

Kingsmarkham Enterprises 1993

Türkiye’de yayım hakkı:

İNKILÂP KİTABEVİ 1994

Yayın Sanayi ve Tic A.Ş.

Ankara Cad. No:95 34410

Sirkeci - İSTANBUL

Tel: 514 06 10-11

Fax: 514 06 12

Dizgi:

Pamukçuoğlu

Tel: 513 81 43

Bu kitabın her türlü

yayın hakları Fikir ve Sanat

Eserleri gereğince

İnkılâp Kitabevi Yayın Sanayi ve

Ticaret A.Ş. 'ye aittir.

ISBN975-10-0799-2

95-34-Y-0051 0066

95 96 97 98 99 9 8 7 6 5 4 3 2 1

Baskı:

ANKA OFSET

Matbaacılar ve Ambalajcılar San. Sitesi

Yüzyıl Mahallesi No:38 Bağcılar

İSTANBUL

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

RUTH RENDELL
TİMSAH KUŞU
"The Crocodile Bird"

Dilimize Çeviren:
Nazan Tuncer

İNKILÂP KİTABEVİ

YAYIN, SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranney.org>
Ankara Cad. 93 - 34410 İSTANBUL

Don, Simon, Donna ve Philip'e

BİRİNCİ BÖLÜM

DÜNYA başına yıkıldığında saat gecenin dokuzuydu. Saat beşte olay olduğu zaman değil, saat altıbuçukta polisler geldiğinde Eve ona küçük kalede saklanıp ortalarda görünmemesini söylediği zaman da değil, ama hava iyice karmaya ve etraf eski sessizliğine bürünmeye başladığı zaman.

Liza her şeyin tamamen bitmiş olmasını diledi. Arabanın patikadan köprüye doğru gidişini seyrettikten sonra bekçi evine döndü, yukarı çıkıp yatak odasının penceresinden köprü'nün üzerinden geçerken arkasındaki kırmızı ışıklarını, tepelere doğru tırmanan virajlı yolu çıkarken kendine doğru döndüğünde farlarının ışıklarını seyretti. Arabanın ışıkları gözden kaybolunca, gökyüzündeki kırmızı ay ve bir avuç yıldızdan başka görünürde bir tek ışık kalmamıştı, artık emniyette olduklarını hissetti.

Aşağı indiğinde Eve'i sakın sakın kendisini beklerken buldu. Şimdi artık konuşacaklardı ama tabii ki başka şeylerden bahsedeceklerdi; belki de müzik dinleyecekler veya kitap okuyacaklardı. Eve yüzüne rahat bir ifade vermeye çalışarak gülümsedi. Ne kucağında kitabı ne de elinde dikişi vardı. Liza, Eve'in ellerinin titrediğini fark edince içini bir korku kap-

ladı. İlk korkuyu o küçük ve her zaman metin ellerin belli belirsiz titrediğini gördüğü zaman hissetti.

Eve "Sana çok ciddi bir şey söyleyeceğim" dediğinde Liza Sean hakkında olduğunu tahmin etti. Eve, herhalde Sean'la olan ilişkisini fark etmiş ve bundan hoşlanmamıştı. Anı bir şokla Eve'in hoşlanmadığı veya planlarına karşı gelmek isteyen erkeklere ne yaptığını hatırladı. Onu Sean'dan ayırmak için elinden geleni yapacaktı ama ya başaramazsa ne yapacaktı? Kendisi emniyeteydi, her zaman da böyle olmuştu. O, timsahın çenesine tünemiş bir kuştı. Ama Sean incinebilirdi, ve Sean'ın en yakın aday olduğunu açıkça görebiliyordu. Gergin bir şekilde bekledi.

Fakat konu tamamen farklıydı. "Senin için çok zor olacağını biliyorum Liza ama, buradan gitmek zorundasın."

Liza pek anlayamadı. Eve'in kendilerini kastettiğini sandı. Zaten bu korku birkaç gündür onları tehdit ediyordu. Bu Eve'in kazanamadığı bir savaş ve başaramadığı bir zaferdi.

"Ne zaman gitmemiz gerekiyor?"

"Biz değil. Sen. Polise senin burada oturmadığını söyledim. Senin arada sırada beni ziyarete geldiğini sanıyorlar. Onlara senin adresini de verdim." Eve, Liza'ya sertçe bakarak "Senin Londra'daki adresini" dedi.

İşte o zaman dünyanın yıkılması ve gerçek korku başladı, Liza o dakikaya kadar gerçek korkunun ne olduğunu bilmediğini farketti. O ağustos akşamında saat dokuzu birkaç dakika geçinceye kadar. Eve'in ellerinin artık titremiyor, gevşek bir şekilde kucağında duruyordu. Liza yumruklarını sıktı.

"Benim Londra'da bir adresim yok ki."

"Artık var."

Liza sarsılmış bir sesle: "Hiçbir şey anlamıyorum," dedi.

"Senin burada oturduğunu anlarılarsa, neler gördüğünü, neler duyduğunu soracaklar, belki de geçmiş hakkında bile sorgulayacaklar. Sana güvenmediğim için değil," Eve zalimce gülümsedi, "Benim kadar iyi yalan söyleyebileceğine inanmadığım için değil, emniyette olman için, buna emin ol."

Liza bu kadar korkmuş olmasaydı bir kahkaha atacaktı. Bir zamanlar Eve, totaliterlerin de gizli polis teşkilatları ile yaptıkları yalan propagandalarını insanların emniyetleri için olduğunu söyleyerek haklı göstermeye çalıştıklarını söylemiş miydi? Fakat o kadar korkmuştu ki, o kadar ki yıllardır Eve'e ismiyle hitap ettiğini unutmuş, çocukluğunda kullandığı şekle dönerek "Anne ben yalnız gidemem," diyebilmişti.

Eve bunu farketti. Zaten o her şeyi farkedirdi. Sanki bu hitap ona ani bir acı vermiş gibi ürküttü. "Evet, gidebilirsin. Gitmelisin. Heater'ın yanında emniyette olacaksın."

Londra'daki adresin ne olduğu anlaşılmıştı şimdi. Sanki on yedi yaşında değil de, küçük bir çocuk gibi "Burada kalabilirim, geri dönerlerse saklanırım," dedi. "Geri gelmeyecekler." Aniden içini çekti, çıkan ses kendisinin değil de bir bebek sesiydi sanki. "Gelirler mi?" diye sordu.

"Öyle sanıyorum. Hayır, öyle olduğundan eminim. Büyük bir olasılıkla yarın sabah gelirler."

Liza, Eve'in hiçbir şey açıklamayacağını biliyordu, o da zaten hiçbir açıklama istemiyordu. Kendi bildiklerini, dehşet verici çıplak gerçekleri itiraflara belki de özür dilemelere tercih ediyordu. Tekrar "Ben gidemem," dedi.

"Gitmek zorundasın. Hem de tercihen bu gece." Eve dışarıdaki karanlığa bakarak "Yarın ilk iş" diye ekledi. Bir an için gözlerini kapadı, sonra tavandaki bir noktaya bakışlarını sabitleştirerek ıstıraplı bir yüz ifadesiyle "Lizzi, seni bunlar için büyütmediğimi biliyorum. Belki de hata yaptım. Sadece iyi niyetli olduğumu söylemek istiyorum," dedi.

Liza, bütün bunları onun iyiliği için yaptığını söylememesi için dua ederek "Gitmeye korkuyorum" diye fısıldadı.

"Biliyorum, oh, biliyorum." Sesinde sevecen fakat üzgün bir özlem vardı. Eve'in koyu renk gözleri merhamet doluydu. "Dinle söylediklerimi aynen yaparsan çok zor olmayacak, sonra da Heather'la birlikte olacaksın. Sen her zaman benim dediklerimi yaparsın, değil mi Lizzi."

Yapmam. Bir zamanlar yapardım diye düşündü Liza. Korkusu onu kaskatı kesmişti, "Heather Londra'da oturuyor, adresini yazdım, işte burada. Buradan otobüs durağına kadar yürüyeceksin. Nerede olduğunu biliyorsun, köye giden yolun üzerinde, köyle köprü'nün arasında ve otobüs geldiğinde —ilk otobüs 7.30'da gelir— binip şoföre nereye gitmek istediğini söylemen gerekiyor. Paranı uzatıp, "Lütfen istasyona" diyeceksin. Burada o da yazılı. Otobüs seni istasyona getirecek, yalnız istasyonun biraz dışında durur, sonra üzerinde 'bilet' yazan yere gidip Londra'ya tek kişilik bir bilet alman gerekiyor. "Londra'ya tek kişilik" demen yeterli. O da burada yazılı, Paddington - Londra.

"Ben Heather'la görüşüp senin geleceğini haber veremem. Gidip evden telefon etmeye kalkarsam Matt görebilir. Zaten polisler de oradalar. Fakat Heather evinde çalıştığı için onu her an orada bulabilirsin. Paddington istasyonuna gelince üzerinde 'taksi' yazan yere gitmelisin. Heather'in evine kadar taksiye binmelisin. Taksi şoförüne elindeki adres yazan kağıdı göstermen yeter. Bütün bunları yapabilirsin, değil mi Lizzie?"

"Neden sen benimle gelemiyorsun?"

Eve bir süre sesini çıkarmadı. Liza'ya değil, duvarda asılı duran, bir zamanlar Bruno'nun yapmış olduğu tabloya bakıyordu. Gün batımında Shrove, mor ve altın rengi ile maviye bakan yeşil. "Bana bir yere ayrılmamamı söylediler. 'Herhalde bir yere ayrılmayı düşünmüyorsunuzdur' dediler." Omuzlarını her zamanki karakteristik haliyle kaldırıp hafifçe silkeerek "Yalnız gitmek zorundasın, Liza. Sana bir miktar para vereceğim."

Liza paraları küçük kaleden getireceğini biliyordu. Eve dışarı çıktığında Liza kendisini bekleyen çetin mücadeleyi düşündü. İmkansız diye geçirdi aklından. Rüyalarında bazen kendini bir yerlerde kaybolmuş görürdü. Bunlar onun her zaman gördüğü rüyalar, yabancı bir yerde terkedilmiş ve ça-

resiz aranırken. Zaten her yer ona yabancı değil miydi? Bazen terkedilmiş gri beton binaların bulunduğu bir yerde, bazen boş tünellerin ve penceresiz duvarların olduğu bir yerlerde. Tabii bunları çok iyi hatırladığı Victoria devri edebiyatının, artık yavaş yavaş unutmakta olduğu eski siyah-beyaz filmlerin bazı sahnelerinin, Dickens'in fareli dar sokaklarının veya eski bir film stüdyosunun etkisinde kalarak hayalinde yaratıyordu.

Para bin paundluk banknotlar ve birkaç bozukluktan ibaretti. Eve, Liza'nın daha önce hiç para tutmadığını düşünerek, paraları avucuna koyup, parmaklarını kapattı. Liza'nın demir para kutusunu çoktan bulmuş olduğunu tabii ki bilmiyordu.

Bozukluklar otobüs içindi; tam otobüs parası tutarındaydı. Şöföre ne söyleyecekti? Nasıl soracaktı. Eve Liza'nın yanına oturarak kağıda yazmış olduğu şeyleri tekrar anlatmaya başladı.

"Sen ne olacaksın?" diye sordu Liza.

"Belki hiçbir şey, sonra tekrar buraya dönersin ve her şey eskisi gibi olur. Bütün bunları göğüslemeliyiz, bir ihtimal beni tutuklayabilirler, hakimın önüne çıkmam gerekebilir, ondan sonra mahkemeye, sonra daha büyük mahkemeye. O zaman bile çok kötü olmayabilir, bir veya iki sene sürebilir. Eskisi gibi değil artık - bu durumda bile son derece inandırıcı olabiliyordu - tarih kitaplarında olduğu gibi davranmıyorlar. İşkence yok Lizzie, zindan veya ebediyen bir hücreye kapatma cezası yok artık. Fakat bütün bunları kısa bir süre için göğüslemek zorundayız."

"Sen bana hiçbir şeyi göğüslemeyi öğretmedin," dedi Liza.

Bu sözler Eve'in suratına inen bir şamar gibiydi. Liza'nın çok nazik ve ümitsizce konuşmasına rağmen Eve ürktü.

"Biliyorum. Bütün bunları iyilik olsun diye yaptım. Hiçbir zaman böyle sonuçlanacağını düşünmedim."

"Peki, ne düşündün?" diye sordu Liza ve hiç cevap beklemeden yukarıya odasına çıktı.

Eve iyi geceler demek için odasına geldi.

Hiçbir şey olmamışcasına neşeli görünüyordu. Gülümsüyordu ve son derece rahat davranıyordu. Bu ruh hali Liza'yı her zamankinden daha çok korkuttu. Eve'in aniden derin bir uykuya dalacağını ve saatlerce uyuyacağını sandı. Eve, iyi geceler dileyerek onu öptü ve sabah erkenden yola çıkmasını ve yanına fazla bir şeyler almamasını tembihledi, çünkü Heather'in dolaplar dolusu giysisi vardı. Abartılı bir gülüşle söylemenin çok zor geldiğini ama sonunda tuhaf bir şekilde özgür olduklarını söyledi. "Gördüğün gibi olabileceğin en kötüsü oldu Lizzie, bu ikimiz için de bir çeşit kurtuluş." Odadan çıkmadan önce Liza'nın farketmediği son şey Eve'in kulaklarındaki Bruno'nun küpeleriydi.

Uyumaya hiç niyeti yoktu, ama o kadar gençti ki az sonra uykuya daldı. Bir tren sesi onu uyandırdı. Karanlıkta oturdu ve hemen bunun bir rüya olduğunu anladı.

Yıllardır, çocukluğundan beri vadiden hiç tren geçmiyordu. Trenler olmayınca sessizlik her zamankinden daha çok derinleşiyordu.

Nedenini bile hatırlayamadan korku yeniden içini kapladı. Biçimlendiremediği korkular büyük bir kara bulut gibi parçalandılar - başta oradan ayrılış, otobüs - ya gelmezse? - korkunç tren, bir zamanlar vadiden geçen küçük lokomotifli trenden yüz kat daha büyük olduğunu hayal ettiği tren, elini dudaklarına siper ederek Eve'in kulağına bir sürü şeyler fısıldayan uzun boylu, garip, soğuk ve gizemli Heather.

Bu arada Liza, Sean'ı unutmuştu. Sean'a bütün bu olanları nasıl haber verecekti. Şaşkınlık ve umutsuzluğun ağırlığı onu tekrar yatak çarşaflarının içine gömdü, yüzü gömülü, kulaklarına kadar örtülü öylece yattı. Kuşların cıvıltısı sessizliği bozuyordu. Bazan burada sabahtan akşama kadar duyulan tek ses kuşların sesi olurdu. İnce bir ısıklıkla sabah korusu baş-

lar, sonra, arkasından yüzlerce kuşun bir o kadar ağaç üzerinde şakıdığı duyulurdu.

Artık yatağın içinde iyicene oturdu. Bekçi evinde bir sessizlik hakimdi. Rüzgar çıktığı için kuşlar susmuştu. Çevrelerinde görebildikleri tek ışık Shrove'un ışıkları olduğu için, perdeler her zamanki gibi sonuna kadar açıktı. Pencerenin önünde yatağın üzerinde diz çöktü.

Yüksek ağaçlıklı tepelerin yamacıyla lacivert parlak gökyüzü arasında belirgin bir sınır göze çarpıyordu. Birazdan doğuda kırmızı parlak bir çizgi meydana gelecekti, kıpkırmızı parlayan bir kuşak. Bu arada, evin silüeti, ahırın üzerindeki tek ışık ve ormanın yoğun şekilsiz siyahlığını görebiliyordu.

Dışarıda neler olduğunu bilmek içine ferahlık veriyordu. Şafaktan hemen önce gelen soğuk aydınlık kırları karanlıktan sabah alacasına çıkarıyordu. Bulutlar kadar solgun görünen çayırlar ve nehrin iki yanında sıralanmış akağaçlar çevrelerindeki karanlıktan bir adım öne çıkmış gibiydiler. Liza şimdi ötedeki yüksek tepelerin şeklini görebiliyordu ama henüz yeşillikleri ve onları beyaz bir kemer gibi saran yolu seçemiyordu.

Yataktan kalktı, yavaşça kapıyı açtı ve dışarıyı dinledi. Günboyu durup dinlenmeyen her zaman tetikte, dikkatli, uyanık ve gözlemci olabilen Eve bütün gece ölü gibi uyumuştu. Bugün tutuklanacağını bildiği halde hâlâ rahat rahat yatıyordu. Liza o rahatsız edici duyguyu tekrar hissetti. Bu daha önce de bir kaç kere olmuştu. Annesi bir garipti, kafasının içi tuhaftı, fakat bunu Liza gerçekten nasıl anlayabilecekti, kıyaslama yapacak imkanı yoktu ki.

Yapması gerekenleri ve kafasını başka şeylerle meşgul edebildiği sürece kendisini pek o kadar kötü hissetmiyordu. Bu anların, ileride değil şimdi yaşanması gerektiğini biliyordu. Aşağı kata banyoya indi, geri geldi ve giyindi. Aç değildi, bir daha asla yemek yiyemeyeceğini düşündü. Yemek düşüncesi. bir parça ekmek yemek ve süt içmek düşüncesi bile

midesinin bulanmasına kafi geldi. Eve'in dikiği pamuklu pantolonu, iade dükkanından aldıkları tişörtü ve lastik ayak-kabılarını giydi, üzerine de Eve'in eski kahverengi parkasını alarak yüz paundu her iki cebine böldü.

Acaba Eve onunla vedalaşmak istiyor muydu?

Annesinin yatak odasının kapısını araladı ve Bruno'nun gelişinden hatta daha önceleri Jonathan'ın ilk ziyaretlerinden beri ilk defa Eve içerdeyken kapıyı vurmadan açtığını düşündü. Eve sırtüstü uyuyordu. Oldukça kapalı yakalı beyaz bir gecelik giymişti ve koyu kahve saçları yastığa yayılmıştı. Derin uykusunda mutlu ve güzel rüyalar görüyormuş gibi gülümsüyordu. Liza ürperdi ve çabucak odanın kapısını kapattı.

Artık ortalık fazla karanlık değildi. Bulutlar ağaçların üzerine uzanan kırmızı ince kuşaktan yukarı doğru yükseliyor, koyu mavi tüy kümeleri halinde aydınlanmakta olan gökyüzüne doğru çıkıyorlardı. Kuşların uzaklardan gelen güçlü sesleri önceki sessizliği dolduruyordu. Liza tekrar düşüncelere daldı, buna engel olamıyordu. Ön kapıyı açıp dışarıya çıkmak ve kapıyı arkasından kapatmak belki de hayatında yaptığı en zor şeydi. Bütün gücünün tükendiğini hissederek bir an bahçe kapısına yaslandı. Belki de bundan sonra hiçbir şey ona bu kadar zor gelmeyecekti. Nedenini bilmeden anahtarını da yanına almıştı.

Sabah serinliği soğuk bir el gibi yüzüne dokundu. Bu, kendini tekrar kötü hissetmesine neden oldu ve derin bir nefes aldı. Yarın bu saatlerde nerede olacaktı? En iyisi bunları aklından çıkarmaktı. Patikadan önce yavaş yavaş daha sonra hızlanarak yürümeye başladı, bir yandan da saati tahmin etmeye çalışıyordu. Ne Eve, ne de kendisi hiçbir zaman bir saat sahibi olmamışlardı. Saat herhalde 6:30 ile 7:00 arası olmalıydı.

Hava, arabaların farlarını yakmalarını gerektirmeyecek kadar aydınlanmıştı ama uzaktaki dönemeçli yoldan köprüye doğru geldiğini gördüğü iki arabanın farları yanıyordu. İkisi-

nin beraber oldukları belliydi, çünkü ikisi de farları açık, peş-peşe aynı istikamete geliyorlardı.

Bu arada yolun köprüyle birleştiği yere kadar gelmişti, artık burada yüksek ağaçlar yoktu. Sabah güneşinin nehir sularında yansımaları ve bir zamanlar trenin yamaçlara doğru çıkarken içinden geçtiği tünelin ağzını görebiliyordu. Arabaların ikisinin birden farları söndü. Liza artık onları göremiyordu ama bu tarafa doğru geldiklerini biliyordu. Bu tarafta gidebilecekleri başka bir yer yoktu.

Köprüye giderse her ikisinin de önünden geçmeleri gerekecekti, hatta yanında durabilirlerdi. Yolun kenarından tırmanarak böğürtlenlerin ve fundalıkların arasına saklandı. Arabalar önünden süzülüp sessizce geçtiler. Bir tanesinin tepesinde mavi bir lamba vardı fakat yanmıyordu.

Liza korkudan tuttuğu nefesini birden içini çekerek salıverdi. Geri geleceklerdi. Eve'yi geri getireceklerdi. Tırmandığı yerden aceleyle inerek köprüye doğru koşmaya başladı. Nehir geniş, derin ve cam gibiydi, içindeki kayaları yutmuyor, aralarından geçerek minik dalgalar halinde akıp gidiyordu. Köprü'nün üzerine geldiğinde Liza pek akıllıca olmayan bir şey yaptı ve dönüp arkasına baktı.

Belki bir daha buraları hiç göremeyecek belki de bir daha asla geri gelemeyecekti. Shrove'da asılı duran bir resimdeki kadının yaptığı gibi durdu, tekrar geriye baktı. Eve, beyaz elbiseler içindeki bu kadının Lott'un karısı olduğunu ve baktığı yerin de Plain City'deki terk edilmiş evi olduğunu söylemişti. Fakat, resimdeki o ücra ve çirkin yerler yerine Liza'nın ağaçların arasında gördüğü, sisli ıslak çayırlardan yükselen akağaçlar ile balsam ağaçları, Shrove Malikanesinin hanımelleri ve gelinciklerle süslenmiş zarif silüetiydi.

Altın bir küme halinde yükselen güneş, taş cephesine soluk amber rengi ışıklar saçmıştı. Cephesinde kaynağı bilinmeyen bir arma vardı, her iki yandan geniş terasa çıkılan merdivenler, aşağıda dar kapısı ve yukarıdaki geniş ana ka-

pı. Bu, ön bahçenin görüntüsüydü, zarif sütunlar haricinde arkaya bakan tarafın aynısıydı. Bütün pencereler üzerlerine vuran bu ışıkla kaplanmıştı. Ev, üzerinde bulunduğu arazi ile bütünleşmiş, heybetli ve sakin görünüyordu.

Shove buradan görüldüğü gibi hiçbir yerden görülmezdi. Tepelerin üzerindeki ağaçlar onu gözlerden saklıyordu. Büyükle evlerin mimarları yuvalarını nasıl gizleyeceklerini biliyorlar demişti bir keresinde Eve. Liza evle sessizce vedalaştıktan sonra köprüden karşıya geçip yola doğru koşmaya başladı. Otobüsün durduğu yer bir iki yarda ileride, sol taraftaydı. Eve ne düşünürse düşünsün, Liza bu yoldan daha önce de yürümüş, yeşil otobüsü birkaç kere görmüş ama hiç binmemişti.

Saat kaç olmuştu acaba? Yediyi çeyrek mi geçiyordu? Bu otobüsü kaçırırsa sonraki kaçta gelirdi? Bir saat sonra mı? İki saat sonra mı? Başa çıkamadığı zorluklar tekrar Liza'nın üzerine gelmeye başladı, aşılması imkansız bir kale duvarı gibi Liza'nın önünü kestiler. Otobüsü açıkta bekleyip, geçen polis arabalarının kendisini görmeleri riskini göze alamazdı.

Bütün bunlara rağmen çantasını bir omuzundan diğer omuzuna alarak otobüs durağına yürümeye devam etti. Şimdi treni merak ediyordu. Kaçırırsa, uzun süre Londra'ya giden bir başka tren olmayabilirdi. Bir zamanlar bu vadiden tren çok seyrek geçerdi, her yöne günde sadece 4 defa. Bindiği trenin Londra'ya giden olduğunu nereden bilecekti?

Arkasından gelen bir arabanın sesine döndü, bu polis arabalarından biri değildi. Üzeri kırmızı tenteli ve takırdayan bir arabaydı. Arkasından Liza'nın hiç alışık olmadığı metalik, asitli duman ve bir koku bıraktı.

Durakta bir kişi daha bekliyordu. Yaşlı bir kadın. Liza'nın onun kim olduğu ve nereden geldiği hakkında bir bilgisi yoktu. Köye kadar başka hiçbir ev yoktu. Birden kendini savunmasız ve yapayalnız hissetti. Sanki görünmeyen gözler onu otobüs durağına kadar takip etmişlerdi. Yaşlı kadın sanki kızgınmış veya ondan tiksinişmiş gibi kaçamak bir bakış attı.

Bir araba daha geçtikten sonra Liza artık burada dikilip duramayacağını anladı. Kenarda durup otobüsün gelmesini bekleyemeyecekti. Burada ne işi vardı? Durup etrafına bakınarak ne düşünüyordu? Korkuları ve düşünceleri sanki yutması güç ağız dolusu sıcak bir lokma gibi tahammül edilmez olmuştu. Bu gözleri yere bakan yaşlı kadının yanında bir dakika daha beklese düşüp bayılacak, bağırarak ya da kendini yolun kenarındaki çimenlerin üzerine atıp ağlayacaktı.

Birden içinden koşma arzusu geldi ve buna karşı koymadı. Arabaların geçip geçmediğine bile bakmadan koşarak caddenin karşı tarafındaki ağaçların içine daldı. Yaşlı kadın arkasından bakıyordu. Liza bir ağacın gövdesine tutundu, sarıldı ve serin kabuğuna yüzünü dayadı. Neden bunu daha önce düşünmemişti? Ne yapması gerektiği birdenbire aklına gelmişti. Bunu dün akşam düşünebilmiş olsaydı gecesi ne kadar mutlu geçecekti. Hatta Eve ona ilk gitmesi gerektiğini söylediği zaman gider, karanlıkta vadiyi uçarcasına geçerdi.

Yakınlarda geçit boyunca uzanan bir keçi yolu vardı. Pek geçit sayılmazdı, aslında geçit iki dağ arasında olur diye düşündü, fakat kelimeyi bir yerde okumuş ve çok beğenmişti. Her şeyden önce, yamacı yüz yarda kadar tırmanması gerekiyordu. Motor sesi otomobillerden daha farklı olan otobüsün gümbürtüsünü duyunca aşağı baktı. Tam vaktinde geldiğini tahmin etti. Yaşlı kadın bindi ve otobüs hareket etti. Liza tırmanmaya devam etti. Arabalar dönerken hâlâ oralarda olmak istemiyordu. Patikadaki istikamet okunu gördü, setleri tırmandı ve çite yakın geçen yoldan yürümeye başladı. Güneş yükselmiş ve sıcak basmıştı.

Yoldan uzakta olmak ve arabalar gelirken aşağılarda, onlardan uzakta olacağını bilmek son derece rahatlatıcıydı. Patikanın sonuna geldiğinde kendisini yollardan oluşmuş bir örümcek ağının içinde bulacaktı. Çalılıklarla korunmuş, herhangi bir yere giden ama ana yoldan uzakta. En yakın kasaba 7 mil uzaktaydı. Oraya kadar yürümek yarım saatten fazla

la sürmez diye düşündü. Demek ki saat sekizi biraz geçe onun yanında olacaktı. Onun gitmiş olabileceğini düşünmek bile istemedi, belki de kızmış ve onu terkedip kaçmış olabilir-di.

Kuşlar artık susmuştu. Her şey son derece sessiz ve sakin-di, kum zeminde ayak sesleri bile duyulmuyordu. Çimle-rin üzerinde papatyalar beyaz ve altın sarısı renkleriyle belir-meye başlamış, filbahriler sanki gri kıvrıkcık saç kümesi gibi çitleri sarmaya başlamışlardı. Liza hayatında ilk defa hayvan-larla karşılaştı. Yarım düzine kırmızı inek, iki gri eşek çayırda ot-luyordu. Gece avcılığından eve dönen tekir bir kedi ona şüpheli şüpheli baktı. Birkaç kere kedi görmüştü, birçok kere de resimlerini görmüştü. Ama bu kedi ona egzotik bir vahşi yaratık gibi sevimli göründü.

Parlak sabah güneşi ve vermiş olduğu harika karar, iç-in-deki korkuyu azaltmaya başladı. Şimdi tek korkusu vardı, o da onun gitmiş olmasıydı. Patika başka bir setle son buldu, önüne dar bir yol çıktı, şimdi bu yoldan yürümeye başladı. O kadar ki, yere uzanıp kollarını başının üzerine kaldırsa ve ayaklarını uzatarak yatsa, elleri bir kenara ayakları bir kenara değecekti. Sanki önce açmış ve sonra solmuş olan bitkile-rin sarkan yapraklarından oluşmuş yüksek bir tünel gibi olan bu yoldan ancak küçük bir araba geçebilirdi. Ağaç dalları tepede birleşiyor ve başının üzerini kapatıyordu..

Yol düz, hatta aşağı doğru biraz meyilliydi. Liza gençliğin verdiği heyecan, giderek artan özgürlük duygusu ve aynı za-manda umut ve endişeyle koşmaya başladı. Ya gittiyse? Ha-ber vermeden, yarın ya da ertesi gün Liza'nın nasıl olsa yok-luğunu farkedeceğini düşündüyse. Ellerini cebine soktuğun-da annesinin verdiği notları buldu ve iki küçük yumruk yaptı-ğı avuçlarında buruşturdu.

Yeşil tünelin içinden koşmaya başladı önünde de bir tav-şan koşuyordu. Bir erkek sülün bağırarak kanatlarını çırpı ve sendeledi. Doğru dürüst yürüyemediği gibi uymasını da be-

ceremiyordu. İki tane dişi sülün de arkasından gidiyordu. Böyle şeyler hakkında bilgisi vardı Liza'nın, hatta daha fazlasını da biliyordu, birçok insandan daha bilgiliydi ama bakalım bu bilgiler ona diğerk şeyleri de öğreninceye kadar yeterli olacak mıydı?

Yol bir çatal şeklinde ortasında yeşil küçük bir üçgen yaparak diğerk iki yolla birleşti. Liza sağ taraftaki yoldan yürümeye devam etti, iki tümsek geçtikten sonra aşağıda karavanı görecekti. Kalbi birden hopladı. Her şey yolunda gidiyordu, evet, karavan oradaydı.

Birkaç haftadan beri, aşağı yukarı yaz ortasından bu yana çayırlarla ormanın birleştiğı sınır boyunca uzanan kumlu dar yolda park etmiş duruyordu. Bu yol atların geçmesi için yapılmıştı ama Liza burada ne bir at ne de bir binici görmüşü. Oralarda Sean'dan başka kimseye rastlamamıştı. Sean'ın 60'lı yıllardan kalma filmlerdeki benzeyen eski Triumph Dolomitesi'nin her zamanki yerinde park etmiş olduğunu gördü. Karavanın perdeleri kapalıydı.

Sean sadece işi olduğu zaman erken kalkardı. Yol boyunca koşmuş olmasına rağmen yolun sonunu yürüdü, yavaşça karavana yaklaştı, iki basamağı çıktı, sağ elini cebinden çıkardı, avucunda annesinin verdiği notları hâlâ sıkı sıkı tutuyordu. Yavaşça kapının düzgün yüzeyine dokundu.

Eli havada bir süre duraksadı. Nefesini tuttu. Doğal insan yapısı ve Viktorya devri kitaplarından edindiğı bilgi kırıntılarından başka bir şey bilmediğı halde her nasılsa aşkın güvenilmez ve tehlikeli olduğunu ve insanı hayal kırıklığına uğrattığını biliyordu. Bu bilgileri ona romantik tiyatro edebiyatı ve aşk şiirlerindeki terkedilmişlerin iç çekişleri, reddedilmişlerin acıları ve kendi içgüdüleri vermekteydi. 19. yüzyıl romanları ve bazı durumlar dışında aptallık pek affedilmiyordu. Yanlış bir kelimesinin veya umursamaz bir bakışının onu nasıl öldürebileceğini düşünerek nefesini bıraktı ve kapıya vurdu.

İçeriden sesi geldi: "Kim o?"

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

"Benim Sean"

"Liza?"

Şaşırmıştı. İnanamıyordu, kapıyı çabucak açtı. Çıplaktı, yatak örtüsüne sarınmıştı. Işıktaki gözlerini kırıştırarak Liza'ya baktı. Bakışlarında bir hayret görse ya da orada ne aradığını sorsa Liza düşüp ölebilirdi, bu onu öldürmeye yeterdi.

Sean hiçbir şey söylemedi. Tuttu ve onu havasız, erkek kokan karavanın içine çekip sarıldı. Alelade bir sarılma değil, kavrayan bir sarılmaydı. Sanki içine sokmak istermişcesine yumuşak fakat içten, duygulu ve arzulu.

Liza Sean'a dünkü olaylarla sonuçlanan uzun masalını olduğu gibi anlatacaktı. Bunu hep düşünmüştü. Kendince haklıydı ve bu onun yegane savunmasıydı. Fakat Sean konuşmasına fırsat vermedi, hareketleriyle onun bu beklenmedik ziyaretinden duyduğu mutluluğu ve hiçbir açıklamaya gerek duymadan onu istediğini ifade ediyordu. Kollarını gevşetti, Liza başını yüzüne doğru kaldırdı, güzel yüzünü ve arzu ile parladığı zaman yumuşayan gözlerini görmek istedi. Sean'ın dudaklarına kondurduğu tatlı, sıcak, sağır edici, kör edici yumuşak öpücüğü buna fırsat vermedi.

Duvardaki yatak açıldığı zaman bütün odayı kaplıyordu. Yüzü hâlâ onunkine yapışık olduğu halde kıvrıla kıvrıla elbiselerinin içinden çıktı, hepsini tek tek yere attı, pantolonunu çıkardı, lastik ayakkabılarını ayağından fırlattı, kollarını Sean'ın boynuna dolayarak yatağa çekti. Yatak hâlâ Sean'ın sıcaklığını muhafaza ediyordu. Yan yana uzandılar, dolgun göğüsleri Sean'inkine değiyordu, kalçaları yapışmış, bacakları birbirine dolanmıştı. Sean dilinin ucu ile yavaşça Liza'yı öpmeye başladı. Liza güldü ve başını çevirdi.

"Kaçtım, sana geldim."

"Harikasin sen, muhteşemsin," dedi Sean. Sonra "Ona ne oldu?" diye sordu.

"Bilmiyorum, iki araba ile polisler onu götürmeye geldiler."

Sean'ın şaşkın ve meraklı bakışları Liza'yı keyiflendirdi.

"Ben de kaçtım, memnun oldun mu?"

"Memnun olmak mı? Uçuyorum sanki. Fakat polisler demekle neyi kastettin? Ne polisi?"

"Bilmiyorum, kasabadaki polisler."

"Ne yaptı ki?"

Liza dudaklarını Sean'ın kulağına yapıştırarak "Anlatayım mı?" diye sordu.

"Her şeyi anlat ama şimdi değil."

Ellerini Liza'nın vücudunda sırtından aşağı dolaştırmaya başladı ve onu yavaşça kendine çekti. Liza'nın gözleri kapalıyken bile Sean'ın kendisini seyrettiğini hissediyordu. Sıcaklığından, beyazlığından ve vücudunun yumuşaklığından hoşlandığını biliyordu. Bacaklarıyla kasıklarına bastırdı, sımsıcak, tekvücut oldular.

"Artık konuşma tatlım," dedi. "Şimdi başka şey yapalım."

İKİNCİ BÖLÜM

LIZA o kadar yorgundu ki, saatlerce uyumuştı. Huzurluydu ve korkularından bir süre için sıyrılmıştı. Uyandığında Sean yatakta oturmuş onu seyrediyordu. Elini uzattı, Sean'ın elini sıkıca tuttu.

Sean çok yakışıklıydı. Shrove'daki yağlı boya adam portreleri, televizyonda seyrettiği eski siyah beyaz filmlerdeki aktörler, postacı, gazcı, Jonathan ve Bruno, Matt ve birkaç kişiden başka Liza'nın pek fazla karşılaştırma olanağı yoktu. Yüzü solgun, hatları oldukça muntazamdı, düz bir burnu, bir erkek için fazlaca dolgun dudakları, baktıkça Liza'ya hayaller kurduracak kadar güzel siyah gözleri vardı, kaşları ise Çinli ressamların fırçasından çıkmış kadar muntazamdı. Shrove'daki misafir odasında bir tablo görmüştü, söğüt yaprakları, pembe göğüslü kuşlar ve Eve'in nilüfer olduğunu söylediği tuhaf çiçek ve Sean'ın kaşları gibi kavisli harflerle yazılmış yazılar. Saçları kömür gibi siyahtı. Liza şimdiye kadar hiç kömür görmemişti, ama bunu bir kitapta okumuştı ve çok hoşuna gitmişti.

"Beş saattir uyuyorsun," dedi Sean, hayran hayran bakarak.

"İlk uyandığım an birden nerede olduğumu farkedeme-

dim. Bekçi evinden başka bir yerde hayatımda uyumamıştım.

"Şaka yapıyorsun."

"Hayır. Neden yapayım ki? Evden uzakta hiç kalmadım." Sevinç ve mutlulukla "Artık benim evim burası" dedi.

"Harikasin," dedi Sean. "Sana sahip olduğum için çok şanslıyım. Bunu bilmediğimi sanma. Senin buraya geleceğini hiç tahmin etmiyordum. Hiçbir zaman gelmeyecek, benimle olmayacak, gidecek ve onu kaybedeceğim diye düşünmüştüm. Gülme, çok ciddiym. Ama şimdi aptallık etmiş olduğumu biliyorum."

"Gülmüyorum Sean. Seni seviyorum. Sen de beni seviyor musun?"

"Sevdiğimi biliyorsun."

"Söyle öyle ise."

"Seni seviyorum. Tamam mı? Sana bunu ispatlamadım mı? Her zaman ispatlamaya hazırım. İzin ver yanına yatayım sevgilim, tekrar sevişelim. Biliyor musun en çok ne isterdim? Seninle durmadan sevişmek, uyumadan, yemek yemeden, televizyon seyretmeden ya da herhangi bir şey yapmadan ölünceye kadar sevişmek isterdim. Ne güzel bir ölüm olurdu değil mi?"

Liza cevap vereceği yerde Sean'ın onu sıkıca saran kollarından kurtulup kendini karşı köşeye attı. Akşam soyunurken yere attığı elbiselerini Sean toplamış aynı Eve'in yaptığı gibi silkeleyerek düzgün bir şekilde yan yana koymuştu. Çabucak pantolonunu giydi, üzerine tişörtünü geçirdi.

Ciddi bir ifade takınarak, "Ben ölmek istemiyorum. Ne senin söylediğin şekilde ne de başka türlü." Şimdiye kadar hiç aklından bile geçirmediği bir şeyi düşündü. "Benim arzum olmadan bana böyle bir şey yapmazsın değil mi Sean?"

Sean bir an hiddetlendi. "Neden bana böyle saçma şeyler söylüyorsun? Niçin bana o soruyu sordun? Bazen seni anlayamıyorum."

"Boş ver, öylesine söyledim işte. Bazen senin de böyle kötü düşüncelerin olmaz mı?" Sean omzunu silktili. Yüzündeki neşe ve arzulu ifade yok olmuştu. "Ben bir fincan çay yapacağım. Sen yoksa kola mı istersin? Zaten hepsi hepsi bir tane kolam var. Yiyecek bir şey de kalmadı, alışverişe çıkmamız lazım."

"Farketmez," dedi Liza, "Bende de yiyecek bir şey yok." Bu sefer ona söylemeyecekti. Sırtı hâlâ duvara dayalı olarak durduğu köşeden Sean'a seslendi. "Bir an evvel buradan gitmemiz gerekiyor, onunla aramızda millerçe mesafe olmasını istiyorum."

"Annenle mi?"

"Polisler neden geldi sanıyorsun? Geldiklerini söylemiştim ya."

Liza konuşuyordu ama Sean'ın dinlemediğinin farkındaydı. Polisler hakkında söylediklerini duymamıştı belki de. Sean arzuyla yanıp tutuşuyordu, onun için çıldırıyor, başka bir şey düşünemiyordu. Liza bu duyguyu çok iyi tanıyordu. Sağır edercesine, kör edercesine, insanı kendinden geçiren, neredeyse bayılacakmış gibi nefessiz bırakan bir duyguydu.

"Sana polislerin geldiğini söylemiştim."

"Öyle mi? Farkında değilim. Niçin geldiler?"

"Şu kolayı rica edebilir miyim?"

Liza bir süre duraksadı, oldukça da uzun sürdü. "Arkadaşı Heather'e gitmem gerekiyordu benim aslında. Eve, beni oraya gönderdiğini sanıyor. Ama ben sana geldim."

"Neler yaptı anlat bana."

Sean'ın yüzünde inanmaz ve biraz da - hoşgörölü - bir ifade vardı, doğru kelime bu olmalı diye düşündü Liza. Şimdi bir sürprizle karşılaşacaktı. Düşündüğü gibi değildi - hayal gücünü zorladı - yani bu bir şey çalmak, kanuna karşı gelmek gibi bir şey değildi. Sean az önceki yerine oturdu ve bütün ilgisini Liza'ya verdi. Onun bu ilgisi Liza'yı memnun etti.

"Birini öldürdü" dedi. "Evvelki gün. Onun için onu götür-

meşe geldiler. Beni de göturmelerinden korktum, şahit olarak ya da onun gibi bir şey. Bana bir sürü soru sormak isteyecekler, belki de beni birilerinin bana göz kulak olacağı bir yere kapatacaklardı. Buna benzer bir şey okumuştum. Biliyorsun ancak Ocak ayında 17 yaşında olacağım."

Sean'ın kendisini dikkatle dinlediği konusunda Liza yanılmıştı. Onu dinlemiyordu, yine onu duymamıştı, ama bu sefer sebebi başkaydı. Ağzı hayretten açılmış ona bakıyordu. Liza anlattıkça, insanların hayret ve dehşetle karşılaştıkları zaman yaptıkları gibi Sean'ın üst dudağı kıvrıldı.

"Ne dedin?"

"Neyi? Yaşım mı? Yoksa şahitliğim hakkında mı?"

Sean bir an yutkunarak durakladı. "Onun birini öldürdüğü hakkında."

"Dündü. Seninle ormanda buluştuktan sonra eve dönüyordum. Yani tam olarak görmedim ama onu öldürdüğünü biliyorum."

"Hadi canım," dedi Sean beceriksizce gülümseyerek, "Sana inanmıyorum."

Bu cevap Liza'yı çileden çıkardı. Böyle bir soruya nasıl cevap verebileceğini bilmiyordu. Kola kutusunun üzerindeki minik üçgenden birkaç yudum içti. Bir keresinde Eve, kedi köşeye sıkıştığı zaman kuyruğunu sallarmıştı. Liza da kendini köşeye sıkışmış hissediyordu ama onun sallayacak kuyruğu yoktu. Bundan sonraki hareketin Sean'dan gelmesi gerekiyordu, çünkü Liza yapamayacaktı.

Sean ayağa kalktı, bir-iki adım yürüdü. Karavan bir iki adımdan fazla yürüyemeyecek kadar küçüktü. Liza onu gözleriyle takip ederek kolasından bir yudum daha aldı.

"Neden öyle söyledin?" dedi Sean. "Onun birisini öldürdüğünü neden söyledin? Şaka mı yapıyorsun yoksa komik olmaya mı çalışıyorsun?"

"Söylediklerimin hepsi doğru ama."

"Olamaz!"

"Bak Sean, bütün bunları ben uydurmuyorum. Kaçma sebebim buydu işte. Beni alıp bir yere kapatmalarından ve beni istemediğim bir yerde yaşamaya mecbur etmelerinden korktuğum için kaçtım. Bu sefer geleceklerini biliyordum. Bu sefer çok uzun sürmeden her şeyi aydınlatacaklarını biliyordum. Bütün gece onları bekledim."

Sean'ın soluk yüzü iyice beyaz oldu. Liza bunu fark etti ama nedenini anlayamadı.

"Yani birini kaza ile öldürdüğünü söylemek istiyorsun değil mi?"

"Bunun ne demek olduğunu anlayamadım," dedi Liza. Sean'la olduğu ilk günden beri Liza bu soruyu sık sık sormak zorunda kalıyordu.

"Yani kuş avlarken birini yanlışlıkla öldürdü değil mi? İlk tanıştığımızda bana onun bir kuşu, bir tavşanı bile öldüremeyeceğini söylemiştin."

Sadece son bir kaç kelime Liza'yı ilgilendirdi. Gülümsemi, aklına bir şey gelmişti. Yataktan aşağı kaydı, fırladı ve kollarını Sean'ın boynuna doladı. "Birbimizle karşılaşmamız ne güzel değil mi? Hayatımda başıma gelen en güzel şey bu."

Bu sefer Sean onu kendisinden uzaklaştırarak "Evet sevgilim, harikaydı. Şu öldürme olayını bana anlatmalısın, bu iş ciddi tamam mı? Olay nasıl oldu? İzinsiz avlanan biri miydi?"

"Hayır" dedi Liza. "Hayır, anlamıyorsun."

"Evet anlamıyorum. Eğer anlatmazsan anlayacağım da yok."

"Deneyeceğim." Karşılıklı oturdular. Liza Sean'ın ellerini tuttu.

"Onu öldürdü Sean. İnsanlar böyle şeyler yapar, bilirsin." Vahşi ve tuhaf bir ifadeydi bu. "Onu öldürdü, çünkü ondan kurtulmak istiyordu. Yolundan çekilmesini istiyordu, sebebi önemli değil."

Sean bu sefer inanmadığını söyleyemedi fakat "Böyle bir şeye ihtimal veremiyorum" diyebilirdi. Liza'nın aklına Eve'in söylediği bir şey geldi ve "O zaman kabullenmelisin," dedi.

"Kimi öldürdü?" Sesinin tonundan Liza hâlâ onun kendisine inanmadığını söyleyebilirdi. "Önemli değil" dedi sabırsızlanarak. "Bir adamı öldürdü, tanıdığın biri değil. Sean gerçek bu, bana inanmalısın." Liza yavaş yavaş kendine ait gerçekleri de farketmeye başlamıştı. "Benim yalan söylediğimi düşünen biriyle beraber olamam." Mutluluk yerini gözyaşlarına bırakmak üzereydi. Bir çıkış yolu aradı. "Bunu ispat edemem. Bana inarman için ne yapmalıyım?"

Sean alçak bir sesle, "Şimdi sana bir bakıma inanmaya başladım."

"Sana hepsini anlatacağım."

Liza istekli görünüyordu Sean'ı omuzlarından tuttu ve yüzünü onunkine yaklaştırarak "İstersen sana her şeyi anlatırım, küçüklüğümden, hatırlayabildiğim ilk günden başlayarak."

Sean onu öptü. Yüzleri birbirine o kadar yakın olunca buna karşı koyamamıştı. Diliyle Liza'nın ağzında kolanın karamel tadını hissetti. Karavandaki tek oturulacak yer olan yatağın üzerindeydiler. Liza'nın vücudu gevşedi, geriye doğru yaslandı; iyice yatağa gömüldü. Sean'ı sabah ilk geldiği andaki kadar çok arzuluyordu. Sean ellerini tutarak onu yukarı çekti.

"Anlatmanı istiyorum Liza. Senin hakkında her şeyi bilmek istiyorum. Ama şimdi değil, artık bana annenin yaptıklarını anlat."

Liza hayal kırıklığı ile yüzünü astı. "Ne faydası var ki, nasıl olsa bana inanmıyorsun."

"İnanıyorum dedim ya!"

"Buradan uzaklaşmamız gerekli. Burada böyle oturup konuşacağımıza yola çıkmalıyız."

"Merak etme. Sen bu işi bana bırak. Bana annenle o adamı anlat. Ona tecavüz etmeye mi kalkıştı? Bu muydu sebep?"

"Annem tüfekte güvercin avlamayı öğretiyordu. Dışarıda atış yaparken annem "Bana da öğret," dedi.

"Şaka ediyor olmalısın."

"Gerçek bu. Böyle konuşmaya devam edersen anlatmam."

"Tamam, devam et."

"Kuşların vurulmasından nefret ederim. İnsanların herhangi bir şeyi vurmalarından nefret ederim. Tavşanların, sincapların, herşeyin, yanlış bir şey bu. Eve'in de - annemin de - nefret ettiğini sanıyordum. Kendisi öyle söylemişti ve bana böyle düşünmeyi de kendisi öğretmişti. Ona güvercinlerin sebzelerini yediğini söyledi, ateş etmesini öğretmesini istedi, o da kabul etti. Anlıyor musun Sean? O zaten Eve ne isterse yapardı."

"Eve, çekici bir kadın."

"Benden de mi çekici?"

"Saçmalama. Sen bütün bu olanları seyrediyor muydun?"

"Seninle ormandaydım," dedi Liza. "Onlar benim geldiğimi görmediler. Ben bahçeden geçerken, onlar da yeni dikilen ağaçların bulunduğu çimenlikteydiler. Orada ses müthiş yayılır biliyor musun? İnsanlar fısıldasalar bile duyabilirsin. Onları ellerinde bir tüfekte gördüğüm zaman Eve'in ona güvercinleri vurmamasını söylediğini sandım. Avlanmasında da bir sakınca yoktu, sülün avlama mevsimi ekime kadar başlamazdı ama güvercinler için böyle bir kural yoktu. Zavalılıklar. Tabii bu onun için önemli değildi. O, bir çiftçi değildi, güvercinler onun lahanalarını yemiyorlardı. Hem yeseler bile ne olacak ki, güvercinlerin yaşamaya hakları yok mu?"

İçimden "Aferin Eve," dedim. Onu durduracağını sandım ama yapmadı. Atış dersleri için onunla dışarıdaydı işte. Daha önce bunları konuştuklarını duymuştum ama ciddi olduklarına ihtimal vermemiştim. Onları gördüğümde acaba ne yapmak niyetindeler diye düşündüm. Eve'e silahla ilgili bir şeyler gösteriyordu, sonra silahı Eve'e verdi.

"Kuşların öldürüldüğünü görmek istemediğim için bekçi evine doğru koşmaya başladım. Sonra silah sesi duyuldu,

hemen arkasından sanki birinin boğazı kesiliyormuş gibi bir feryat. Geri döndüm, çimenleri koşarak geçtim. Eve orada duruyor ve yerde yatan adama bakıyordu. Elinde silah yoktu, yere atmıştı, her taraf kan içindeydi."

Sean eliyle ağzını kapatmıştı. Gözleri neredeyse yerinden fırlayacakmış gibi büyümüştü. Elini ağzından çekti, yanaklarına götürüp garip bir şekilde suratını ovuşturdu. Kısık bir sesle "Peki sen ne yaptın?" diye sordu.

"Hiçbir şey yapmadım. Eve döndüm. Polislere Eve haber vermedi, ben de vermediğime göre sanırım Matt haber vermiştir. Matt'i tanıyorsun."

"Tabii ki tanıyorum."

"Matt yukarıda evdeydi. Benim gördüklerimden fazla bir şey gördüğünü sanmıyorum ama tahmin etmiştir."

"Ama sen polis yeni geliyordu demiştin. Sen ayrılırken daha yeni geliyorlardı. Ne zaman geldiler, birkaç saat sonra mı?"

"Dün akşam geldiler fakat beni görmediler. Yani bekçi kulübesine girmediler. Önce arabalar; sonra cesedi götürmek için bir kamyonet geldi. Hepsini yatak odamdaki pencereden seyrettim. Eve, bana orada saklanmamı, dışarı çıkmamamı ve kimseye kendimi göstermememi söylemişti. Onların beni görmelerini istemedi. Eve, Shrove'a gitti; sanırım polisler onunla orada konuştular. Onu, Matt'i ve Matt'in karısını sorguya çektiler."

"Polislerin geri geleceklerini bildiği için beni evden uzaklaştırmak istedi. Kendi güvenliğim için olduğunu söyledi. Ben de kaçtım. İşte hepsi bu kadar."

"Hepsi bu mu?"

"Hepsi değil Sean. Sana hepsini anlatmam çok uzun zaman alabilir."

"Vanı çekiciye bağlayayım," dedi Sean.

Liza da onunla dışarı çıktı. Sıcak ve boğucu bir gündü, saat öğleden sonra ikiyi bulmuştu. Bembeyaz gökyüzünde güneş kirli bir su birikintisi gibi duruyordu.

Liza Sean'ı beklerken çitlerin kenarındaki çalılıklardan topladığı bir avuç dolusu böğürtleni iştahla yedi. Karnı çok acıkmıştı.

Köhne Dolomite, karavanı yaşlı bir beygir bıkkınlığı ile çekmeye başladı. Biraz homurdandı ve oldukça fazla egzoz çıkardı. Liza şoför mahallinin yanındaki koltuğu oturarak kapıyı kapattı. Araba ve karavan yumuşak çimenlerden inerek sert yolun üzerinde gitmeye başladı.

"Nereye gidelim;"

"Park etmeme müsaade edecekleri bir yere gitmemiz gerek. Sen gelmeden önce Venner'lara gitmeyi düşünüyordum. Elma için meyve toplayıcılar aranıyordu. Bu işi ikimiz de yapabiliriz."

"Elmalar eylülün üçüncü haftasına kadar toplanacak hale gelmez," dedi Liza, onun bilmediği bir şeyi bildiği zaman hava atmaktan çok hoşlanıyordu.

"Neyse, daha ne kadar yolumuz var?"

"Yirmi beş - otuz mil kadar. Yetmez mi?"

"Bilmiyorum. Başka ne iş yapabiliriz?"

Sean güldü. "Elektrik işleri, tesisatçılık, bulaşıkçılık, bileycilik, ben biraz da motor teknisyeni sayılırım, araba yıkarım, bildiğin gibi bahçe işlerinden anlarım, cam silerim. Ne olursa yaparım, aklına ne gelirse."

"Peki o zaman neden ille elma toplayıcılık diye ısrar ediyorsun?"

"Elma işi hoşuma gidiyor da onun için. Tahminen her eylülde elma, haziranda da kiraz toplarım."

"Karnım aç," dedi Liza. "Kahrolası feci acıktım."

"Küfür etme Liza."

"Sen de ediyorsun. Nereden öğrendiğimi sanıyorsun?"

"Benim durumum başka. Sen bir kadınsın. Kadınların küfür etmelerinden hoşlanmam."

Liza aynı Eve'in yaptığı gibi omuzlarını kaldırdı. "Müthiş acıktım" dedi. "Yiyecek bir şeyler bulabilir miyiz?"

"Tamam. Hazır bir şeyler alabiliriz." Liza'ya baktı ve açıklaması gerektiğini hatırladı. "Yani dükkanda pişirilmiş hazır yemekler, tamam mı? Küçük bir kafeterya buluruz belki de küçük bir lokanta, yol üzerinde varsa tabii."

Liza artık korkmuyordu. Korku yok edilemiyordu ama er-telenebiliyordu. Bir kafeye gitme düşüncesi onu oldukça he-yecalandırırdı. Üstelik de Sean'la beraberdi. Yıllar önce - bir iki yıl önce - gittiği dükkânlar, eğer kelime buysa, gerçek lokan-talar çok farklıydı. Evden ayrılırken yanına aldığı şeyi hatırla-dı.

"Param var. Yüz paundum var," dedi.

"Tanrı aşkına" dedi Sean.

"Karavanda parkamın cebinde."

"Bir yerden mi yürüttün?"

"Tabii ki hayır. Eve verdi."

Sean hiçbir şey söylemedi. Liza pencereden etrafı seyret-meye koyuldu. Her şey yepyeni ve bambaşkaydı. Bir kilise-nin önünden geçerken saatin üçü vurduğunu duydular. On dakika sonra da pazar yerinde otoparkı olan büyücek bir ka-sabaya geldiler.

Otoparkın iki tarafındaki yol dükkânlarla çevriliydi. Bura-sını değil ama Liza daha önce buraya benzer bir yer görmüş-tü. Çok eskidendi, kuru temizlemeci, dernek binası, emlak komisyoncusu, Çin lokantası, sandviççi, sigorta şirketi, ban-ka, pub, tütüncü dükkânı. Pembe camlı ve altın rengi keme-rin altından bir koridor üzerindeki تنها dükkânların olduğu yere geçiliyordu. Belki bütün kasabalar böyledir, hepsi birbi-rine benziyordur diye düşündü, bu belki de bir kuraldı.

Sean'ın alışkın gözleri çabucak çevreyi araştırdı. "Geç ol-du, kafeler bu saatte kapalıdır. Pubların açık olması lazım ama hiç de öyle görünmüyor. En iyisi gidip börek, kızarmış patates gibi bir şeyler alayım."

Liza'nın açlığı duyduğu hayal kırıklığından güçlü olduğu için "Ne istersen al. Biraz para vereyim mi?" Bunu son dere-

ce neşeli bir sesle söylemişti. Daha önce hiç kimseye böyle bir şey söylemediği için doğru mesaj verdiğini sanıyordu. Fakat Sean alındı. "Umarım hiçbir zaman kız arkadaşımın sırtından geçindiğim günü görmem."

Sean gider gitmez Liza arabadan çıktı. Gerindi, özgürlüğün tadını çıkarıyordu. Biraz saçmaydı ama bir şey titremesine sebep oldu. Hava olamazdı, çünkü sanki yaz ortasındaymış gibi sıcak bir gündü. Şimdiye kadar hiç kendini böyle hissetmemişti. Başı dönüyordu, kelimenin tam anlamıyla bayılacakmış gibi oluyordu, sanki düşecekmiş gibi geliyordu.

Karavanın kapısını açtı ve yukarı tırmandı. Beş dakika oturdu, derin derin birkaç nefes aldıktan sonra kendini daha iyi hissetmeye başladı. Sean geldiğinde yatak duvardaki yeri ne kaldırılmış, yemek için ortaya masa açılmıştı. Elindeki paketlerin dışına kadar yağ sızmış ve keskin bir kızartma kokusu etrafa yayılmıştı. Karnı çok acıkmış ve açılmamış paketlerden çıkan koku çok ayartıcı olmasına rağmen Liza artık kendini tutamadı. Aniden şiddetle göz yaşlarına boğuldu. Sean onu kollarına alarak kendine yaklaştırdı. Vücudu hıçkırıklara sarsılıyor, kalbi gümbür gümbür atıyordu. "Tamam şekerim tamam. Sakin ol. Şoka girdin, gecikmiş bir şok bu. İyi olacaksın, sana ben bakacağım."

Liza'yı yatıştırmaya çalıştı, ağlarken saçlarını okşadı, hıçkırması ve titremesi geçtiğinde de bir kadın kadar nazik parmaklarıyla gözyaşlarını sildi. Eve'de bazen böyle yumuşak olurdu. Sonra Liza'nın çok hoşlandığı bir şey yaptı, geniş dişli tarağı ile saçlarını taramaya başladı. Tarak tepeden aşağı ya da Liza'nın yumuşak saçlarının arasında kayıyordu. Sean'ın parmaklarının ensesinde ve kulak memesinde oyalandığını hissetti. Hafifçe titredi. Ama bu sefer şoktan veya yabancılıktan değildi.

"Bir öpücük ver" dedi Sean. İstedikinden daha heyecan verici, derin ve duygulu bir öpücüktü Liza'nın verdiği.

Gülerek, "Haydi yemek yiyelim. Aç olduğunu zannediyordum."

"Açlıktan ölmek üzereyim."

"Beni baştan çıkarıyordun neredeyse."

Bu Liza'nın hayatında yediği ilk etli börekti. İyi mi, idare eder mi yoksa kötü mü olduğu hakkında hiçbir bilgisi yoktu ama beğenmişti. Eskiden parmaklarıyla yemesine izin verilmezdi. Her zaman son derece katı kurallar ve kısıtlamalar vardı.

"Gideceğimiz yere vardığımızda sana bütün hikayemi anlatacağım."

"Tamam."

"Fazla bir tecrübem yok ama benimki gibi bir başka yaşam olabileceğini tahmin etmiyorum."

"Çok uzun bir yol almışsın, belki de 70 yıllık."

"Son dilimi de alabilir miyim? Sana hatırlayabildiğim en eski anılarımdan itibaren anlatacağım. İlk cinayetini işlediğinde ben dört yaşındaydım."

Yatağın başucunda duran havlu kağıttan bir parça kopardı ve ağzını sildi. İstediği zaman yola çıkmaya hazır olduğunu söylemek için döndüğünde Sean'ın, yüzüne dehşet içinde bakmakta olduğunu gördü.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

LIZA'nın hatırlayabildiği ilk şeylerden biri de trendi. Bir yaz günü annesiyle çayırlarda gezinirken trenin düdüğüne duydular. Yüksek dağların alçak tepeleriyle nehrin birleştiği yerde oluşan vadideki tek tren yoluydu. Bu küçük bir hattı ama biraz daha büyüdüğü zaman annesi bu güzergahın İngiltere Adalarının en güzel tren yolu olduğunu söylemişti. Bunu söylerken gözleri parlıyordu.

O sıralar Liza dört yaşındaydı ve o öğleden sonra trende fazla yolcu yoktu, olanlar da bu güzel manzarayı seyretmiyor hatta diğer tarafa, tepelere doğru bakıyorlardı. Annesi ile birlikte onlara el salladıklarında kimse karşılık vermedi. Tren yavaş bir tempoda tepeleri delen karanlık tünelin içinde gözden kayboldu.

Liza, annesiyle birlikte Shrove'a gelişlerinin treni ilk gördükleri günden çok önce olduğunu sanmıyordu. Öyle olsaydı, treni daha önce görmüş olurdu. Bekçi evine yerleşeli henüz birkaç gün olması gerekiyordu. Nereden gelmiş oldukları hakkında hiçbir bilgisi yoktu. O günden öncesini hatırlayamıyordu, ne bir yüz, ne bir ses, ne bir yer, ne de bir dokunuş. Yalnızca annesi vardı.

Sadece oturdukları bekçi evi, kavisli bahçe kapısı ve öteki

yanındaki tek odalı ev ve biraz uzakta da Shrove Malikanesi vardı. Yüksek ve güzel ağaçların arasında yarı yarıya gizlenmişti. Ağaçların arasından duvarların esrarlı görüntüsü göze çarpıyordu. Annesi ne zaman ona içinde saraylardan bahseden masallar okusa "Shrove gibi, gerçek saray öyle olur işte, Shrove gibi bir ev" derdi. Fakat Liza beş yaşına gelinceye, yapraklar kahverengiye dönüşüp de ağaçlardan düşmeye başlayınca kadar gördüğü sadece hülyalı bir grilik, gösterişli çimenler ve güneş ışıkları ile parlayan camlarıydı.

Sonraları Liza malikanenin tamamını gördü. Onu süsleyen taş korkuluklarını, armalı cephesini, bir sürü penceresini, yüksek merdivenlerini ve girintilerindeki taş heykellerini gördü. O zamanlar bile Liza, onun kendinden emin bir şekilde güneş ışınlarının altında gururla gülümseyerek durduğunun farkındaydı.

Annesi hemen hemen her gün masallardaki saraylara benzeyen bu eve giderdi. Bazen birkaç saat kalır bazen de on dakikadan fazla sürmezdi. Ne zaman gitse, Liza'yı yatak odasına kitlerdi.

Bekçi evi Shrove'un müstemilatıydı. Liza biraz daha büyüünce anne buranın Gotik tarzda inşa edildiğini sadece Shrove kadar eski olmadığını söylemişti. Sanki Orta Çağ'dan kalmış bir hali vardı, tepesinde mazgal delikleri ve sivri bir damı vardı. Çatının yanı sıra kapıların üzerine kadar yükselen ve sonra dar uzun pencereleri ve çivili kapısıyla minyatür bir kaleyi andıran küçük evle birleşerek aşağı doğru inen kavisli bir kemer vardı.

Kapılar demirdendi, her zaman açıktılar ve üzerinde kavisli harflerle Shrove Malikhanesi yazılıydı. Bekçi evi, kemerli kapı ve küçük kale koyu kırmızı tuğladan yapılmıştı. Liza ve annesinin yukarı katta iki yatak odaları, aşağıda ise oturma odaları, mutfak ve evin dışında da tuvaletleri vardı. Hepsi bu kadardı. Liza'nın yatak odası kulenin içindeydi ve ön bahçe-

yi, ormanı, Shrove parkını ve arkasındaki bütün manzarayı görebiliyordu. Odasına kitlenmekten hoşlanmıyordu ama korkmuyordu da, hatta hatırladığı kadarıyla hiçbir zaman karşı gelmemişti.

Annesi ona her zaman yapacak bir şeyler bırakırdı. Liza'ya okumayı öğretmeye başlamıştı. Kapaklarında iri harflerle yazılar olan eski püskü kitaplar, iki kurşun kalem, bir parça kağıt ve bir kitap verirdi. Bardakla bırakırsa dökülebilir kuşkusıyla yanına bir biberon dolusu portakal suyu bırakırdı. Bazen sadece iki adet bisküvi veya bir elma verirdi.

Liza o zamanlar annesinin Shrove'da ne yaptığını bilmiyordu, fakat sonraları keşfetti, çünkü annesi onu da yanına almaya başlamıştı ve annesinin kasabaya alışverişe gittiğinin haricinde artık odaya kitlenmiyordu. Fakat bu, gelişlerinden altı ay sonra oldu, olaylar olduktan sonra, kış gelip bütün tepeleri kar kapladıktan sonra. Servi ve köknarlardan başka yapraklarını dökmeyen ağaç kalmamıştı.

Bu olaydan önce, yazın köpekler geldiler. O zamana kadar Liza köpekleri, kedileri veya atları sadece resimlerde görmüştü. Köpeklerin annesiyle çayirlarda gezdikleri ve treni ilk gördükleri gün geldiklerini sanıyordu. Başka bir gün hatta bir hafta önce ya da bir ay sonra da olabilir. Üzerinden bu kadar uzun zaman geçtikten sonra geçmişteki zaman dilimlerini hatırlamak pek kolay olmuyordu.

Köpekler Bay Tobias'ındı. Ama köpekleri getiren o değil, başka bir adamdı. Liza o zamana kadar Bay Tobias'ı hiç görmemiş sadece duymuştu, görünceye kadar da daha çok uzun zaman geçecekti. Köpekleri getiren adam bir çeşit kamyonetle geldi, köpeklerin ön koltuğa geçmelerini engellemek için, şoför mahalli ile arka kısmı ayıran tel örgü gibi korkuluğu olan bir kamyonetti bu. Adamın adı Matt'dı. Kısa boy-lu, dört köşe geniş omuzluydu, geniş kırmızı alnından domuz kılı görünümünde fırça gibi saçları çıkıyordu. Ve güçlü görü-nümlüydü.

Annesi "Bunlar Doberman'dır," dedi. Her şeyi ağır ağır ve dikkatlice izah ederdi. "Çok uzaklarda bir ülke olan Almanya'da bunlar polis köpeği olarak eğitilirler. Ama bunlar evcil," dedi. Kendisine garip garip bakan Matt'a dönerek "Bunların isimleri ne?" diye sordu.

"Bu Heidi ve bu da Rudi".

"Bunlar dost köpekler değil mi?"

"Size ve küçüğe bir şey yapmazlar. Hiçbir zaman kadınlara saldırmazlar, bu şekilde eğitildiler. Nerede olurlarsa olsunlar "öldür" emrini aldıkları zaman saldırırlar."

"Sahi mi? Bay Tobias hiç bahsetmemişti."

"Sizin onlara bakmak istemeyeceğinizi düşündüğümü söyleyebilirim." Etrafına bakındı, vadinin arkasındaki yüksek tepelere sanki Himalayalara bakıyormuş gibi baktı, "Burası biraz ücra galiba," dedi. "Fazla bir hayat yok gibi."

"Ben bundan hoşlanıyorum."

"Bu da bir çeşit yaşam tarzı, oysa sizin gibi güzel bir kızın daha hareketli bir yaşamı tercih edeceğini düşünüyordum. Parlak neonlar, bir parça dans ve sinema? Herhalde bana ikram edecek bir bardak çayın vardır."

"Hayır yok," dedi annesi ve bir eliyle köpeklerin kayışlarını, bir eliyle de Liza'nın elini tutarak bekçi evine girdi ve kapıyı kapattı. Merdivende kalan adam Liza'nın anlayamadığı bir şeyler mırıldandı, annesi bunun bir küfür olduğunu ve Liza'nın kullanmaması gerektiğini söyledi. Adamın kamyonetinin sanki kızmışcasına kükreyerek hareket ettiğini duydular.

Köpekler Liza'nın elini yaladılar ve Liza başlarını okşayınca bu sefer yüzünü yaladılar. Tüyleri Liza'nın şimdiye kadar ellediği hiçbir şeye benzemiyordu, deri gibi parlak, kürk gibi yumuşak, annesi yıkadığı zaman kendi saçlarının olduğu kadar pürüzsüzdü.

Annesine "Heidi ve Rudi siyah üzerine kahverengi çizgili", dediğinde annesi güldü.

"Doğru, onlar hep aynı renktedir," diye cevap verdi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

"Annenle adamın konuştukları her şeyi böyle kelimesi kelimesine hatırlayamazsın öyle değil mi?" dedi Sean.

"Pek öyle sayılmaz. Aşağı yuarı anlattıklarım gibiydi. Onun söylediği ve söyleyebileceği her şeyi bilirim ben. Onu o kadar iyi tanıyorum ki, anlıyor musun, çünkü başka tanıdığım kimse yoktu.

"Ya beni, beni tanıyor musun?"

Onu kırmak istemediği için kendini affettirmek istercesine "Şimdi tanıyorum ama o zaman tanı mıyordum," dedi.

"Peki öyleyse devam et. Köpeklerle ne oldu?"

"Eve, onlara Bay Tobias'ın hatırı için bakıyordu. Uzaklara, Fransa'ya annesini görmeye gitmişti ve bir sebepten dolayı köpekleri yanında götürmüyordu."

"Karantina mı?"

"Ne?"

"Bu bir kanundur. Geri geldiğinde köpekleri 6 aylığına karantinaya koydurması gerekir, bir tür köpek kulübesi."

"Sanırım öyle bir şey olabilir."

"Peki neden bu Matt denen adam, her nerede oturuyorsa, onlara bakmıyordu?"

"Lake Distric'te, bütün gün işe gidiyordu, bir işi vardı. Onları egzersiz yaptırmak için dışarı çıkartamıyordu ya da çıkartmıyordu. Her neyse, Eve bunu Bay Tobias için yapmayı kendisi istedi, onu mutlu etmek için."

"Onlara iki-üç hafta bakacaktık, şimdi tam hatırlamıyorum. Çünkü çok sevmiştim, gittikten sonra bizim de bir köpeğimiz olması için anneme çok yalvardım ama o, Bay Tobias'ın bundan hoşlanmayacağını söyledi."

"O zaman Eve'in öldürdüğü köpekler değildi?"

"Tabii ki değil. Sana söylemiştim, bir insan öldürdü o, bir adamı öldürdü."

Liza adamın kim olduğunu ve ne yapmaya çalıştığını hiçbir zaman bilemedi. Ancak, şimdi üzerinden on iki yıl geçtiği ve kendi de artık büyüdüğü ve büyüklerin yaptığı şeyleri yaptığı için tahmin edebiliyordu.

Adamı ilk gören Liza'ydı. Annesi Shrove'a gittiği için Liza her zamanki gibi yatak odasında kilitliydi. Köpeklerin de nerede olduklarını bilmiyordu. Belki geceleri uyudukları küçük kaledeydiler, hatta Shrove'da bile olabilirlerdi, bir bakıma orası onların evi sayılırdı. Shrove, onların sahibi Bay Tobias'a aitti. Annesi gideli çok olmuştu. Liza uzun zamanların gerçekte ne kadar olduğunu şimdi bilebiliyordu. İnsan dört yaşındayken her şey farklı oluyordu. Bir saat mi? Sadece 10 dakika mı? Annesinin bıraktığı kitaplardan harfleri okuyabiliyor, anlamlı kelime haline getirebiliyordu, "köpek", "kedi", "yatak", "çark". Biberon sonuna kadar içilmiş, elindeki kağıt parçasını en küçük noktasına kadar karalamıştı.

Yatağına tırmandı, emekleyerek pencereye yaklaştı. Yatak odasının altı duvarı ve en güzel manzaranın olduğu üç penceresi vardı, ama duvarlar karyolanın girebileceği kadar geniş değildi. Ancak pencerenin önünde karyolanın sığacağı yer vardı. Güneş parlıyor ve nehrin üzerinde minik yansımalar yapıyordu. Rüzgar hafif hafif eserek bulutları yavaşça tepelerin arkasına doğru sürüklüyordu.

Uzakta bir yerden trenin sesi duyuldu, biraz sonra da karanlık tünelden çıktı. Liza kapının ve küçük kalenin üzerinden etrafı daha iyi görebilmek için pencerenin önündeki sandalyeye tırmandı.

Orada hiç kimseyi göremedi zaten hiçbir zaman oralarda annesinden başka kimse olmazdı. Sabahları sütçü ve postacı bazı günler öğleden sonraları da Mr. Frost traktörü ile bahçeyi düzenlemeye gelirdi. Bazen köprüden bir araba geçerd. Yol genellikle boş olur, bazen de ahırın öteki ucunda beyaz bir baykuş görünürdü, onun için adamı gördüğünde yerinden sıçradı. Adam kapının önünde durmuş Shrove'a bakıyordu.

Uzun boyluydu ve annesinin kot dediği pantolonlardan giymişti, üzerinde kahverengi bir deri ceket ve omuzunda da brandadan bir çanta asılı olan bir adamdı. Birden Liza'nın bulunduğu pencereye doğru baktı ve onu perdelerin arasından gördü. Liza görüldüğünü farketmişti ve çok korktu. Neden olduğunu tam bilemiyordu ama adamın yüzü Liza'yı korkutmuştu. Liza'nın daha önce gördüklerine hiç benzemiyordu, yüzü sarı-kahve kıllarla maskelenmiş, çalı gibi kıvrıkcık saçların arasında gözleri parlıyordu ve burnu gözükiyordu. Sonradan Liza hayatında ilk defa gördüğü sakallardan dolayı adamın yüzünü çirkin sandığını düşündü. Annesi ve Bruno ile kasabaya gidene kadar bir daha sakallı birisini görmedi.

Bekçi evine gelip onu yakalamasından korktu Liza. Pencerenin önünden kaçıp, yerde sürünerek yatağın altına saklanmak korkusunu hafifletmedi. Yatağın altında bile kendini emniyette hissetmedi ama en azından onu buluncaya kadar emniyette sayılırdı. Annesi hem yatak odasını hem de dış kapıyı kitlemişti, fakat Liz bütün bunların bile adamın kendisini bulmasına engel olamayacağını düşünüyordu.

Uzun bir zaman sonra annesi geldi. Liza'yı yatağın altından çıkarıp kucakladı ve hiç kimseyi görmediğini, biri gelse bile onlara hiçbir şey yapamayacağını, zarar vermeye kalkarsa Heidi ve Rudi'yi üzerine salacağını söyledi.

"Nasıl anlayacaksın?" diye sordu Liza.

"Ben her şeyi bilirim."

Liza bunun doğru olduğuna inandı.

Akşam üstü kapı vuruldu, annesi açtığında kapıda o sakallı adam duruyordu. Bir bardak su istedi. Liza annesinin hayır diye cevap vereceğini sanıyordu, annesinin eteğinin arkasına saklanarak korku dolu ifade ile sakallı adama bakıyordu. Annesi eteğini bırakmasını ve aptalca davranmaması için uyardı. Bunun üzerine adam başlarına dert olmak istemediğini söyledi.

"Liza, git bir bardak su getir lütfen," dedi annesi, "bardak değil de maşrapa, nasıl alacağını biliyorsun."

Biliyordu. Bazı bakımlardan annesi ona bağımsız olmayı öğretiyordu. Ama tabii bazı yönlerden. Uzun zamandır susadığı zaman kendi suyunu alabiliyordu, lavaboya sandalye ile tırmanıyor, raftan bir maşrapa alarak, musluğu açıyor, dolduruyor ve tabii musluğu kapamayı unutmuyordu. Şimdi de aynısını yaptı, üzerinde taçlı bir kadın resmi olan maşrapayı doldurdu ve ön kapiya götürdü. Ama yolda bir miktarının dökülmesine engel olamadı.

Adam suyu içti. Liza çok az insan gördüğü için gördüklerini dikkatle izliyordu. Adam annesi ve kendisi gibi sağ eliyle değil, sol eliyle maşrapayı tutuyordu ve elinin üçüncü parmağında büyük bir altın yüzük vardı. İlk defa birinin parmağında yüzük görüyordu. Annesi hiç takmazdı.

Adam Liza'ya "Teşekkürler sevgilim," dedi ve maşrapayı uzattı. "Buralarda hiç Y ve K var mı?" diye sordu.

"Nasıl Y ve K?"

"Yatak kahvaltı. Yani pansiyon falan."

"Buralarda öyle bir yer yok," diye cevap verdi annesi memnun bir ifadeyle. Dışarı doğru bir adım attı, adam gerilemek zorunda kaldı, kollarını uzatarak.

"Buralarda başka hiç kimse yok," dedi.

"O halde basıp gitmem gerekiyor."

Annesi cevap vermedi. Liza'nın hoşlanmadığı bir şeyi gene yaptı. Karşısındakinin gözlerinin içine bakarak omuzlarını kaldırıp indirmek, ne bir gülümseme ne de başka bir hareket. O zamana kadar Liza annesinin bunu kendisinden başka bir kimseye yaptığını görmemişti.

Yukarıda, yolu gören pencerelerden birinden, bu sefer annesinin odasındaki çatıya yakın üçgen pencereden, adamın gidişini seyrettiler. Sadece buradan yolun tek bir çatalının orman boyunca köprü istikametine doğru gidişi ve diğer çatalın da bir geçiyolu ile birleşerek gözden kayboluşu görülürdü. Adam sanki çantası her adımda ağırlaşıyormuş gibi yavaşça yürüyordu. Yolun daraldığı yerdeki dönemece geldiğinde bir

süre duraladı, arkasına dönüp Shrove'a bir göz attı. Belki de yüksek tepelere bakıyordu.

Onu ağaçların arasında gözden kaybettikleri halde bakmaya devam ettiler. Biraz sonra küçük bir figürün ağaçların arasından isteksizce yürüdüğünü gördüler. Bu bir süre aralarında, her ikisinin de adamı gördüklerini iddia ederek gölüştükleri bir oyun haline geldi. Liza heyecanlanmaya başlayınca annesi onu pencereden indirdi ve yarım kalan okuma derslerini tamamlamak üzere aşağı indiler. Her gün öğleden sonra bir saat okuma, her sabah bir saat yazı dersi için ayrılmıştı. Dersler bir süre sonra uzadı. Toplama-çıkartma ve resim eklendi. Sakallı adamı tekrar geldiğinde dersler artık günde ikişer saat sürmeye başlamıştı. Her sabah erkenden, yazı dersine başlamadan önce, annesiyle birlikte köpekleri dışarı çıkarıyorlardı. Heidi ve Rudi evde yaşamaya alışkındılar. Annesi onların kulübede çok daha iyi olacağını düşünmesine rağmen küçük kalede uyuyorlardı. Köpekler gelmeden önce Lisa küçük kaleye hiç girmemişti ama annesinde anahtar vardı. Liza'yı da yanında götürdüğü zaman buranın kendi yatak odası gibi altı duvarlı, kavisli dar pencereleri olan bir yer olduğunu gördü. Tek fark pencerelerde cam olmayışındı. Yerler taştı ve üzerine saman atılmıştı. Her ikisi için de bir yastık ve bir battaniye vardı. Heidi ve Rudi serbest kalınca mutlulukla etrafta koşmaya, yerleri koklamaya ve Liza'yı yalamaya başladılar. Bir ara Liza, köpeklerle böyle dolaşırlarken o sakallı adamı görürlerse ne kadar feci olur diye düşündü. Ama hiç kimseye rastlamadılar, zaten hiçbir zaman rastlamazlardı, sadece önlerinden ağzında bir tavşanla dişi bir tilki geçti. Eve köpeklere rahat durmalarını ve oturmalarını emretti, ikisi de itaat ettiler. Sonra Liza'ya tilkiler hakkında bilgi vermeye başladı. Nasıl yaşadıklarını ve yavruladıklarını, yavrularını nasıl büyüttüklerini; insanların onları nasıl avladıklarını ve bunun ne kadar yanlış bir iş olduğunu anlattı.

Bu olanlar herhalde Liza'nın hayatında ilk defa bir yalıçap-

kını gördüğü sabah olmalıydı, tam emin değildi. Annesi yalıçapkınlarının vahşi olduklarını ve görüldüklerinde eyalet polisine telefon edilmesi gerektiğini söylemişti. O halde o sabah olmalıydı.

O sabah olduğunu sanıyordu Liza. Eve döndüklerinde köpekleri yandaki kaleye, Liza'yı da odasına kilitledikten sonra Eve Shrove'a telefon etmeye gitmişti.

Liza odasında partial kitaplarından bazı kelimeleri okudu, kağıtlardan birine de annesinin resmini çizdi. Başka bir gün de olabilirdi ama galiba yalıçapkınını gördükleri gündü. O günden beri kafasına erkeklerin açık renk, kadınlarınsa koyu renk saçları olduğu yerleşmişti. Gaz getiren adam, postacı, Matt ve sakallı adam; hepsi açık renk saçlıydılar, annesi ve kendisi ise koyu. Annesinin siyah uzun saçları, renkli uzun eteği ve sandaletleriyle bir resmini yaptı.

Annesi kapıyı açtığında resim henüz bitmişti. Aşağıya oturma odasına indiler ve değişiklik hemen Liza'nın dikkatini çekti. Şöminenin üzerinde asılı duruyordu, koyu kahverengi bir boru ve ucunda tahtadan bir sap. Hayatında hiç böyle bir şey görmemişti, bunu annesinin Shrove'dan getirdiğine emindi.

"Bir silah" dedi Sean.

"Bir tüfek. Shrove'da çok silah vardı. Bunu yıllar sonra akıl edebildim. O sakallı adam onu çok korkutmuştu. Korkutmak tam kelimenin anlamı değildi, o hiç korkmazdı. Onu tehlikeye karşı alarma geçirdi diyebiliriz."

"Öyleyse 'buralarda başka hiç kimse yok' dememesi gerekirdi. Yani etrafta kimseler olmadığını belli etmemesi gerekirdi demek istiyorum."

"Öyle olması gerekirdi."

"Gitmişti ama değil mi?"

"Geri geldi."

Gece saat ona kadar ortalık aydınlık olmasına rağmen Liza'nın saat yedide yatağa girmesi gerekiyordu. Çayını içiyor,

her zaman yumurtasını ve bir parça peynirle ev yapımı ekmeğini yiyordu. Kek ve şeker yasaktı, Liza'nın onları keşfedinceye kadar yıllar geçmesi gerekecekti. Yemekten sonra istediği kadar meyve yiyebilirdi ve bir bardak dolusu da süt içmesine izin vardı. Açık renk saçlı bir diğer adam da sütçüydü, haftada üç gün gelirdi.

Yemekten sonra annesi ona Hans Andersen ve Charles Kingsley'den hikayeler okumuştı. Bu kitapları hep Shrove'daki kütüphaneden alıyorlardı. Sonra banyo saati geldi. Mutfakta üzerinde tahta bir kapak olan banyoları vardı. Liza geceleri odasına kilitlenmezdi, annesi onu sadece Shrove'ya da kasabaya giderken kilitlerdi. Liza uyku tutturamadığı zaman ağlamasının ve annesine seslenmesinin faydasız olduğunu biliyordu, çünkü annesi hiç aldırmazdı. Aşağı inse bile ona omuzunu silkecek, hiç konuşmadan yüzüne bakacak ve onu tekrar yukarı götürecekti.

Yukarıda yapabildiği tek şey odadan odaya koşturmaktı. Bir şeyler görebilmek umuduyla pencereden bakardı ama hiçbir zaman görememişti. Annesi Liza'nın odasına girip eşyalarını karıştırdığını bir bilse, ama Liza hiç belli etmiyordu. Annesi akşamları kitap okurdu, Liza bunu biliyordu veya küçük bir siyah kutudan çıkan ve kulağına giden tellerden müzik dinlerdi.

Annesinin yatak odasındaki gardrobu açtı ve onun her zaman giydiği renkli etekliklerini ve hiçbir zaman giymediği diğer elbiselerini seyretti. Uzun eşarplar, hasır şapkalar, etekleri volanlı sarı bir elbise. Tuvalet masasının çekmecesinde duran mücevher kutusuna baktı, kapağını açmadan bile içinde tam tamına ne olduğunu söyleyebilirdi. Yeşil boncuklu uzun bir dizi, üzerinde parlak şeyler olan benekli bir şeyden yapılmış tarak, biri tahtadan oyulmuş bir diğeri sedeften iki tane broş. Annesi kolyeyi taktığında boncukların yeşim, iki çift küpenin de altın olduğunu söylemişti.

O akşam yeşil boncuklar ve küpelerden biri kutuda yoktu. Herhalde annesi takmıştı.

Liza kutuyu kapadı ve yatak odasına geçip yatağın üzerine diz çökerek pencereden bahçeyi seyretmeye koyuldu. Sonraları annesinin bezelye, marul, fasulye, meyve, çilek yetiştirdiği bahçe o zamanlar çıplak topraktı.

O gün de annesi bahçede çalışmış, toprağı büyük bir çattalla kazmıştı. O sıralarda yumuşak, kızıl toprakta tek bir ağaç, sadece bir kiraz ağacı ve iki uzun çimen yoldan başka bir şey yoktu.

Liza bakışlarını yukarı kaldırdı, saat sekiz buçukta güneyden gelecek olan trenin geçmesini bekliyordu. Annesi ona saati ve harita okumasını öğretiyordu ama o zamanlar Liza'nın henüz daha güneyden, sekiz buçuktan bir haberi yoktu. Son trenin gün batımından hemen sonra tünelden geçtiğini biliyordu. Odasından güneşin ne tarafa gittiğini göremiyordu ama gökyüzü hâlâ kıpkırmızıydı. Battığında yüksek tepeler gri olur, orman yeşilden laciverte dönerdi. Demek ki güneş henüz batmamıştı.

Tren tünelin ağzında göründü ve düdüğü çalıp homurdanarak aşağı inmeye başladı. Dışarısı hâlâ aydınlık olmasına rağmen içindeki ışıklar yanıyordu. Birazdan Ring Valley Halt'da duracaktı ama istasyon oradan gözükmüyordu. Uzaklarda trenin görüntüsü küçüldü, arka bahçe kapısındaki kırayak gibi kıvrıla kıvrıla gözden kayboldu. Artık pencereden görebileceği pek bir şey kalmamıştı. Liza yataktan indi, parmak uçlarına basarak annesinin odasına geçti.

Buradan yolun öteki tarafındaki ahırın damında yaşayan yarasaların pervane ve tatarcıkların arkasından uçtuğunu, bazen de yüzü kitaplarındaki kedi resimlerine benzeyen beyaz renkli baykuşu görebiliyordu. Aslında hiç gerçek bir kedi görmemişti. Baykuşların çıkması için daha henüz erkendi. Aşağıda, çimenlerin kenarındaki toprakta büyüyen sardunyalıların pembe ve kırmızı renkleri görünmez olmaya, tütün çiçeklerinin beyazlığı ise daha çok parlamaya başlamıştı. Pencere açık olsa onları koklayabilirdi, akşam karanlığında çok güzel kokarlardı.

Tam Liza artık bir şey olmaz diye düşünürken ön kapı açıldı ve annesi dışarı çıktı. Üzerinde mor ve mavi desenli etekliği ile mor bluzu vardı, yeşil taşlı kolyeyi ve altın küpe-lerden birini takmış, omuzuna da siyah bir şal almıştı. İlk önce bahçeyi çevreleyen kapıyı sonra da küçük kalenin kapısını açtı ve köpekler dışarı fırladı. Annesi "Yavaş olun, oturun," dedi ve oturdular. Liza nefret ettiği sessizliğe rağmen seyretmeye devam etti. Anne "Gidin!" deyince de köpekler heyecanla etrafında zıplamaya, sıçramaya ve onu yalamaya başladılar, karşılık göremeyince de sakinleştiler. Köpekler peşinde bekçi evinin etrafını dolaştı, Liza onun uzağa gitmeyeceğini biliyordu, zaten hiçbir zaman gitmezdi.

Koşarak kendi odasına geçti, yatağın üzerine tırmandı ve yüzünü cama yapıştırdı. Pencerenin önünden bir yarasa adeta cama sürünerek geçti arada cam olduğunu bilmesine rağmen ürkerek geri çekildi. Rudi ve Heidi ise arka bahçede oynuyorlar, birbirlerini yakalamaya çalışarak keyifli keyifli sesler çıkarıyorlardı. Annesi köpeklerin yanında değildi, eve girmiş olmalıydı.

Sahanlıktan aşağıyı dinledi, annesinin sesini duyamadı. Koşarak annesinin odasındaki pencereye gitti. Annesi aşağıda duvarın üzerine oturmuş, elinde müzik veren siyah kutuyu tutuyor ve kafasındaki banttan gelmekte olan müziği dinliyordu.

Kendi yatak odasına gittiğinde köpeklerin, arka bahçede olmadıklarını farketmişti. Ormana gitmiş olmaları diye düşündü, bazen gidiyorlardı. Ama iyi eğitilmiş oldukları için çağırınca hemen geliyorlardı.

Annesinin duvarın üstünde oturarak müzik dinleyip köpeklerin ormandaki oyunlarının bitmesini beklemesinden başka bir şey olmasa sıkıcı bir akşam olacaktı. Liza odadan odaya koştuktan bıkmamıştı ve yatağa girip uyumaya hiç niyeti yoktu. Bazen yatağında, bazen yerde, bazen de pencerenin önündeki sandalyede uyurdu. Ama sabahları hep kendi

yatağında uyanırdı. Şimdi yorgun değildi ve canı hiç yatmak istemiyordu.

Belki de annesi değişik bir şey yapmaya karar vermişti. Liza koşup pencereden kontrol etti. Oysa hâlâ orada oturuyor, müzik dinliyordu. Hava kararmıştı ama köprü yolundan gelmekte olan sakallı adamı göremeyecek kadar değil. Adam aynı görünüyordu fakat bu sefer sırtında branda çantası yoktu.

Kumda ayak sesleri duyulmuyordu. Ayak sesi olsa bile annesi başındaki o şeyden dinlediği Wagner'in müziğinin sesinden zaten duyamayacaktı. Liza birden korkmaya başladı. Annesi köpeklerin onları koruyacağını söylemişti ama köpekler de görünürde yoklardı, herhalde ormanın içinde uzakta bir yerlerdeydiler.

Liza artık bakamıyordu.

Niye cama vurup annesini uyarmamıştı? Bunu ancak çok sonraları akıl edebilmişti. Adam ilk geldiğinde yatağın altına saklanmış, ikinci geldiğinde ona bir bardak su vermişti. Bu sefer ellerini yüzüne kapadı. Aşağıda konuşuyorlardı, seslerini duyuyordu ama kelimeleri anlayamıyordu.

Korka korka araladığı parmaklarının arasından baktığında annesini ve adamı göremedi. Ya eve doğru yaklaşmışlar ya da arka bahçeye gitmişlerdi. Arka tarafa koştu, yatağın üzerine sıçradı, annesinin bağırdığını duydu.

"Adam ne yapıyordu?" diye sordu Sean.

"Eve bana hiçbir zaman ne yaptığını söylemedi, bu konuda tek bir kelime konuşmadı, ne o zaman ne de başka bir zaman. Ama şimdi adamın ne yapmak niyetinde olduğunu anlayabiliyorum. Bağırınca öyle çok korktum ki, kulaklarımı kapadım fakat hâlâ işitebiliyordum, pencere açıktı çünkü. Adamın onu yakalayıp esir edeceğini sonra da gelip beni alacağını sandım."

"Orada tek küçük çocuk sendin."

"Ve millerce mesafede başka kimse yoktu. Biliyorsun, kimse olsaydı bütün bunların hiçbirisi olmayacaktı."

Yaz akşamının gün batımında hava çok fazla karanlık değildi. Annesinin bağırması kesildiğinde adamın güldüğünü duydu ama fısıldayarak neler söylediğini anlayamıyordu. Pencereden zorlukla baktı, çünkü bakması gerekiyordu, annesi sırt üstü yatmıştı ve adam onun üzerindeydi. Bir eliyle annesini orada zaptetmeye çalışırken diğer eliyle de pantolonunu çözmeye çalışıyordu.

Liza o kadar korkmuştu ki ne bir ses çıkarabiliyor ne de kımıldayabiliyordu. O sırada annesinin başını adamın kolundan kurtarıp boynunu ısırdığını farkettiler. Adam sıçrayarak elini çekince annesi Matt'in kapı önünde söylemiş olduğu kelimeleri bağırdı, "Heidi, Rudi, öldürün."

Köpekler, sanki ağaçların arasında oturup bu çağrıyı bekliyormuşçasına ormanın karanlığından ok gibi fırladılar. Akşamın alacasında artık yüzlerinde o ellerini yaladıkları zamanki dost ifade yoktu, cehennem zebanisi gibi görünüyorlardı, aslında daha o zamanlar Liza cehennem zebanisinin ne demek olduğunu da bilmiyordu.

Adamın üzerine atlamadılar, sanki uçtular. Bir uçak gibi sekiz güçlü ayak yerden havalandı. Ağızları o kadar açılmıştı ki, Liza beyaz dişlerinin parladığını görebiliyordu. Adam doğrulmaya çalışırken köpeklerin üzerine gelmesiyle sırtüstü düştü. Yüzünü kolları ile kapatmaya çalışarak bir o tarafa bir bu tarafa yuvarlanmaya başladı. Heidi'nin ağzında sakalının bir parçası sallanıyordu. Rudi de boynunu ısıırıyordu. Köpekler öfkeli, kaba bir hırıltı çıkarıyorlardı.

O sırada annesi sanki hiçbir şey olmamışçasına yerden kalktı ve eliyle eteğindeki tozları silkeledi. Elleri kalçalarına

dayalı, öylece durdu, şalı sırtından hafifçe kaymış, olanları sakın sakın seyrediyordu. Köpekler adamı parçalıyor, adam da bağırıp küfür ediyordu.

Bir süre sonra annesi "Yeter, bırakın artık," diye bağırdı köpeklerle. Hemen itaat ettiler. Annesinden emir aldıkları an durmaları çok akıllıcaydı. Rudi'nin yüzü kana bulanmıştı, He-idi ise hâlâ ağzında adamın sakalının bir parçasını tutuyordu. Adam başı kollarının arasında bir müddet daha döndü durdu, ama bağırması kesilmişti hiç sesi çıkmıyordu. Annesi eğilip yakından baktı, ona elini sürmedi ama küçük zarif ayağının ucu ile hafifçe dürttü.

Liza yatak odasında korkudan köşeye sıkışmış bir köpek yavrusu gibi garip sesler çıkarıyordu.

Sean boğuk bir sesle "Adam ölmüş müydü?" diye sordu.

"Oh, hayır, ölmemişti."

"Annen ne yaptı?"

"Hiçbir şey, sadece ona bakıyordu."

"Yardım çağırmadı mı? Shrove'da telefon var demiştin."

Liza sabırsızca "Tabii ki çağırmadı," dedi.

Annesi köpekleri tasmalarından tutarak geceyi geçirmele-ri için küçük kaleye kapattı. Liza bunları öbür pencereden seyrediyordu, sonra annesinin eve girip kapıyı kapattığını duydu. Merdiven sahanlığından dinlemeye çalıştı. Aşağıda, oturma odasında, annesinin bir sandalye çektiğini, üzerine tırmandığını ve sonra yere atladığını duydu. Liza odasındaki pencereden, çimenlerin üzerindeki adamın ne yaptığına bak-maya koştu. Hâlâ oradaydı ama artık yüzüstü yatmıyordu.

Dışarısı artık iyice kararmıştı, öyle ki adamı tam olarak göremiyor, sadece silüetini seçebiliyordu. Adam, başını dizle-rinin arasına gömmüş, kollarını da başının etrafına dolamıştı. Birazdan kalkıp gidebilir onları tekrar emniyette bırakabilirdi.

Liza, pencereden karanlığa bakarken böyle olması için dua ediyordu.

Birden adamı dikdörtgen bir ışık kümesinde son derece net görebildi. Arka kapı açılmış ve mutfaktan süzülen ışık dışarı vurmuştu. Liza tiksinererek yüzünü buruşturdu, adamın yüzü kan içindeydi. Artık Liza'nın dizleri sanki çakıl yolda düşmüş gibi acımaya başlamıştı.

Annesi ışığa doğru yürüdü, kollarının arasında tuttuğu bir şeyi adama doğrulttu ve korkunç bir patlama duyuldu. Adam arka üstü devrildi, hafifçe sallandı, titredi ve öylece kaldı. Köpekler vahşice havladılar. Annesi içeri girdi, kapıyı kapadı ve ortalık karanlığa büründü.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

A KŞAM üstüne doğru, ana yoldan değil de yan yollar-
dan geçerek Venner'in meyve bahçesine vardılar. Bu-
rası dönümlerce alan üzerinde, kısa budanmış elma ve armut
ağaçlarının uzun uzun sıralar oluşturduğu bir meyve cenne-
tiydi. Bahçenin her köşesine meyvelerin doldurulacağı büyük
tahta sandıklar birbiri üzerine yığılmışlardı.

Liza merdivenlere tırmanmış bir sürü kadının meyve top-
ladıklarını gördü. Sadece bir kaç tane armut dalların üzerinde
kalmıştı, ağaçların dibi dökülmüş elmalardan oluşmuş kırmı-
zı kümelerle doluydu.

Vener'a gidebilmek için Sean sola saptı. Daha önce de
geldiği için yolu çok iyi biliyordu. Uzun, düz şose yolun her
iki yanı çok çabuk büyüyerek yüksek bir çit meydana getiren
akağaçlarla çevrelenmişti. Karşı istikametten, çiftlik dükkan-
ları yönünden gelmekte olan üzeri tenteli bir araba yol ver-
mediği için durmak zorunda kaldı. Arabayı bir kadın kullanı-
yordu. Parlak sarı saçları, dudağında kırmızı ruj, altın küpe-
leri ve koyu renk tırnakları vardı. Liza büyülenmiş gibi bakı-
yordu. "Hâlâ kadınların siyah, erkeklerin sarı saçları olduğu-
nu düşünmüyorsun değil mi, sevgilim?"

"Tabii ki hayır. O zamanlar dört yaşındaydım."

"Çünkü başka yönlerden de farklılıkları var," diyerek elini Liza'nın kucağına koydu ve parmaklarını bacaklarının arasına doğru kaydurmaya başladı.

"Ben böyle yaparken eminim konuşamazsın, dene bakalım, bahse girerim beceremezsin."

"Ya ben de aynısını yaparsam?" dedi Liza ona doğru uzanarak "Hem senin için daha kötü olur, arabayı kullanamazsın."

Güldü ve zorlukla soluyarak Liza'nın elini tuttu "En iyisi oraya varıncaya kadar vazgeç, gerçekten arabayı durdurmak zorunda kalabilirim ve trafiği aksatabiliriz."

Arabalara ayrılan park yeri uzakça bir yerde, meyve bahçelerinin bitip de çilek tarlalarının başladığı noktadaydı. Çilek mevsimi geçtiği için toplayıcılar artık gitmiş, tarlalar cılız otlar ve kurumakta olan yapraklarla örtülmüş, terkedilmişti. Yüksek bir set üzerindeki uzun kavaklar tarlayı Discovery meyve bahçelerinden ayırıyordu. Kavakların gölgeliklerinin altında, üzerinde tekerlek izleri olan kurumuş çamur zeminde "TOPLAYICI ARABALARI İÇİN PARK YERİ" yazan bir tabela vardı. Yanında bir musluk vardı ve bir karton üzerine boyanmış bir ok çöp yerini gösteriyordu.

Başka toplayıcılar da olması lazımdı ama sadece bir karavan görünüyordu. O da oldukça uzakta, bir tümseğin üzerine park etmişti ve uzun zamandır terk edilmiş gibi bir hali vardı. Camları, kapıları kapalı ve perdeleri çekikti. Aynı şekilde Sean da arabayı ve karavanı mümkün olduğu kadar uzağa park etti.

Arabayı karavandan ayırmadı, jeneratörü çalıştırmadı, su tankını da doldurmadı. İkisi de tek bir kelime konuşmadan, hatta bakışmadan arabadan indiler, karavana geçtiler ve seviştiler. Sadece duvardaki yatağı indirene kadar sabredebilmişlerdi.

"Sana bir şey söyleyeyim mi?" dedi Sean sevişmeleri bitip de Liza kollarında ılık, nemli ve zevkten soluyarak yatarken.

"Şimdi burada kalmaya niyetli olduğumuza göre bir aile planlaması merkezine gitmelisin ya da hap gibi bir şeyler kullanmalısın. Ondan sonra da bu nefret ettiğim şeyleri kullanmak zorunda kalmam."

Anlamaz gözlerle Liza, Sean'a baktı. Açıklama yapınca da "Sen de benimle gel ama, yalnız başıma beceremem," dedi.

"Hiç ömründe doktora gitmedin mi?"

"Ya sen gittin mi?" dese Sean incinecekti, onun için vazgeçti. "Eve beni iki kere götürmüştü. Allahtan sağlıklıyım. Eve bana bebekliğimde bütün aşılarımı yaptırdığını söylemişti."

"Evet ama o aşılar hamile kalmana engel olmaz."

"Beni hamile bıraktın!" dedi Liza. Sean güldü, bazen Liza'nın böyle aksileşmesi hoşuna gidiyordu. Ona sıkıca sarıldı "Anlatmaya devam etmek ister misin, yoksa bu yanlış bir zamanlama mı? Ne demek istediğimi biliyorsun, yani annen sakallı adamı öldürdükten sonra ne oldu?"

"Neden anlatmayayım ki?"

Anlatmaması için bir sebep yoktu zaten. Eve her zaman insanlar başka şeylerden ziyade kendilerinden bahsetmekten hoşlanırlar derdi ve Liza ilk defa bu zevkin tadına varıyor ve çok hak veriyordu. Olayları düşünmek, hatırlamak, hangilerini söyleyeceğini hangilerini söylemeyeceğini ayıklamak dayanılmaz bir keyif veriyordu. Bu onun hayatıydı ve bugüne kadar olan bölümünün ne kadar olağanüstü olduğunu farketmeye başlamıştı.

"Ağlamaya başladım, buna mani olamıyordum, yatağın üzerine yatıp hıçkırarak ağlamaya başladım."

"Şaşırmadım."

"Hayır tabii. Eve yukarı geldi ve bana sarıldı. Bir bardak su verip ağlamamamı söyledi, her şey yoluna girecekti. Adamın gittiğini, onu kovduğunu söyledi."

"Tanrım!"

"Öldürdüğünü söylemek istemedi. Benim gözetlemekte

olduğumu da bilmiyordu. Ona hiçbir zaman söylemedim zaten. Henüz dört yaşında olmama rağmen, söylememenin daha doğru olacağını düşünmüştüm. Sadece adamın geldiğini gördüğümü ve patlamayı duyduğumu sanıyordu. Yatağa yanıma uzandı. Bunu çok severdim. Hep onunla aynı yatakta yatmak isterdim ama o buna izin vermezdi. Çok güzel, yumuşak ve gençti. Şimdi onun kaç yaşında olduğunu biliyor musun?"

"Otuz beş falan."

"Otuz sekiz. Oldukça genç değil mi? Yani bize göre değil ama insanların genç dedikleri bir yaş."

"Öyle sanırım," dedi Sean, kendisi sadece yirmi bir yaşındaydı. "Bu komik Eve ismini nereden almış."

"Aslında Eva. Almanca. Babası Almanmış. İsminin ne olduğunu Bay Tobias'ın ona 'Eve' diye seslendiğini duyuncaya kadar bilmiyordum. Benim için o sadece anneydi. Daha sonraları Bruno'da ona 'Eve' diye hitap etmeye başlayınca ben de öyle demeye başladım ve buna hiç aldırmadım."

"Bruno da kim?"

"Bir adam. Olayların içine yıllar sonra girdi. Sırası gelince onu da anlatacağım. Şimdi çimenlerin üzerinde yatan ölü bir adamımız var, ya da Eve'in ölü adamı, aslında benimle pek ilgisi yoktu. Allahtan bize kimse ziyarete gelmezdi, sütçü, gazcı ve Shrove'daki elektrik saatini okumaya gelen adamdan başka. Onlar da arka bahçeye gitmez, soru sormazlardı."

"Sütçü biraz tuhaftı. Bunu daha büyüyünce farkettim. Hiç çocuk tanımadığım için onun bir çocuk gibi konuştuğunu farkedemedim ama Eve onun zeka yaşının sekiz olduğunu söylediler. Tek bahsettiği konu trenler ve havaydı. 'İşte tren geçiyor' ya da 'çok şiddetli bir yağmur geliyor.' Hiçbir şeyin farkına varmıyordu. Yani o adamın cesedi günlerce kapımızın önünde kalsa rahatlıkla üzerinden atlayıp geçebilirdi."

"Peki, sonra ne oldu? Ceset ne oldu?"

Liza tam olarak bilemiyordu. O noktada düşler ve gerçekler karışıyordu. O gece korkunç rüyalar görmüştü, bağıarak uyanmış ve Eve'in kendi yatağına gitmiş olduğunu farketmişti. Ama gecenin geri kalan kısmında Liza onun bütün gece yanında kaldığını ve onu yatıştırmaya çalıştığını hatırlıyordu.

Fakat öyle yapmadığı kesindi, Liza bunu sonradan farkettiler, çünkü sabah erkenden kalkıp pencereden baktığında cesedin orada olmadığını görmüştü. Dört yaşında bir çocuk için ölü bir adamın ne anlamı olabilirdi. Bir gece önce adamın artık hiç kalkamayacağını, konuşamayacağını, gülemeyeceğini, yürüyemeyeceğini düşünmemişti bile. Sadece müthiş korkmuştu. Adamı aşağıda göremeyince onun kendiliğinden iyileşip, kalkıp gittiğini sanmıştı.

Yıllar sonra büyüdüğünde, hatırladıkları olayların parçalarını benzer olaylarla karşılaştırıp birleştirence, adamın ölmüş olduğunu ve Eve'in onu Bay Tobias'ın tüfeği ile vurmuş olduğunu anladı.

Eve ince belli, uzun bacaklı, ufak tefek bir kadındı. Uzun tırnaklı elleri küçüktü. Elmacık kemikleri çıkık, çenesi küçüktü, geniş bir alnı vardı. Üst dudağı küçük, ağzı dolgun ve sevimliydi. Burnu hafifçe eğri ama yüzüne göre oldukça küçüktü. İri gözleri yeşile çalan elaydı, Sean'inkinden farklı olmayan siyah kaşları Çinli ressamların fırçasından çıkmış gibiydi, koyu renk gür saçları beline kadar iniyordu. Fakat çok ufak tefekti. Boyu 1.50 cm. ya da biraz fazla olabilirdi. Kilosu hakkında Liza'nın bir bilgisi yoktu ama on altı yaşına geldiğinde Eve kendisinin kırk yedi, Liza'nın da biraz fazla olduğunu tahmin etmişti. Bu herhalde doğru bir tahmindir.

Böylesine ufak tefek kadın, neredeyse iki katı ağırlığında, en az 1.85 boyunda bu adamı nasıl yerinden kaldırabilmişti?

"Onu nereye koymuş olabilir? Belki de ormanda bir yere."

Onu tekerlekli el arabasına koyup, çitlerin arasından geçip ormana götürmüş olabileceğini Liza ancak on altıncı doğum gününde düşünebilmişti. Herhalde Liza'nın uyuduğu sırada, uyanıp bağırmasından önce annesi aşağı inmiş ve gizlice çalışmıştı.

Ertesi sabah pencereden baktığında ilk gördüğü şey - adamın gittiğini bile farketmeden önce- Matt'ın kalenin kapısını açışı ve köpekleri salıyordu. Oysa öğleye kadar gelmemesi gerekiyordu. Annesi odaya koşarak girmişti, kızgın ve bozulmuş görünüyordu. Liza öbür pencereye koştu. Köpekler gece adamın yattığı yere koşmuşlar, öfkeli öfkeli çimenleri kokluyor, burunları ile toprağı eşeliyorlardı. Annesiyle birlikte dışarı çıktıklarında "Onları huzursuz eden bir şey var" dedi Matt.

"Buralara kemik falan mı gömdüler?"

"Saatin kaç olduğundan haberin var mı?" dedi annesi. "Sabahın altı buçuğu."

"Evet öyle canım. Dün bu taraflarda bir işim vardı onun için gece kaldım. Umarım sizi yataktan kaldırmamışımdır kızlar."

Annesi bunlara hiç aldırış etmeden "Bay Tobias geldi mi?" diye sordu.

"Bu gece gelecek. Evine geldiğinde köpeklerin orada olmasını istiyor. Sanıyorum onlar yegane arkadaşları. Bana göre bir yaşam değil, ben hareketten hoşlanırım şahsen, tabii bu bir hayat görüşü."

"Muhakkak öyledir," diye cevap verdi ama Eve, pek keyifli gözüküyordu.

"Kendine bir kız arkadaş bulsun diyeceksin," diye devam etti Matt. "Evet bulmasına buluyor ama devamlı değil ki hiçbirisi." Matt sanki annesi bunları hiç bilmiyormuş gibi anlatıyordu. "Tabii çok zengin, oturduğu ev var, burası var, Londra'daki var, kızlar onu yakalamak için kendiliklerinden düşünüyorlar ama onun buna pek aldırdığı yok." Liza'ya tuhaf tuhaf göz kırptı ve "Durulmaya niyeti yok" diye ekledi.

Bütün olanlara rağmen Liza köpeklerin boynuna sarılıp, her ikisinin de kafasına içten birer öpücük kondurmaktan çekinmedi. Hatta gittiklerinde bir parça ağladı. Annesine kendilerine ait bir köpek almalarını istediğini söylediğinde "Kesinlikle olmaz, bana bunu hiç sorma bile," yanıtını aldı.

"Neden almayalım anne, bir köpeğimin olmasını çok istiyorum, Heidi ve Rudi gibi ama kendime ait bir köpek."

"İşte o zaman Lizzie" dedi annesi, bu sefer kızmamıştı, hatta gülümseyerek ve ondan hoşnut olduğu zamanlarda yaptığı gibi Lizzie diye hitap ederek, "Farzet Bay Tobias artık burada yaşamaya gelse. Gelebilir, burası onun evi - evlerinden biri. Heidi ve Rudi'de onunla gelirler, o zaman bizim köpeğimize ne olur? Biliyorsun başka köpeklerden hoşlanmıyorlar, ona saldırırlar ve incitirler.

"Adamı incittikleri gibi." Liza'nın içinden bunu söylemek geldi ama söylemedi. Onun yerine "Gerçekten buraya gelir mi? Gelmesini çok isterim. O zaman onun köpekleri de gelir, biz de kendimize köpek almak zorunda kalmayız. Gelecek mi anne?"

Annesi bir an hiçbir şey söylemedi sonra Liza'ya sarılarak onu kendine doğru çekti ve "Umarım Lizzi, umarım gelir," dedi. Yüzündeki gülümseme kaybolmuştu fakat derin derin içini çekti.

Ertesi gün annenin alışveriş günüydü. İki haftada bir gider, sütçünün getiremediği şeyleri alırdı. Sütçü sütün yanısıra tereyağı, yumurta, yulaf unu, portakal suyu, ekmek ve yoğurt getiriyordu. Et, balık gibi şeyleri getirmediği için ve bahçeye ektikleri sebzeler de henüz büyümediğinden annesi bunları kasabadan almaya giderdi. Peynir ve meyve de almak gerekiyordu. Dükkanlara giden otobüs, ya da kasaba denilen yere, günde dört kere geçerdi. Annesi, otobüs durağına kadar patika yolu, nehrin üzerindeki köprüden geçtikten sonra anayol boyunca yüz yarda daha yürümek zorundaydı. Kasabaya gittiği zaman Liza'yı hiç yanına almaz, onu yatak odasına kitlerdi.

Liza buna alışkındı ve kabulleniyordu ama bu sefer değil. İlk kabullendi, kucağında kitabı ve kalemliyle yatağının üzerine oturdu, biberondaki portakal suyunu içti. Bu sefer ikram olarak bir tane de elma bırakmıştı annesi, nefis bir Golden elma, çünkü İngiltere'de temmuza kadar yerli elma ol-

mazdı. Yatağının üzerine diz çöktü ve annesinin patika boyunca ana yola kadar gidişini seyretti. Sonra bakışlarını aşağı doğru indirerek, aşağıda adamın yatmış olduğu yeri gördü, köpekleri ve korkunç patlamayı anımsadı. Bağırmaya başladı.

Annesinin olmadığı birbuçuk saat boyunca ağlayıp bağır-mamıştı muhakkak. Bir ara uyumuş olmalıydı. Ama annesi geri geldiği zaman bağırıyordu. Annesi "Seni bir daha bırakmam," dedi ve gerçekten uzun bir süre bırakmadı ama bir gün tekrar bırakması gerekti.

Ya o gece, ya da birkaç gün veya birkaç hafta sonra bir geceydi, ama köpekler gittikten sonra olduğu kesindi. Liza gene yatma vakti gelip yukarı çıkartıldıktan sonra yatak odaları arasında koşturarak her zamanki oyununu oynuyordu. Annesinin üzerinde beyaz bant ve bir de krem rengi eşarp sarılı olan hasır şapkalarını giyiyor, süet ayakkabılarını okşuyordu. Bunlardan bıkınca mücevher kutusunun içini karıştırmaya başladı.

Annesi bu gece altın küpelerden birini ve sedef broşunu takmış olmalıydı, çünkü onlar yerinde yoktu. Liza yeşim kol-yeyi boynuna, üzeri taşlı tarağı başına taktı ve aynadaki hayaline hayran hayran baktı. Tahta broşu kaldırdığında altındaki altın yüzüğü gördü.

Bu ne olabilir diye düşündü. Daha önce burada hiç görmemişti, annesinin elinde de şimdiye kadar hiç yüzüğe rastlamamıştı. Büyük bir ilgi ile incelediğinde içinde bir şeyler yazdığını farketti, ama henüz dört yaşında olduğu için pek iyi okuyamıyordu. Üstelik, o zamanlar sakallı damla yüzük arasındaki bağılantıyı da henüz kuramamıştı.

"Onun yüzüğü müydü?" diye sordu Sean.

"Öyle sanırım. İleride tekrar içine baktığımda 'TMH ve BHH, 3 Mart 1974' yazdığını okudum. Ne olduğunu anlayamamıştım ama şimdi bunun bir nişan yüzüğü olduğunu biliyorum. Kraliçe Viktorya'nın nişan yüzüğü vardı. Erkekler nişan yüzüğü takarlar mı?"

"Taktıklarını tahmin ederim."

"Üzerindeki yazılar adamın ve karısının isimlerinin baş harfleri, tarih de evlenme tarihiydi. Öyle değil mi?"

Sean yüzünü buruşturarak "Onu adamın elinden çıkarıp almış olmalı," dedi.

"Günün birinde satmayı düşünmediyse alması bence gereksizdi. Veya adamı yüzükle gömerse günün birinde birisi kazar bulur diye düşünmüş olabilir."

"Neden böyle yaptı?"

"Ne yaptı, adamı neden mi öldürdü?"

"Neden bir ambulans çağırıp adamı hastaneye göndermedi? Oturabildiğini söylemiştin, belki adam iyileşebilirdi. Bu onun suçu değildi, kendisine tecavüz etmek istediğini söylese kimse onu suçlayamazdı ki."

"Neden olduğunu hiç bilemedim, fakat şöyle bir şey olabilir. Bir keresinde birisi bana köpeklerin saldırdığı bir çocuk hakkında bir hikaye anlatmıştı. Sonra bu iki olayı birleştirdim. Anlatan sanırım Bruno'ydu. Adam hastanede polise köpeklerin saldırısından bahsedebilir ve köpekler öldürülebilirdi."

"Yok etmek mi?"

"Evet, sanırım tam kelime bu. Köpekler Bruno'nun hikayesindekiler gibi yok edilebilirdi. Bay Tobias köpeklerini çok seviyordu, onlara bir şey olduğu takdirde Eve'i suçlayacak ve elimize bavulumuzu verip belki de bizi kovacaktı. Ya da Eve öyle düşünmüştü. Bay Tobias belki kovar belki de kovmazdı, fakat Eve herhalde kovacağını düşünmüştü ve bu onun için çok önemliydi. Shrove'dan kesinlikle ayrılamazdı, biliyor musun, ayrılamazdı, onun için dünyadaki en önemli şey buydu, Shrove benden bile daha kıymetliydi onun için. Bay Tobias da bir bakıma önemliydi ama onun özel bir durumu vardı."

Sean şaşkın bakıyordu "Anlayamıyorum."

"Aldırma. Ama inan gerçek buydu. Adamı köpekler öldürseydi onu öldürmesine gerek kalmayacaktı. Galiba önce böyle düşündü. Ama köpekler öldürmeyince kendisi öldür-

mek zorunda kaldı, yoksa adam polise söyleyebilirdi. Köpekleri kapattı, içeri girdi, silahı aldı ve adamı vurdu."

"Sadece Bay Tobias ona kızmasın diye mi?"

Liza düşünceli baktı "Bilmiyorum. Şimdi öyle gözüküyor. Gerçekten bilemiyorum. Belki o adamdan nefret etmesi için başka sebepler de vardı, ama hiçbir zaman gerçeği öğrenmemize imkan yok, değil mi?"

Liza yattığı yerden Sean'ın lavaboda yıkanmasını seyretti. Kotunu giydi ve kendine temiz bir tişört buldu. Yerde duranlardan başka giyecek bir şey olmadığını hatırladı. Sean'ın giysilerinden üzerine uyanları giymek zorundaydı. Elma toplayıcılığından para kazandığı zaman ... Yüz paund, yüz paundu unutmuştu bile.

"Kasabaya, ya da ismi her ne ise, inip gerçek bir restoranda yemek yemek istiyorum. Olur mu?"

"Tabii olur. Niye olmasın?. Çin yemeği yeriz."

Liza lastik ayakkabılarını ve çoraplarını lavaboda yıkadı. Kotunu giydi. Kotuyla gururlanıyordu, çünkü Eve'e aldırana kadar büyük mücadele vermişti. Hatta iki tane aldırmaştı. Biri bu üzerindeki, diğerini de evde bırakmıştı. Eve pantolondan nefret ederdi ve hayatında hiç kot giymemişti. Liza bir yandan Sean'ın uzun kollu ekose gömleğini giyerken bir yandan da Eve'i düşünüyordu. Nasıldı acaba? Ona ne olmuştu?

Sean da aynı şeyi düşünüyor olmalıydı ki, "Yarın bir gazete almamız lazım. Hiç gazeteye bakamadık. Sen herhalde hayatında gazete görmemişsindir, günlük gazete demek istedim."

"Oh, evet gördüm," dedi Liza biraz alıngan. Bir keresinde Shrove'daki gazetelikte *The Times* isimli bir gazete görmüştü, tarihi onun doğumundan öncesine aitti. Tam okuyamadan Eve elinden almıştı. "Bizim aslında bir televizyon almamız gerek."

"Hayatında görmediğin şeylerden biri de bahse girerim TV'dir."

Oldukça yumuşak bir şekilde cevap verdi. "Shrove'da her

gün seyrededim. Ama Eve hiçbir zaman bilmedi, söylesem izin vermezdi. Bu benim sırrımdı."

"Benim gibi," dedi Sean.

"Tam senin gibi değil. Sen daha önemlisin. Ama o zamanlar seni tanıımıyordum. Senelerce seyrettim, bozulunca ya kadar. Jonathan tamir ettirmede ama." Sean'ın yüzündeki ifade onu güldürdü. "Buraya bir tane alabilir miyiz? Jeneratör çalışması için yeterli olur mu?"

"Sanırım," dedi. "Tabii yeterli olur."

"Öyleyse bir tane alacağım," birden aklına geldi. "Ama bilmiyorum - yüz paund çok para mıdır, Sean?"

Sertçe "Bizim için çok para sevgilim," ve ekledi "Sanırım bir TV alabilecek kadar ama renkli alabilir mi bilmiyorum."

Liza'nın gözleri büyüdü "Renklisi de mi var? Gerçekten mi?"

Karavandan çıktıklarında, az önce gördükleri karavanın da boş olmadığını gördüler, öteki kampçı da gelmişti. İçeride ışık yakılmış ve yola doğru olan penceresinin perdesi yarıya kadar açılmıştı. Çıkmak için yanından geçmek zorundaydılar. İçeriden şiddetli bir mavi ışık görölüyordu, bunun tepe lambası değil bir televizyon olduğu kesindi. Kamyoneti geçerken Liza içerideki zümrüt yeşili, sarı noktalı ve portakal rengi ışıklar saçan dikdörtgen camı farketmişti.

"Renkli alabilmek için daha ne kadara ihtiyacım var?"

Shrove'daki yaşantıları çok basitti. Sean'a son derece kasvetli görüldüğü belliydi. Ona söylemeyeceği ve kendi anılarında saklayacağı çok şeyler vardı. Mesela korkarak bağırıldığı geceden sonra bekçi evinde Eve'in onu yalnız başına, üzerine kapıları kitleyip bırakmadığını, yanında götürmek zorunda kaldığını.

İşte bu Shrove malikanesine ilk defa girmesine sebep oldu. Bir saray, gizem dolu bir ev, bebekler ve anahtarlar, kitaplar ve gölgeler. Bütün bunlar Sean'ı hiçbir zaman kendisini ve Eve'i etkilediği gibi etkileyemezdi, özellikle de Eve'i etkilediği gibi.

BEŞİNCİ BÖLÜM

AĞAÇLIKLİ araba yolundan yukarı doğru yürüdüler. Gürgenler yuvarlak şeklini almaya başlamış, bodur çamların tepeleri sivrilmiş, gümüş renkli huş ağacının yaprakları neredeyse yere değecek kadar uzamış ve Louisiana'dan getirilmiş olan bataklık selvileri bulundukları nemli ortamdan hoşnut alabildiğine büyümüşlerdi. Sedir ve köknarlar daha bile uzundu. Ağaçlar seyrekleşince Liza karşıdaki evi gördü, o sıralar onun için bol pencerele büyük bir ev olmaktan başka bir anlamı yoktu.

Tekerlekli bir şeyin üzerine oturmuş bir adam çimleri biçiyordu. Pek sık olmamakla birlikte Liza onu daha önce de birkaç kere görmüştü. Adı Bay Frost olan bu adam pek genç sayılmazdı, yüzünde çizgiler olduğu gibi saçları da beyazdı, bisikletiyle köyden nehrin öteki tarafından gelirdi. Beyaz saç başka bir saç tipiydi ve Liza'ya itimat veriyordu. Annesini görünce elini kaldırdı, annesi başını eğdi ama konuşmadılar.

Merdivenler bir taraftan ön kapıya çıkıyordu, sonra bir sahanlık ve diğer taraftan tekrar aşağı iniyordu. Bekçi evindeki gibi merdivenlerin tırabzanları vardı ama bunlar büyük taşlardan yapılmıştı ve üzerlerinden de gene taştan bir raf geçiyordu. Rafın üzerinde içlerinden sarmaşık sarkan vazolar vardı,

vazoların arasında da ağaçlıklara doğru bakan taştan insanlar duruyordu.

Annesi ile birlikte sol taraftaki merdivenden çıktılar, Liza parmaklıklara dayandı. Her şey o kadar büyüktü ki kendisini her zamankinden daha küçük hissetmeye başladı. Başını kaldırdığında tepede annesinin bahsettiği armayı, kılıçları, kalkanı ve aslanları gördü. Ev bir kule gibi yüksekti, camları parlıyor, çatısı gökyüzünde kaybolmuş gibi görünüyordu. Annesi ön kapıyı anahtarla açtı ve içeri girdiler.

"Etrafta koşuşturmayacaksın ve mobilyaların üzerine tırmanmayacaksın," dedi annesi. "Anlıyor musun, ellerini göster bakayım?"

Liza ellerini uzattı. Buraya gelmeden annesi ellerini yıkattığı ve yol boyunca hep onun elini tuttuğu için temizdiler.

"Güzel. Burada ellerini zaten kirletemezsin. Unutma, koşmak yok, sadece yürüyeceksin."

Ayaklarının altındaki halılar uzun tüylü ve yumuşaktı ve tavan çok yüksekti. Tavanların hiçbirisi beyaz değil, altın ve siyah kareler halinde yapılmış veya kurdeleler veya çiçek demetleri ile uçuşan kanatlı insanların bulunduğu mavi gökyüzü ve beyaz bulutlar şeklinde boyanmıştı. Avizeler yağmur damlaları şeklindeydi ve bazı duvarlarda asılı ince halı gibi bir şeyler vardı. Tüm duvarı kocaman bir tablo kaplamıştı. Annesi buna "Aşilin Doğum Günü" diyordu. Bu bir sürü miğferli adamın ve beyaz elbiseli kadınların altın elmayı koparmaya çalıştıklarını, çiçeklerin arasında kucağında tombul bir bebek tutan yeşil elbiseli bir kadını gösteren bir tabloydu.

Annesi onu oturma odasına götürdü, şömineyi ve üzerinde asılı duran bir kadın portresini, çiçekli perdeleri ve parlak ağaçtan yapılmış bir kısmına parlak metalden bir kısmına da annesinin broşundaki gibi sedeften parçalar kakılmış masayı gösterdi. Yüksek cam kapıların maun çerçeveli ve en az ikiyüz yıllık olmalarına rağmen hala yepyeni göründüklerini söylemişti. Birlikte kapıdan geçerek arka taraftaki terasa çık-

tılar, Liza merdivenleri koşarak indi, çimenlerin üzerinde durarak yukarıya annesine doğru baktı. Bir an için korktu, çünkü evin arkası da aynı ön tarafı gibiydi, aynı arma, kılıç, kalın ve aslan, aynı trabzanlar, çatı ve merdivenler, aynı pencereler ve girintilerdeki heykeller.

Annesi bunun böyle olması gerektiğini, eğer dikkatlice bakacak olursa o kadar da benzer olmadığını farkedeceğini söyledi. Heykeller erkek değil kadın heykelleriydi, ön kapı yoktu, sarmaşık yerine terastaki taştan çanakların içinde minik ağaçlar büyümüştü.

Liza tekrar yukarıya koştu ve annesiyle birlikte mutfığa girdiler. Annesi bir dolap kapağının arkasındaki çengelden büyük, kahverengi ve çirkin bir önlük aldı ve beyaz bluzu ile uzun yeşil etekliğini tümüyle kaplayacak bir şekilde bağladı. Raftan sarı, temiz bir bez alıp başına bağlayarak saçlarını iyice kapattı, elektrik süpürgesini sürükleyerek geniş ve derin bir kova ile lavanta kokan mobilya cilasını aldı.

Annesinin elektrik süpürgesi ile halıları süpürdüğü, mobilya ve tüm eşyaların tozlarını alıp masaları cilaladığı üç saat boyunca Shrove'da kaldılar. Annesi temizliğin hepsini bir günde bitiremediğini, bir kısmını bugün, bir kısmını bir iki gün sonra yapabildiğini anlatarak Liza'nın yaramazlık yapıp bir şeyler kırabileceğinden korkmuş olmasına rağmen çok uslu durduğunu söyledi.

Koşmaması gerektiğini her an hatırlayarak Liza bütün odaları dolaşmış, her şeyi incelemiştir. Boyundan büyük üstü camlı bir masanın üzerinde oval küçük çerçevelerin içinde resimler, küçük yeşil bir atlı süvari heykeli ve içinde siyah kuşlar ve pembe çiçekler olan bir kavanoz duruyordu. Bir odanın tüm duvarları kitaplarla doluydu, bir odada ise sadece tablolar ve panolar vardı. Bir başkasında da kitap ve resimlerin yerine duvarlarda annesinin patlattığı o şeylerden vardı, o odada fazla duramadı.

Bir odadaki dolaplardan bir tanesi değişik elbiseli bir sürü

bebekle doluydu. Onlara dokunmak, onlarla oynamak arzusu duydu ama annesinin tembihini tutmalıydı veya tutmasa bile annesi farketmemeliydi. Ama genellikle annesinin tembihlerini tutuyordu çünkü onu çok sevdiği kadar ondan çok da korkuyordu.

Onun yanındaki oda kapalıydı. Liza tokmağı oynattı ama açılmadı. Oda kitliydi, annesinin dışarı gittiğinde kendi odasını kitlediği gibi ve anahtarı yoktu. Kapı kilitli olduğu için tabi ki içerisini her şeyden çok merak ediyordu. Tokmağı tıkırdattı ama faydasızdı.

Üç tane merdiven vardı. Şimdiye kadar üçe kadar saymasını öğrenmişti. Bazen de altıya kadar sayabiliyordu. Büyük merdivenden yukarı çıkıp küçük merdivenden aşağı inerek bütün odaları dolaşmıştı, bir pencerenin kenarına tırmanıp aşağıdaki düz geniş vadiyi seyredip trenin geçmesini bekledi. Annesinin görmeyeceğinden emindi, çünkü hâlâ aşağıdan elektrik süpürgesinin sesi geliyordu.

Evin güzelliğini farketmemiş olsa bile çok aydınlık olduğunun farkına varmıştı Liza, evin içini saran o parlaklığı görebilmişti. Karanlık veya loş tek bir köşesi yoktu. Hava güneşli olmasa bile, ki o gün öyleydi, inci gibi parlak bir ışık bütün odaları ve içindeki eşyaları şıkır şıkır aydınlatıyordu.. Cam ve porselenler, gümüşler, pirinçler ve kapı pervazlarıyla saçaklar pırıl pırıl parlıyordu. En büyük merdivenin her iki tarafında tahtadan oyulmuş zengin bir şekilde parlayan yapma çiçekler ve meyveler vardı ama o zamanlar Liza'nın tek düşündüğü şey bu parlak tırabzanlardan kaymanın çok zevkli olacağı idi.

Saat dörtte evden ayrıldılar, tam Liza'nın okuma derslerinin başlama zamanıydı. Annesinin elini tutarken "Bay Tobias hiç burada oturmaz mı?" diye sordu.

"Hiç oturmaz. Bir süre annesi oturdu, büyükbabası bütün ömrünü burada geçirdi, burası onun çok sevdiği bir yerdi." Liza'ya düşünceli düşünceli bakıp, kafasında ona söyleme-

nin zamanı gelip gelmediğini tartarak, "Benim annem, senin de büyükannen onun kahyasıydı, sonra da hemşiresi oldu. Biz de bekçi evinde otururduk, annem, babam ve ben." Eli-ni sıkarak "Bütün bunlar için daha çok küçüksün Lizzie. Bak, dışbudak ağacındaki yeşil ağaçkakanı görüyor musun? Dalın üzerinde, gagası ile böcekleri topluyor." Öyleyse Liza için sakallı adamın geldiği gün Yalıçapkını Günü olduğuna göre Shrove yapılan bu ilk ziyaret günü de Ağaçkakan Günüydü.

O günden sonra Liza temizlik günleri hep annesi ile Shrove'a gitti ve annesi otobüsle kasabaya alışverişe indiği zamanlar da Liza'yı bekçi evindeki odasına değil de Shrove'da bir odada bırakmaya başladı. Genellikle de Venedik Odası denen oda oluyordu. Annesi bu odadaki dört direkli yatağın direkleri Venedikli gondolcuların kullandıkları sopalardan yapıldığı için bu odaya Venedik Odası diyor diye açıklamıştı. O zamana kadar Liza beş yaşına gelmiş ve düzgün okumaya başlamıştı. Artık böyle günlerde elinde okuyabileceği gerçek bir kitabı oluyordu. Shrove'daki Venedik Odası'na kapatıldığı zaman korkmuyordu, artık kendi odasına da kapatılsa korkmayacağını biliyordu ama gene de annesine neden onu evde değil de Shrove'da bıraktığını sormaktan kendini alamadı.

"Çünkü Shrove'da merkezi ısıtma sistemi var ama bizde yok. Burada senin sıcakta olduğundan emin olabiliyorum. Kış boyunca evde kimse yaşamasa bile rutubet yüzünden devamlı ısıtılması gerekiyor. Rutubet mobilyalara zarar verir."

"Oturma odasının yanındaki oda neden her zaman kilitli?"

"Öyle mi? Anahtarını kaybetmiş olmalıyım."

Shrove giderek onun kütüphanesi ve resim galerisi olmaya başladı. Hepsinden çok portreler ona insan yüzleri hakkın-da bir katalog oluşturuyordu. Yeni bir insan tanımlaması veya bir şey ispat etmesi gerektiğinde hemen onlara koşuyordu. Bunlar onun kıyaslama standardı ve dış dünyanın dolaylı portreleriydi. Ona diğer insanların nasıl göründükleri, neler

giydikleri, nasıl sandalyelere oturdukları ve yaşadıkları diğer ülkeler hakkında bilgi veriyordu.

Çok soğuk bir kış geçirdiler, kışın derin soğuğu nehri dondurmuş, vadi koca bir ay boyunca karların altında görünmez olmuştu. Bir gün tekerleklerinde zincirler olan siyah bir araba karlı yoldan yavaşça kayarak geldi bekçi evinin dışında bir yere park etti. İçinde iki tane adam vardı. Biri arabada kaldı, diğeri ön kapıya gelerek zili çaldı. Kabak kafalı şişman bir adamdı bu, parlak yumurta biçimli kafasını çevreleyen açık renk kahkülleri vardı.

Şans eseri o gün Liza ve annesi annesinin yatak odasının penceresinin önünde yan yana oturmuş ve aşağıda balsam ağaçlarının dallarına koydukları yemlikten kuşların yemek yemelerini seyreliyorlardı. Arabanın gelişini ve adamın kapıyı çalmasını yukarıdan gördüler.

"Sana bir şey sorarsa sadece 'bilmiyorum' diye cevap vereceksin, hatta bir parça da ağlayabilirsin. Bu seni eğlendirir," dedi annesi.

Liza adamın kim olduğunu sonraları tahmin etti ama o zamanlar hiç anlayamadı. Adam adı Hugh olan birini aradıklarını söyledi. Öteki adını da söylemişti ama Liza sadece Hugh'u hatırlayabiliyordu.

Swansea'dan gelmiş, geçen temmuz ayında bu civarlarda yürüyerek seyahat ediyormuş ve iki gece konakladığı pansiyona hiç para ödemedi kayıplara karışmış. Kapıdaki adam Hugh hakkında daha bir sürü şeyler söylüyordu, neden onu altı ay sonra aramaya başladıklarını anlatmaya çalışıyordu ama Liza hiçbirini anlayamadı. Tek anlayabildiği şey adamın Hugh'u tarif ediydi, açık renk sakallarını anlayabilmişti, bir parçasını hâlâ Rudi'nin ağzında sallanırken hatırlıyordu.

"Biz burada son derece sakın bir yaşam sürüyoruz memur bey," dedi annesi "Pek nadir insanlara rastlarız."

"Yalnız bir yaşam."

"Kişiye göre değişir."

"Ve siz bu adamı hiç görmediniz?" Annesine avucunun içinde bir şey gösterdi ve annesi de başını salladı. "Onu bu yol boyunca yürürken hiç görmediniz mi?"

"Korkarım hayır."

Annesini bunu söylerken yüzünü kaldırarak adamın gözlerinin içine baktı. O zamanlar buna pek anlam verememişti ama büyüüp, geriye doğru düşünerek olayları kendine göre yorumlamaya başladığında Liza annesinin adamı etkilemeye çalıştığını anlamıştı. Dolgun dudakları hafifçe aralık, gözleri iri ve parlak, cildi kaymak gibi ve ifadesi çekici ve güven verici. Parlak kahverengi muhteşem saçları omuzlarına ipek gibi dökülmüştü. Beyaz küçücük parmaklarından birini alt dudağına bastırıyordu.

"Bu sadece bir tahmindir," dedi şişman adam, gözlerini annesinden alamıyordu, ama zorlanarak bakışlarını Liza'ya çevirdi "Bu küçük hanım da görmedi mi acaba?"

Liza'ya fotoğrafı gösterdi. Annesinin kitap kapaklarındakilerden sonra bu ilk gördüğü fotoğraftı. Rudi ve Heidi'nin dişleriyle parçalamış oldukları ve kendisini korkutan fotoğraftaki yüze baktı ve "Bilmiyorum," dedi.

Bu, adamı heveslendirdi "Yani görmüş olabilirsin?"

"Bilmiyorum."

"Bir kere daha bak sevgilim, gel daha yakından bak, belki hatırlarsın."

Liza artık korkmaya başlamıştı. Annesini ele veriyordu, söylediklerini aynen yapmasına rağmen ele veriyordu. Fotoğraftaki yüz korkunçtu, bu Hugh denen sakallı adam, zalim bakışlı, kimbilir ne kötülükler yapacaktı eğer annesi Ağlar gibi yapmasına gerek kalmamıştı "Bilmiyorum, bilmiyorum, bilmiyorum," diye bağırarak gözyaşlarına boğuldu.

Bunun üzerine şişman adam özür dileyip annesinin elini sıkarak ve uzun bir zaman avucunun içinde tutarak iyi günler diledi ve gitti. O gider gitmez de annesi kahkahalara gülmeye başladı. Liza'ya çok güzel rol yaptığını söyleyip onu ku-

cakladı. Liza'yı bu kadar sevmesine ve onunla ilgilenmesine rağmen onun insanlardan çekindiğini ve korktuğunu ve yabancıları görünce şaşaladığını anlayamamıştı.

Şoförün arabayı çalıştırabilmesi uzun zaman aldı, patinaj yaptırmadan karların içinden çıkarması daha uzun sürdü. Liza sakinledi ve kendini eğlendirmeye başladı. Annesi ile birlikte yatak odasının penceresinden şoförün çabalarını büyük bir ilgi ile seyrettiler.

Kar kalktı ve bahar geldi. Kozalaklı ve iğne yapraklı ağaçlar her zamanki gibi koyu yeşil veya açık dumanlı mavi renkleriyle duruyorlardı, ama bodur çamların ve bataklık selvilerinin yeni yaprakları yün yığınları gibi nefis bir yeşil renkte büyümeye başlamışlardı. Annesi bodur çamların da yapraklarını döken ve yeni bebek yapraklar büyüten ağaçlardan olduğunu ve İngiltere'deki en doğal ağaç olduklarını anlatmıştı.

Çuhaçiçekleri yuvarlak çehreleriyle çitlerin kenarından, mor menekşeler kadife gibi yapraklarıyla ağaçların dibinden meydana çıkmışlardı. Ormanın aydınlığında büyüyen, gelincik çiçekleri de denen manisalalelerinin yaprakları ipek kağıdı gibi görünüyordu. Annesi bu çiçeklerin isimlerini yanlış telaffuz etmemesi için Liza'yı uyardı, birçok insanın yanlış kullandıklarını söyledi. Liza zaten yanlış telaffuz etse bile kaç kişi ile konuşuyordu ki.

Botanik konularında hiç konuşmadığı postacıdan başka. Hava durumu ve trenlerden başka bir şeyle ilgilenmeyen sütçüden, Mart ayında gelip Shrove'ın yakıt kazanını dolduran gazcıdan, arada sırada bahçeyi biçip otları yolmaya gelen Bay Frost'dan başka.

Bay Frost hiç konuşmazdı. Kulübenin önünden bisikleti ile geçtiğini görürlerdi sadece, eğer o da onları görürse elini sallardı. Onları Shrove'a gidip gelirlerken şayet biçme makinesi-

nin üzerindeyse oradan el sallardı. Gazcı Mart ve Eylül olmak üzere senede iki kere gelirdi. Liza onunla hiç konuşmamıştı. Annesi bazen bir iki dakika konuşur, hatta konuşmaz da onun İspanya'daki evini, nasıl Malaga'ya ucuz bilet bulduğunu anlatmasını sabırsızca dinlerdi. Liza merak edip ne olduğunu sorduğunda annesi adamın denizlerin üzerinden kuşlara benzeyen ama çok yüksek sesler çıkaran bir şeye binip geçtiğini söylemişti.

Sütçü "Bahar geliyor," dedi. Çok aptalcaydı, çünkü bahar çoktan gelmişti. "Tren geliyor," dediği zaman da bu onu hiç düşündürmezdi, başkalarının treni görüp görmediği önemli değildi onun için.

Çok az mektup alıyorlardı. Hele Liza hiç almazdı. Mektuplar genellikle annesine gelirdi; hiçbir zaman ne olduğunu izah etmediği fakat teyzem dediği birinden, Londra'daki arkadaşı Heather'dan ve muntazaman her ay bir tane Bay Tobias'dan. Bunun içinden annesinin çek dediği pembe bir kağıt parçası çıkardı, annesi de bunu bankaya götürür para ile değiştirirdi. O sıralar peri masalları ile çok yakından ilgilenen Liza bunun aynı peri masallarındaki gibi bir dokunmayla nasıl para olduğunu merak ederdi. Ama annesi öyle olmadığını, bunu Bay Tobias'ın evini temizlediği ve zarar görmemesi için ilgilendiği için kazandığını anlatmıştı.

Nisan'da köpekler tekrar kalmaya geldiler. Onları gene Matt getirdi ve annesine Bay Tobias'ın bu sefer Fransa değil de Carabian denilen bir yere gittiğini söyledi. Liza Rudi ve Heidi'ye sarıldı, köpekler onu önceden de tanıdıkları için mutlu oldular. Hugh denilen sakallı adamı unutmuşlar mıydı acaba? Ona nasıl saldırdıklarını da mı unutmuşlardı. Liza merak ediyordu, acaba 'öldür' diye bağırırsam Matt'ı öldürürler mi diye aklından geçirdi.

"Bay Tobias neden kendisi gelmiyor," diye sordu Liza kırlarda köpeklerle dolaşırken.

"Bilmiyorum Lizzie," dedi ve içini çekti annesi.

"Burayı sevmiyor mu?"

"Sri Lanka'ı, Mozambik'i, Montagu Meydanını ve o berbat Lake District'i daha çok seviyor herhalde. Ama belki bir gün gelir. Tabii ki bir gün gelecek, göreceksin."

Kendisi geleceği yerde bir kart yolladı. Üzerinde gümüş rengi kum, palmiye ağaçları ve masmavi bir deniz resmi olan bir karttı bu. Arkasına da "Burası harika bir yer. Senin hiçbir zaman kabul etmeyeceğini biliyorum ama soğuk ve gri İngiltere'nin en zalim ayında buralarda olmak çok güzel. Heidi ve Rudi'ye benden selam söyle ve tabi ki kızına da. Selamlar, J.T."

Bay Tobias'inki gibi muntazam ve güzel yuvarlanmış olsa bile Liza elyazısı okuyamıyordu, onun için annesi ona okumuştı. Yüzünü buruşturarak köpekleri kızından önce saymasından hoşlanmadığını söylemişti ama Liza buna pek aldırmadı.

"T harfinin ne demek olduğunu biliyorum, J ne demek?"

"Jonathan" dedi annesi.

Yaz geldiğinde Liza artık yazıları büyükse, Beatrix Potter ve Andrew Lang'ın peri masallarını okuyabiliyordu. İsmi, adresini ve bazı basit cümleleri küçük harflerle yazabiliyordu, saati okuyabiliyor, yirmiyeye kadar sayabiliyor ve basit toplama işlemleri yapabiliyordu. Annesi onu Shrove'daki kütüphaneye çağırarak büyüdüğü zaman buradaki bütün kitapları okuyabileceğini söylemişti. Bay Tobias okumayı sevdiğini bildiği için beğendiği kitapları okumasına izin vermişti, tabii ki bu kızı için de geçerliydi.

"Jonathan," dedi Liza.

"Evet Johnatan ama sen ona Bay Tobias demelisin."

Kütüphanede tarih ve coğrafya kitapları, lisan, filezofi ve din hakkında kitaplar vardı. Liza bu kelimelere anlamlarını

bilmeden bakıyordu. Annesi güzel hikaye kitaplarının da olduğunu söylemişti, ama gerçek hikayelerin yazıldığı kitaplar değil de romanlar. Büyük bir kısmı yaklaşık yüz sene önce yazılmıştı. Bay Tobias'ın büyükbabasının 1862'de zengin olan babasına ait oldukları için pek fazla şaşırtıcı değildi bu. Annesi kitaplar belki biraz eski moda ama bu pek kötü sayılmaz derken başını hafifçe yana doğru eğmiş Liza'ya bakıyordu.

Yaz oldukça sıcak geçiyordu. Bir gün annesiyle birlikte nehrin çok derin olduğu yere gittiler, taşların üzerinden çılınca akan su bir havuz meydana getirmişti. Annesi ona yüzmeyi öğretmeye başladı. Annesi çok iyi bir yüzücüydü, onun bile ayaklarının yere basmadığını bildiği halde Liza kendini emniyette hissediyordu. Bir gün yüzmeden dönerken, herhalde ikinci veya üçüncü gidişleriydi, yol boyunca yukarı doğru yürürlerken, annesi her zamanki gibi Shrove'dan geçen kestirme yolu kullanmalarının daha iyi olacağını söyledi. Bu sırada yanlarından geçen bir arabaya yol vermek için yan taraftaki çitlere yaslanmak zorunda kalmışlardı. Ama araba geçip gitmedi, durdu ve bir kadın başını dışarı çıkarttı.

Bu Liza'nın saç renkleri ile seks arasında kurmakta olduğu tuhaf teorisinin gelişmekte olduğu dönemdi, kadının saçları sarıydı. Aslında tam saç gibi durmuyordu, sanki şeffaf sarı limon jölesi gibi üzeri cilalanmış bir madde görünümündeydi. Kadının yüzü Liza'nın Orman Hikayeleri kitabındaki maymuna benziyordu, ellerinin derisinin altında ise sanki ipler varmış gibi görünüyordu. Üzerinde ise, annesinin daha sonra keten olduğunu ve tarlalarda çimen gibi yetişen mavi çiçekli bitkilerden elde edildiğini söylediği, kahverengi bir elbise vardı.

Kadın, "Oh şekerim, seni asırlardır görmedim. Artık aşağı köye gelmiyor musun? Seni kilisede göreceğimi sanıyordum. Annen St. Phillip Kilisesinin müdavimi idi."

"Ben annem değilim," dedi annesi, soğukça.

"Hayır, tabii ki değilsin. Bu da küçük kızın olmalı."

"Evet, bu Eliza."

"Sanırım yakında okula gidecek. Arabasız onu oraya nasıl götürüp getireceksin? Ama belki okul otobüsü buraya kadar gelebilir. En azından ana cadde ile yolun birleştiği köşeye kadar gelebilir."

Annesi "Liza özel eğitilecek" diye öyle bir ses tonuyla cevap verdi ki, çok nadir olarak Liza'ya da böyle konuştuğu zaman ödü kopardı ve kadının kafasını arabasının içine sokmasını bile beklemeden sert bir şekilde yürüyüp gitti.

Bu, Liza'nın okuldan bahsedildiğini duyduğu ilk andı. Ne olduğu hakkında bir bilgisi yoktu. O zamana kadar okuduğu kitaplarda ne bir okul ne de okul çocukları görmüştü. Okul hakkında annesine bir şey sormaya cesaret edemedi, sadece kadının kim olduğunu sormuş, o da Bayan Diana Hayden olduğunu söylemişti. Zaten herhalde o kadını bir daha hiç görmeyeceklerdi.

Köpekler iki haftalığına bir kere daha geldiler, daha sonra Ekim ayında geldiklerinde ise altı ay kaldılar. Alınma zamanları geldiğinde Matt ortalarda gözükmedi. Yanlış giden bir şey vardı muhakkak. Annesi telefonları olmadığı için haber verilmesinin ayrıca telgraf çekmenin de imkansız olduğunu söylemişti.

Matt ertesi gün de ortalarda görünmeyince, Liza, Bay Tobias'ın kendisinin köpekleri almaya geleceğini düşünmeye başladı. Adama herhalde döndüğünde köpekleri almaya ben kendim giderim demişti. Ama o güne kadar ortalarda görünmemişti. Belki bir gece dinlenip, uçak yorgunluğunu üzerinden attıktan sonra arabasına binip gelecekti, kendi arabasına, köpekleri götürmek istemediği Ullswater'daki evinden gelecekti. Annesi geleceğinden emindi. Sabah erkenden Shrove'a gittiler ve annesi orayı özenle temizledi.

Eve gelince, mutfaklarındaki banyoda yıkandı ve saçlarını yıkadı. Bu, ertesi gün sabah oluyordu. Üzerine parlak renkli

eteklerinden birini, dar siyah bluzunu giyip yeşil boncuklarını boynuna, altın halka küpelerini de kulaklarına taktı. Saçını arkadan tokaladığı özel şekline sokması yarım saatini aldı. Ve bütün bunları Bay Tobias geleceği için yapıyordu.

Gelmedi. Matt geldi. Öğleden sonra arabası ile gelerek annesinin yanından geçerken durdurmasına fırsat bile vermeden bekçi evine geldi.

"Biraz hastalanmıştım," dedi "Yoksa daha evvel gelecektim."

"Bay Tobias nerede?"

"Mozam mı ne ise oradan telefon etti, bugün evde olacağını bildirdi. Sana haber vermedi mi şekerim? Hay Allah. Neyse herhalde sana bir zararı olmamıştır."

Zarar olmamış mı? Annesi Matt gittikten sonra yukarı yatak odasına çıktı, yatağın üzerine uzandı ve ağladı. Liza onun ağladığını görünce yanına gitti, uzandı ve onu kucaklayarak ağlamamasını, her şeyin düzeleceğini söyledi.

Nitekim öyle oldu. Haziran ayında bir gün, bütün yaban güllerin ve mürver ağaçlarının açtığı, ormanda bülbüllerin şakıdığı bir günde, Bay Tobias yeşil Range Rover'i ile geldi. Köpekler arabanın arkasındaydılar. Bay Tobias fırlayıp bahçe kapısından geçerek bekçi evinin kapısına vurmaya başladı, bir yandan da "Eve, Eve, neredesin?" diye sesleniyordu.

Böylece Liza annesinin adının ne olduğunu öğrenmiş oldu.

Bu günü de sabahtan akşama kadar bülbüller ormanda şakıdığı için Bülbüllerin Günü olarak isimlendirdi. Annesi insanların bülbüllerin sadece gece şakıdığını sanmalarının yanlış olduğunu, onların gün boyunca şakıdıklarını söylemişti.

ALTINCI BÖLÜM

"BENİM gerçek adım Eliza. Sanırım bana bu adı Pygmalion'daki Eliza Doolittle'ından esinlenerek verdi."

"Hadi canım," dedi Sean.

"Tabii, çünkü Pygmalion'un Galatea ve Prof. Higgins'in Eliza Doolittle ile yapmak istediğini o da benimle yapmak istedi, Prof. Higgins onu kendi istediği şekilde yeniden yaratmıştı, ya da bir ideali vardı ve Eliza'yı o idealine uydurmak istiyordu."

Sean'ın yüzü asıldı ve kafasını toparlamaya çalışarak "Bu bana *My Fair Lady*'yi anımsatıyor."

"Sorduğumda hayır dedi, sadece ismi beğendiğini söyledi." Liza çilekli milkshake'inden bir yudum alarak "Sean, bir hamburger yiyebilir miyim? Biliyor musun şimdiye kadar daha hiç yemedim."

"Tabii yiyebilirsin. İkimiz de birer hamburger, birer de kızarmış patates yiyelim."

"Ne komik değil mi? Sanki ondan ve bekçi evinden ayrılırsam korkudan ölürüm diye düşünüyordum."

"Her zaman bir şey yüzünden ölürsün zaten."

"Ama gerçekten ölmüyorum, öyle değil mi? O kadar korkuyordum ki, ama şimdi dünyanın içindeyim, öyle hissediyο-

rum, dünyanın içindeyim. Bu çok hoşuma gidiyor. Belki de hoşuma giden sensin. Heather'a gitseydim, onunla hiç mutlu olamayacaktım."

"Belki olabilirdin, denemedin ki."

"Yo, biliyorum. Denedim. Bize kalmaya gelmişti. Bay Tobias'dan sonra."

Kasabaya gelmişlerdi. Liz kaldırımdaki kalabalıktan anladığı, dükkanlar, büyük bir yeşilliğin çevresindeki tahta koltuklarda oturan insanlar, havuzdaki ördeklere yem atan çocuklar. Sean onun parasını istemiyordu, kendisinin biraz birikmiş parası olduğunu söylüyordu. Yemeklerini yedikten sonra iki şişe şarap ve bir paket sigara ile şimdiye kadar hiç görmediği bir şey almıştı. Arabaya girer girmez bir sigara yaktı.

"Eve sigaranın insanı öldürdüğünü söylemişti."

"Bunu söyleyen yalnız o değil ki. Hep aynı şeyler, insanın hoşuna giden bir şey olunca hep engel olmaya çalışırlar. Mesela, benim büyükbabam, seksen yedi yaşında ve on dört yaşında iş hayatına atıldığından beri günde kırkılık bir paket sigara içer, hiç de bir şey olmadı. Hâlâ bir kriket oyuncusu kadar çevik."

"Kriket nedir Sean?"

"Öyle bir oyun, maçlar falan yapılır, ben de tam olarak ne olduğunu bilmiyorum."

"Anlamını bilmediğin bir kelimeyi kullanmamalısın."

Sean güldü "Özür dilerim öğretmenim." Liza'nın sigara içmesini, hiç olmazsa bir kere denemesini istiyordu. Liza denedi ama çok kötü öksürdü ve midesi bulandı, fakat Sean ilk denemede hep böyle olduğunu, üzerine gitmesi gerektiğini söyledi.

Karavana dönerlerken yol üzerinde Bay Venner'in bürosuna uğradılar. Armut toplamak için fazla işçisi olmadığından ikisini de ertesi sabah başlamak üzere işe aldı. Çıkarken, Liza üzerinde 'lezzeti tatmak için alın' yazan sepetten bir elma aldı. Kocaman bir ısırık kopardığında kasanın arkasında duran

Bayan Venner'in nahoş bir ifade ile "Kusura bakmazsanız o elmalar parasını ödeyenler içindir," diye seslendiğini duydu- lar. Kapı arkalarından kapanır kapanmaz "Ne sevimsiz bir kadın," diye söylendi Liza.

"İhtiyar cadı" diye onayladı Sean.

Park yerine geldiklerinde yeni park etmiş bir karavan gör- düler. Yeni bir kampçı daha gelmişti. Sahibi her kimse bir ça- maşır ipi germiş ve yıkadığı çamaşırlarını asmıştı, kapının önüne de terriyer cinsi bir köpek bağlamıştı. Liza kendilerin- den önce gelmiş olan kampçıya baktı, aralanmış perdeden süzülen televizyonun mavi ışığını gördü.

"Sean, biliyor musun biz ne unuttuk? Televizyon almayı."

"Onun yerine ben daha güzel şeyler düşünüyorum," diye cevap verdi Sean kolunu omuzuna atıp boynunu okşayarak.

"Ve de okunacak bir şeyler," diye devam etti Liza sanki Sean'ı hiç duymamış gibi.

"Kitap okumak istiyorum, nereden bulabilirim?"

"Bilmiyorum," Pek fazla ilgilenmemişti.

"Ben kitapsız duramam."

Ama karavana girip de kapıyı kapatınca Sean'ın kollarına arzu ile atıldı. Az sonra elbiselerini çıkarmış, yatakta bekle- yen Sean'ın yanına uzanıyordu. Sabah yatağı yerine kaldır- mamışlardı, nasıl olsa tekrar ihtiyaçları olacağını biliyorlardı.

Annesi "İşte adını her zaman duyduğuna Bay Tobias," de- di ve sonra adama döndü "Seni kızım Liza ile tanıştırayım, Jonathan."

Liza için birisiyle el sıkışmak yeni bir deneyimdi. Bay To- bias'ın eli ılık, kuru ve el sıkışı samimiydi. Çömeldiği için gözleri aynı seviyedeydi. Gözleri koyu kahve, saçları ise açık kahverengiydi, çok güzel yanmış olan teninden bile açıktı. Elleri şimdiye kadar gördüğü bütün erkeklerden, sütçü, pos-

tacı, gazcı, Bay Frost, köpekleri getiren adam ve öteki adamdan, sakalı olup da adı olmayan adamdan, hepsinden güzeldi. İnce uzun ve güneş yanığıydı, uzun tırnakları vardı.

Ve ses tonu çok sevimliydi. Matt'ın, sütçünün, gazcının veya sakallı adamın gibi gelmiyordu kulağa, hepsinden farklıydı. Bir bakıma annesininki gibiydi ama daha derin ve daha yumuşaktı. Uyumadan önce kendisine hikaye okumasından çok hoşlanacağı türden bir sestti.

"Sana çok benziyor Eve, senin çocukluğun sanki. Hatta tomurcuğun denebilir."

"Öyle değil ama bana benzediğine memnun oldum."

İki bardak ve bir şişe çıkardığında Liza çok şaşırmıştı, içinde kahverengi sıvı olan bir şişe, onun için de portakal suyu. Bay Tobias o kadar uzundu ki, oturma odalarına açılan kapıdan geçerken eğilmek zorunda kalıyordu. Gördüğü diğer erkekler gibi kot ya da Bay Frost gibi takım elbise pantolonu giymiyordu. Üzerinde açık kahverengi çizgili jarseden pantolon, yakası açık beyaz gömlek ve kadife ceket vardı. Ceketin kadife olduğunu sonradan Eve söylemişti. Liza bunun Shrove'un çimenlerinden çıkan köstebeğe benzediğini tahmin etti.

Bay Tobias'dan utanıyordu. Masal okuma sesiyle onunla konuştuğu zaman yalnızca kocaman açılmış gözleriyle yüzüne bakabiliyordu. Bütün gününü nasıl geçirdiğini, okuma yazma bilip bilmediğini sormuş, Liza da ona Shrove malikanesinin, arkasında nehir, yüksek dağlar ve etrafında Heidi ve Rudi koşarken bir resmini çizmişti. Bay Tobias onun artık okula gitmesi gerektiğini söylediğinde annesi uyanık bir biçimde araya girmiş, henüz daha erken olduğunu ve geleceğini önceden haber verse yemek pişirip Shrove'u temizlemiş olabileceğini söyleyerek konuyu değiştirmişti.

"Sen mi temizleyecektin? Köyden bir kadın çağırdığını sanıyordum."

"Biliyorum ama güvenilir değiller, üstelik buraya gelmek zor biliyorsun, arabası olması lazım. Kendim temizlemeyi tercih ediyorum, hoşuma gidiyor Jonathan."

"Matt'la hesapları kontrol ettiğimde tuhaf gelmişti zaten, gündelikçi masrafı hiç yoktu."

Annem tekrar, "Kendim yapmayı tercih ediyorum" diyerek uysal bir ifade ile gözlerini yere indirdi. Uzun kirpikleri yanaklarını gölgeliyordu. "Bana o kadar çok para veriyorsun ki, bunu görevim olarak düşünüyorum."

"Seni buraya getirdiğimde bir ev sahibi gibi davranacağını düşünmüştüm. Bekçi evinde oturacaktın ve burayı döndürmek için de bir maaşın olacaktı."

"Sevgili Jonathan, Bay Frost ve gazcıdan başka bir kimseye ödeme yapmıyoruz ki?" dedi ve ikisi de güldüler.

Liza resmi bitirince Bay Tobias'a gösterdi. Bay Tobias çok beğenmişti, altını imzalamasını istedi. Liza resmin sağ alt köşesine Eliza Beck yazdı. Bay Tobias şaşkın bir ifade ile uzun bir süre imzasına baktıktan sonra tek kaşı havada ve dudakları tuhaf bir gülümseme ile kıvrılmış olarak annesine baktığında sebebini merak etti.

Bu sefer köpekler küçük kalede değil de Shrove'da Bay Tobias'ın yanında kalıyorlardı. Akşam yemeği saatine kadar Liza onlarla oynamıştı, sonra da annesi ile birlikte onları Shrove yolunun yarısına kadar götürüp bıraktılar. En yüksek çamın altında durup arkalarından eve gidip sahiplerini bulmaları için seslendi. Bay Tobias o sırada Shrove'un ön kapısına çıkmış, merdivenlerin üzerinde onlara el sallıyordu.

Bay Tobias'ın boynunda bir şey asılıydı. Liza uzaktan ne olduğunu seçemiyordu ama yaklaştıkça annesinin müzik veren kutusuna benzeyen bir şey olduğunu gördü. Bay Tobias işaret etti ve boynundaki o şeyi yüzüne doğru kaldırdı. Ona doğru yürürlerken "Bay Tobias sadece fotoğraf çekiyor," diyerek annesi utanmamasını söylüyordu. Ama Liza utandı ve bir ağacın arkasına saklandı. Eve fotoğrafta yalnız çıkmıştı.

Liza artık büyümüş, yatmaya çıktığı zaman odadan odaya, pencereden pencereye koşarak oynamakta olduğu bebek oyununu bırakmıştı. Ama o gece nedense içinden oyna-

mak geliyordu. Sebep belki de annesinin yukarı gelip, uyuyup uyumadığını kontrol etmiş olmasıydı. Liza örtülerin altına gömülmüş, gözlerini kapatarak düzenli soluklar almıştı.

Annesi parmak uçlarında dışarı çıkarken gözlerini aralamış, onun kasabadan aldığı kırmızı, mavi, mor kumaştan dikiği en güzel eteğini giymiş olduğunu farketmişti. Topuklarına kadar inen büzgülü bol eteğin üzerine siyah bluz giymiş beline de bir kemer takmıştı. Saçları Liza'nın çok sevdiği, taraması yarım saat veya bir saat süren modeldi. Yüzünden arkaya doğru taranmış, tam tepeden başlayıp ensesinde biten bir saç örgüsü şekline sokulmuştu.

Liza ön kapının kapandığını sandı. Hemen yataktan fırlayıp annesinin odasına koşarak pencereden baktı. Annesi ön kapıdan çıkıyordu. Ilık bir akşamdı, henüz güneş batmamıştı ama mavi gökyüzünde kaybolmak üzereydi. Üzerine bir ceket veya şal almamıştı. Bahçe kapısına doğru yürüyordu. Liza, koşarak kendi odasına, gözleme kulesine döndü, sandalyenin üzerine çıkarak annesinin açık kapıdan çıkıp Shrove'a giden yolda yürümesini seyretti.

Liza odasına kilitlenmeden ve emniyette olmadan asla yalnız bırakılmamıştı. Annesi parktaki ağaçların altından geçerek eve doğru yürüyordu, hiç onu yalnız bırakıp bu kadar uzağa gitmemişti.

Küçükken olduğu gibi içinden bir korku yükseldi ve korkusu aniden gözyaşlarına dönüştü. Tam bağırıp ağlayacağı sırada Bay Tobias'ın Shrove'un arka tarafından çıktığını, durup ellerini uzattığını ve annesi ile bakıştıklarını gördü.

Bay Tobias'ın yanlarında olduğunu ve annesinin de sadece onunla buluşmak için çıktığını bilmek içini ferahlattı. Annesi onun iki elini tutarak bir şeyler söyledi ve gülüştüler. Bay Tobias baştan aşağı süzerek annesinin etrafında dolaştı, başını salladı, bir parmağı ile parlak saç örgüsüne dokundu. Sonra elini alıp kendi koluna doladı ve eve doğru yürümeye başladılar, yan yana ve birbirlerine sarılmış olarak. Artık Liza

annesinin gitmiş olmasına aldırımıyordu, ikisinin birlikte Shrove'da olduklarını biliyordu çünkü.

Orada onlarla beraber olamadığı için bir parça alındı, kendini dışlanmış hissediyordu. Ama artık korkmuyordu. Ön tarafta başka bir şey oluyor mu diye bakmak için annesinin odasına koştu, aşağıda çimlerin kenarında ot yiyen tavşandan başka bir şey göremedi. Akşamları tavşanlar hep çıkarlardı, onun için bu ona pek ilginç gelmedi. Annesinin sebzelerinin üzeri ağ ile örtülü olduğu için marullar, lahanalar, bezelye ve havuçları yiyemiyorlardı, sadece fasulye ve çileklerin üzeri açıktı ama tavşanlar zaten bunları sevmezdi.

Güneş ormanın arkasında batarken ağaçları koyu siyaha, gökyüzünü ise göz kamaştırıcı bir altın rengine bürümüştü. Güneş gözden kaybolup gökyüzü sarıdan pembeye ve daha sonra kırmızıya dönünceye kadar seyretti. Güneş batınca yaralar ortaya çıkarlardı. Annesi onların gece karanlığında nasıl böcekleri avladıklarını ve insanların duyamayacağı bir ses çıkartarak o sesin nasıl kendilerine yankılandığını anlatmıştı.

Pencereye doğru uçan bir pervaneyi, Liza gece atmacasına benzetti, sadece bunun gövdesi pembe-kahverengi yerine sarı-kahverengi, arka kuyruğu ise sarımsıydı. Belki de bunun sıradan olabileceğini düşündü. Shrove'daki kütüphaneden annesi ona pervaneler ile ilgili bir kitap ile Frohawk'ın Tüm Britanya Böcekleri adlı kitabını getirmişti. Koşarak aşağı indi ve kitabı aldı. Belki bir elma bulurum ümidi ile mutfağa baktı ama artık elma mevsimi değildi. Onun yerine Bay Tobias gelmeden önce toplamış oldukları çilekleri yedi.

Kitapta dışarıdaki pervanenin ne olduğu hakkında bilgi verecek ne bir yazı ne de bir resim bulamadı. Ondan sonra uyumuş olmalıydı, çünkü o gece ile ilgili başka hiçbir şey hatırlamıyordu ama ya ertesi ya da bir başka akşam annesinin odasındaki pencereden baktığında karanlığın içinde ikisini, Shrove'a giden yol üzerinde, kalenin önündeki duvara yas-

lanmış gördü. Bay Tobias kolunu annesine dolamış onu öpüyordu, bu Liza'nın hiç görmediği bir öpüşme biçimiydi, ağızdan. Aslında Liza şimdiye kadar hiç kimseyi öpüşürken görmemişti, bazen annesi onu öperdi ama bu pek aynı şey değildi. Bay Tobias annesini bıraktı ve annesi eve girdi. Liza sahanlıkta hiç ses çıkarmadan kendi odasına doğru sürünerek giderken aşağıda annesinin bir şarkı mırıldandığını duyuyordu. Bu şarkıyı biliyordu, Mozart'ındı, annesinin sık sık çaldığı plaktaki bu parçayı tanıdı. Kalbindeki ilaç ile sevgilisini iyileştirmeye çalışan bir kadının söylediği bir şarkıydı bu.

Hafta sonu ile birlikte Shrove'a bir sürü misafir geldi. Annesi onların Bay Tobias'ın arkadaşları olduğunu söylemişti. İki erkek ve üç kadın patika yoldan gelip kulübenin önünden geçerek doğru yukarı Shrove'a gittiler. Liza annesi ile birlikte yukarı gidip onlarla beraber olmak istiyordu. Ama annesi Pazartesi gününe kadar Shrove'a gitmeyeceğini ve tabii ki Liza'nın da gidemeyeceğini söyledi. Liza neden diye sorduğunda annesi "Çünkü ben hayır dedim," diye cevap verdi. "Bay Tobias bizi de davet etti ama ben hayır dedim, bu defa olmaz."

"Neden?"

"Böylesi daha iyi Liza."

Cumartesi akşamı misafirleri yürüyüşten dönerlerken gördü. Annesinin penceresinden bakıyordu ve hepsini bekçi evinin önünden bahçeye geçerlerken net olarak görebildi. Hanımlardan biri durup taş saksıda açmış olan sardunya ve fulyalara hayranlıkla baktı.

Adamlar sıradandı, sadece bir tanesinin başının tepesinde saç yerine deri vardı, kadınlar güzeldi ama hiçbirisi annesi kadar değildi. Bay Tobias da böyle düşünüyor olmalıydı, çünkü kulübenin önünden geçerken dönüp uzun uzun baktı. Liza onun çiçeklere bakmadığından emindi. Kadınların değişik bir tarafları vardı, Liza'nın şimdiye kadar gördüklerine benzemiyorlardı, daha yumuşak, daha temiz görünümlüydüler, saç

kesimleri Bay Frost'un biçtiği çimler kadar muntazamdı. Hepsi sütçü ve Hugh gibi kot pantolon giymişlerdi. Sadece bir tanesi Liza'nın okşamaktan çok hoşlandığı, annesinin en güzel ayakkabılarına benzeyen süet bir ceket giymişti, ipek eşarby ve boynunda asılı bir madalyonu vardı, bir diğeri çiçekli desenli örülmüş nefis bir süveter giyiyordu, yüzü Diana Hyden'inki gibi boyalıydı, üçüncüsü de yeşil uzun bir erkek gömleği giymişti.

Yarım saat sonra Shrove yolundan arabaların bir tanesi görüldü, aslında ahırların olduğu yerden geliyordu, çünkü orada duruyorlardı. Önde Bay Tobias'ın Range Rover'i yol göstermek için gidiyordu. Sabah annesi hepsinin akşam yemeği için bir otele gitmiş olduklarını söyledi. Pazartesi günü de hepsi birden gittiler. Liza annesiyle birlikte yatakları değiştirmek ve dağınıklığı toplamak için Shrove'a gitti. Temizliği annesi yaptı. Bay Tobias Liza'ya tatil resimlerini gösterdi, biraz konuştular. Sonra onu kütüphaneye götürüp istediği kitabı alıp okuyabileceğini söyledi. Birlikte köpekleri nehrin kıyısında dolaştırmaya götürdüler, trene el salladılar, geri döndüklerinde annesinin işi bitmişti.

Bay Tobias "Senin bütün bu işleri yapmandan hiç memnun değilim Eve," derken yüzünde mutsuz bir ifade vardı.

"Belki birini bulmaya çalışırım," diye cevap verdi annesi.

Annesi oldukça yorgun görünüyordu, Liza buna pek şaşırmadı çünkü ev gerçekten berbat durumdaydı. Temizliğe gittiklerinde annesi hiç sesini çıkarmamıştı ama Liza hayretten büyümüş gözlerle yapış yapış bardaklara, her tarafa saçılmış tabak ve fincanlara, tablaların içindeki gri pudra gibi pisliklere ve yakılmış uzun kağıt çubuklara, oturma odasının halısının üzerindeki kahverengi büyük lekeye bakakaldı.

Bay Tobias "Keşke ben daha önce temizleseydim," dediğinde annesi sebepsiz bir kahkaha attı.

"Gel, bu gece dışarı çıkalım, bir yerde yemek yeriz."

"Bunu yapamam Jonathan, Liza var biliyorsun."

"O da gelsin."

Annesi tekrar bir kahkaha attı ama bu sefer sebebi belliydi. Gitmeyeceklerini ve bunun saçma bir soru olduğunu belirtir bir kahkahaydı.

"O halde bana yemeği sen pişireceksin, sizin evde. Biraz nohut oda bakla sofa ama orayı senin için baştan aşağı yaptıracağım. Seçeneğimiz olmadığına göre orada yeriz. İhtiyaçlar belirince şeytana iş çıkar. Sen bir şeytansın Eve biliyor musun, erkekleri nasıl tahrik edeceğini biliyorsun. Ama yemeğimi bu gece sen pişireceksin, tabii yorgun değilsen."

"Değilim," dedi annesi.

Liza onlarla yemek yemesine izin vereceklerini hiç sanmıyordu. Ama yemekten sonra hemen yatmak şartıyla annesi birlikte yiyebileceklerini söylediğinde hoş bir sürpriz oldu. Bay Tobias, saat yedide, içinde gazozlu limonata gibi bir sıvı olan şişeyle geldi, şişenin tepesinde annesinin ev yapımı ahududu sirkesi renginde bir şey vardı ve tel ile bağlanmıştı. Tepesindeki şey şişeden bir patlamayla çıkıyor ve etrafa bolca köpük saçılıyordu. Yemekte kızarmış tavuk, salata, çilek vardı ve Liza son çileğini yer yemez yatağa gitmek zorunda olduğunu biliyordu. Tuhaf ama o gece erkenden uyudu.

Ertesi sabah uyandığında her zaman yaptığı gibi annesinin odasına koştu.

Annesi bu sefer yalnız değildi, yanında pencereye yakın tarafta Bay Tobias yatıyordu. Liza durup bakakaldı.

"Bir dakika dışarı çık Liza lütfen," dedi annesi.

Bir dakika her zaman yirmiye kadar saymak demekti. Liza yirmiye kadar sayıp tekrar odaya girdiğinde Bay Tobias kalkmış uzun boyunu ve geniş omuzlarını annesinin kahverengi yün sabahlığına sığdırmaya çalışıyordu. Ağzının içinde bir şeyler geveleyerek sandalyenin üzerinde duran elbiselerini kaptığı gibi aşağı mutfığa indi. Liza da annesinin yanına yatıp onu sıkıca kucakladı, o kadar ki annesi canını acıttığını söyledi. Yatak her zamankinden farklı kokuyordu. Annesinin

sabun kokan temiz çarşaf kokusu yoktu; kurak mevsimde nehrin kokusu gibi, sanki tuzlu suda duran ve pişmeyi bekleyen balıklar gibi bir kokusu vardı.

Az sonra Bay Tobias yıkanmış ve giyinmiş olarak yukarı gelmişti, bir yandan da bu evde bir banyo olmamasının çok feci olduğunu, buna öncelik verilmesi gerektiğini söylüyordu. Neden Eve'in bir telefonu yoktu? Artık herkesin evinde vardı. Kahvaltıdan sonra dışarı çıktı ve öğleden sonra geldiğinde Liza'ya bir hediye getirmişti. Bir oyuncak bebektir bu. Liza'nın çok az oyuncağı vardı. Eve'in çocukluğundan kalma eski bir plastik bebek, ipinden çekince yürüyen tekerlekli bir köpek, bir kutu tahta küp.

Bay Tobias'ın aldığı kendisi gibi küçük bir kıza bezeyen, yıkanabilen uzun siyah saçlı, kolları, bacakları ve yüzü sahici insan teni kadar yumuşak ve bir gardrop dolusu elbisesi olan bir bebektir. Liza'nın dili tutulmuş, bakıyordu.

"Bay Tobias'a teşekkür et Liza," dedi annesi ama pek memnun olmuş görünmüyordu.

"Bunu yapmamalıydın Jonathan, şimdi kimbilir neler düşünecek."

"Neden? Kötü şeyler düşünmez, bundan eminim."

"Pek sanmıyorum. Böyle fikirleri olsun istemiyorum. Çok nazik ve cömertsin."

"İsmi ne koyacaksın Liza," diye sordu Bay Tobias, yumuşak ve tatlı sesiyle.

"Jonathan."

İkisi de güldüler.

"Jonathan erkek ismi Lizzie, bu bir kız. Tekrar düşün."

"Hiç kız ismi bilmiyorum ki. Sana misafir gelen hanımların isimleri neydi?"

"Geçen hafta sonu mu? Anabel, Victoria ve Claire."

"Anabel olsun."

O günden sonra Bay Tobias pek çok gece annesinin yatağında yattı. Liza da Anabelle yattı ve sabahları onu da anne-

sinin yatağına götürdü. Ama tembih edildiği gibi, Bay Tobias'ın kalkıp giyinmesine fırsat vermek için önce kapıya vurarak. Bay Tobias Shrove'da üç hafta kaldı, sonra da dört hafta, köpekler de beraberdi ve başka misafir de çağırmadı.

Annesi çok mutluydu. Değişmişti ve durmadan şarkı söylüyordu. Her gün saçlarını yıkıyor, kendisine yeni bir etek dikeyordu. Her gün ya onlar Shrove'a gidiyorlar ya da Bay Tobias onlara geliyordu. Bay Tobias'ın Range Rover ile onları gezmeye götürmeyi teklif edipde annesinin hayır dediği günler haricinde her şey çok güzel gidiyordu. Bazen deniz kenarına gitmelerini teklif ediyordu, Liza bunu çok istemesine rağmen annesi her seferinde reddediyordu. "Peki" dedi Bay Tobias, "o zaman hafta sonu benimle Montagu Palace'a gel," ama annesi bunun deniz kenarına gitmekten daha kötü olduğunu söyledi.

"Burayı seviyorsun değil mi Jonathan? Burası dünyanın en harika yeri, hiçbir yer bu kadar güzel olamaz."

"Ben değişiklikten hoşlanırım."

"O zaman bir değişiklik yap. Galiba bu en iyisi. Bir değişiklik yap ama sonra gene geri gel. Ullswater'daki evin buradan güzel olabileceğini sanmıyorum."

"Gel de gör. Haftasonu hep beraber gidelim, karşılaştıрма yap."

"Ben asla buradan gitmek istemiyorum, Liza da istemiyor. Zannettim ki -annesini başını çevirip sessizce devam etti - zannettim ki burada ben olduğum için burası sana da cazip gelir."

"Öyle, biliyorsun öyle Eve. Ama ben gencim ve açıkçası zenginim de. Biliyorsun babamdan da epeyce miras kaldı. Hayatımın bundan sonraki kısmında bir yerde çakılı kalıp dünyadan uzak yaşamak istemiyorum. Bu, dünyayı birlikte görmemize engel değil."

Annesi dünyayı görmek istemediğini söyledi. Yeterince görmüştü, sonsuza kadar yetecek kadar her şey berbattı.

Bekçi evinin onarılmasını ve banyonun yapılmasını da istemiyordu. Parasını onun için harcamasını istemiyordu. Lüksün kendisi ve Liza için anlamı yoktu. Eğer gitmek istiyorsa, ki öyle olduğundan emindi, köpeklerini bırakmasını istiyordu böylece geri gelmesi garanti olacaktı.

"Geri gelmek için bir sebebe ihtiyacım yok. Köpeklere Matt bakabilir."

"Onları bana bırak, bırak ki geri geleceğini bileyim. Onları hep burada bırak."

Bay Tobias, o son gece de annesinin yanında yattı ve sabah erkenden Shrove'a gitti. Daha sonra da Range Rover'la kulübeye gelip onlarla vedalaştı. Annesine sarıldı, öptü, Liza'yı öptü. Liza Anabel'in onu çok özleyeceğini söyledi. Range Rover'in arkasından yol boyunca baktılar, Liza yukarı koşup köprüden geçip, gözden kayboluncaya kadar arkasından baktı. Sonra annesi ile birlikte köpekleri kaleye kapadılar. Annesi Shrove'un temizlenip düzenlenmesi gerektiğini söyledi.

Üç hafta boyunca pek Shrove'da kalmadığı halde Bay Tobias arkasında çok pislik bırakmıştı. Annesi elektrik süpürgesi ile yatak odalarının halılarını süpürürken Liza küçük salona gitti ve her zaman kilitli duran kapıya baktı. Belki bir kerecik olsun kilitli değildir diye umarak tokmağı denedi. Kilitliydi. Boyu oldukça uzadığı için eğildi, bir gözünü kapattı, diğer gözünü anahtar deliğine uydurdu. İçerisini rahatça görebiliyordu. Çok şaşırdı. Kırmızı kumaşlı ve kolları sırmalı bir koltuk, köşede çekmeceli bir masa, kitaplıkta sırtları mavi, yeşil ve portakal renkli kitaplar vardı. Orada görmemesi gereken şey ne olabilirdi?

Keşke Bay Tobias gitmeden önce, ikisi yalnız kaldıklarında, mesela annesi temizlik yaparken veya mutfaktayken, kilitli odada neler olduğunu sorsaydım diye düşündü. Ama oturma odası dururken hiçbir zaman küçük salonda oturmamışlardı ki. Liza emindi, sormuş olsa Bay Tobias anahtarla odayı açardı.

Bir dahaki gelişinde sormaya karar verdi. Köpekleri almaya geldiğinde mesela. Ama haftalar geçti, gelmedi. Mektup, hatta bir kart bile yazmadı. Hemen hemen bir ay sonra Matt, Range Rover'le gelip köpekleri aldı. Range Rover'i köprüden gelirken annesi görmüştü. Plakayı seçememekle beraber rengi doğruydı, Bay Tobias'ın geldiğine emindi, hatta araba patikaya girdiğinde bile. Daha önce Bay Tobias hiç Matt'ı Range Rover ile göndermemişti. Ama şimdi gelen Matt'dı. Heidi ve Rudi'yi alıp gittikten sonra annesi yatak odasına girip ağladı.

Liza bundan hiç kimseye bahsetmedi. Zaten şimdiye kadar söyleyecek kimsesi yoktu ama şimdi Sean'a da bahsetmeyecekti. Bunu kendisine ait bir sır olarak saklayacaktı. Hatta Sean "Bu Bay Tobias, Shrove'un sahibi yani, bir daha hiç gelmedi mi?" diye sorduğunda "Geldi ama fazla uzun kalmadı," demekle yetindi.

"Ve sen, hiç okula gitmedin mi?"

"Hayır gitmedim, annem beni evde kendisi eğitti."

"Bu kanuna aykırı ama."

"Öyle olduğunu biliyorum. Shrove'un nerede olduğunu biliyorsun, gerinin de gerisinde, herkesten uzak bir yerde. Kim bilecekti? Eve bu konuda yalanlar söylüyordu. Benimle çok açıktı. Mecbur kalmadıkça yalan söylemenin çok kötü olduğunu ama gerektiği zaman da önemli olduğunu söylerdi. Soranların bir kısmına benim köy ilkokuluna gittiğimi, bazılarına da özel okula devam ettiğimi söylüyordu. Patikada Diana Hyden'e rastladığımızda beni okul otobüsüne yetiştirmek için acele ettiğini söylemişti. Hatırlarsan etrafımızda fazla insan yoktu. Yani pcstacı, sütçü, elektrik saatini okuyan adam ve Bay Frost'dan başka. Onlar da böyle bir şey sormazlardı, hatta asla konuşmayan Bay Frost'dan başka hiçbiri 5 dakikadan fazla kalmıyorlardı ki."

"Peki, sen hiç okula gitmek istemedin mi? Yani demek istiyorum ki çocuklar arkadaş ister."

"Eve vardı. Başka kimseyi istemedim. Anabel vardı, be-beğim yani. O benim hayali arkadaşımdı, her şeyi ona anlatır, onunla tartışırdım. Onun fikrini sorar, cevap vermemesine pek aldırmazdım. Hayatın farklı olabileceğini bilmiyordum. Okumaya başlayınca, yani doğru dürüst okumaya, Eve bana Fransızca öğretmeye başladı. Pazartesi-Çarşamba tarih-coğrafya, Salı aritmetik yapıyorduk. Dokuz yaşıma geldiğimde Cuma günleri Latince'ye başladı. Ondan önce Perşembe günleri şiir, Cumaları da müzik yapardık."

Sean hayretle bakıyordu "Ne biçim bir hayat?"

"Gerçekten okula ihtiyacım yoktu. Eve'le bütün gün konuşurduk. Kırılarda dolaşırdık. Akşamları kağıt oynar, boz-yap yapar ya da kitap okurduk."

"Zavallı... Çok kötü bir çocukluk geçirmişsin."

Liza bunu kabul etmek istemedi. Kızgın bir ifade ile "Harika bir çocukluk geçirdim. Başka türlü düşünmeni istemem. Koleksiyonlar yaptım. Benim kurutulmuş çiçeklerim, çam kozalaklarımı, su kaplumbağalarımı, kavanozlar dolusu böceklerim vardı. Giyinmek zorunda kalmadım. Bana yararlı olmayan bir şey yemedim. Başka çocuklarla hiç münakaşa etmedim, kavga etmedim ve hiç incinmedim."

Sean anlayışla sözünü kesti "Ama bütün bunların olduğunu biliyorsun."

"Evet biliyorum. Nasıl olduğunu sana anlatacağım ama şimdi değil, bu dakika değil. Şimdi sadece çocukluğumun güzel olduğunu bilmeni istiyorum. Bana olanlar için onun sorumlu tutulmasını istemem. O çok iyi bir anneydi."

Sean'ın yüzünde gene o şüpheli ifade belirdi ve hafifçe başını salladı. Liza susmuştu, Sean'ın elini tuttu. Ona şimdi her şeyin değiştiğini, mutlu olduğunu söylemeyecekti.

Eve ona Adem ile Havva'nın hikayesini anlatmıştı. Bunun mitolojik bir hikaye olduğunu söylemişti. Dünyanın oluşumu-

nu, cennetten kovulmayı birlikte okumuşlardı. Cennetteki yılanı biliyordu. Daha sonraları bunun el ele tutuşmuş, cennete giden تنها yolda Eve ile kendisi olduğunu düşünmüştü.

Sean'a sadece yedinci doğum gününden birkaç ay önce Bay Tobias'ın geldiğini, yalnızca bir gün ve bir gece kaldığını, bunu da Eve ile değil, Shrove'da kendi yatağında geçirdiğini anlatmıştı. Bay Tobias sonra gitmişti, ebediyen değilse bile uzun bir süre için.

YEDİNCİ BÖLÜM

A RMUT toplama işinde ilk zamanlar Sean çok daha başarılıydı. Her meyveyi üzerinde büyüdüğü dalından nasıl koparacağını biliyordu, önce nazıkce geriye doğru büküyordu ve meyve zedelenmeden eline düşüyordu. Liza'ysa çekererek kopardığı için armutlar bereleniyor, bazen de tırnağı benekli yeşil deriye giriyor, içindeki beyaz'kısmı zedeliyordu.

Armutlar olgunlaşmadan toplanıyorlardı, dışları sarıya dönüşüp, hafifçe kızarmadan, içleri henüz sertken. Venner'a geldiklerinden beri hava hep güneşliydi. Her sabah uyandıklarında gökyüzü açık mavi, etraf son derece sessiz ve çimenlerin üzeri beyaz bir sis bulutu ile kaplı oluyordu. Toplama işine sıcak basmadan başlıyorlardı ve öğleden sonra saat ikiyeye kadar süren uzun bir paydos yapıyorlardı. Börek, kraker, kola ve sıcaktan ceplerinde erimiş bir hal alan gofretten oluşan öğle yemeklerini yiyorlardı.

Armut bahçeleri karavandan oldukça uzakta olduğu için çoğunlukla yemeklerini gölgelik bir yere çekilip, bir bankın üzerinde oturup yiyorlardı. Önceleri diğer toplayıcılar tarafından görölmelerine sinirleniyorlardı ama kimsenin onlara alırdığı yoktu, kimse onları rahatsız etmiyordu. İkinci gün gölgelik kuytu bir yere kaçıp sıcak çimenlerin üzerinde sevişti-

ler, ikisi de akşam yataklarında sevişeceklerini bildikleri halde sabredememişlerdi.

Sonra Sean uzanıp başını kollarının arasına gömdü ve uyuyakaldı. Liza yanağını onun omuzuna dayamış vaziyette; kolunu beline sarıp yanında öyle yattı. Sean'ın ensesinde M harfi şeklinde uzayan saçları okşamaktan hoşlanıyordu. İlk defa Bay Tobias'ın da saç biçiminin aynı olduğunu düşündü.

Büyüene kadar annesi ona Tobias'larla olan hikayelerini anlatmamıştı. Anneannesi Gracie Beck ile yaşlı Bay Tobias'ı, küçük ismi Jonathan, yaşlı Bay Tobias'ın kızı yani Jonathan'ın annesi Caroline ve kötü huylarından dolayı onu terkeden çok zengin kocası hakkındaki şeyleri öğrendiğinde 10 yaşındaydı.

Yedi yaşına gelinceye kadar bildiği tek şey annesi ile Bay Tobias'ın birbirlerini küçüklüklerinden beri tanıdıkları ve her nasılsa, şu veya bu sebeple Shrove'un Bay Tobias'a değil de annesine ait olduğu idi.

Bir de Bay Tobias'ın annesini, annesinin de Bay Tobias'ı sevdiği. Annesi, bütün bunları bir kış gecesi, Liza kucağında Anabel ile şöminenin karşısında otururlarken anlatmıştı. Liza Anabel'in annesine Bay Tobias'ı hatırlattığını farketmişti.

"Tek zorluk," dedi annesi "Bay Tobias'ın dünyayı tanımak isteyen huzursuz bir adam olması, benimse bütün hayatım boyunca burada kalmak istemem." Son cümleyi Liza'nın gözlerinin içine bakarak sert bir ifade ile söylemişti. "Çünkü dünyanın hiçbir tarafında böyle bir yer yoktur. Burası cennete çok benziyor. Cenneti bulduktan sonra başka yerleri neden görmek isteyesin ki?"

"Dünyanın başka yerlerini de gördün mü?" Liza bir yandan Anabel'in saçlarını tararken dikkatlice sordu. Annesi esrarengiz bir şekilde "Tamamen değil," diye cevap verdi, "Ama insanları yeterince tanıdım. İnsanların çoğu kötü. Dünya nüfusunun yarısı büyük bir zelzelede ölse dünya yaşanması çok daha güzel bir yer olurdu. Gereğinden çok fazla yer

gördüm, hepsi birbirinden berbattı, emin ol. Sen bunları görmediğin için ne kadar mutlusun anlatamam. Senin böyle yaşamayı istiyorum. Seni istediğim gibi büyütebilirim, bir gün olur dünyaya bir göz atabilirsin. Koşarak buraya geri geleceğini ve cennete yeniden kavuştuğun için sevineceğini garanti edebilirim."

Liza anlamını pek bilmediği bütün bu şeylere pek ilgilenmedi. "Bay Tobias başka yerlerin berbat olduğunu düşünmüyor."

"Öğrenecek. Bu bir zaman meselesi, göreceksin. Yeterince gezip gördükten sonra buraya dönecek. Zamana ihtiyacı var, bana gerektiğinden daha fazla zamana."

"Neden?"

"Belki de ben ondan daha korkunç şeyler yaşamışım, belki de ben daha akıllıyım."

O yılın ilkbaharında Heather kalmaya geldi. Gelmesinden bir gün öncesine kadar annesi hiçbir şey bahsetmedi. O gün sadece "Gelecek hafta boyunca benim odamda benimle yatacaksın Liza. Bayan Sawyer gelecek ve ona senin odanı vereceğiz."

Liza annesine gelen mektuplardan Bayan Sawyer'ın Heather olduğunu biliyordu.

"Tanrı aşkına çocuk, bana Bayan Sawyer demekten vazgeç," dedi gelişinden beş dakika sonra "Benim adım Heather. Bayan Sawyer sanki okul müdürü adı gibi geliyor kulağa. Senin okul müdürünün adı ne?"

Konuştuklarından pek bir şey anlamayan Liza hayret dolu bir ifade ile Heather'ın zayıflığına, uzun boyuna, küçük kafasına ve gür kırmızı saçlarına bakakalmıştı.

"Başöğretmen yani. Bu yeni terimleri öğrenmem zor oluyor."

Annesi hemen konuyu değiştirdi. Liza'ya kolejdeyken nasıl Heather'ı tanıdığını ve Heather'ın Bay Tobias'ı da tanıdığını anlattı.

"Hâlâ buralarda mı?"

"Shrove onun Heather. Eminim bunu hatırlıyorsundur." İşte o zaman Heather elini siper ederek annesinin kulağına bir şeyler fısıldamaya başladı. Liza'ya kaçamak bir bakış atar, çabucak döner ve elini ağzına siper ederek fısıldamaya başlardı. Liza'nın kulağına hep "fıs, fıs, fıs" sesleri gelirdi.

Yukarı yatak odasına çıktığında Heather ömründe ilk defa banyosu olmayan bir ev gördüğünü söyledi. Hâlâ banyosuz evler olabileceğini düşünemiyordu. Eve kendisi teklif ettiği halde ona yukarıya sıcak su taşımasına izin vermedi. Biraz garip gelmesine rağmen o da aşağıdaki banyoyu kullanabileceğini söyledi.

Bir başka gariplik de "televizyonsuzluk" dediği şeydi. Liza bunun pek fazla önemli olup olmadığını anlayamamıştı. Hava güzel olduğu için uzun yürüyüşlere çıktılar, Heather trenle Ring Valley Hall'a gitti. Yalnız gitmek zorunda kaldı çünkü annesi gitmek istemediğini, oraya çok gitmiş olduğunu, Liza'nın da gitmek istemediğini söylemişti.

Arabaları olmadığı için Heather istasyondan taksi ile döndü - pikap yoktu, 1890 baskılarından yeni hiç kitap yoktu, telefon yoktu ve 8 milden yakında bir restoran bile yoktu. Eve, Bay Frost'un geldiği köyde bir pub olduğunu ama oraya çocukları almadıkları için gidemeyeceklerini söyledi.

"Fıs, fıs, fıs" fısıldadı Heather elinin arkasından. "Oh, lütfen sesli konuş, Heather," dedi annesi. "Hiç gereği olmadığı halde gizem yaratıyorsun." Heather fısıldamaktan vazgeçti ve gitmeden bir gece önce hiç çekinmeden "Sen burada aklını kaçırsın Eve," dedi.

"Hayır, akli başında kalacağım," diye cevap verdi kadın.

"Ay, çok dokunaklı."

"Peki, normale döneceğim. Mutlu bile olabilirim. Ama ben eski değerlere sahip çıkıp, kızımı dünyanın iğrenç baskılarından uzak büyüteceğim."

"Bu bana biraz yüksekte uçuyormuşsun gibi geldi, pek

normal değil. Her neyse zaten başarabileceğini sanmıyorum. Onun çağdaşlığı baskın çıkacak. Bu canavarca asaletten sı-kıldığın zaman, evimde sizin için boş bir iki odam olduğunu aklından ıkarma."

Eve, Liza'yı saklayacak bir yer ararken bu konuşmayı ha-tırlamış olmalıydı. Heather bir daha asla gelmedi, bu Liza'nın onu ilk ve son görüşüydü.

Eve Shrove'daki yatak odalarının halılarını elektrik spr-gesi ile süpürürken Liza'yı kendi haline birkmıştı. Bir yandan da onu "Hiçbir zaman makinalamak dememelisin Lizzie" di-ye eğitiyordu. O günlerde Liza kütüphaneyi keşfetmişti. Bul-duğu masal kitaplarından birinde 'Mavi Sakal'ın hikayeleri vardı. Bunu okuduktan sonra hikaye ile kilitli oda arasında korka korka bağlantı kurmaya başladı. Acaba kilitli odada gelin cesetleri olabilir miydi? Belki yaşlı Bay Tobias bir sürü kadınıla evlenmişti, onları öldürmüş ve kilitli odada çürümeye terketmişti.

Annesi, yukarıdaki holde asılı duran portredeki gururlu bakışlı, gri saçlı, sakalsız, mavi gözlü ada'mın yaşlı Bay Tobias olduğunu söylediğinde bile hâlâ bu kuşkuyu taşıyordu. Ağzında tuttuğu, ucunda çanak gibi bir şey olan çubuğun ne olduğunu merak etti. Annesi bunun bir pipo olduğunu ve içi-ne tütün yaprakları konulup kibrit ile yakıldığını söylediğinde Liza kulaklarına inanamadı. Zaten her zaman iyi bir yalancı olduğunu itiraf ederdi ve Liza ona ilk defa inanmamıştı.

Işıkların daha parlak olduğu ve hiçbir gözden kaçmaya-cak bir yerde Caroline denen kadının portresi asılıydı. zerin-de, Liza'nın normal hiçbir kadının üzerinde görmediği türden, ayak bileklerine kadar inen, kabarık, açık yakalı, rengi duda-ęındaki ruj gibi kırmızı bir elbise vardı. Saçları kestane rengi, teni Shrove'un bahçesinde açan manolya yaprakları gibi, ba-kışları ise vahşiydi. Liza uzun uzun, yaşayan ya da ölmüş b-tn bu insanların portrelerine bakarak vakit geçirirdi. Bay To-bias'ın ve Caroline'den kaçan adamın portreleri yoktu.

Heather'dan annesine bir teşekkür mektubu geldi, bundan sonra postacı haftalarca kapılarını çalmadı. Sadece sütçü geliyor ve her zamanki gibi "10 treni geç kaldı," veya "hava gerçekten çok sıcak," diyordu.

Sonunda bir gün, postacı içinde kitap olan bir zarf getirdi. Bu büyüleyici kitaba Liza sadece bir kere bir göz atma imkânı bulabilmişti. İçinde gördüğü resimlere hayran kaldı. Ütüler, saç kurutma makineleri, havlular, çarşaf, elbiseler ama annesi görünce elinden kaptı ve parça parça yırtarak yarmakta olan şömineye attı.

Ordan sonra haftalarca postacı hiç gelmedi, Bay Tobias'tan da hiçbir şey gelmiyordu. Sonunda bir kart aldılar. Düz bir karttı bu, üzerinde bir resim bile yoktu, köpekleri yollamak istediğini belirten kuru ve basit iki cümle yazılıydı. "Siz e bela olacaksanız," diye yazmıştı "Matt'de onları birkaç günlüğüne alabilir. Sadece iki haftalığına. Fransa'ya annemi görmeye gideceğim."

"Caroline," dedi Liza.

Eve cevap vermedi.

"O, Dordogne isimli saray gibi evde mi oturuyor?" Liza kütüphanedeki büyük dünya atlasındaki haritalarda saatlerce Fransa'yı inceledi. "Orada yalnız mı yaşıyor? İsmi Bayan Tobias mı?" Vahşi bakışları, ruj rengi elbiseyi hatırladı.

"Evet, şimdi adı Caroline Tobias. Evliyken Lady Ellison'du ama bizim Bay Tobias her zaman Jonathan Tobias'dı. Bu onun büyükbabasının dileği idi. Caroline boşandı ama ona kocasının vermiş olduğu Dordogne denilen evde oturuyor." Annesi kaçamak bir bakışla baktı, sanki bütün bunları söylemesinin doğru olup olmadığını tartıyor gibiydi.

"Genellikle yalnız oturur, bazen Bay Tobias onu ziyarete gidiyor."

"Köpeklerle bakabiliriz değil mi?" dedi Liza, "Onları Matt istiyorsa bile biz alabiliriz değil mi?"

"Tabii ki köpekleri alacağız."

Böylece Bay Tobias'ın gelişi garantiye alınıyordu. Liza bunu o zaman değil de daha sonraları, geriye doğru düşündükçe anlamıştı.

Matt'ın köpekleri getirişi ilk Fransızca dersi gününe rastladı. Voici la table, les livres, la blume, le cahier. Kamyonetin geldiğini ve kapının vurulduğunu duyduklarında "e" ile "u" arası garip sesi verebilmek için dudaklarını büzüyordu. Nisan olmasına rağmen oldukça soğuk bir gün olduğunu hatırlıyordu, çünkü elektrik sobası yanmaktaydı.

Köpekler her zaman olduğu gibi onu gördüklerine çok sevindiler, üzerine atlıyorlar, yüzünü yalıyorlar, kesilmiş kuyruklarının olduğu yerde bulunan küçük parçayı sallıyorlardı. Rudi'nin eski vahşi hali pek kalmamıştı, nefesi kokuyordu ve burnu hafifçe grileşmişti. Matt bir keresinde köpekler bizim bir yılımıza karşı yedi yıl yaşlanırlar demişti. Bu hesaba göre Rudi'nin 70 yaşından büyük olması gerekiyordu. Heidi ise sadece 6 yani 42 yaşındaydı.

"Ölecek mi?" diye sordu Liza.

Matt'ın yağlı saçları daha da uzamış, ip gibi omuzlarına iniyordu. "Merak etme sen," dedi "Daha çok var." Ama anesi, "Evet, bu yıl olmasa bile gelecek yıl ölebilir," dedi.

"Köpekler 11 yıldan fazla yaşamazlar."

Liza çarpma tablosunu biliyordu "Yetmiş yedi."

Bu, Matt'ın aklına Liza'nın neden okula gitmediğini sormayı getirdi. Liza daha cevaplama fırsatı bulamadan Eve "Paskalya," diye atıldı, "Okullar Paskalya tatiline girdiler."

O günlerde de bir tuhaflık olduğunu anlamasına rağmen Eve'nin sarfetmiş olduğu bu cümledeki önemli noktanın ne olduğunu yıllar sonra anlayabildi. Annesi yalan söylememişti, gerçekten Paskalya tatiliydi, ama bu ifade ile Matt'a verdiği izlenim tamamen farklıydı. Zamanla onun bu türden başka olaylarına da tanık oldu ve kendisi de bunu yapmayı öğrendi.

Eve bu sefer köpekleri kaç gün bakacaklarını sorduğunda Matt iki hafta kadar olabileceğini, kendisinin de kesin bir fikri olmadığını söylemişti. Ama haber vereceklerdi.

"Hâlâ telefon yok bakıyorum."

"Ve hiçbir zaman olmayacak."

"O zaman kart yollayacağız demek ki."

"Bunu Bay Tobias'a bıraksak daha iyi olur sanırım," dedi son derece soğuk bir ifade ile. Sonra sesine daha yumuşak bir ton vermeye çalışarak hiç sormak istemediği ama sormak zorunda olduğu soruyu sordu. "Onları almaya kendisi mi gelecek?"

Liza, Matt'in annesine bakışını hiç beğenmedi. Dudaklarında bir gülümseme yoktu ama sanki içinden gülüyor gibiydi. "Senin dediğin gibi olsun, bunu da ona bırakalım," bir gözünü kırparak ekledi "Bayan Fasley'in ne diyeceğine bağlı."

Liz bu adı ilk defa duyuyordu. Annesi sesini çıkarmadı ama tanıyormuş gibi bir hali vardı.

"Fransa'dan döndükleri zaman belli olur," dedi Matt.

O gider gitmez Liza Fransızca dersine devam edeceklerini sanmıştı ama annesi bugünlük yeterli olduğunu, köpekleri nehir kıyısına indirmelerinin daha iyi olacağını söyledi.

Sevinçle toparlandılar. Shrove'un bahçesinden aşağı doğru yürümeye başladılar. Birkaç tren geçti. Liza pek fazla detay hatırlamıyordu ama o saatte öyle olması mümkündü. Her zaman olduğu gibi trene el salladı, ancak bir iki kişi cevap verdi. Hiçbir zaman bir iki kişiden fazla el sallayan olmazdı zaten.

Annesi durup vadiye ve yükselen tepelere, yeşil ağaçların arasından geçmekte olan beyaz yola doğru baktı. Orman yeni açan baharlarla bembeyaz görünüyordu. Dallar kiraz ve çuhaçiçekleriyle doluydu.

"Ne kadar güzel, ne kadar gösterişli değil mi Lizzie" diye bağırdı kollarını iki yana açarak. Liz başını salladı, böyle durumlarda ne diyeceğini pek bilmezdi. Annesinin bu garip hali ve acayip ses tonu kendisini bir tuhaf hissetmesine sebep oldu.

"Trenlere pek fazla aldırmiyorum, hatta bazen trenlerin

manzarayı güzelleştirdiğini bile düşünüyorum. Hiç olmazsa içindeki insanlar geçerken buraların ne kadar güzel olduğunu görebiliyorlar."

Sonra Liza'ya Northfolk'da yaşayan, kitap yazıp İncil satarak geçinen George Borrow'un hikayesini anlattı. Çok sevdiği kırlara tren yolu inşa edilince buna dayanamamış yıllarca uzaklarda yaşamıştı.

"Bayan Fastley kim?" diye sordu Liza geri dönerlerken. Birincisinde annesi duymamıştı, tekrarlamak zorunda kaldı. "Geçen yıl Shrove'a kalmaya gelen misafirlerden biri, adı Victoria olan."

"Anabel'in üzerinde çiçekli süveter vardı," dedi Liza "Claire senin ayakkabının derisinden bir yelek giyiyordu, demek ki Victoria üzerinde yeşil gömlek olandı."

"Evet, sanırım oydu."

Eve dönünce köpekleri kaleye kapatmadılar, gece boyunca içeriye yanlarına aldılar. Rudi elektrik sobasının önüne yatıp uyudu. O kadarlık gezinti onu yormaya kafi gelmişti. Eve gittikleri yolun Rudi için çok fazla olduğunu söyledi. Şömine-nin bir kenarına Liza, diğer kenarına annesi oturdu. Liza Milne'nin Winnie the Pook adlı kitabını annesi ise Kenglak'ın Eathen'ini okuyordu. Bazı pasajları birbirlerine sesli okuyorlardı. Liza'nın kitabı o kadar komikti ki sesli okumak istediği çok yeri vardı ama ne zaman başını kitabından kaldırırsa annesinin üzgün üzgün yanmakta olan odunlara baktığını ve gözlerinde yaşlar olduğunu fark ediyordu.

Liza sesli okumaktan vazgeçip gözlerini tekrar kitabına döndürdü. Annesinin Rudi için ağladığını sanmıştı, Rudi yaşlandı ve bir süre sonra öleceği için.

Liza kazandıkları parayı biriktirmek istiyordu. Eve her zaman ona tutumlu olması için örnek olmuştu. Hem banka he-

sabı hem de mutfaktaki teneke kutu vardı. Ve tabii kaledeki gizli kutu. Eve kazandıkları ve harcadıklarını karşılaştırarak çok dikkatli muhasebe tutardı. Liza'ya bir elbise veya kendine eteklik bir kumaş almadan önce birlikte tartışıp karar veriyorlardı. Yaptıkları en büyük harcama Liza'nın hatırladığına göre bir kaset çalar almak olmuştu. Bu, Liza'nın müzik öğrenmesi, kulağının müziğe alışması ve ünlü büyük bestecileri tanınması için alınmıştı. O zaman Liza 8 yaşındaydı.

Sean onun tutumluluğundan memnundu hatta para konusundaki bu duyarlılığını ona da öğretmesini istiyordu.

Öğle yemeklerinde her zamanki gibi kıymalı börek, kızarmış patates ve üzerine de bir gofret yiyebiliyorlardı ama akşam için kasabadaki burgercilere pek sık gitmemelerinin daha akıllıca olacağını düşünüyorlardı. Bir akşam Sean bir süpermarketin camında yardımcı arandığını yazan bir ilan gördü. İş sadece paketlere etiket yapıştırmak ve konserveleri raflara dizmekti. Sean müracaat etmek istiyordu, kazancının Venner'dakinden daha fazla olacağını söylüyordu.

"Ben de müracaat edeyim o zaman."

"Pek sanmıyorum şekerim. Sigorta numarası falan isterler. Senin yok ki."

"Sigorta numarası alamaz mıyım?"

"Adını vermeden alamazsın."

Aile Planlama Kliniği'ni de buldular. Liza Sean'ın soyadını kullanarak kendisini Elizabeth Holford olarak tanıttı. Haber bürosunun camında temizlikçi arandığını belirten bir ilan vardı. Liza bunu dikkatle inceledi, ev işi onun rahatlıkla yapabileceği bir işti.

Geri döndüklerinde karavanının kapısında siyah köpek bağlı olan adam onları selamlayarak bir fincan kahve içmeye davet etti.

Liza Sean'ın isteksiz olduğunu anlamıştı ama reddetmek terbiyesizlik olur diye düşünerek adamın karavanına girdiler.

Mutfak kısmında köpek TV'nin karşısına oturmuş seyrediyordu. Adının Kevin olduğunu söyleyen adam kahve yerine bir şişe viski ve üç bardak çıkardı. Liza Sean'ın geldiğine artık memnun olduğunu fark etmişti.

Parlayan küçük ekran Liza'yı büyülemişti, görüntü son derece net, renkler çok parlaktı. Önceleri ekrana bir polis çıkıp kendisini ve Eve'i tanımlayacak diye ödünç koptu. Sonra korulacak bir şey olmadığını anladı. Dünyanın bazı uzak ülkelerinde yaşayan memeli hayvanları anlatan bir belgesel programdı. Belki de fareye, sincaba benzeyen yaratıklar köpeğin dikkatini çeksin diye özellikle açılmıştı.

Sincaplar sıçradıkça köpeğin oynattığı kuyruğu ona Bay Tobias'ın köpeklerini hatırlattı. Rudi ve Heidi'den çok küçüktü ve daha az besiliydi. Annesi ile birlikte onlara iki hafta değil tam üç hafta bakmışlardı ve sürenin sonunda hiç haber vermeden Matt gelmiş, onları alıp götürmüştü. Annesi pencereden bakarken kapıda kamyonetin durup içinden her zamankinden daha uzun ve yağlı ama şimdi arkadan bağlanmış saçlarıyla Matt'in indiğini görünce, bembeyaz olmuş, yüzünde renk kalmamıştı.

Liza onun Bay Tobias'ın nerede olduğunu soracağını sandı ama sormadı, Matt'la konuşmadı bile. Köpekler teslim edildi, Liza onlara sarıldı, tepelerine birer öpücük kondurdu. Kamyonet giderken arkalarından baktığında bir daha geri gelmeyeceklerini biliyordu, ya da ikisinin birden daha önce geldikleri gibi gelmeyecekleri içine doğuyordu. Bunu nereden anladığını bilmiyordu, annesi de bir şey söylememişti, hatta arkalarından bile bakmayarak Liza'nın önüne Fransızca kitabını açarak sert bir sesle okumasını söylemişti.

Akşam üstü Eve Shrove'a gitmeleri gerektiğini söyleyince şaşırdı, çünkü saat üçten sonra hiç gitmezlerdi. Ağaçların arasından eve doğru yürürlerken saat altıyı geçiyordu. Çimenlerin üzerinde yabancı çiçekler açmıştı ama annesi bu se-

fer bütün bu güzelliklerden bahsetmedi. El ele sessizce Shrove'a doğru yürüdüler.

Shrove'da, annesi onu kütüphaneye götürdü ve bir görev verdi. Fransızca kitapları sayacak ve aralarından Jean Jacques Rousseau'nun Emile adlı romanını bulacaktı. Bu iş Liza'nın fazla vaktini almadı. Zaten çok Fransızca kitap yoktu, sadece 22 tane saymıştı, Emile de bunlara dahildi. Kitabıraftan aldı, bu, mavi sırtlı, üzeri yaldızlı harflerle yazılmış son derece eski bir kitaptı, annesini bulmak için aşağı indi.

Annesi oturma odasında telefonun içine konuşuyordu. Liza şimdiye kadar kimseyi bunu yaparken görmemişti. Tabii ki daha önce telefonu görmüştü ve aşağı yukarı ne olduğunu da biliyordu. Bay Tobias anlatmıştı, hatırlıyordu, o bunu anlatırken annesi yüzünü asmış ve başını sallamıştı. Şimdi ise kendisi kullanıyordu. Liza sessizce dinledi.

Annesinin "Özür dilediğimi söyledim Jonathan. Sana şimdiye kadar hiç telefon etmemiştim." Ses iyicene hafifleşti, Liza güçlükle duyabiliyordu "etmem gerekiyordu, bilmen lazım."

Liza apareyin öbür ucundan Bay Tobias'ın sesini duymayı ümit etti ama ses yoktu, ama annesinin onu duyduğundan emindi.

"Neden bilmem gereken bir şey olmadığını söylüyorsun? Öyle olsaydı gelirdin."

Liza annesini hiç böyle parça parça, yalvaran, korkmuş bir ses tonuyla konuşurken duymamıştı. Bundan pek hoşlanmadı. O her zaman kontrollü, bilgili, güçlü idi ama şimdi hiç de öyle görünmüyordu.

"Öyleyse ne zaman geleceksin? Gelecek misin Jonathan lütfen? Ne olursun, gelmeni rica ediyorum."

Liza bile onun gelmeyeceğini söyleyebilirdi, hayır gelmem, imkansız gibi birşeyler söylediğinden emindi. Annesinin omuzlarının çöktüğünü, başının öne doğru düştüğünü gördü ve soğuk, ama Matt'a konuştuğundan farklı bir şekilde, "Seni rahatsız ettiğim için özür dilerim. Allahaismarladık." dediğini duydu.

Telefonu kapattıktan sonra Liza yanına gitti. Elini uzatarak bulduğu Emile kitabını gösterdi ama, annesi ona vermiş olduğu görevi unutmuş görünüyordu. Yüzü gergin ve balmumu gibi beyazdı.

"Daldın sevgilim," dedi Sean "Kevin bir bardak Resling ister misin diye soruyor."

Liza "Peki," dedi. Çok iyi olacaktı. Şarap şişesinin üzerini okuduğunda markasının Restling diye telaffuz edilmesi gerektiğini söylememek için kendisini zor tuttu, onları incitmek istemiyordu. Kevin, siyah saçlı, kahverengi gözlü, ufak tefek bir adamdı, başında pek fazla saç kalmamıştı. Otuz, belki de kırkbeş yaşlarında olabilir diye düşündü Liza, bilinen nedenlerden dolayı yaş tahmin etmekte güçlük çekiyordu.

Erkekler bir süre futboldan konuştular, sonra Kevin çok iyi fare yakaladığını söyleyerek köpeğini methetti. Yağmur başlamıştı, Liza karavanın damına vuran damlalardan anlayabiliyordu. Yağmur yağınca ne yapacaklarını düşündü. Bay Venner meyve toplayamadıkları için onlara para vermezdi. Aniden, şiddetli bir açlıkla, Sean'ın her zaman karşı olmasına rağmen, bir süre daha kitaptan yoksun kalırsa ölebileceğini düşündü.

Kevin'e TV'nin kaç lira olduğunu sordu ama Sean'ın yüz ifadesinden sormaması gerektiğini anlamakta gecikmedi. Ama Kevin'in pek aldıracağı yoktu. Karısı boşandıktan sonra bunu paylaştıkları eşyalarla birlikte aldığını söyledi. Zaten ilk evlendiklerinde karısı aldığı için fiyatı hakkında pek bilgisi yoktu.

Ayrılrılarken "Evlenmeyi düşünmüyorsunuz herhalde," diye sordu. "İyice düşünmeniz gerekir, özgürlüğünüzün kıymetini bilin."

"Tabii evlenmeyi düşünmüyoruz," dedi Liza ve bu fikir onu güldürdü ama Sean gülmüyordu.

Sean'a Bay Tobias ile Eve hakkında pek fazla bir şey anlatmamıştı, hepsi kafasının içinde, anılarındaydı. Ertesi gün konuyu açan gene Sean oldu, sebebini bilemiyordu ama kafası bu konuya iyice takılmıştı.

Saat epeyce ilerlemiş olmasına rağmen henüz yataktaydılar. Yağmur hâlâ yağdığı için kalkıp meyve toplamaya gitmelerine gerek yoktu.

Sabah ilk uyandığında nerede olduğunu anlayamadı. Bir an kendini evde sanarak yönünü bulmaya çalıştı. Yağmurdan dolayı hava normalden daha karanlıktı. Yarı uykulu bir şekilde, yanındaki komodinin üzerine açık olarak bıraktığı kitabını arandı. Ama yatağın yanında komodin olmadığı gibi, kitap da yoktu. Hafifçe döndüğünde kendini Sean'ın sıcak ve güçlü kollarında buldu. Okumayı bir tarafa bırakarak gülümsedi ve kendisi ile sevişmesi için onu öpmeye başladı; bu hiç de zor olmuyordu. Sean her gün biraz daha etkili olduğunu söylüyor, Liza da bundan memnun oluyordu.

Birdenbire "Bay Tobias denen adam, annenle yattı, yani aynı yataktaydılar değil mi?"

"Onlar da bizim gibi sevgiliydiler."

"Doğru yapmıyorlardı," dedi Sean ciddi bir ifadeyle "Sen evdeyken, küçük bir çocuk varken."

"Neden?"

Liza ne demek istediğini anlayamamıştı, Sean da anlatmakta güçlük çekiyordu zaten. "Neden doğru olsun? Bunu herkes biliyor. Evli değillerdi ki. Annen bunu daha iyi biliyordu, onun gibi kültürlü bir kadın. Sadece ikisi yalnız olsalar önemli değil tabii ama evde küçük bir çocuk varken olmaz. Bunlar prensiptir sevgilim, bilmen lazım."

"Hayır bilmiyorum," dedi ama Sean üzerinde durmadı. "Onunla evleneceğini düşünüyordu."

"Öyle sanıyordu."

"Eve yalnızlık çekiyordu. Bay Tobias'ın da bundan faydalanması bence haksızlık."

Liza Sean'a şahit olduğu telefon konuşmasını ve o telefon konuşmasından sonra Eve'in nasıl suskunlaştığını, ilgisizleştğini ve hatta zaman zaman korktuğunu anlattı.

"Aşıktı değil mi?" Romantik Sean dudaklarını Liza'nın ensesine bastırdı ve saçlarını okşayarak "Ona aşıktı ve artık kaybettiğini düşünüyordu, aslında ona acımalısın."

"Aşk hakkında bir bilgim yok," dedi Liza. "Aslında o Shrove'a aşıktı, asıl sebep buydu. Shrove'un kendisinin olmasını ve bir daha oradan ayrılmamayı garantilemek istiyordu. Tek yol da buydu, Bay Tobias'la evlenmek. O zaman Shrove'a da sahip olacaktı."

Sean şaşırdı. "Bu doğru olamaz."

"Ama gerçek bu maalesef. Her zaman da böyle oldu. O Shrove'u, ömür boyu orada yaşamayı ve bunu garantilemeyi istiyordu, bunu dünyada her şeyden çok istiyordu. Tek isteğiydi diyebilirim."

"Bana çılgınlık gibi geliyor," yanında yatan Sean'ın yastığının üzerindeki başını salladığını hissediyordu.

"Peki sonra ne oldu?"

"Bay Tobias başkasıyla evlendi. Victoria ile!"

SEKİZİNCİ BÖLÜM

LİZA sekiz yaşındaydı ve hatırladığı kadarıyla o güne kadar Shrove'dan hiç ayrılmamıştı. Annesi haftada bir alışveriş için otobüsle kasabaya inerdi. Liza bir kere bile gelebilir miyim diye sormamıştı. Şimdi düşündüğü zaman bile hâlâ bunun sebebinin bilemiyordu. Yatak odasına veya Shrove'daki odalardan birine kilitlenmekten de şikayet etmiyordu ve kabulleniyordu.

"Bu yanlış," dedi Sean, tenkit eder bir ifadeyle "Ya sana bir şey olsaydı?"

"Olmadı!"

"Belki olmadı. Ona da olmadı. Bir yerini yaralayabilirdin veya yangın çıkabilirdi."

Shrove'un yanması Eve için bir trajedi olurdu. Herhalde kızının ölmesinden daha feci olurdu onun için diye düşündü Liza ama bunu Sean'a söylemedi.

"Bütün bunları öğrenseler seni hemen gözetime alırlardı."

"Onlar dediğin her kimse hiçbir zaman bilmediler."

"Peki, korkmuyor muydun?"

"Yo, korktuğumu pek sanmıyorum. Belki sakallı adamdan ve Eve'in ona ne yaptığını gördükten sonra biraz. Yalnız bu olay onun, beni her zaman koruyacağını gösteriyordu. En

çok Shrove'daki kütüphaneye veya oturma odasına kilitlenmekten hoşlanıyordum, sıcacık oluyordu."

"Sıcak demekle neyi kastediyorsun? Orası boş değil miydi?"

"Mayıs'la Ekim arasında kalorifer sürekli yanardı."

"Çok parası olmalı," dedi Sean hoşnutsuz bir ifadeyle. "Onca yoksul sokaklarda perişan uyurken, kimsenin yaşamadığı bir evde kalorifer boşuna yakılıyor."

Liza pek ilgilenmedi, zaten ne demek istediğini anlayamamıştı. "Kitap okurdum. Benim anlayamadığım çok eski kitaplar vardı tabii, bana göre çok çok eskiydiler. Bir keresinde Eve "Okula gitmem için ısrar edenler senin 7,5 yaşında Puşkin ve Matthew Arnold okumaya çalıştığını bilseler ne derlerdi çok merak ediyorum," demişti. Sean'ın buna verecek cevabı yoktu.

"Her neyse, hiçbir zaman iki saatten fazla yalnız kalmadım. Her seferinde Eve elinde benim için aldığı yeni bir şeyle dönerdi, bir mükafat yani. Resim yapmam için renkli kalemler, yeni bir çift çorap, boyalı bir yumurta. Bir defasında bir ananas getirmişti. O güne kadar hiç görmemiştim. Bir keresinde de bir tablo getirdi."

Shrove'un yağlıboya bir tablosuydu bu. Annesi izah etmese pek bir şeye benzetemeyecekti. Resim biraz tuhaftı, renkler son derece sert kullanılmıştı. Shrove hiç şimdiye kadar görüldüğü gibi durmuyordu. Sonra Annesi bunun yeni bir ressamın kişisel görüşü olduğunu, resmi fırtınadan sonra bir günbatımında çizmiş olabileceğini ve Shrove'u bir güç ve zenginlik sembolü olarak simgelediğini, sarı renkleri altını vurgulamak, eflatunu ise gücü göstermek için kullandığını açıklayınca bir anlam kazanmaya başladı. Annesi bu tabloyu galeri dediği bir dükkanın vitrininde görüp hiç düşünmeden

aldığını söylemiş, "Ucuzdu," demişti ve "yeterince paramız var, zaten çarçur etmiyoruz," diye gururlu bir ifadeyle eklemiştir.

Tabloyu oturma odalarına, bir zamanlar silahın asılı olduğu yere astı. Liza bir tabureye tırmanıp tabloyu yakından incelediğinde, sağ alt köşesinde Bruno Drummond 1982 yazılı olduğunu görmüştü.

Postacı, Bay Tobias'ın mektubunu ya o sabah ya da ertesi sabah getirmişti. Annesi zarfı yırtarak açıp okumuştı. Zarfı çöp kutusuna atmış mektubu da ikinci kere okuduktan sonra katlamıştı. Garip bir şey söylemişti elinde duran katlanmış mektuba bakarken, çok garip bir şey söylemişti. "Eski devirlerde kötü haber getirenleri öldürürlerdi. Bu eski adetlerin kalkmış olması postacı için büyük bir şans."

Liza postacının kamyonu ile yoldan yukarı doğru gidişini dinledi. Annesinin Bay Tobias'ın ne yazdığını söylemesini bekledi, ama bir şey söylemedi, Liza da bir şey sormadı çünkü yüzünde sormasını engelleyen bir ifade vardı. O hafta her zamankinden daha çok ders yaptılar, bazen akşamlara kadar sürdüğü bile oldu. Dersleri yoğunlaştırmak annesinin keyfinin kaçtığını belirten davranışlardan biriydi.

Bir Cumartesi sabahı Liza kahvaltısını ederken annesi "Bay Tobias bugün evleniyor. Bugün onun düğün günü," dedi.

"Düğün nedir?"

Annesi ona evliliği anlattı. Bunu da adeta bir derse dönüştürmüştü. Dünyanın çeşitli ülkelerindeki evlilik kurallarından bahsetti, bazı ülkelerde erkeklerin nasıl bir kaç kadınla evlendiklerini anlattı. İngiltere'de böyle bir kural yoktu, burada insanlar bir kişi ile evlenebilirlerdi. Buna monogamy denirdi. Liza'ya Müslümanlar, Mormonlar, kilisede beyaz elbise giyerek evlenen Hristiyanlar ve gölgelikte cama damga vuran Yahudiler'den bahsetti. Sonra Kutsal Kitap'tan evliliğin sonsuza kadar sürdüğünü ve bu iki insanı ancak ölümün ayırabi-

leceğini anlatan bir pasaj okudu. Ama Bay Tobias bu şekilde evlenmeyecekti, onun düğünü nikah dairesinde olacaktı.

"Sen hiç evlendin mi anne?" diye sordu Liza.

"Hayır. Evlenmedim."

Saat yarımaya doğru annesi törenin bittiğini ve artık Bay Tobias'ın onun erkeği olduğunu söyledi. Liza, Bay Tobias'ın eskiden de erkek olduğunu söylediğinde ona hak vermiş, kötü bir deyim kullandığını, evli kimselere karı-koca denmesi gerektiğini açıklamıştı.

"Burada kalmaya gelirler mi?"

Annesi cevap vermedi, tam Liza sorusunu tekrar edecekken annesinin yüzünün kıpkırmızı olduğunu ve yumruklarını sıkıldığını farkedince vazgeçti. Artık bu konuyu hiç açmamanın daha iyi olacağını anlamıştı. Yukarıda, yatak odasında yalnız kaldığında kendi yarattığı bir törenle Anabel'le eski beğini evlendirdi.

Tabii ki Bay ve Bayan Tobias hiçbir zaman gelip Shrove'da yaşamadılar, arada sırada bir iki günlüğüne geldiler. İki haftalığına ilk gelişleri düğünün hemen sonrasındaydı. İlk önce bir mektup geldi. Annesi okuduktan sonra mektubu buruşturdu ve çok bozuldu. "Ne demek istiyor yani, bir kadın bul ve evi hazır et demekle. Bunu asla yapmayacağımı biliyor. Temizliği benim yaptığımı, karısı için de benim yapacağımı biliyor," bir kelimeyi üzerine basarak tekrarladı "Karısı".

Bütün bir öğleden sonrayı Shrove'da geçirdiler. Bay Tobias artık eski yatak odasında değil, eskiden Caroline Ellison'un olan dört direkli karyolası ve sarı ipek perdeleri olan odada kalacaktı. Annesi söylememişti ama, Liza da içinden "ama Victorya ile" diye düşünmüştü. Dört direkli karyola, Venedik odasındakinden oldukça farklıydı. Koyu kahverengi tahtadan oyulmuş ve üzerinde annesinin tente dediği bir şey vardı. "Eski zamanlarda pencerelerde cam olmadığı dönemlerde, tavanlar çok yüksekti, öyle ki soğuk gecelerde içeriye kuşlar girer, çıkıntılara tünerlerdi. İnsanlar kendilerini baykuş

ve yarasa pisliklerinden korumak için yataklarının üzerlerine böyle tenteler yaparlardı," diye anlatmıştı.

Annesi karyolaya beyaz çarşafı, tuvalet masasına sarı-beyaz dantelli örtüleri yayarken, Liza belki açıktır ümidiyle kilitli kapının tokmağını kurcaladı. Ama her zamanki gibi kilitliydi.

Annesi artık kompozisyon-hikayeler-yazması gerektiğini, evlilik hakkında bir tane denemesini söylediğinde Liza zaten çok önceden kafasında bunu kurmaya başlamıştı. Anabel isimli bir kızla Bruno isimli bir adam evlenecekti. Adam kızı nehir kenarında büyük bir eve getirir. Bruno atı ile dışardayken Anabel evde kilitli bir oda keşfeder. Bruno'nun tekrar dışarı çıktığı bir gün, kilitli odayı açar içeride kendisinden önce evlendiği üç tane kadının cesediyle karşılaşır, çünkü sadece Araplar birden fazla kadınla evlenebilmektedirler. Devamını nasıl getireceğini daha bilmiyordu ama bir şeyler düşünecekti.

Liza, Bay Tobias'ın önceleri olduğu gibi peşinde köpekleri ile gelip kapılarını çalacağını umuyordu. Annesi, sırtı pence-reye dönük, dikiş dikmekle meşguldü. Ayakları dikiş makinesinin pedalında her zamankinden daha hızlı hareket ediyor, elleri kumaşın üzerinde ustaca işliyordu. Liza merdivenlere oturmuş onu izliyordu. Aylardan ekim olmasına rağmen hava sıcak ve güneşliydi, balsam ağaçlarının yaprakları bile hâlâ yeşildi, böğürtlenler ve mürverler yeşilden altın sarısına dönüşüyordu, gökyüzü masmavi ve ortalık sessizdi.

Gecikmişlerdi. Araba geldiğinde Liza neredeyse beklemekten vazgeçip içeriye girmek üzereydi. Bu sefer gelen Range Rover değil bir Mercedes'di. Sonradan Liza arabaları ayırtetmeyi öğrenecekti ama şimdilik Range Rover, Ford Transit kamyonet, Mercedes ve polislerin kullandıkları her ne marka ise onu tanıyabiliyordu. Mercedes oldukça hızlı geliyordu, ancak açık kapılardan geçerken Bay Tobias'ı görebildi, kolunu pencereden uzatıp ona el salladı. Tabii ki arabanın

Liza'ya yakın olan tarafında oturuyordu, öbür tarafında, geçen defa yeşil gömlek giymiş olan kadın oturmaktaydı, Victoria. Bayan Tobias.

Liza, onu iyice göremediği için üzüldü. Bu sefer yeşil gömlek giymiyordu, üstünde yakası çenesine kadar gelen ve kıvrılan açık kahverengi bir triko vardı. Saçları açık renkti, üzerindeki trikonun renginde ama parlak ve yumuşak görünümüydü. Yüzü görünmüyordu. Liza köpekleri de görememişti ama herhalde arkadaşları diye düşündü. Gözden kaybolana kadar onlara el salladı, sonra bütün detayları anlatmak üzere içeriye annesine koştu. O akşam Bay Tobias'ı ya karısıyla birlikte ya da yalnız gelir diye bekledi. Yalnız gelmesini tercih ediyordu, pencerede Anabel ile birlikte oturup, sanki Anabel onu sihirli bir şekilde çekebilirmiş gibi, bekledi.

"Sanki yaranın içinde bıçak burarmış gibi," dedi Sean'a "Onu bekledim durdum. Ne zaman gelecekti? Biz oraya gidebilecek miydik? Zavallı Eve. Daha fazla bir şey bilemiyordum, henüz küçük bir çocuktum."

"Üzülmene gerek yoktu. Onu sadece Shrove'a sahip olabilmek için istediğini sen söylemiştin."

"O kadar basit değil," dedi Liza "Neyse, ertesi gün birlikte geldiler."

Bayan Tobias ince uzundu, oldukça şık demişti annem. Saçları sarıydı, yeni biçilmiş tahta rengi, erkek gibi kısa kesilmişti, yüzü Diana Hayden gibi değil, şimdiye kadar Liza'nın hiç görmediği şekilde boyanmıştı. Bir resim ya da mücevher kadar etkileyiciydi. Dudakları Liza'ya kırmızı tomurcukları hatırlatıyordu, göz kapakları ise çiğdem pembesiydi. Kırmızı tomurcuk rengi uzun tırnaklı elinin bir parmağında altın ve pırlantadan yapılmış pırıl pırıl Bay Tobias'ın yüzüğünü taşıyordu.

Annesine çok iyi ve kibar davranmış, evi böyle temiz ve düzenli hazırladığı için teşekkür etmiş, Bay Tobias'ın ise her zaman ne yapıp yapıp bütün bu temizliği yaptıracak bir kadın bulması için ısrar ettiğini söylemişti. Ya annesi bir kadın bulacaktı ya da Bayan Tobias kendisi bir kadın bulmaya çalışacaktı.

Bu sırada Bay Tobias son derece tuhaf görünüyordu, ellerini oğuşturuyor, odanın içinde bir aşağı bir yukarı yürüyor, sanki böyle şeylere aşırı merakı varmış gibi eski krom elektrik sobasını inceliyordu.

"Rudi ve Heidi nerede?" diye sordu Liza.

"Rudi öldü."

Şimdi daha tuhaf görünüyordu. Sanki bir köpeğin ölmesinin pek o kadar önemli olmadığını anlatmaya çalışıyordu. Rudi yaşlanmıştı, iştahı kesilmişti, içinde tümör denen bir şey oluşmuştu, ölüm onun için kurtuluş olmuştu.

"Onu vurdunuz mu?" diye sordu Liza.

Bayan Tobias bu soruyu duyunca dehşetle bağırdı "Aman Tanrım, bu çocuk bütün bunları nereden öğreniyor?"

"Onu bir veterinere götürdüm," dedi Bay Tobias "Sessiz, sakin ve mutluydu. Veteriner ona bir iğne yaptı ve başı benim kucağımda derin bir uykuya daldı."

"Bir daha asla uyanmadı," diyen annesine Bayan Tobias, bembeyaz dişleri görünecek şekilde üst dudağı kıvrık, tuhaf tuhaf bakıyordu.

"Heidi'ye ne oldu?"

Bay Tobias, Matt'in onu Cumbera'ya götürdüğünü, kendisi ile birlikte meclis binasında kaldığını söyledi. "Viktorya'nın köpeklerle alerjisi var," diye ekledi.

"Elimde değil," dedi Bayan Tobias "Onları çok seviyorum ama bir tanesinin bile yakınımda olması o korkunç astım krizlerinin başlaması için yeterli oluyor."

O günden sonra Bay Tobias ve Bayan Tobias'ı ancak uzaktan görebildiler. Bir akşam, Liza yatak odasının pencere-

sinden, ikisini kol kola orman tarafından yürüyüşten gelirlerken gördü. Bir iki kere arabanın sesini ve geldiklerinden bir hafta sonra da silah sesini duydu.

"Hani Bay Tobias avlanmaktan hoşlanmazdı," diye sordu annesine.

"Tahminimce karısının etkisinde kalmıştır."

"Peki ne avlıyor?"

Annesi omuzunu silkerek "Herhalde sülün, keklik, tavşan falan." dedi

Sonra Bay Tobias uğradı ve bir çift ölü sülün getirip avda vurduğunu söyledi. Yalnız gelmişti. Bayan Tobias'ın sırtı ağrıyordu ve kendini iyi hissetmiyordu. Liza çayırlarda gördüğü resim kadar güzel kuşları yiyebileceğini zannetmiyordu ama annesi pişirdiğinde hiç de öyle olmadı. Ağzında dağılan yumuşak kahverengi eti çiğnerken parlak mavi ve altın rengi tüyleri, boncuk gibi parlayan gözleri unutmuştu bile.

Bu günü de Sülün Günü olarak tanımladı.

Annesinin evlilik hakkında yazmasını istediği kompozisyonu bitirmişti ama kompozisyon üzerinde hiçbir yorum yapılmadan, sadece alt köşesinde kırmızı bir işaretle geri gelmişti. Bu annesinin onu hayatında ilk ve son defa olmak üzere tokatladığı haftaydı. Bebekleri ile karı-koca oyunu oynarken, eski bebek bir çöp parçası ile tam Anabel'i vurmak üzereyken onu yakalamış ve hiç düşünmeden elini kaldırıp Liza'nın poposuna bir tokat indirmişti. Sonra da özür dilemiş ve bir daha böyle bir şey yapmayacağını söylemişti.

Hava birdenbire soğudu. Gece öyle bir ayaz çıkıyordu ki, sabah ortalık sanki kar yağmış gibi bembeyaz görünüyordu. Ayaz, Tobias'ların gitmesine neden oldu. Vedalaşmak üzere bekçi evine uğradıklarında Bayan Tobias kuzu kürkünden bir palto giyiyordu. Banyosuz bir evde oturmalarının çok kötü olduğunu ve ilk iş olarak buraya bir banyo yapılması gerektiğini söylemişti. Liza, Bay Tobias'ın da aynı şeyleri söylediğini hatırlıyordu ama hiçbir şey yapılmadı. Karısı tekrar bir temiz-

likçi bulması için annesini sıkıştırdı, eğer bulmazsa bundan sonra temizliği kendisinin yapacağını, ona yaptırmaya vicdanının el vermediğini söyledi.

Bay Tobias ise her zamankinden daha rahatsız bir ifade ile "Lütfen bul Eve," dedi. "Banyo için de bir şeyler yaparız."

Araba gözden kaybolduktan 10 dakika sonra, annesi ile temizlik yapmak üzere Shrove'a doğru yürüyorlardı. Ama hiç dağınıklık yoktu. Her şey temiz ve topluydu, birisi bulaştığı yıkamış ve tozları almıştı. Liza nasıl olduğunu bilmiyordu ama annesinin garip bir şekilde dağınıklığı tercih ettiğini hissediyordu. Annesi yatak çarşaflarını çıkarıp çamaşır makinesine yerleştirirken, Liza da kilitli kapıyı gene yokladı, ilk defa kilitli değildi. Tokmağı çevirdi ve kapı açıldı.

İçeride cesetler yoktu, ölü gelinler de yoktu. Liza kendini içinde bir yazı masası ile iki küçük sehpa, üç koltuk ve bir kanepelerden oluşan bir küçük oturma odasında buldu. Duvarlarda parlak çerçevelerde, annesinin gravür dediği cinsten kasvetli gri resimler, vitrinde ise üzerinde kuru kırmızı gül tutan insanlar olan iki çift çini vazo vardı. Kanepelere ve koltuklara yüzü dönük duran altın renkli parlak kıvrımlı bir dolabın üzerinde, önünde bir çeşit ayna olan, büyük kahverengi kutu gibi bir şey duruyordu. Kendini aynada görebiliyordu ama çok net değildi, sanki arkasında koyu renk perdeler olan bir pencerede gördüğü gibiydi.

"Neydi o!" diye sordu Sean "Bir TV mi?"

"Evet ama o zaman bilmiyordum. Ne olduğunu anlayamamıştım. Daha enteresan olanı da hiç ilgilenmemiştim. Hatta hayal kırıklığına bile uğradım. Kafamda odayla ilgili öyle korkunç şeyler kurmuştum ki, en azından içeride bir kaç şaşırtıcı hayvan, ya da mücevher dolu bir kutu, hazine yani veya bir iskelet olduğunu sanıyordum. Ama içeride sadece, doğru dürüst bir ayna görevi bile görmeyen, önü aynalı kutudan başka bir şey yoktu.

"Çalıştırabildin mi bari?"

"Hayır, çalıştıramadım. Yani o gün değil, ancak yıllar sonra. Aklıma bile getirmemiştim. Eğer o sırada annem gelmeseydi belki bir daha odaya hiç girmeyecektim bile. Gelip de beni orada o şeyi bulmuş görünce şaşırdığını o kadar belli etti ki, o şeyin ne olduğunu öğrenmek için içimde bir merak uyandı."

"Çocuklar hep böyledir zaten," dedi Sean bilgiç bir ifadeyle.

"Öyle midirler, ben bilmiyorum. Ben sadece çocuk olarak kendimi biliyorum. Kızmamıştı. Endişelenmiş gibi davranırsa daha kötü olacaktı. Tarifi güç, doğru terimi bulmalıyım, sanki yelkenleri rüzgarda kırılmış bir tekne gibi. Elimden tuttu, beni dışarı çıkardı, anahtarı aldı ve kapıyı tekrar kilitledi."

"Peki neden?"

"İşte her şey buna dayanıyor, anlamıyor musun? Benim büyütülme tarzım. Hayat ona çok acımasız davranmıştı, dışarısı o kadar kötüydü ki benim oraya çıkıp o kötülüklerle karşılaşmamı istemiyordu. Dış dünyadan korunmalıyım. Okul yok, kasabaya gitmek yok, başka insanlarla beraber olmak yok. Karşılaştığım insanlar mümkün olduğu kadar asgaride tutuluyordu, kısaca muhafazalı bir çocukluk ve gençlik dönemi."

"Sana kendini güzel tanımlamayı öğretmiş," diyerek bir sigara yaktı.

Liza keşke içmese diye düşündü, birden karavanı duman kaplamıştı, içerisi o kadar küçüktü ki, öksürmeye başladı. Devam etmeden önce içini çekti "Televizyon onun yapmaya çalıştığı her şeyi bozabilirdi. Bir kere seyretsem, dış dünyayı öğrenecek, görmek isteyecek, o insanlar gibi konuşacak ve onun bana öğrettiklerinin yanlış olduğunu anlayacaktım."

"Hayat ona zalim davranmış dedin. Nasıl yani? Ne olmuş, başına ne gelmiş?"

"İnanmayacaksın ama ben de tam olarak bilmiyorum.

Ayrıntıları biliyorum sadece. Bana kocasız sahip olmuştu, birincisi bu, sahip olacağını sandığı anda Shrove'u kaybetmişti. Zamanla bana bunları anlattı ama kendisini oraya gömmesine neyin sebep olduğunu asla söylemedi. Beni odadan çıkarıp kapıyı kilitletiğinde hiçbir şey açıklama gereğini hissetmedi. Ama ben bunun odadaki önü camlı kutuyla ilgili olduğunu anlamıştım."

"Anahtarı aldığını söyledin, nereden aldı?"

İşte işin en ilginç tarafı buydu. Annesi anahtarı almak için etrafına bakınmış ve onu içinde bebekler olan dolabın üzerinde bulunca dilini şaklatmıştı. Liza'nın gözü önünde kapıyı kilitlemiş ve saklamaya hiç gerek duymadan bir sandalyenin üzerine, oradan da içinde porselen yemek takımlarının ve çatal bıçakların bulunduğu şifonyerin üzerine çıkmıştı. Şifonyerin yüksekliği Liza'nın boyu kadardı.

Duvarda isminin Sakin Hayat olduğunu öğrendiği bir tablo asılıydı. Johan Baptiste Drechter tarafından yapılmış, sabah ışığında üzerinde çiğ damlaları olan bir güllü dalı ve kelebekler olan bir tablo. Ressam çimenin üzerine renkli bir ana kelebek, sol üst köşeye ise sırtında değişik bir desen olan ön kanatları sarı, arka kanatları kahverengi olan bir pervane çizmişti. Annesi anahtarı çerçevenin üzerine sağ tarafa koydu, bunu yaparken de bir taraftan Liza'ya resimdeki renkli pervanenin kurukafa pervanesi olduğunu, çünkü sırtındaki çizgilerin bir kurukafaya, yani insanların başlarının içindeki kemiklere benzediğini söylemişti. Şayet bütün bunlar Liza'nın dikkatini anahtarın konduğu yerden uzaklaştırmak için başarısız olmuştu.

Liza anahtarı oradan almasının ancak bir köpek sahibi olmak istemesi kadar mümkün olacağını biliyordu. Ama oraya çıkmayı müthiş arzuluyordu. Sonunda dünyada en çok yapmak istediği şeyi yaptı. Liza bunu günlerce düşündü. Bir keresinde postacının getirdiği bir kitabı annesi alıp yırtmadan

önce bir iki saniye kadar karıştırma imkanı bulmuş ve içinde bu kilitli odadakine benzeyen bir kutu resmi görmüştü.

Kış geldiğinde de annesi kasabaya alışverişe giderken onu sıcak olduğu için hep Shrove'a kilitleyip bırakıyordu. Bazen oturma odasına, bazen kütüphaneye, bazen de yatak odalarının birine. Oturma odasına kilitlendiği zaman içinde bebekler olan dolabı seyretmeyi alışkanlık haline getirmişti. Annesi bebeklerin tarihi kişiler olduğunu söylemişti. Kraliçe Elizabeth, Mary Queen, Beau Brummel isimli adam, Ondördüncü Luis denen bir başkası, Florence Nightingale ve Lord Nelson. Fakat şimdi dolabı değil de, üzerindeki gül, kelebek ve sırtında kafatası olan pervanenin olduğu resme bakıyordu. Sandalyenin üzerine çıkınca bile göremiyordu ama çerçevenin üzerinde anahtar olduğunu biliyordu.

Dokuzuncu yaş günü geldi geçti. Hava çok soğuktu ve Shrove'un toprakları altı santim kalınlığında karın altında kalmıştı. Tam buzlar çözülmeye başlarken yeniden kar başlamış ve ev, çayırıklar, bekçi evi, küçük kale ve baykuş yuvası buzlarla kaplanmıştı. Kırığı fırtınası ağaçları gümüş dantelden piramitlere, şelalelere, kurdelelere benzetmişti. Yıl kar kümeleri ile kapanmıştı, annesinin kasabaya inmesi için otobüs durağına kadar bile gitmesine imkan yoktu. Son gidişinde Liza'yı kütüphaneye kilitlemişti. Kitap okumuş, kocaman küre ile oynamış, bir pencereden diğerine koşarak kardaki kuşları seyredip oynarken Liza odanın oldukça karanlık bir kısmına gelmişti. Bu aydınlık evde, en karanlık köşe ve orada duvara dayalı duran uzun ve tanıdık ama adını unuttuğu şeyi görmüştü, portatif bir merdiven.

Sekiz basamak vardı, çok küçük bir insan bile buna tırmanarak kitaplığın en üst rafından istediği kitabı alabilirdi. Ama Liza kütüphanede kilitliydi. Zaten kaldıramam diye düşündü, gri metalden yapılmış ve ağır görünüşlüydü. Dokundu, iki eliyle tuttu, ayakların üzerindeki tekerlekleri kavradı, kaldırmaya çalıştı. Sanki tüy gibiydi, neredeyse uçacaktı.

Merdiven kartondan yapılmış kadar hafifti, küçük bir çocuk bile kaldırabilirdi, hem de tek elle.

Ama Liza odada kilitliydi. Az sonra annesi onu almaya geldi ve birlikte karların içinden yürüyüp bekçi evine gittiler. O gece kar iyice bastırdı, o kadar ki ertesi sabah kendilerine yol açmak için saatlerce kapının önünde biriken karları küremek zorunda kaldılar. Öğleden sonra kuşlar için yemliklere ekmek kırıntıları koydular. Annesi tekrar kasabaya inene kadar iki-üç hafta geçmesi gerekti. Ondan bir müddet sonra, muhtemelen martta, çünkü kar artık kalkmış, sadece kuytu köşelerde biraz kalmıştı, postacı hayatlarını değiştiren mektubu getirdi.

"Gene Tobias'dan mı?" diye sordu Sean.

"Hayır ondan hiç haber alamadık. Eve'in parası muntazaman geliyordu. Kayak yapmak için gittikleri Aspen'den bir kart atmışlardı ama Tobias'tan tek bir şey bile gelmemişti. Bu mektup Bruno Drummond'dandı."

"Ressam?"

"Evet. Phoneix Galeri'si ona tablosunu Eve'in satın aldığını söylemişti. Pek fazla tablo sattığını sanmıyorum, hatta satmadığını biliyorum. Telefon etmek istediğini ama rehberde numarayı bulamadığını yazıyordu. Şaşırtıcı değil tabii, televizyon olmadığı gibi telefon da yoktu. Tablonun verniklenmesi gerektiğini ve tabloyu ona götürürsek bunu yapabileceğini bildiriyordu. Kendi adresini veriyor ve geldiği takdirde Eve'in arabasını koyabileceği bir park yeri de olduğunu yazıyordu.

"Tabii ki cevap vermedi. Eğer tablonun verniklenmeye ihtiyacı varsa bunu kendisinin de yapabileceğini söyledi ve adresini verdiği için galeri sahibine son derece sinirlendi. Durmadan 'Şimdi artık hiçbir şeyin kutsallığı kalmadı, kimse gizliliğe önem vermiyor' diye söylendi durdu."

Şubat'ta Latince dersler başladı. Puella, puella, puellam... ve puella pulcha vs. Bu kız çok güzel diye tercüme etti annesi ama aynada bakıp beğendiği kendisiydi.

Liza, Latince öğrenmeyi seviyordu. Büyük bir bulmaca yapar gibiydi. Annesi bunun beynini geliştireceğini söylemişti ve Ceasar'dan Britanya'nın Keşfi'ni kulağı alışsın diye Liza'ya yüksek sesle okumuştı.

Liza, Mart'ta kurutulmuş çiçek koleksiyonuna başladı. Annesi bunun için ona büyük bir albüm almıştı. Sağ taraftaki sayfaya kurutulmuş çiçeği yapıştırıyor, sol taraftakine de bunun suluboya resmini yapıyordu. İlk koyduğu çiçek bir kardelendi, ikincisi de bir öksürükotu. Annesi, Shrove'daki kütüphaneden Gelmour ve Walters'in Yabani Çiçekler adlı kitabını almasına izin vermişti. Böylece çiçeklerin Latince isimlerini de öğrenebilecekti.

Hava ısınmaya başlamıştı ve Nisan'da Bay ve Bayan Tobias yanlarında dört tane misafirle birlikte Shrove'da kalmaya geldiler. Claire, Anabel ve Liza'nın daha önce hiç görmediği bir adam ve Bay Tobias'ın annesi Lady Ellison.

"Caroline mi?" diye sormuştu Liza.

"Evet," dedi annesi "Ama ona öyle hitap etmemelisin."

Zaten Liza ona hitap edebilecek fırsatı hiç bulamadı.

Gelmeden önce Bayan Tobias (Bay değil) annesine mektup yollamış ve temizlikçi kadın hakkında bir şeyler yazmıştı.

"Buraya bir temizlikçi kadın getirtmeyi düşünebiliyor musun?" Annesi sakın görünmeye çalışıyordu ama Liza onun sinirli olduğunun farkındaydı. "Arabasıyla gelecek ve biz bütün o sese ve pisliğe tahammül etmek zorunda kalacağız. Onu içeri alacağım, ki hiç kimseye anahtar vermekten hoşlanmam ve ona neler yapması daha da önemlisi neler yapması gerektiğini anlatacağım. Neden Victoria Tobias bu işe karışıyor, neden beni rahat bırakmıyor ki istediğim gibi yapayım?"

Liza'nın verecek cevabı yoktu. Annesi bütün gün düşün-

dü, üzüldü ve artık hakkı olmayan bir kimseyi zorla almak istemediğini, Bay Frost, postacı, elektrik saatini okuyan adam, kalorifer serviscisi, bunun sonu yok diye söylendi.

"Kendim yapabilir, sanki bir temizlikçi kadın tutmuşum gibi davranabilirim."

Annesi önce "Olmaz ama," dedi. "Para ne olacak?" ve sonra da "Neden olmasın? İşi ben yaptığıma göre parayı almak sahtekarlık olmayacak" diyerek hayali bir kadın yarattı. Liza ile birlikte ona bir isim düşündüler. Lisa ismi Vahşi Çocuk kitabından buldu ama annesi komik olmamalı, gerçek olmalı diyerek Bayan Cooper, Dorothy Cooper adını buldu.

Eve, Bay Tobias'a (Bn. değil) mektup yazarak Dorothy Cooper adında bir temizlikçi kadın bulunduğunu, haftada bir gün temizliğe geleceğini ve parayı da ona ödenmek üzere kendisine yollamasını söyledi. Paskalya'dan bir hafta önce Eve, Shrove'a büyük bir bahar temizliği yaptı. Bu sırada Liza kütüphanede oturup Jane Eyre'i okudu.

Epeyce bir süre okuduktan sonra merdiveni oturma odasına taşıdı. Oturma odasındaki gri kadife perdeler kapalıydı. Kordonları çekip perdeleri açınca bile duvarın her iki tarafında oldukça perde kalıyordu. Liza merdiveni pencerenin sağ tarafındaki perdenin arkasına sakladı, kimse göremezdi artık.

Merdivene çıkıp, çerçevenin üzerinden anahtarı alıp kilitli kapıyı açamadı, çünkü annesinin yukarıdaki işi bitmiş, oturma odasına gelmiş, sandalyeye tırmanarak büfenin üzerine çıkıp anahtarı çerçevenin üzerinden almıştı. Liza kütüphaneden sürünerek çıktı ve oturma odasının kapısından gözetlemeye başladı. Annesi kilitli kapıyı açıp arkasında elektrik süpürgesini sürükleyerek gizli odaya girdi.

Orada yarım saat kalmıştı. Liza oturma odasının kapısından kaçamak annesini seyretti. Elektrik süpürgesinin sesi kesilince yanına gidip acıktığını söyleyerek eve gidip yemek yemelerini rica etti.

Anahtar gizli odanın kapısının üzerinde duruyordu. Öyle olması gerekiyordu, çünkü Bay ve Bayan Tobias arkadaşları ile geleceklerdi. Shrove'un mutfağında yemek yediler ve Liza hep belki misafirler gittikten sonra anahtar kapının üzerinde kalır diye düşündü durdu.

Ama öyle olmadı. Herhalde annesi gitmiş, temizliğe başlamadan önce anahtarı alarak çerçevenin üzerine koymuştu. Bay ve Bayan Tobias ile misafirlerini çok az görebilmişti. Sadece Mercedes ve peşinden gelen araba pencerenin önünden geçerken ve bir kez de Claire ve twid etekli, uzun boylu yaşlı kadını Shrove'un çimenlerinde golf oynarken. Bu dolgun omuzlu, ruş rengi elbiseli kadın Caroline olabilir miydi? Bir gece kendisi yattıktan sonra ön kapıya birinin geldiğini duydu. Bir kadınla bir erkeğin fısıldaşmaları duyuluyordu. Annesi ile bir acam.

Öteki sesin Bay Tobias olduğuna neredeyse emindi. Aşağıda oturma odasındaydılar, yataktan çıkıp emekleyerek merdiven sahanlığından dinlemeye çalıştı ama annesi onu farketmiş olmalıydı ki yukarı seslenip hemen yatağına dönmelerini söyledi.

Mırıltılar devam etti, sonra ön kapının kapandığını ve annesinin yukarıya yatmaya geldiğini duydu. Annesi ağlasaydı hiç şaşırırmayacaktı, sebebini bilmiyordu, ama hiç ağlamadı. Kendi kendine konuştu hem de yüksek sesle. Söyledikleri oldukça korkutucuydu.

"Bitti artık," diyordu. "Bunu kafana sokmalısın, bitti artık. Yeniden başlamalısın. Yarın yeni bir gün olacak."

Gidecekler miydi buradan?

"Yarın yeni bir gün olacak," diyerek annesi yatak odasının kapısını kapattı.

"Hayır, tabii ki hiçbir yere gitmiyoruz," dedi annesi sabahleyin "Nereden çıkardın bunu? Bay ve Bayan Tobias gidiyorlar ve bir daha ne zaman gelecekler Tanrı bilir."

Liza arabaların Shrove yolundan aşağı doğru gelişlerini

seyretti. Bay Tobias'ın kullandığı Mercedes, yanında Bayan Tobias ve arkada Claire. Biraz sonra öteki araba da geldi, bir adam kullanıyordu ve yanında Caroline Ellison oturuyordu. Kulübenin önünde durdular ve adam korna çaldı. Bunun ne demek olduğunu Liza anlamamıştı ama annesi anladı. Kızmıştı. "Çıkmayacağım işte, beni bu şekilde çağırılmaz," köpürüyordu. "Sanki kraliyet ailesi hizmetçilerini çağırıyorlar," diye söylendi ama çıktı dışarıya ve Lady Ellison'la konuştu.

Bu Liza'ya arabadan dışarı çıkmış olan Bay Tobias'ın annesini iyice görebilme imkanı verdi. Öyle uzundu ki Eve yanında çocuk gibi kalmıştı, annesi de o kadar ufak tefekti ki onun daha da iri ve çirkin görünmesine sebep oluyordu. Tırnakları kartal pençeleri gibiydi ve sanki zavallı hayvanın kınına bulanmış gibi kıpkırmızıydılar.

Annesi arabadaki insanlara acayip yüz hareketleri yaparak geri geldi ama arkası kapıya dönük olduğu için onu görmediler. Shrove'a gitmek için dışarı çıktıklarında arabalar henüz gözden kaybolmamışlardı bile. Shrove pislik içindeydi. Herhalde Bayan Tobias nasıl olsa Dorthy Cooper temizleyeceği için fazla üzerinde durmamıştı. Liza gene gizli odanın kapısını kapalı bulmuştu ve anahtar çerçevenin üzerindeydi.

Mayıs gelmişti ama henüz sıcaklar başlamamıştı. Annesi tabiatın çok güzel olduğunu söylüyordu. Yeni çıkan yapraklar yemyeşildi, dallardaki beyaz ve kırmızı tomurcuklar mis gibi kokuyordu ve üzerleri arılarla kaplıydı. Geçen sonbahar Bay Frost yüzlerce şebboy dikmişti. Kırmızı, amber ve altın sarısı, kestane rengi kadifeler gibi bütün bahçeye öylesine yayılmışlardı ki aralarında bir parça bile yeşillik görünmüyordu. Liza yabani çiçek koleksiyonu için bir tane yavşanotu, annesi de bir tane yabani çuhaçiçeği kopardı.

Yemeklerini yediler. Öğleden sonra Latince, aritmetik ve geometri dersleri vardı. Kapı çalındığında Liza uzun bir bölme işlemi ile meşguldü. Kapılarını fazla çalan olmadığını için zil sesi onları her zaman korkuturdu.

"Herhalde Bay Frost bir şeyler isteyecektir," dedi annesi oysa Bay Frost pek nadir bir şey isterdi. Kapıyı açtı, eşikte bir adam duruyordu. Sanki kartondan yapılmış gibi görünen satsuma mandalini renkli arabası kapının dışına park edilmişti. Omuzlarına kadar inen dalgalı kahverengi saçları, bir kızinki kadar uzun kirpikli iri mavi gözleri vardı. Yani annesi ve kendisi gibi. Burnunun üzerinde, sonradan annesinin çil diye açıkladığı, kahverengi noktalar vardı. Dudakları kırmızı ve beyaz dişleri küçüktü. Mavi kot pantolon ve kareli gömleğinin üzerine pamuklu bir ceket giymişti, boynundaki altın zincirin ucunda bir şey asılıydı. Liza büyülenmiş gibi adamın kulağındaki küpelere bakakalmıştı. İki tane ve ikisi de aynı kulakta. Kilimden bir çantası vardı, deseni Shrove'daki İran halılarına benziyordu.

"Oh, merhaba," dedi "Burası dünyanın sonu galiba, değil mi? Sizi bulduğuma sevindim. Kendimi tanıtayım. Benim adım Bruno Dummond."

DOKUZUNCU BÖLÜM

LİZA kendini her gece kocasına hikayeler anlatan Şehrazat'a benzetiyordu. Bir tek farkla, eğer bir gece çok yorgun olur da düşüncelerini toparlayamaz ve bir şey anlatamazsa Sean onun kafasını kestirmezdi. Yoksa kestirir miydi?

Sean "Kimdi o peki, ismi her neyse," diye sorduğunda, Liza o kadar yorgundu ki anlatacak gücü yoktu.

Her ikisi de armut toplamaktan bitkin hale düşmüşlerdi. O yıl ürün çok fazlaydı. Sabah erkenden akşam güneş batınca ya kadar durmadan armut topladılar, Bay Vener da zaten onlardan bunu istiyordu. Sıkı çalışmazlarsa işin üstesinden gelecek başka işçiler bulacağını söylüyordu. Bütün parayı kendileri kazanmak istedikleri için ona mani olmak istiyorlar ve gerçekten çok çalışıyorlardı. Ama savaşı kaybettiler. Üçüncü sabah, bir mil ötedeki köyden neredeyse bir tabur ev kadını yardıma geldiler.

Sean, Bruno hakkında biraz daha anlatmasını istiyordu ama Liza o kadar yorgundu ki, elindeki yüz paudun üzerine elmalardan kazandığı paraları da ekleyerek aldığı renkli televizyonu bile seyredecek hali kalmamıştı. Sadece sevişecek kadar güç bulabildiler kendilerinde, o da yatakta olduğu için ve hemen ardından ikisi de derin uykuya daldılar.

TV'deki haberler Liza'nın en çok seyretmek istediği halde en az seyredemediği şeydi. Öğleden sonra iki ile beş arasında çok az haber geçiyordu. Ana haberlerin sabah ve akşam olduğunu öğrendiğinden beri sabahları kahvaltı ederken seyrediyordu, yardımcı kadınlar da geldiklerine göre çok fazla çalışmasına gerek kalmamıştı. Saat 6 ve 9 haberlerini seyrediliyordu. Eve hakkında bir şeyler yakalamayı umuyordu ama henüz hiçbir haber yoktu.

"Herhalde onu mahkemeye götürmüşlerdir" dedi Sean "Şimdi, sen nasıl söylüyordun, tutuklu mu diyordun, ha evet tutuklu olduğu için gazeteler ve televizyon onun hakkında hiç haber vermezler. Ancak tekrar mahkemeye çıkıncaya kadar."

Eve de aynı şeyleri söylemişti. Liza bütün bunları bildiği için Sean'a hayran kaldı. Hukuki konularda bilgi sahibi olması Liza'nın hoşuna gidiyordu ve pratik konular dışında Liza'nın kendisinden daha fazla bilgili olduğunu da artık kabullenmeye başlamıştı. Tabii ki o kendi bildiklerinin daha fazla olduğunu zannediyordu ama Liza öyle olmadığını farkındaydı. Edebiyat, müzik, tabiat, sanat ve tarih konularında Liza Sean'ın bilmediği her şeyi biliyordu ve bu da onu hayrete düşürüyordu.

"Eve mahkemeye çıkınca ne olacak?" diye sordu.

"Haftalar ya da aylar sürebilir."

Hayret etmişti Liza, "Bu tutuklanma nerede yapılır?"

"Hapiste."

Hapishane hakkında bilgisi okuduğu hayal mahsulü romanlara dayanıyordu. Küçük Dorit, Monte Cristo Kontu gibi. Aklına Victoria dönemindeki hücreler, küçük demirli pence-reli zindanlar geldi.

"Sana ne," dedi Sean "Sen kaçtın ve bütün bunlardan kurtuldun. Doğrusu da buydu."

"Yorgunum Sean, uyumak istiyorum." Sean'ın kollarının arasına kaydı, çıplak vücudu onunkine değiyordu. Artık ge-

celeri soğuk olmaya başlamıştı. Sean dudaklarını Liza'ninkine yapıştırıp onu iyice kendisine doğru çekti. Öylece ke-netlenmiş gibi yattılar. Liza derin uykusundan sabaha karşı uyandığında vücudunu yavaş yavaş hareket ettirerek Sean'ı tekrar tahrik etti. Sean uykulu uykulu onu sevdiğini söylediğinde "Ben de seni seviyorum Sean," diye cevap verdi.

Ertesi gün son meyve toplama günü değildi ama Cuma son gün olacaktı. Kevin hafta sonundan önce ayrılacağını söylüyordu, onları da birlikte götürmek için ikna etmeye çalışıyordu. On mil kadar ileride Styrofoam Endüstri Merkezi'nde acemi işçiler arandığına dair ilan gördüğünü söylüyordu. Kendisi gitmeye kararlıydı.

Sean bu işle pek fazla ilgilenmedi. Erkenden kalktı, üstüne temiz bir tişört ve kot pantolon giyerek kasabaya süpermarketteki işe bakmaya gitti. İş aldığı öğrenince Liza pek şaşırmadı. Kevin'i şarap içmeye davet ettiler. Kevin yeni televizyonu çok beğendi. Renkler çok parlak, görüntü çok net ve ekran büyüklüğü çok güzel diyerek kendi televizyonunun bunun yanında bir paçavraya benzediğini söyledi.

Liza, Kevin'in köpeği ile vedalaştı, soğuk burnu boynuna değiyordu. Yumuşak, tatlı bir hayvandı. Dudaklarına değen kafası ve parlak siyah tüyleri ona bir kere daha Heidi'yi anımsattı. Victoria ile evlendikten sonra Bay Tobias'ın Heidi'yi nasıl başından attığını hatırladıkça kızıyordu. Sanki artık ihtiyaç duymadığı bir eşya gibi onu Matt'a vermişti.

Heidi'ye davranışı sevgisini biraz sarsmıştı ama Bay Tobias'ı hâlâ seviyordu. Ondaki bu değişikliklerden dolayı Victoria'yı sorumlu tutuyordu Liza, annesinin de öyle düşündüğünü tahmin ediyordu. Onu kuşları vurmaya zorlayan, Shrove'dan uzak tutan da hep Victoria'ydı.

Belki Victoria ölürdü. Köpekler öldü, insanlar neden ölmesin? İşte bu sıralarda annesi ile Bay Tobias'ın evlendiklerini ve birlikte Shrove'da yaşadıklarını hayal etmeye başlamıştı. Kitaplardaki çocuklar gibi hem annesi hem de babası olurdu.

Sean Pazartesi günü yeni işine başlayacaktı. Artık karavanı koyacak başka bir yer bulmaları gerekiyordu ama daha önce Sean, Venner topraklarında olmanın avantajını kullanmak istiyordu.

Liza, ona bir şeyler öğrettiği zaman Sean ona hep "öğretmenim," diye hitap ederdi. Ama bu sefer Sean ona bir şey öğretecekti. Araba kullanmasını.

Liza, Ocak ayında on yedi yaşında olacaktı ve o zamana kadar ehliyet almasına imkan yoktu ama özel arazide, meyve bahçelerinin çevresinde araba kullanmasının hiç sakıncası yoktu. Son ağaç sırasındaki meyveleri Cuma günü toplamışlar ve paralarını da almışlardı. Sean, Liza'yı Dolomite'nin şoför mahalline oturttu, ona arabayı çalıştırmayı ve vitesleri kullanmayı öğretti. Pek zor bir şey değildi.

"Yüzme öğrenen ördek yavrusu gibi," dedi Sean, pek memnun görünüyordu.

Liza, anayola çıkmak, bundan sonra gidecekleri yere kadar arabayı kullanmak istiyordu. Sean buna izin vermedi. Tehlikeye atılmaya değmezdi, üstelik para cezası da ödeyecekleri kadar büyüktü. Liza gönülsüzce kabul etti.

"Beni tutuklamalarını istemem."

"Zaten kanuna aykırı," dedi Sean ciddi bir ifadeyle.

Sean'ın yanındaki koltuğa oturup meyve yemeğe koyuldu. Bir karton kutuya, topladığı elmalardan doldurmuştu. Venner o kadar cimriydi ki toplayıcıların döküntü elmaları bile almalarına razı değildi. Sean "Seni polise verebileceğini düşünmedin mi?" diyerek güldü. Bunun şaka olduğunu bildiği için Liza aldırmadı. Az sonra Sean damdan düşer gibi sordu "Annen, Bay Tobias'ı karısından uzaklaştırmak için hiçbir şey yapmadı mı?"

"Aniden bunu sormana sebep ne?"

"Polislerden bahsedince annenin yakalanmasını hatırladım. Tobias o hafta sonu misafirleriyle birlikte gittikten sonra bir daha hiç gelmedi mi?"

"Böyle bir şeyi asla yapmadı. En azından benim bildiğim kadarıyla yapmadı. Zaten pek şansı da yoktu, öyle değil mi, telefonumuz, arabamız yoktu, orada bir bakıma hapis gibiydik."

"Onun istediği de bu değil miydi?"

"Tabii istediği buydu. Shrove'da rahatsız edilmeden, dış dünyadan uzak yaşamak istiyordu ama Shrove kendisine ait olmalıydı. Dünyada en çok istediği şey buydu. Tobias evlenince sanırım bu fikri bir süre için kafasından çıkarmak zorunda kaldı. Onun için çok zor oldu, çünkü bunca zaman güvenmiş ama sonra vazgeçmek zorunda kalmıştı. Aklından neler geçirdiğini bilemiyorum, sadece küçük bir çocuktum, ama birçok şeye pişman olduğunu tahmin ediyorum, çok hataları vardı."

"Anlatsana."

"Yani başka türlü davranamadığı için üzgündü. Mesela belki ilk söylediğinde onunla Londra'ya veya seyahate gitsydi, ona o kadar yakın olacaktı ki, onsuz yaşayamayacağını düşünecekti. Bu bir iki sene sürerdi, sonra hep beraber Shrove'a dönerdik. O zamanlar birbirleri için deli oluyorlardı, seninle ben gibi, bundan çok eminim."

"Bir bakıma doğru," dedi Sean gülümseyerek, bu sözlerden memnun olmuş görünüyordu.

"Benim yüzümden gidemedi. Beni dünya pisliklerinden uzak büyötmeye karar vermişti. Onun çektiği gibi acı çekmemi istemiyordu. Bay Tobias'la Londra'ya gitse beni okula yollamak zorunda kalacaktı, orada başka çocuklarla karşılaşp bir sürü şeyler öğrenecektim. Birinci plana beni mi yoksa Shrove'u mu koyuyordu acaba? Terslik, onun Bay Tobias'ı kaybetmesinin sebebinin, Bay Tobias'ın evini birinci plana almasından kaynaklanıyor. Bana gelince, Shrove Malikanesinde yaşamaktan çok hoşlanırdım, Bay Tobias'ın da babam olmasını çok isterdim. Güleceksin ama ne düşünüyordum biliyor musun? Orada yaşasam ve orası benim olsa gizli odaya girebilirdim."

Sean güldü "Ama o başkasıyla evlendi, bu da Eve'in aşk hayatının sonu oldu."

"Yok, hayır, başlangıcı oldu demelisin. Bruno gelmişti. Artık ben de büyüdüğüm için aklımdan geçirdiklerini bilebiliyordum. Jonathan'ı kaybettiğine göre, bütün hayatımı ona üzülerek geçiremem, kaybettiklerimi unutup yeni bir sevgili bulmalıyım diye düşündü. Otuzun biraz üzerindeydi, Sean, henüz çok gençti. Her şeyden vazgeçmesine imkan yoktu."

"Banyo meselesi ne oldu? Tobias yaptırdı mı?"

"Sonunda yıllar sonra. Gittiği an Shrove'u unutuyordu. Yaptırmak istemediğinden değil, unuttuğu için, bir kere çok düşüncesizdi. Şimdi bütün olanları hatırladığım zaman, Shrove'dan uzaklaşır uzaklaşmaz Eve'i gerçekten unuttuğuna artık eminim. Yılda bir ya da iki kere aklına gelirse bir kart yolluyordu, hepsi o kadar."

Buldukları park yeri atlılara mahsus dar yolun asfalt yolla birleştiği noktada bir toprak parçasıydı. Burayı kimse kullanmıyordu. Ata binenler onları burada görebilirdi ama toprak sahibi fark edinceye kadar haftalar geçirdi. Her zaman yasalara uyan Sean toprak sahibini aradı ama bulamadı. Tek zorluk su olmamasıydı. Yola yakın bir yerdeki taş köprü'nün altındaki kaynaktan akan sudan başka yakınlarında su yoktu. "Bu su içilebilir" dedi Liza şüpheli şüpheli bakan Sean'a. Zaten çoğunlukla kaynatacaklardı. Yıkanmak için de Sean'ın çalıştığı süpermarketin bitişiğindeki umumi havuza girebilirlerdi. Liza planlar yapıyordu. Dünya hakkında pek fazla bilgisi olmamasına rağmen neler yapması gerektiğini çok iyi biliyordu.

Sean işe başladığı gün Liza yalnız kaldı. Kış geliyordu, havalar soğumağa başlamıştı. Karavanın içini gaz sobası ile ısıtıyorlardı, bu pek fazla sorun olmuyordu, ama hayatında ilk defa yapacak bir işi, ilgilenecek herhangi bir şeyi yoktu.

Hava yağmurlu ve soğuk olmasına rağmen yürüyüşe çıktı. Köprüyü geçip kaynağın olduğu yere, nehrin kıyısına doğ-

ru yürümeye başladı. Yapraklar, rüzgar olmadığı halde dallardan kopup hüznünlü bir şekilde salına salına yere düşüyorlardı. Kaygan zemin üzerinde ikinci bir tabaka oluşturmaya başlamışlardı artık. Tembel tembel akan derenin üzerini bir yorgan gibi örtmüşlerdi. Gökyüzünü yeknesak gri bulutlar kaplamıştı. Geri dönüşte yolunu şaşırmamak için kilisenin kulesini gözden kaçırmamaya çalışarak ormanın kenarındaki çayırda millerce yürüdü.

Bir iki kere caddeden karşıya geçti ama hiç kimseye rastlamadı. Trafik de yoktu. Ağaçların arasından bir geyik göründü, boynuzlarını göstererek böğürtlenlerin arasında kayboldu. Alakargalar birbirlerine seslenerek Liza'nın geldiğini haber veriyorlardı. Çeşit çeşit mantar topladı, sonra zehirli olabileceklerini düşünerek pişirmekten vazgeçip yol boyunca topladıklarını attı. Her zaman gelişigüzel yaptığı fakat hiç yanılmadığı tahminlerine göre öğlenin yaklaşmakta olduğunu tahmin etti ve karavana doğru yollandı.

Karavana vardığında Sean'ın gelmesine daha dört saat olduğunu tahmin ederek kendini birden boşlukta hissetti. Şimdiye kadar hiç kitapsız kalmamıştı. Karavanda ne bir şeyler yazabileceği bir kağıt vardı ne de müzik dinleme olanağı, ortalığa saçacak bir koleksiyonu ya da elışı de yoktu. Sonunda televizyonu açtı. Wendy Miller'in oynadığı eski bir Powell ve Pressburger filmi onu oyaladı, Shrove'da da böyle filmler seyrededi. Bu filmlerdeki gibi giyinen, bu tip konuşan insanlar hiç yaşamış mıdır, diye düşündü. Yoksa bunlar da Şehrazat gibi peri masalı mıydı?

Sean geldiğinde televizyon açıldı ve Liza karşısında uyuya kalmıştı. Boşuna elektrik harcadığını söyleyerek Sean biraz surat astı. Ertesi gün Liza da Sean'la kasabaya giderek görmüş olduğu ilandaki iş için müracatta bulundu.

Liza on sekiz yaşında olduğunu söyledi. Daha önce hiç çalışmadığı için referans veremiyordu ama ev işlerinden anlıyordu. Shrove'da Eve'i seyrededi, biraz büyüyünce de ona yardım etmeye başlamıştı.

Aspen Close'daki ev Bruno'nun oturmalarını istediği eve benziyordu. İçi değişikti tabii. Liza hiç böylesine büyük ve kasvetli çirkin bir oda görmemişti. Bej rengi halı ve perdeler, resimsiz ve aynasız duvarlar ve görebildiği kadarıyla kitapsız bir ev. Bej rengi seramik vazolara yalancı beyaz şakayıklar, mavi hazeran çiçekleri ve pembe krizanterler doldurulmuştu. Ortadaki masanın ve kenardaki sehpa­ların üzerinde soluk yeşil dantel örtüler vardı.

Beyaz saçlarını saymazsa Bayan Spurdell de aynı renkteydi. Şişman vücudunu soluk yeşil bir elbiseye zorla sığdırmıştı. Liza onun içinde bu yumuşak ve boğum boğum dalgalanan şeklini veren plastik bir malzeme olduğunu düşündü. Yakında krizalit haline gelecek tombul bir tırtıl gibiydi. Ayağındaki yüksek topuklu bej ayakkabılar sanki sıkıyor gibi görünüyör, bilekleri her iki yandan taşıyordu.

İlkin Liza utangaç davrandı. Eğer Bayan Spurdell biraz nazik ve anlayışlı olsaydı her şey daha kolay olacaktı ama şişman, ihtiyar kadın kendinden emin ifadesiyle Liza'nın sert ve belki de dik kafalı konuşmasına neden oldu.

"Pek benim aradığım tip insana benzemiyorsun, temizlik işçisinden ziyade üniversite öğrencisi gibisin," dedi Bayan Spurdell. Liz bunları düşündü. Aklına bazı şeyler geldi ama dışarı vurmadan sadece "Beni işe alırsanız çok güzel temizlik işi yaptığımı göreceksiniz," dedi.

"Evin geri kalan kısmını da görsen iyi olacak, senin için çok büyük olabilir."

"Hayır olmaz."

Liza Bayan Spurdell'in arkasından yukarı çıktı. Tırtılın belli, kalçaları ve titreyen tombul bacaklarına gülmemek için aklından acıklı şeyler geçirmeye çalıştı. Düşünebileceği en acıklı şey Eve'in hapiste olmasıydı. Düşünceleri Eve'e kayınca bir iki dakika kadar şiddetli bir korku hissetti.

Bayan Spurdell'in yatak odası tamamen pembeydi. Saten yatak örtüsünün ortasında tüylü bir tavşan oturuyordu. Öteki

yatak odası mavi ve bir diğeri de şeftali rengindeydi. Burada yakından incelemeyi arzuladığı o kadar çok şey vardı ki, Liza işe kabul edilmesi için dua etmeye başladı. Derken Bayan Spurdell kocasının çalışma odası dediği bir odayı açtı ve Liza kitapları gördü. Bir oda dolusu kitap vardı içeride. Yazı masasının üzerinde içi beyaz kağıt dolu bir kutu ve bir tür yeşil damarlı taştan yapılmış ağzına kadar kalem olan bir kavanoz.

Bayan Spurdell'in yemek odası dediği kasvetli odada da bazı kitaplar vardı, yirmi tane kadarı bir kitaplığa dizilmişti. Birden Liza'nın ev hakkındaki düşünceleri değişmeye başladı. Artık kaba ve tuhaf gelmiyordu ona. İçeride kitap, kalem ve kağıt dolu bir yerdi.

"Buranın temizliğini yapabilirim," dedi. "Benim için fazla zor olmayacak."

"Seni geçici olarak başlatacağım. Gözüme pek genç görünüyorsun."

Gerçek yaşımı bilse diye düşündü Liza. Bayan Spurdell'in teklif ettiği rakam gerçekten çok düşüktü. Onun gibi bilgisiz birine bile az görünmüştü. Kuvvetli olup hakkını koruması gerekiyordu. Bayan Spurdell'e saatte ikibuçuk paundun az olduğunu katı bir ifade ile söyleyen sesini duyduğunda kulaklarına inanmadı, üç paund istiyordu. Bayan Spurdell'in bunu kesinlikle kabul etmeyeceğini söylemesi Liza'yı yenik düşürdü. Bunun bir pazarlık olduğunun farkına bile varmadan, hatta pazarlığın ne olduğu hakkında en küçük bir bilgisi olmadan Liza tam kalkıp gitmekten başka bir şey kalmadığını düşünüyordu ki, Bn. Spurdell'in kabul ettiğini söyleyen sesini duydu. "Ama geçici bir süre için," diye eklemekten geri kalmadı Bayan Spurdell. Haftada iki gün sabah ve bir gün öğleden sonra olmak üzere gelecek hafta işe başlayabilecekti. "Yarın başlayayım, lütfen," dedi Liza.

"Tanrım," dedi Bayan Spurdell, neredeyse Liza'nın cesaretini bozacak bir sesle "Ne kadar da acelecisin."

Günün geri kalan kısmını Liza kasabada dolaşarak, önce

bir puba sonra da bir sinemaya girip kendince serüven yaşayarak geçirdi. Yaptığı bu şeyler kalbinin hızlı hızlı çarpmasına neden olmasına rağmen Liza cesaretini elden bırakmadı. Pubda ona biraz şüpheli bakışlarla servis yaptılar. Demek ki on sekiz yaşında gibi görünüyordu. Gördüğü film onu oldukça etkiledi. Elektriklenmişti. Böyle yerler var mıydı dünyada? En yüksek ağaçtan bile yüksek taş yapıları olan büyük şehirler, uzun direklerin üzerinde parlayan ışıklar, milyonlarca arabanın gidip geldiği ve birbirini kovaladığı caddelerde erkeklerin kadınlara yaptığı vahşi saldırılar. Fakat bir adamın ateş edilerek öldürüldüğü ve kanının arkasındaki duvara sıçradığı sahneyi sakın sakın seyretti. Ne de olsa böyle bir gerçek sahne görmüştü.

Filmin geri kalan kısmı onun için inanılması güçtü. Bunun Eve'in edebiyat derslerinde anlattığı ve bir tür eğlence diye bahsettiği şey olduğuna karar verdi. Kurgubilim. İsimlerini duyup da eserlerini hiç okumadığı H.G. Wells ve John Wyndham'ı belli belirsiz hatırladı.

Eve'in yanına gidebilse soracaktı. Onun yerine, arabada eve giderken Sean'a sordu.

"Orası Miami."

"Ne demek istiyorsun? Miami nedir?" Sean hiçbir zaman iyi açıklama yapamazdı.

"Bir şehir, öyle diyelim mi? Amerika'da. Televizyonda görmüşsündür."

"Hayır." Bir gün neden görmediğini ona anlatacaktı ama "Sen hiç oraya gittin mi?" diye sormakla yetindi.

"Ben mi? Hadi sevgilim, gitmediğimi biliyorsun."

"Öyleyse bilmiyorsun. Belki de uydurmadır. Stüdyoda film çekimi için yapmışlardır. Oyuncak gibi."

"Ateş eden adamlar oyuncak değildi."

"Evet onlar aktördü. Gerçekten ölmediler, gerçek kan değildi, olamazdı. Öyleyse geri kalan kısmının da yapma olmadığını nereden biliyorsun?"

Buna cevap vermedi. Sadece "Çünkü gerçek, herkes gerçek olduğunu biliyor," diyebildi.

Karavana çıkarlarken Liza "Gerçekse oraya gitmek isterdim. Görmek isterdim," dedi.

"Şans belki bir gün güler," diye yanıtladı Sean.

Hayat böyledir işte. Bir gün sabah yeni bir şey görür ya da duyarsın, daha sonra aynı şey değişik bir uygulamada karşına tekrar çıkar. O gece televizyonda Miami vardı. Miami değil Los Angeles dedi Sean, ama Liza'ya ikisi de aynı geldi. Herhalde aynı yerler başka bir programda da görünmüştür, Caernarvon denilen büyük kale ve Oxford denilen yer. Liza'nın kafasında bir ışık yandı ve "Eve oraya gitmiş," dedi.

"Orada ne yapmış?"

"Okuldaymış. Üniversite deniyor. Bayan Spurdell benim de böyle bir yere gittiğimi sandı, öyle söyledi."

"Annen Oxford'a mı gitmiş?"

Liza samimi bir şaşkınlıkla "Neden olmasın," diye sordu.

"Hadi sevgilim, sen vardın ya."

"Hayır, öyle değil. Bırakmak zorunda kalmış. Pek bilmiyorum ama benim doğumumla ilgili galiba."

Sean başka bir şey söylemedi. Ama söylemek istediğini Liza anlıyordu. Bir şey söylemek istiyordu oysa nasıl söyleyeceğini bilemiyordu.

Sonunda "Seni kızdırmak istemiyorum," dedi.

"Kızdırmazsın."

"Öyleyse babanın kim olduğunu da bilmiyorsun."

Liza başını salladı.

"Peki, sorduğum için affet."

"Yo, farketmez. Zaten o da bilmiyor, Eve'de bilmiyor."

Sean'ın şaşırdığının farkındaydı. Ekranda uçuşan mermiler, fışkıran kanlar hatta tecavüz edilen kadınlar ve şehri yerle bir eden bombalar değil de, Eve'in çocuğunun babasının kim olduğunu bilmemesi onu şoke etmeye yetmişti, can evinden vurmuştu. Konuşamıyordu bile. Liza ona sarıldı ve

kendine yaklaştırdı. "Kendisi öyle söyledi." Onu yatıştırmaya çalışıyordu. "Oysa benim kendi fikrim var. O ne derse desin ben kim olduğunu biliyorum."

"Bruno mu?"

"Hayır. Ben yedi yaşıma gelene kadar Bruno'yu tanı mıyordum bile. Onu anlatmaya devam edeyim mi?"

"Eğer istiyorsan," dedi Sean boğuk bir sesle.

"Peki öyleyse. Bruno kaldı ve resmi vernikledi. Çantasında bütün malzemesini getirmişti. Eve'in buna izin vereceğini sanmıyordum ama verdi. Onunla konuşacağını bile sanmıyordum ama konuştu. Ona Shrove'un resmini nasıl yaptığını sordu. O da trenle geçerken gördüğünü söyledi."

Eve "O zaman neden arkasında güneş batarken yapma dın, doğuya doğru bakıyor olmalıydın," dedi. O da "Ama öteki taraftan çok daha güzel görünebileceğini tahmin ediyordum," diye cevap verdi. "Bir yaz akşamı buraya geldim ve başladım, sonra birkaç kere daha geldim," diye ekledi. Eve "Seni görmedim," deyince "Ben de seni görmedim, görsem hemen geri gelirdim," diye cevap verdi.

Babasının kim olduğunu bilmediğini söylediğinden beri Sean sanki anlattığı hiçbir şeyi duymamış gibiydi. "Demek ki peşpeşe heriflerle yatıyordu," dedi. "Bir gece biriyle, ertesi gece biriyle, belki de aynı günde iki kişiyle. İğrenç, gerçekten iğrenç. Bir kız çocuk büyötmek için gerçekten berbat bir şey. Nasıl diyorsun sen ona?"

"Ortam," dedi Liza. "Neden özellikle kız çocuk diyorsun?"

"Hadi Liza. Apaçık değil mi?"

"Benim için değil," dedi Liza ve ekledi. "Bruno Drummond'u anlatmamı istemiyor musun?"

ONUNCU BÖLÜM

B RUNO'nun ikinci gelişi önemli bir gündü. Liza'nın Kurukafa Sırtlı Pervaneyi gördüğü gün. Hazirandı.

Bruno otuz bir yaşındaydı ve kasabada Mullins manavının üzerinde bir odada oturuyordu. Babası ölmüştü, annesi ise hala yaşıyordu. Cheshire'da oturuyordu. Bir zamanlar evliydi ama karısı onu terketmiş, şimdi ise Gateshead denilen bir yerde bir dişçi ile yaşıyordu. Bunları dinleyen Liza "Dişçi nedir?" diye sordu.

Bruno Drummond, onu kızdırmak için sorduğunu sanan bakışlarla Liza'ya dönüp birkaç kere gitmiş olması gerektiğini söyledi. Ama annesi "Dişleri tedavi eden doktor," diye açıkladı.

Geliş sebebinin sabah erken saatte vadinin ve trenin resmi yapmak olduğunu söylemişti, ama bekçi evine geldiğinde saat ondu. Öğle yemeğine kaldı, akşam hâlâ oradaydı. Sandalyeye değil yere oturuyordu. Hayat hikayesini anlatıyordu.

"Hiç evlenmemem gerekirdi," dedi "Evliliğe inanmam ama kandırıldım bir kere. Evlilik insanı ölüm makinesine götüren ilk adım."

"Ölüm makinesi ne demek," diye sordu annesi.

"Toplum, esaret, boyun eğmek, mısır taşıyan zavallı öküz gibi bütün gün dönüp durmak, üstelik de ağzında gemle. Ben bir anarşistim. Şimdi sen, evlenip ipotek borcunu ödemek için kamu hizmeti yapan bir adam nasıl anarşist olur diyeceksin. Tam bir sendika üyesi değildim ama. Neyse, tek savunmam şu ki, cehennemden çıkmam üç yıl sürdü."

"Gerçekten kamu görevlisi miydin?"

"Yeni başlamıştım. Ben edebiyat fakültesi mezunuyum. Kraliyet Akademisi'nde okudum. Evlendiğim zaman Shrewsbury'de DSS ofisinde çalıştım."

"Şimdi geçimini nasıl emin ediyorsun?"

"Resim yapıyorum. Hayatım boyunca hep bunu arzu etmiştim ama kazanç getirmiyor. Para kazanmak için evlerde badana boya yapıyorum. Bu işe nasıl başladığımı anlatayım. Bir gün bir kadınla tanıştım, ne iş yaptığımı sordu, boya dedim, öyleyse benim yemek odasını boyar mısın dedi. Tam yüzüne tükürecekken, neden olmasın diye düşündüm. Dilençilerin tercih hakları yoktur. O zamandan beri iyi kötü muntazaman bu işi yapıyorum. Her türlü düzene karşıyım. Vergi vermem, sigorta ödemem. Herhalde bir yerlerde bir kaydım vardır, eski adresime bazı evraklar geliyor. Annemden başka kimse nerede olduğumu bilmez. Bu özgürlük işte, bedeli de oldukça düşük."

"Bedeli ne ki," dedi annem.

"Hiçbir zaman parası olmamak."

"Evet, bu özgürlük," dedi Eve. "Bazıları da bunu pahalıya öder."

"Ben değil, ben farklıyım."

Sonra Bruno gitar çaldı ve Johny Cash'in sokaklarda özgürlüğünü arayan ve her şeye karşı gelen adam hakkındaki bir şarkısını söyledi. Liza, annesinin bu adamdan hoşlandığını söyleyebilirdi, çünkü adama bazen Bay Tobias'a baktığı gibi bakıyordu. Belki adamın sesini, belki de başkalarına benzemeyen konuşma şeklini beğenmişti. Liza Hugh'un karışık sa-

kallı yüzünü ve üst dudağını hatırladı. Bruno'nın kız gibi yüzünde sanki hiç sakal çıkmamış gibi duruyordu.

Yazın evin arka tarafına tırmanan güneş çiçeği Liza'nın penceresinde mavi yapraklarını göstermeye başlamıştı. Annesi buna patates çiçeği derdi, çünkü bunun patates ve domates familyasından geldiğini söylerdi. O gece Liza yatmaya çıktığında, yatağın üzerine diz çöküp pencerenin bir iki santim ötesindeki güneş çiçeğinin üzerine konmuş Kurukafa Pervanesini gördü, kanatlarını germiş, öylece hareketsiz duruyordu.

Böcek kitabında Acherontia Artopus'un patates yapraklarıyla beslendiği aynı zamanda İngiltere'ye pek seyrek gelen bir misafir olduğu yazılıydı. Liza'nın artık hiç şüphesi kalmamıştı. Başka hiçbir böceğin sırtında, iki kanadının arasında bu kurukafa şekli olamazdı. Açık sarı bir kurukafa ve siyah göz oyukları ile çıkıntılı alın. Bu Drechier'in tablosuna koyduğu böcekti. Shrove'da asılı duran, üzerinde anahtarın saklı olduğu tablo.

Annesinin de bunu görmek isteyeceğini biliyordu. Pencerenin dışında Acherontia'yı gördüğünü haber vermese annesi hem üzülecek hem de gücenecekti. Aşağı inip kapıyı açtı. Bruno gitarını çalıyordu, ikisinin elinde de birer kadeh şarap vardı. Çok meşgul görünmüyorlardı ama annesi şimdi gele-meyeceğini, Liza'nın yatağında olması gerektiğini, eğer gördüğü gerçekten Kurukafa Pervanesi ise hiç şüphesiz yarın gene görüneceğini söyledi.

Ertesi sabah pervane gitmişti. Bir gece önceki gece gibi şarap ve eğlenceli bir yemekten sonra Bay Tobias'ı annesinin yatağında bulduğu için, o sabah da Bruno'yu orada bulacağını tahmin ediyordu. Şimdi daha büyümüştü, kapıya daha tecrübeli yaklaştı, dikkatlice açtı. Annesi yalnız yatıyordu ve Liza pencereden baktığında turuncu arabanın gitmiş olduğunu gördü.

Bu gidişten sonra annesi ilk defa daha önce çok önemse-

diği Şeylere ilgisiz davranmaya başladı. Liza bu günü de Kurukafa Günü olarak tanımladı.

Bir hafta kadar sonra Bruno'yu tekrar gördüler. Annesinin otobüsle kasabaya gittiği gündü. Elindeki uzun listedeki pek çok kalem manav dükkanından alınacak Őeylerdi. K   k ken Liza bir  ocuk kitabında görmüştü. Manav doğru kelimeydi, annesi söylemişti.

"Ben de gelebilir miyim?"

Annesi başını salladı "Peki ama yatak odamda yalnız kalmak istiyorum. Canım sıkılıyor. İstersen Shrove'daki oturma odasına veya kütüphaneye gidebilirsin. Sen bilirsin ama."

"Oturma odasına."

   nk  orası daha aydınlıktı ve pencereden trenlerin geçtiğini seyredebilir diye düşünmüştü annesi veya cam b fedeki tarihi giysili meşhur adamlara bakardı. Belki de o sırada sadece Bruno Drummond'u düşünüyordu, Liza'yı değil.

Annesi gittikten sonra güneye doğru geçmekte olan bir tren gördü. Bir kere daha Bay Tobias'ın parlak koyu renk elbiseli ve Bayan Tobias'ın ise puanlı elbise ve geniş şapkalı evlilik fotoğraflarını inceledi, perdeyi aralayıp merdiveni kontrol etti. Bıraktığı yerde duruyordu. Merdiveni odanın bir ucundan bir ucuna, Kurukafa Pervanesi'nin olduğu tablonun önüne kadar taşıyıp açtı. En  st basamağa iyice bastırmaya gayret etti böylece merdiven kilitlenecek ve emniyetli olacaktı. Anahtarın artık orada olmaması ihtimali de vardı,    nk  annesi anahtarı koyduğu yeri Liza'nın gördüğünden beri odaya pek çok kez girmişti ve gizli merdivene rastlamaması bir mucizeydi. Tırmanıp alabilirdi.

Anahtar orada duruyordu. Liza merdivenden indi, kapıyı açtı ve içeri girdi. Penceresi olan kutu gibi Şeyin önünde durdu ve inceledi. Penceresinin altında annesinin elektrikli fırınına benzeyen düğme ve anahtarlar vardı. Peşpeşe hepsine bastı, hepsini açtı ama hiçbir Şey olmadı.

Elektrik gerektiğini anladı. Eski sobaları da prize takıp

anahtara basmadan çalışmazdı. Prizi buldu, düğmesine bastı, hâlâ bir şey yoktu. Tekrar tekrar sırayla bütün düğme ve anahtarları denedi.

En büyük düğmeyi döndürdüğünde de bir şey olmadı ama bastırınca kutudan vızıltılı bir ses geldi ve büyük bir hayretle pencerede bir ışık noktasının belirmediğini gördü. Işık titreterek büyüdü ve yavaş yavaş şekillenmeye başladı. Oturma odasının duvarında asılı duran gravürler gibi gri beyaz ve koyu gri ama şekilleri belirgin resimler oluştu.

Fakat bunlar gravürler gibi sadece resim değildi, gerçek hayat gibi ve hareket ediyordu. Yaklaşık kendi yaşında, konuşmayan fakat hareket eden, müzikle dans eden insanlar vardı. Bu müziği Liza daha önce de duymuştu, hatta ismini bile biliyordu, Tzchaikovsky'den Kuğu Gölü diye bir şey.

Kısaca korkmuştu. İnsanlar hareket ediyorlar, bacaklarını havada sallıyorlardı. Gördükleri belirgin gerçek şekillerdi ama gerçek değillerdi de. Bir adım geri attı, bir adım daha, ama şimdi yakınına gitti. Çocuklar dans etmeye devam ediyorlardı. Bir kız sahnenin ortasına geldi, tek başına dans etti. Bir bacağını arkaya doğru kaldırmış, bir bacağının üzerinde dönüyordu. Liza kutunun arkasına baktı. Arkası siyah, daha bir sürü anahtar ve delikleri olan, normal bir kutuydu bu.

Pencerenin üzerinde siyah ve gri üzerine pek çok yazı belirdi, sonra bir insan yüzü, sonra hepsinden korkunç bir ses. Kutudan gelen sesin ilk söylediği kelimeleri Liza hiç hatırlamamıştı. İçeride birinin olduğu ve konuştuğu fikri onu dehşete düşürdü. Sersemlemişti.

Yavaş yavaş bu his de geçti, korkmuş, şok olmuş, meraklanmıştı fakat giderek hoşlanıyordu. Memnundu ve zevk almaya başlamıştı. Yere bağdaş kurup oturdu ve sevinerek seyretmeye başladı. Gözüne tanıdık gelen kırlarda yaşlı bir adam köpeği ile yürüyordu. Arada sırada durup konuşuyor, bütün kırıksıklıkları ve sakalları görünebilecek kadar yüzü büyüyordu. Sonra bir kadın başka bir kadına yemek pişirmesini

öğretti. Kocaman bir kaptan yumurta, şeker, un ve yağ karıştırdılar, on dakika geçmeden kadınlardan biri fırını açtı içinden pişmiş bir kek çıkardı, kabarmış ve kızarmıştı. Büyü gibiydi. Büyü buydu. Liza bunu peri masallarında okumuştı.

Bir saat seyretti. Yemek pişirmeden sonra bir köpek çıktı, koyunları kırlarda gezdiriyordu. Sonra konuşmasından bir kelime bile anlamadığı bir adam bir sürü cam şişe ve tüplerle duvardaki şemada bir şeyler anlattı. Liza oturma odasına gitti ve saate baktı. Annesi saat 5'ten önce gelmezdi ve saat daha 4'ü 10 geçiyordu. Yere oturdu ve bir sürü resim seyretti, hareket eden bir resimli kitap gibiydi, ormanda bir kedi, bir fare ve bir de ayı. Gökyüzündeki yıldızların adlarını söyleyen bir adam ve bir tren makinesi yapan bir çocukla konuşan bir başka adamı seyretti. Mümkün olsa bütün gece seyredecekti. Ama annesi gelip onu yakalarsa bir daha asla seyredeceğini biliyordu, bütün bunları seyretmesin diye kapıyı kapadığını Liza artık anlamıştı.

Saat beşe beş kala istemeye istemeye bastığı düğmeyi kapattı ve kordonu fişten çekti, kapıyı kilitleti, merdivene tırmanarak anahtarı tablonun üzerindeki yere koydu. Tam zamanında bırakmıştı. Merdiveni perdenin arkasındaki yerine saklamaya götürürken, pencereden annesinin Bruno Drummond ile araba yolundan gelmekte olduğunu gördü.

Bruno onu arabasıyla getirdiği için erken gelmişlerdi. O akşam Liza Bruno ile fazla ilgilenmedi. Kafası gördükleri ile doluydu, sürekli penceresi olan kutuyu düşünüyordu. Ne olduğunu, nasıl çalıştığını, dünyada başka olup olmadığını merak ediyordu. Mesela Bay ve Bayan Tobias'ın Londra'daki evlerinde bir tane var mıydı? Caroline'nin Fransa'da, Claire nerede oturuyorsa orada. Matt ve Heidi, Bay Frost, inşaatçılar. Herkesin var mıydı?

Bütün bunları sorabileceği kimse yoktu. Neden seyretmesi kötüydü? Ona acı mı verecekti? Gözlerine, kulaklarına zarar mı verecekti? Şimdilik bir acı hissetmiyordu. Annesinin

bu büyüyü bilip de söylememesi çok garipti. Bruno Drummond da biliyordu. Manavın üzerindeki evinde onun da bir tane vardı muhakkak.

Neden kendi evlerinde bir tane yoktu? Sorabileceği kimse yoktu. Bruno'nun da bulunduğu akşam yemeğinde tek kelime bile konuşmadı, hatta annesi iyi olup olmadığını merak etmişti.

Yattıktan sonra Bruno ile annesinin ön kapıdan çıktıklarını duydu. Kalkıp pencereden baktı. Eskiden ancak bir sandalyeye çıkınca dışarısını görebiliyordu. Artık sandalyeye ihtiyacı kalmamıştı. İkisi birlikte küçük kaleye doğru gidiyorlardı. Annesi kapıyı anahtarla açtı, birlikte içeri girdiler. Bir zamanlar orada köpeklerin kaldığını hatırlayarak üzüldü. Bruno Drummond'un yerine orada Heidi ile Rudi'nin kalmalarını tercih ederdi. Sebebini bilmemekle beraber Bruno'dan hoşlanmıyordu.

Kalede fazla kalmadılar, az sonra Bruno'nun arabasının gittiğini gördü ama ertesi gün boyaları, fırçaları, tuvaleri ve şövale denilen sehpa ile geri döndü. Şehpasını çayırıların kenarına kurarak köprünün resmini yapmaya başladı. Annesi Shrove'u temizlerken Liza da yanında durup onu seyretti.

Orada durup seyretmesinden Bruno'nun hoşlanmadığını ve kendisine doğru gelen soğuk hava dalgalarını hissediyordu. Bruno sevimli ve kibardı, nazik görünüyordu ama Liza onun gerçekte öyle olmadığını tahmin ediyordu. İnsanlar her zaman göründükleri gibi değildiler.

Annesi onu pencereden seyrediyordu ona "göz kulak oluyordu," el sallıyordu. Liza enteresan tüplerden boya çıkarıp karıştırarak tuvali mavi ve beyaz boyamasını seyretmesinin ona ne gibi bir zararı olabileceğini anlayamıyordu. Öyle yaklaşmıştı ki neredeyse koluna değecekti. Soğuk dalgalar kuvvetlenmişti.

Bruno, fırçasını hareket ettirerek mavismi beyaz renkle küçük daireler çizerken "Senin oynayacak bir şeyin yok

mu?" diye sordu. "Oynamak için artık çok büyüğüm," dedi Liza. "Bu bir düşünce meselesi. Dokuz yaşından büyük olmamalısn. Senin bebeğin falan yok mu?" Sesi kilitli odadaki kutudan gelen sese benziyordu. "Seni seyretmemi istemiyorsan ben de gidip Fransızca kitabımı okuyabilirim."

Shrove'a gitti ama kitap okuyacağı yerde üst kattaki Venedik odasına çıktı. Orada Bruno'ya benzediğini düşündüğü bir tablo vardı. Ya da tablodaki resim Bruno'ya benziyordu. Evet, yanılmamıştı. Bu, dindar bir aziz resmiydi, kayalık bir sahrada diz çökmüş, elleriyle dua kitabını sıkı sıkı tutmuştu ve kafasının etrafında altın bir hale vardı.

Liza karyolanın üzerine oturup resme baktı. Bruno uzun ipeksi saçlarına, kirpiklerine ve kıvrık dudaklarındaki kutsal görünüşe kadar bu tablodaki azize benziyordu. Azizin gözleri başının üzerindeki bulutlarda görünmeyen bir şeye dikilmişti.

Bruno bir kulağına iki küpe takıyordu, azizin yoktu. Görünüşe göre aralarındaki tek fark buydu. Liza masal kitabını açarak ön taraftaki güneşli terasa geçip okumaya başladı.

Annesi varken Bruno ona daha iyi davranıyordu. Liza bunu çok geçmeden farkettiler. Birlikte öğle yemeği yerken Liza'nın Fransızca masal kitabı okumasının son derece şaşırtıcı olduğunu söylüyordu. "Sanki bir Fransız gibi," dedi. "Cin gibi bir kızın var, anne, okulda onun için ne diyorlar?"

Annesi Bruno'nun kendisine "Anne" diye hitap etmesine aldırmadı. Bruno'nun resim malzemelerini küçük kaleye taşıması hakkında konuştular. Eve atölyenin ne demek olduğunu izah etti. Liza Bruno'ya komşu olmak istediğinden emin değildi.

"Orası Bay Tobias'a ait," dedi.

"Ben Bay Tobias'a yazıp, Bruno'nun kiracısı olup olamayacağını sorarım."

Fakat Bay Tobias'ın ne cevap verdiğini Liza hiçbir zaman öğrenemedi çünkü Bruno onların evine taşındı. Yaklaşık iki hafta sonra Bruno onlara taşındı ve annesinin yatak odasında yatmaya başladı.

Heather gibi bir banyolarının olmamasından hiç şikayet etmedi. Yıkanmanın burjuvalık olduğunu söylüyordu. Liza bu kelimenin anlamını Shrove'daki yegane sözlük olan Dr. Johnson'un sözlüğünde araştırdı ama bulamadı. Tahminlerine göre burjuva anarşistin zıt anlamı olmalıydı.

Küçük kale kuzeyden ışık alıyordu ve Bruno bunun resamlar için çok iyi olduğunu söylüyordu. İyi ya da kötü, orayı çerçeve ve tuval yığınları, fırçalar, kavanozlar ve paçavralarla doldurmuş olmasına rağmen pek gitmiyordu. İnsanların evlerini boyamak için kasabaya da asla inmedi.

Bu günlerde Liza artık sabahları annesinin yatak odasına gitmemeye başladı. Bir kere gittiğinde ilk önce kapıyı vurduğu halde Bruno'yu annesinin üzerinde, onun ağzını öperken bulmuştu, uzun dalgalı saçları annesinin yüzünü kapatıyordu. Sebebini bilmiyordu ama Liza yüzüne doğru bir sıcaklığın çıktığını ve yanaklarının yandığını hissetti. Sessizce çekildi.

Hayatı değişmişti. Eski günlerdeki gibi sakın ve mutlu değildi artık. Dünyasını aydınlatan güneşin üzerine yarı yarıya bulutlar çökmüştü. Bruno gelmeden önce arada sırada yalnız kalır, yalnızlığın zevkine varırdı ama şimdi iyice yalnızdı.

Tek teselli Shrove'daki televizyondur. İsmi bu olduğunu Bruno'dan öğrenmişti. Tabii ki eline fırsat geçtiğinde yukarıda seyrettiği şeyin ne olduğunu sormamıştı. Bruno annesine neden bir televizyon almadığını sormuş;

"Benim apartmandakini getirebilirim," demişti. Apartman dediği yer manavın üzerindeki odaydı.

Annesi teşekkür etmiş ve onsuz da mutlu olabildiklerini söylemişti. Eğer çok istiyorsa gidip kendisi seyredebilirdi.

"Benim ne istediğimi sen biliyorsun," diye cevap verdi, Eve'e azizin bulutlara baktığı gibi bakarak.

Liza genellikle tek başına, çoğunlukla yalnızdı. Ama şimdi Shrove'a gitmek daha kolaylaşmıştı. Tırmanıp anahtarı almaya ve merdiveni saklamaya iyice alışmıştı. Sebebini bilmiyordu ama Bruno geldiğinden beri annesi onu bir yerlere kitleme konusunda gönülsüz davranıyordu.

Evden gizlice sıvışıyor, merdiveni oturma odası ile kütüphane arasında taşıyıp duruyordu. On yaşına geldiğinde, şaşkınlık ve mutlulukla artık merdivene gereksinimi kalmadığını keşfetti. Annesi gibi, anahtarı önce sandalyeye sonra da komodine çıkararak alabiliyordu.

Annesi Bruno'nun yanında oturup onun resim yapmasını seyrettiği zaman Liza da televizyon seyrediyordu. Nadiren de olsa, Bruno annesini araba ile dışarı götürdüğünde yine televizyon seyrediyordu. Dünyada neler olup bittiğini televizyondan öğrenmeye başlamıştı.

Artık gerçekleri görmesinin zamanının geldiğini kafasına sokan Bruno oldu.

Liza küçük turuncu arabanın arkasına oturmuştu. Annesi Bruno'nun yanındaki yerde oturuyordu ama Liza onun omuzlarının sertliğinden ve boynunun duruşundan bu dışarı çıkma işine hâlâ ne kadar karşı olduğunu anlayabiliyordu. Bruno ve Liza'nın kendisini mağlup etmelerine izin vermişti çünkü.

Bruno "Bu konuda oldukça bencil davranıyorsun, anne. Son derece dürüstüm, seni dışarı çıkarmak istiyorum ve bu ufaklığı da beraber almak istiyorum." Konu Liza olduğu zaman Bruno "ufaklık," annesine de "anne" diye hitap ederdi.

"Onu kasabaya götürmek bir başlangıç olacak. İlk önce bunu yapalım, sonra da bütün bir gün dışarıda oluruz." Devamını fısıldayarak söyledi ama Liza duymuştu.

"Bir seçme hakkım olacaksa yalnızlığı tercih etmem."

"Ben de sürekli dışarı çıkmam," dedi annesi. "Vaktim yok hem de Liza'nın dersleri var."

"Ufaklık da artık okula gitmeli."

"Senin bir anarşist olduğunu sanıyordum," dedi annesi.

"Anarşistler eğitime karşı değildirler. Onlar doğru eğitim şeklini savunurlar."

"Liza doğru dürüst eğitim görüyor. Onu kendi yaşitlarıyla karşılaştırırsan hepsinden çok ileride, hem de yıllarca ileride olduğunu görürsün, çok da gülünç olur bu."

"Sosyal sebepler yüzünden okula gitmeli. Diğer insanlarla iletişimi nasıl öğrenecek?"

"Annem insanlarla iletişim kurduğu için sefil ve hayal kırıklığına uğramış bir kadın olarak, kardeşinin evinde kiralık bir odada öldü. Ben diğer insanlarla iletişim kurdum da bana ne oldu? Liza'nın saf kalmasını istiyorum, el değmemiş, bunu her şeyden çok onun mutlu olması için istiyorum. Gözden yarı uzak, yosunlu taşın dibinde büyüyen bir menekşe gibi."

Bruno yüzünü buruşturdu "Bu ufaklığa ne olacak diye kendi kendime sorup duruyorum. Hayatını nasıl kazanacak, kimlerle ilişki kuracak."

"Ben hayatımı kazanıyorum," dedi annesi. "İlişki dediğin şey de var, o berbat kelime. O da büyüyünce ben olacak ama acı ve zarar görmeden. İzin verilseydi benim olmam gerektiği gibi olacak, mutlu, saf ve iyi."

"Her şey bir yana," dedi, özellikle kazandığı zaman tartışmadan hoşlanan Bruno.

"Hâlâ onun bizimle kasabaya gelmesi gerektiğini düşünüyorum, anne, onun iyiliği için."

Sonunda annesi razı oldu ama bir kerelik, sadece bir defa gelebilir diye ekledi.

Bir süre Liza'nın umduğu gibi bir şey olmadı. Patika, sonra köprü, köy ve sonunda büyük cadde. Arabalar onları geçiyordu, sadece bir kere bir arabayı geçebildiler, çünkü Bruno'nun turuncu karton arabası çok hızlı gidemiyordu.

Birçok şeyi Liza daha önce televizyonda görmüştü sadece renksiz olarak. Kasabada her şey bambaşkaydı, her şeyden önce çok fazla insan vardı. İnsan kalabalığı onu öyle hayrete düşürmüştü ki, korkuyordu.

Bruno arabayı yüzlerce arabanın park ettiği otoparka bıraktı. Liza dünyada bu kadar çok araba olabileceğine inanmadı. Sessizce annesi ile Bruno'nun arasında yürüyordu. Hayretle farkında olmadan annesinin elini tuttuğunu farkettiler. Kaldırımında insanların ayak sesleri takırdıyordu, her taraftay-

dılar, hızlı hızlı veya sallanarak yürüyorlar, birbirleriyle konuşuyorlar, durup sohbet ediyorlar, koşuyorlar, küçük çocukları çekiştiriyorlar, ya da tekerlekleri olan sandalyelerde itiyorlardı. Onlara çarpmamak için dikkatli olmak gerekiyordu. Bazıları sigara içiyorlardı, aynı televizyondaki gibi, yanlarından geçerken kokusu duyuluyordu. Bir çoğu da torbaların içinden bir şeyler yiyordu.

Liza bakakaldı. Annesinin Kilise dediği binanın alçak duvarına oturup sadece bu insanları seyretmek istiyordu. Onun gözünde bu insanların çoğu çirkin ve şişman veya çarpık, acayip ve yarı vahşiydi.

Korku dolu bir büyülenme ile sanki bir kara kurbağaya veya kitaptaki korkunç resimlere bakarmış gibi bu insanlara bakakalmıştı.

"İnsan nesli ne kadar güzel," dedi annesi, kitaptan bir şey okuduğu zamanki ses tonuyla "Bunca insanı barındıran kahraman dünya." Bütün bu söylediklerinin ciddi olmadığını belirtircesine iğrenç bir kahkaha attı.

Kahraman dünyaya gelince, Liza dükkanların çoğunu iğrenç ve boğucu buldu. Bir pencerede elbiseler, bir diğerinde dergiler duruyordu. Çiçekçi dükkanlarındaki çiçekler Shrove'dakiler kadar güzel değildi. Onun ilgisini çeken vitrininde Shrove'daki kilitli odadakine benzeyen 4 tane ekranı karanlık kutu olan dükkanla, rafları pırıl pırıl renkli kapaklı kitaplarla dolu olan dükkanlardı.

O dükkana girmek istedi ama annesi izin vermedi, Bruno Mozart'ın nefesli sazlar konçertosu kasetini almak için girdiği halde gazete satan dükkana girmesine de izin yoktu. Manava gidip meyve aldılar, sonra yanındaki kapıdan yukarı Bruno'nun oturduğu yere çıktılar. Burası çok kötü kokuyordu, aynı Bay Tobias ve konukları gittikten sonra Shrove'un koktuğu gibi, sanki her şey çürümeye bırakılmıştı, Liza öksürmeye başladı.

Annesi camları açtı. Bruno'ya ait birçok eşyayı toplayıp

bir bavula koydular, sonra kapı paspasını kaldırıp kendisi yokken gelen mektup yığını ald. Nerede olduğunu kimse-
nin bilmediği bir adam için oldukça çok postası vardı.

Etrafına bakındıkça annesinin bazı yerlerin berbat olduk-
larını söylediği zaman ne demek istediğini anlamaya başla-
mıştı. Burnunu kırıştırdı. Bruno'nun dairesi berbat, pis ve
konforsuzdu, içindeki hiçbir şey pek ihtimam görmüşe ben-
zemiyordu. Her mobilya parçası kırık dökük, pencereler ise
mavi bir tabaka ile kaplıydı ve üzerlerine sinek ölüleri yapış-
mıştı. Bütün kitaplar düzensiz bir küme halinde yerlere saçıl-
mıştı.

Dışarıya çıkmak demek gene diğer insanlarla çarpışma-
dan yürümek demek olsa bile Liza çıktığına memnun oldu ve
bunu söylemekten çekinmedi. Şimdi kalabalık sanki daha da
fazlaşmıştı. Büyük çoğunluğu onun yaşında ya da biraz da-
ha büyüktü.

"Okuldan çıkmışlar," dedi. Bruno annesine anlamlı an-
lamlı bakarak. Okul her gün üç buçukta bitiyordu.

Televizyonda gördükleri sayılmazsa Liza daha önce hiç
çocuk görmemişti. Şimdiye kadar yirmilerinin altında gerçek
bir insanla da karşılaşmamıştı. İnsan neslinin çirkin olduğu
hakkındaki düşüncelerini geri aldı. Bu insanlar çirkin değildi.
Siyah yüzlü bir oğlan ve Hintli olduğunu tahmin ettiği derin
siyah gözlü, uzun siyah atkuyruklu bir kız vardı. Onlarla ko-
nuşabilmek nasıl olurdu diye düşünmekten kendini alamadı.

Derken önlerinde yürüyen bir çocuk ayağını kaldırıp ya-
nında yürüyen başka bir çocuğa çelme taktı, öyle ki çocuk
sendeledi ve neredeyse caddede gitmekte olan arabanın
önüne düşüyordu, bir kız çığlık attı ve bir diğeri de bağırma-
taydı. Liza kendisini annesinin arkasında küçülmüş hissetti
ve eline daha sıkı sarıldı. Kendisini neyin sersemlettiğini an-
lamıştı, gürültü.

Bir keresinde yanlışlıkla televizyonun sesini çok açmıştı.
Aynı onun gibiydi, sürekli ve anlamsız ses gürültüsünün ara-

sına sıkışmış fren ciyaklamaları. Arabaların açık camlarından gelişigüzel yayılan ve müziğe benzemeyen müzik, trafik lam-balarından geçerken yayaların çıkardıkları rap rap ayak ses-leri, motorların giderek hızlanan sesi. Parktaki arabaya doğru giderlerken bir siren sesi duyuldu. Bruno polis arabalarının sirenlerinin bağıran kadın sesine benzetildiğini söyledi.

Annesi "Olamaz Bruno," dedi. "Nereden duydun bunu?"

"Öyledir. Kime sorarsan sor. İlk Amerika'da keşfettiler, biz de oradan kopyalamışız. İnsanların tüylerini diken diken eden bir ses olması gerekiyormuş, bu da kadın çığlığı diye düşünmüşler."

"Peki, ama bana bunları söyleme lütfen," dedi annesi yük-sek ve kesin bir sesle, öyle ki çirkin insanlardan biri dönüp ona baktı. "Bunu duymak istemiyorum, erkeklerin en kötü taraflarını vurguluyor bu."

"Tamam tamam," dedi Bruno, "Konuştuğum için özür di-lerim. Hatta yaşadığım için de beni lütfen affet. Madam, aca-ba kendileri ile çekici ve narin prenseslerini eve kadar götür-meme tenezzül ederler mi?"

Liza, arabaya biner binmez uyudu. Yorgunluktan bitmişti. İnsanlar, kalabalık, gürültü, tüm gördüğü yenilikler onu yıpr-atmaya kafi gelmişti. Eve gelince de kanepede uyuyakaldı ama annesinin Bruno'ya Liza'nın bütün bu gördüklerinden hoşlanmadığını ve hepsinin onun için hiç şüphesiz çok fazla olduğunu söylediğini derinden de olsa duymayacak kadar değil. Ne kadar berbat bir yerdi, bütün o gürültüsü, kirliliği ve basit görünümüyle gerçek bir kasabanın kötü bir taklidiydi.

"Onu her şeyden bu kadar uzak tutup korumasan böylesi-ne bitkin hissetmezdi."

"Ben de aynı onun gibi hissediyorum ve Tanrı da biliyor ki onun gibi korunmadım."

"Sonunda ne olacağını biliyorsun değil mi anne? Çocuğu psikopat, şizofrenik ya da ne diyorsanız işte öyle yapacak-sın."

"Aklının erdiği konularda konuş Bruno, tamam mı?"

Yarı uyur yarı uyanık Liza onların tekrar tartışmaya başlayacaklarını sandı. Her zaman tartışırlardı. Ama bu sefer de genellikle bu davranışlarını engelleyen ve bitiren şeyi yaptılar. Gözleri buluştu, birbirlerine sokulup öpüşmeye başladılar, bir süre sonra öpüşme kontrolden çıktı, nitekim az sonra itişiyor ve hırıldayıp inleyerek birbirlerinin üzerine tırmanıyorlardı. Liza arkasını döndü ve gözlerini sıkıca kapattı.

Onu takip eden günlerde kendini hiç iyi hissetmedi. Bruno'nun 'keyifsiz olmak,' diye tanımladığı, şimdiye kadar alışkın olmadığı bir şey olmuştu. Kasabayı ve insanları özlemle değil tiksintiyle hatırlıyordu. Shrove ve içinde bulunduğu arazi ona şimdi daha değerli görünüyordu. Çimenlerin ve yaban maydanozlarının üzerine uzanıp uzun otların arasındaki çimen saplarında süren esrarengiz böcek yaşamını inceliyor, ağaççileği kanatlı zincifrenin yakupotunun saplarına tırmanmasını seyreliyordu. Tepede uçarken yaban arısının çıkardığı sestten başka hiçbir ses yoktu.

Kasabaya gidişlerinden bir hafta sonra şuçiçeği çıkardı.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

"S EN hiç kızamık falan gibi şeyler geçirmedin mi?"
"Bebekliğimde bütün aşılarımı olmuştum. İnsanların arasına hiç girmediğim için vücudum mikroplara tabii bağışıklık sağlayamamıştı. Onun için su çiçeği mikrobu almıştım."

"Doktor geldi mi?"

"Eve Shrove'dan telefon etti. Doktor yapılacak bir şey olmadığını, hastalığın normal seyrini takip etmesi gerektiğini ama çok kötüleşecek olursam gelebileceğini söylemiş. Kötüleşmedim. Eve yaraları kaşımamam konusunda son derece katıydı. Yüzümü kaşıdığım takdirde ellerimi bağlayacağını söylemişti, ben de alnımdaki bu kocaman iğrenç nokta haricinde hiç birini kaşımadım." Liza alnına düşen saçları kaldırıp sol şakağındaki minik yuvarlak çukuru gösterdi.

"Bunların bütün yüzümü kaplamasından korkuyordu."

"Kaşımadığın belli," diyen Sean, Liza'yı baştan aşağı seksi bakışlarla süzüyordu.

"Su çiçeğinin bana fazla zararı olmadı ama olan Bruno'ya oldu. Zona oldu."

"Zona nedir?"

"Virüs mü ne diyorlarsa, çocuklarda su çiçeği büyüklerde

zona yapıyormuş. İkisi aynı şey. Eve'e bir şey olmadı ama Bruno zona oldu."

"Büyükannem geçirmişti. Vücudunun bütün orta kısmında olmuştu ve çok korkmuştu, çünkü bel çevresinde birleşirse öldürürmüş. O yüzden."

Liza buna pek inanmadı ama belli etmedi. "Bruno'nun yüzünün bir tarafında ve boynunda olmuştu. Çok hastalanmıştı ve yüzündeki kırmızı noktalarla oldukça çirkin görünüyordu. Ona mikrobu bulaştırdığım için benden nefret ettiğini düşünüyordum, dokuz yaşındaydım ve aynen böyle düşünüyordum. Ama beni kasabaya götürmemiş olsa su çiçeği mikrobu almayacak ve ona da bulaştırmayacaktım, onun için bu gerçekte onun hatasıydı. O zamanlar olayı böyle görüyordum. Ama şimdi öyle olmadığını biliyorum. Ben onunla Eve arasında bir baş belasıydım."

Şimdi Liza da artık büyümüştü ve kendi seks hayatını yaşıyordu, Eve ile Bruno'yu bir arada tutan şeyin ne olduğunu anlayabiliyordu. O zamanlar anlayamamıştı. Sürekli tartışan ve birbirinden nefret eder gibi davranan iki insanın hâlâ birbirlerine nasıl bu kadar aç olabildiklerini gittikçe artan bir şaşkınlıkla izliyordu.

Bir şeyin daha farkındaydı Liza. Bruno'nun annesiyle yapmak istediği bir şey daha vardı ama Liza olduğu zaman yapamıyordu.. Annesini öpmek, onunla boğuşmak ve üzerine yatmak. Liza uzun zamandır insan ve hayvan üremesiyle ilgili şeyleri biliyordu, Eve onu bu konularda eğitmek için çok özen göstermişti, fakat nedendir bilinmez Liza bu öğrendikleri ile Bruno'nun annesine yapmak istedikleri arasında bir bağlantı kurmamıştı. Bu daha az aceleci davranmakla birlikte annesinin de Bruno'yla yapmak istediği şeydi. Liza anlayamıyordu ve anlamak istemiyordu, utanıyordu. Bütün bildiği Bruno'nun onun mümkün olduğu kadar evde olmasını istemediği, annesinin de daha az olmakla birlikte bu fikri paylaştığı idi.

Kaderine razı olup Shrove'a gidip bir zamanlar kilitli olan odada televizyon seyrediyordu. Genellikle sabahın erken saatleri ve öğleden sonraları izlemek fırsatını bulabiliyordu. Bu saatlerde seyredebildikleri eski filmler, biyoloji programları, okul ve açık üniversite programları, yarışmalar ve sohbet programlarıydı. Bunların bazıları Amerika'dan geliyordu. Bu programlar ona Bruno'nun aslında İngiliz olduğu ama yarım Amerikan aksanı ile konuştuğunu öğretmişti.

Bruno iyileştikten sonra işler daha da kötüye gitmeye başladı. Artık yazın sonlarıydı ama hava güzeldi ve Bruno hergün annesini arabasıyla gezmeye çıkarıyordu. Annesi Liza'nın da onlarla gelebileceğini söylüyordu hem de şimdi eskiden karşı olduğu kadar istekli bir şekilde, ama Liza istemiyordu. Aklına kasabadaki dehşet verici gün geliyor sanki polis sireni, bağırان insanlar ve kaşınan su çiçeği döküntülerinden dersini almış gibi o günü hatırlıyordu. Ve annesi ile Bruno çıkıyorlar, o da yalnız başına kalıyordu. Evin bahçe duvarına oturarak veya çimenlerin üzerine yatıp çoğunlukla hiçbir şey yapmadan sadece Bruno ısrarlarında galip gelir de onu uzak bir yere yollarlarsa ne yapacağını düşünerek vakit geçiriyordu.

Bruno kaç kere onu yatılı okul denen bir yere yollamak gerektiğini söylemişti. Annesi ise, onun tablosunu satın aldığı zamanlar çok parası olduğunu ama şimdi fazla kalmadığını, yatılı okulların çok pahalı olduğunu söylüyordu. Bu fikir Liza'nın hoşuna gidiyordu. Annesinin parası yoktu, Bruno'nun da parası ve kazanma ihtimali pek bulunmuyordu. On yaşı verdiği karamsarlıkla iyi şeylerin kısa, kötü şeylerin ise ebediyen süreceğini düşünüyordu ve Bruno'nun asla gitmeyeceğinden emindi. O hiçbir zaman değişmeyecek olan kötü bir şeydi, evlerindeki istenmeyen üçüncüydü ve balsam ağacı ve tren gibi hayatlarının devamlı bir parçası olmuştu.

Sonbaharda iki önemli şey oldu. Bruno'nun annesi hastalandı, çok hastalandı ve annesi radyoda İngiliz Tren Yolları'nın vadiden geçen hattı kaldıracağı haberini duydu.

Bayan Spurdell'in sokağa çıktığı ilk gün Liza banyo yapmak fırsatını yakaladı. Sabahın onuydu. Banyonun rengi çamur bejiydi, halısı da üzerinde küçük bej kareleri olan çimen yeşiliydi, ama su sıcaktı. Sabun bezelye çiçeği kokuyordu. Banyosunu bitirir bitirmez her tarafı temizledi ve bütün fayansları cilaladı.

Bayan Spurdell Liza'yı evde yalnız bırakmak konusunda pek gönüllü değildi. İnsan davranışları konusunda fazla bir tecrübesi olmamasına rağmen Liza bile Bayan Spurdell'in geri döndüğünde hizmetçisinin video, mikro dalga fırın ve gümüşlerle birlikte ortadan kaybolmuş olmasından korktuğunu anlıyordu. Bayan Spurdell'in bir keresinde arka kapıdan gelip de onu mutfak masasında oturmuş gümüşleri parlatırken görmesiyle yüzünün aldığı şekil neredeyse Liza'nın suratına karşı kahkahalarla gülmesine sebep olacaktı. Bu olay Liza'nın Aspen House'da bir fincan kahve hak ettiği ilk gündü.

Birlikte oldukları zaman hep Bayan Spurdell konuşurdu. Konular çoğunlukla kendisinin, kocasının ve büyümüş olduğu kızlarının herkesten ve özellikle Liza'dan üstünlüklerini sergileyen konulardı. Bunlar da sosyal seviye farkı, kültür farkı, dünyevi başarılar ve para, ama çoğunlukla maddesel varlıklardı. Bayan Spurdell'in sahip olduğu her şey başkalarından daha pahalı, daha kaliteli ve daha dayanıklıydı. Platin üzerine gömme pırlantalı nişan yüzüğü, Wilton halıları, Colefax Folwer perdeler ve Parker-Knoll koltuklar ile daha birçok şeyler de dahildi. Liza'nın bütün bunları tanınması, değerlerini bilmesi ve onlara özen göstermesi gerekliydi. Bayan Spurdell'in hiç parmağından çıkmayan nişan yüzüğü haricindekilere çok özenli davranması Liza'ya ikaz edilmişti. Zaten yüzük parmağına öyle gömülmüştü ki, Liza oradan çıkabileceğinden şüpheliydi.

Kocası ve çocukları sadece anlatılarak ve fotoğraflarla tanıtilabiliyordu. Evdeki kıymetli eşyalarla ortadan kaybolmadığı için ödüllendirildiği ilk bir fincan kahveden sonra öğleye

doğru kahve molası vermek alışkanlık haline gelmişti. Sürekli olarak Liza'ya çok iyi bir eğitim gördükten sonra öğretmenlik yapmakta olan Jane'i, bir avukatla evlenen ve kendisi de avukat olan ve döneminde yılın en iyi öğrencisi seçilen şimdi de ikizlerin annesi olan Philippa'yı ve bir televizyon şirketinin güzel yüzlerini reklamlarda kullanmak için oldukça para tekliﬂ ettiğ i ama annelerinin reddettiğ i ikizlerin güzelliğ ini anlatıyordu. Liza ise sadece dinliyordu.

Karısı, Bay Spurdell'in eğ itmen olduğunu söylemişti. Liza bunlara öğretmen dendiğ ini sanıyordu, ama sadece Bruno ve Sean öyle diyorlardı, Bayan Spurdell kocasının eğ itmen olduğunu ve ne demekse, bir bölüm başkanı olduğunu söylüyordu.

"Bağımsız bir okul" diyordu "bu bildiğ in geniş kapsamlılardan değ il. Yanlış anlama." Okul konularında hiç bilgisi olmayan Liza ise sadece gülümsemekle yetiniyordu. Öğrenmeye çalışıyordu. Kocas ı çok daha önce okul müdürü olabilirdi ama sahne ışıkları altında olmaktan hoşlanmıyordu. Aile zengindi tabii yoksa o da daha yüksek pozisyonlar kapmak için çabalayacaktı.

Yeni bir set fotoğraf çıkardı. Jane'in kepli mezuniyet resmi, Philippa ikizleriyle. Annenin evli ve çocuklu olan Phillippa'dan gururlandığı ve ona daha düşkün olduğ u açıkça belli oluyordu. Ama Liza ruj sürmeyen ve yapmacıklı gülümsemeyen Jane'i tercih ederdi. Banyo yapabilmek için Bayan Spurdell'in sokağ a çıkması için dua ediyordu. Karavanda banyo yapmak çok zor oluyordu, havuz hem pahalıydı hem de klor kokuyordu.

Sonunda Bayan Spurdell fotoğrafları toplayıp gitmek için hazırlandı. O gün hava soğukt u ve üzerine değ işik bir palto giymişti, kalın ve tüylü taş rengi paltonun klapaları ve kol manşetleri parlak kahverengi kürktendi. Bu paltonun yirmi sene önce, daha henüz kimsenin kürk palto giymek aklına bile gelmediğ i zamanlarda alındığ ını söylemiş ve o zaman

göre çok büyük bir para olan 60 paund gibi bir rakama mal olduğunu anlatmıştı. Kürkün kalitesini anlaması için Liza'nın elini sürmesi gerekiyordu. "Eskimeyi reddetti," dedi Bayan Spurdell bir kahkaha atarak bir taraftan da her tarafında 'Hermes' yazan ipek bir eşarpla beyaz saçlarını örtmeye çalışıyordu. Liza, 'Hermes'in, Tanrıların habercisinin ipek eşarpla ne ilgisi olabileceğini anlayamamıştı.

O gün banyo yapamadı. Tam yapmaya hazırlanırken Bay Spurdell'in çalışma odasının önünde bir süre duraladı. Yerleri elektrikli süpürge ile almanın dışında bu odaya dokunması yasaktı, çünkü kitaplar kutsaldı, asla tozları alınmazdı ve yazı masasının üzerindeki kâğıtları ise hiç ellenmezdi. Ama şimdi Liza evde yalnızdı ve Bayan Spurdell odaya girdiğini, aynı sıcak suyunun ne maksatla kullanıldığını bilmediği gibi bilmecekti.

Arada sırada odayı süpürürken raflara kaçamak göz atmıştı ama adamakıllı bakmaya fırsatı olmamıştı. Şimdi ise bu fırsatı vardı. Kitaplar Shrove'daki kütüphanedekinden çok farklıydılar. Seyahat ve keşiflerle ilgili 18. yüzyıl kitapları değillerdi. İlahiyat, filozofi, tarih kitapları, 1800'lerden kalma makaleler, bir önceki yüzyılın şiirleri, Darwin ve Lyell'in teorileri ve Viktorya döneminin edebiyatı da değillerdi.

Bu raflarda Liza'nın şimdiye kadar hiç görmediği türden kitaplar vardı. Bir çeşit hayat hikayelerine benziyorlardı, bir kısmının da isimlerini biliyordu: Oscar Wilde, Tolstoy, Elizabeth Browning. Ama Virginia Woolf ve Orwell kimdi bilmiyordu. Bunlardan başka anlayabildiği kadarıyla yazarların kitapları nasıl yazdıklarını anlattıkları kitaplar vardı. Mesela Yakın Takip ya da bir başkası Sessiz Olmayan Mezar. Liza, Bay Spurdell'in yazı masasına oturup kitapların yapraklarını karıştırarak bütün bunları okumanın ne büyük bir zevk olacağını düşünmeye başladı.

Kendini böyle meşgul edince zaman çok çabuk geçmişti. Bayan Spurdell dışarda olduğunda zaman da çabuk geçiyor-

muş gibi gelirdi ama şimdi sanki uçup gitmişti. Gönülsüzdü fakat okumayı bırakması gerekiyordu çünkü daha masanın üzerindeki kağıtlara bakmak istiyordu ve bunun için de ancak 10 dakikası vardı. Bayan Spurdell dışarıya çıktığı zaman bir buçuk saatten fazla kalmazdı çünkü. Neyseki Liza ev işlerinde eli çabuk olduğu için şanslıydı.

Kağıtlarda makaleler yazılıydı. Bu kadarını anlayabilmişti. Kağıtların birinci sayfalarının başında muhtemelen yazarlarının isimleri vardı. Bunların Bay Spurdell'in talebeleri olduklarını anlamak çok fazla bir dedektiflik işi gerektirmiyordu. Kağıtları okumuş ve kırmızı kalemle yazım hatalarını düzeltmiş, bazı yerlerine ise keskin eleştirilerini yazmıştı. Bunların bazıları Liza'yı güldürdü. En çok ilgisini çeken şey de Liza'nın daha önce hiç görmediği, her birinin birinci sayfasına yapıştırılmış olan küçük sarı kare kağıtlardı. Arkalarında yapışmalarını sağlayan ve kolayca çıkarılabilen yapışkanlı bir yerleri vardı kağıtların. Liza bir tanesini dikkatlice yerinden çıkardı ama neyse ki tekrar eski yerine yapıştırabilirdi.

Her küçük sarı kağıdın üzerinde Bay Spurdell'in el yazısı ile bazı notlar yazılmıştı. Bir tanesinden "En az A ya da B almalı," bir diğerinde "Üniversite için yetersiz," üçüncüsünde ise "Oxbridge?" yazıyordu. Liza Oxford'u ve Cambridge'i duymuştu ama bunu duymamıştı. Araştırmalarını burada kesmek zorundaydı, Bayan Spurdell'in onu karıştırırken yakalamasına izin verip gelecekteki fırsatlarını tehlikeye atmak istemiyordu. Kağıtları aynen aldığı yere geri koydu ve elektrik süpürgesini kapıp dışarı çıktı. Ön kapı açılıp kapandığında büyük yatak odasındaki halının üzerindeki beyaz saçları süpürmekle meşguldü.

Bir süre sonra Bayan Spurdell hantal vücuduyla değerli kürkünü asmak üzere yatak odasına çıktı. Liza işine devam etti ve yatak odasından çalışma odasına geçti, sadece yerdeki halıyı süpürmek için tabii, bir yandan da acaba bir tane ödünç kitap alıp okusam mı diye düşünüyordu. Bir tanesi ek-

silse Bay Spurdell farkına varır mıydı? Elizabeth Barret Browning'in hayatını okumayı çok arzu ediyordu. Sean'la ilk tanıştıkları zaman "Portekiz Şiirleri" adlı kitabı okuyordu. Hâlâ bazıları ezberindeydi (Seni o kadar çok seviyorum ki / Kaç şekilde olduğunu sana sayabilirim). Kendisini Bay Spurdell'in yerine koyarak düşündü, evet dedi, bir gün kendi kitapları olsa içlerinden bir tanesinin eksildiğini fark ederdi.

Bayan Spurdell ona yarım günlük ücretini ödedi. Bunu her seferinde son derece yavaş ve cimri bir şekilde yapardı, el çantasındaki cüzdanının içinden en eskimiş beş paundluk banknotu arar ve asla on paundluk banknot vermemeye özen göstererek, paranın üstünü de bozuk paralarla tamamlamaya çalışırdı. Bu defa her zamankinden daha beterini yaptı, Liza'nın 7 paundluk alacağının hepsini oradan buradan toplamaya çalıştığı bozukluklarla vermeye kalktı. Sonunda arayıp ortasından bantla yapıştırılmış eski ve yırtık bir beş paundluk buldu.

Liza bu yırtık parayı okunmuş kitap satan dükkana verdi. Dışarda duran sehpanın raflarında bulunduğu iki eski kitabın parasını bununla öderken kabul edileceğinden şüpheliydi. Gerçek bir kitapçıda, yani her şeyin yenisinin satıldığı bir kitapçıda böyle bir şey olmazdı.

Saat beş buçuğa geliyordu, Süpermarket'in neredeyse kapanma zamanıydı. Markete doğru High Street'den yürümeye başladı. Az sonra ortalık kararacak, paydos edeceklerdi, akşam serinliği kendini hissettirmeye başlamıştı. Hapishane soğuk mudur? Her zaman olduğu gibi gene Eve'in hapishanede olduğu aklına geldi. Her gün Eve'i düşünüyordu ama Sean'a bundan bahsetmiyordu.

Sean onu marketin çıkış kapısının önünde, içi yiyecek dolu bir torba ile bekliyordu. Süpermarket çalışanlarını çok düşük fiyatla son kullanım tarihi bitmek üzere olan malları almaya teşvik ediyordu. Liza ile Sean yan yana arabaya doğru yürüdüler. Sean akşam yemeği için aldıklarını sayarken Li-

za'nın çantasında ne olduğunu sordu. Çantasından aldığı kitapları çıkarıp gösterdi ama Sean'ın yüzündeki hoşnutsuz ifadeyi de yakaladı.

"Kitaplara harcayacak paramız yok."

"Bu benim param," dedi Liza "Ben kazandım."

"Acaba kendi yiyeceğini kendin al desem ne derdin çok merak ediyorum Liza."

Liza sesini çıkarmadı. Sean, orta yaşlı bir insan edasıyla sitemkar konuşmuştu. Bay Spurdell de böyle konuşurdu herhalde diye düşündü Liza.

"Televizyonun var ya," dedi. "Bu kitaplarla ne yapacaksın bilemiyorum."

Liza akşam yemeğini hazırladı, Sean en sevdiği diziyi seyrederken o da kitabını okumaya başladı. Viktorya devrinde de birçok kız kendisi gibi evde eğitim görmüş, her şeyden korunarak sadece çok yakın birkaç komşu ile görüşerek büyütülmüşlerdi. Okuduğu kitabın kahramanı da öyleydi ama onun Sean gibi birisiyle karşılaşma fırsatı olmamıştı.

İzlediği program bittiği için Liza Sean'ın gergin bakışlarının üzerinde olduğunu farkediyordu. Buna alışması gerektiğini düşündü Liza. Giderek kitaplarla daha çok haşır neşir olmasına alışması gerekiyordu. Sean'ın bakışları dikkatini dağıtmıştı. Birden eskiye giderek Bruno'nun da annesinin kitap okumasından hoşlanmadığını hatırladı. Dikkatini çekmek için bir sürü şey yapardı. Etrafta dolaşır, odayı adımlar hatta ısıklık çalardı. Bazen de yanına oturur, bir elini tutarak yanağının üzerine koyardı. Liza annesinin yerinden fırladığını, bağırıp çağırarak onu rahat bırakmasını söylediğini hatırlıyordu.

Bundan az bir zaman sonra Bruno hastalanan annesiyle birlikte olmak için gitmişti. Vadiden son trenin geçtiği gün gitmişti.

Liza bunun son tren olacağını bilmiyordu. Nereden bilebilirdi? Hiç gazete okuyamaz ve haberlerin okunduğu saatte televizyon seyredemezdi. Altı yıl kadar önce güzel bir ekim sa-

bahiydi, kasırgadan da bir yıl önceydi. Böğürtlen zamanı geçmiş elmalar olgunlaşmıştı. Liza çimenlerin kenarından çayırıklara doğru jöle yapmak üzere elma toplamaya çıkmıştı. Elmaları kaynatıp, ters çevrilmiş bir taburenin dört bacağına bağlanmış tülbetten geçirip, şekerle karıştırarak jöle yapmayı öğrenmişti. Annesini bunu yaparken çok seyretmişti, artık kendinin de denemesinin zamanı geldiğini düşünüyordu.

Daha bir elma bile toplamamıştı hatta bir elma ağacına bile rastlamamıştı ki bir insan kalabalığının tren yolunun üzerinde yürümekte olduklarını gördü. Bir an için rüya gördüğünü sanarak gözlerini açıp kapadı. Televizyonda gördüklerini saymazsa şimdiye kadar hayatında bu kadar çok insanı bir arada görmemişti. Yüzlerce insan olmalıydı. Shrove ile Ring Valley Halt denilen istasyonun sınırındaki trene binme yerinin her iki tarafına dizilmişlerdi ve her biri elinde bir pankart tutuyordu.

Liza olduğu yerden pankartların üzerindeki yazıları okuyamıyordu. Olgun elma ve elma jölesini unutarak elindeki torbayı cebine sokuşturdu ve nehre doğru koşmaya başladı.

Bazı pankartlarda "Tren yolumuzu kurtaralım," bazılarında ise "Kaosa son tren," gibi yazılar yazmaktaydı. Biraz daha ileride ise bir grup insan üzerinde "Treni kaçırırsak hükümet ne yapacak," yazılı büyük bir pankart tutuyordu. Ne olduğunu bilmemekle birlikte Liza bir şeyler olacağını hissetmişti. Bunun yanı sıra bunca kalabalık insanın görüntüsü onu büyülemişti, o gün kasabada gördüklerinden ve Eski Roma ile ilgili filmlerde gördüklerinden bile daha çok insan vardı.

Birden kendisini çalıların arkasına gizlemesi gereğini hissetti. Kimse ile konuşmaktan çekiniyordu, o kadar az insanla karşılaşmıştı ki, yabancılarla konuşmak ona zor gelmeye başlamıştı. Yağmursuz bir sonbahar geçirdikleri için nehir seviyesi alçaktı, sular düzgün bir çarşaf gibi kaya parçalarının üzerinden akıp gidiyordu. Bu tarafta kalırsa kimse ile konuşma ihtimali yoktu ama birden kendini pabuçlarını ve çoraplarını çıkarmış nehrin öteki tarafına geçerken buldu.

Saklanmak için artık çok geçti. Hepsi ona bakıyorlardı. Oralarda yürüyüşe çıkmış rolü yapmaya hazırlanırken bir kadının onu başka bir çocuğa benzeterek kolundan yakaladığı gibi büyük pankartın ucunu tutması için götürdü.

Karşı tarafta gördüğü büyük pankartın bir kopyasıydı bu ve dört kişinin tutması gerekiyordu. Liza kendisine söyleneni yaptı ve pankartın ucundan tuttu. Solunda bir adam, sağında ise bir çocuk durmaktaydı. Her ikisi de onu selamladılar ve çocuk nerede oturduğunu sordu. "Çiftlik evlerinin orada," dedi Liza, "Buradan pek göremezsin, yarım mil kadar ötede."

"Bize yakın o zaman," dedi adam. "Ailen de bu treni kullanıyor olmalı, ya da kullanıyordu desem daha doğru olacak galiba."

"Her gün," dedi Liza.

Bu söylediği ilk yalan değildi. Artık annesine de televizyon seyrettiği zamanlar nerede olduğunu sorduğunda hep yalan söylüyordu.

"Herkesin arabası olduğunu düşünerek treni kaldırıyorlar," dedi adam. "Senin babanın da arabası var mı?"

Adamın yanındaki kadın lafa karıştı "Neden babanın arabası var mı diye soruyorsun? Neden annesinin bir arabası olmasın? Burada kadınların araba kullanmasına izin var, biliyorsun, Suudi Arabistan'da değiliz."

Tam Liza Bruno'nunkini hiç hesaba katmayarak arabalarının olmadığını hatta kendisinin babasının da olmadığını söylemek üzereyken tünelin öteki ucundan gelmekte olan trenin düdüğü duyuldu. Tren her zaman tünele girerken ve çıkarken düdüğü çalardı, belki de tren yolu tek hat olduğu için karanlıkta gelme ihtimali olabilecek bir başka trenle kafa kafa çarpışmamak içindi bu. Ama böyle bir şeye hiçbir zaman imkan yoktu.

"İşte son tren," dedi adam "Zavallı son tren."

Tünelden çıkınca düdüğünü çaldığı zaman insanların bir kısmı neşelendi. Karşı taraftaki pankartı tutan dört kişiyle di-

ğerlerini tutmakta olan üç kişinin birdenbire rayların üzerine çıkarak pankartlarını kaldırıp gelmekte olan trenin önünde bir barikart oluşturdıklarını görünce Liza gözlerine inanamadı. Yedi kişinin dördü erkek, üçü kadındı.

Tren durmasa ne olacaktı? Üzerlerine gelip bu insanları ezse ne olacaktı? Liza televizyonda böyle bir Western film görmüştü. Pankartın ucunu sıkı sıkı tuttu, parmakları bembeyaz oluncaya kadar beze sımsıkı sarıldı.

"Şunlara bakın," diye bağırdı onu kolundan tutup çeken kadın "Muhteşem Yediler."

Tren yaklaştıkça kalabalık "Bir gün galip geleceğiz," diye şarkı söylemeye başladı. Liza bu şarkıyı daha önce hiç duymamıştı ama tonu kulağına kolay gelmişti, bir yerinden yakalayıp, o da diğerleri ile birlikte söylemeye başladı. "Bir gün galip geleceğiz / Kalbimin derinliklerinde / İnanıyorum ki / Bir gün galip geleceğiz!"

Makinist onları çok önceden farketmişti. Köpek ulumasını andırır bir sesle fren yapmaya çalışıyordu. Tren yavaşça geldi ve ellerinde pankart ve afişleri tutan Muhteşem Yedili'nin aşağı yukarı yüz yarda kadar gerisinde durabildi. Kalabalık bu sefer de hep bir ağızdan "Jerusalem"i söylemeye başladı. Trenden makinist ile onun gibi üniforma giymiş bir başka adam inip protestocularla münakaşa etmek üzere kalabalığa doğru hızlı adımlarla ilerlediler. Trenin bütün kapıları ve pencereleri açıldı, neler olup bittiğini görmek için yolcular kafalarını dışarı çıkardılar. Bir süre sonra onlar da trenden inip protestoculara katıldılar.

Gördükleri, Western filmlerdeki kızılderililerin veya Dodge City haydutlarının saldırılarına benziyordu. Liza ve pankart tutan arkadaşları tartışmaya karışmak için trenin önündeki hatta kadar yaklaştılar, çok fazla bağırışma ve gözdağı vardı, yaşlı bir adamı makiniste yumruk vurmaktan son anda engellediler. Bu makinistin de hatası değildi ama. Liza bunun haksızlık olduğunu düşündü. Yaşadıklarının her dakikası gü-

zeldi, Bruno geldiğinden bu yana hiç böyle güzel vakit geçir-memişti. Hatta Bruno'nun gelişinden beri hiçbir anının mutlu geçmediğini düşünmekten kendini alamadı.

Öğle yemeği saatinde ve öğleden sonra protestocularla beraber kaldı. Liza'ya sandviç ve bisküvi verdiler. Hepsı Li-za'nın anne ve babasının tren yolunun aşağılarında oturduk-larını ve her nasılsa bu olaydan uzak kaldıklarını zannediyor-lardı. Tartışmalar devam ediyordu. Muhteşem Yedili kımıl-da-madan duruyordu. Bir süre sonra karayollarından bir yetkili geldi, polis ve protestocular arasında konuşmalar başlamıştı. Protestocular çimenlere oturdular bir kısım insan uyumaya başladı. Nükleer güç, çevre yıkımı ve demokrasinin ihlali gibi bazı kelimeler Liza'nın kulağına çalındı. Anlamalarını bil-me-mekle beraber duyduğu kelimeleri hafızasına yerleştirdi. Sı-kılmaya başlayınca da yavaşça oradan uzaklaştı.

Hâlâ çıplak ayaklıydı, ayakkabıları içlerine çorapları tıklı-mış olarak belinde asılı duruyordu. Güneşin gökyüzündeki yerinden ve havanın sıcaklığından saatin üçbuçuk civarında olduğunu tahmin etti. Çimenlere oturup çoraplarını giydi, tam ayakkabılarının bağlarını bağlarken trenin hareket ettiğ-i-ni belirten düdük sesini duydu, dönüp seyretti.

Protestocular ikna edilmiş, kandırılmış ya da hattı boşalt-maya mecbur bırakılmış olmalıydılar. Tren giderek hızlana-rak, göstericilerin arasından geçip istasyona girdi. Liza sonra da son trenin virajlı yolda tepelerin içinde kayboluşunu sey-retti.

Daha o sabah Bay Frost'un son derece muntazam biçtiği Shrove'un yumuşak çimenlerinden geçerek eve gitti. Annesi çiftlik evinin ön duvarına oturmuş elma yiyordu. Turuncu araba orada değildi.

"Neredeydin? Yemeğe gelmeyince seni merak ettim."

Yalanlar hem kolay hem de emniyetliydi "Yemeğimi yanı-ma aldım, kendime sandviç yapmışım."

Annesinin protestocuları bilmesine imkan yoktu, o herhal-de vaktini yatakta Bruno ile geçirmişti. Sahi, Bruno neredey-di?

Daha sormadan annesi söyledi. "Bruno'nun annesi hastalanmış, Cheshire'e onu görmeye gitti."

Bundan daha güzel bir haber olamazdı, bundan güzeli ancak Bruno'nun bir daha geri dönmeyeceği haberi olabilirdi Liza için.

"Uzun süre gelmeyebilir," dedi annesi.

Liza'yı elinden tutup eve soktu, kapıyı kapattıktan sonra kollarını boynuna dolayarak "Üzgünüm Liza, seni ihmal ettim, son günlerde sana iyi annelik yapamadım. Bunu sana anlatamam ama bir gün sen anlayacaksın. Şimdi yalnız kaldığımıza göre söz veriyorum her şey eskisi gibi olacak. Beni affedebilecek misin?"

Annesi daha önce ondan hiç özür dilememişti. Bruno gelene kadar dilemesi için bir sebep olmamıştı zaten. Bruno'nun gittiği şu anda Liza her şeyi affedebilirdi.

Bu da Liza'nın Son Tren Günü oldu.

Sean huysuz bir ifade ile "Şu Bruno denen adam sana bir şey yaptı mı?"

"Vurdu mu demek istiyorsun?"

Sean hayır diyerek ne demek istediğini izah etti.

"Böyle bir şeyi hiç duymadım," dedi Liza "Erkekler böyle şeyler yaparlar mı?"

"Bazıları."

"Neyse, Bruno yapmadı. Söyledim sana, benden nefret ediyordu. Eve ile yalnız olup kendi yolunda gitmek istiyordu. Hep öyle değildi ama. İlk zamanlar beni seviyordu, hatta o sana bahsetmiş olduğum portremi bile yapmıştı. Sürekli Eve'in resimlerini yapıyordu, bir gün de benimkini yapmak istediğini söylemişti. Küçük kalede bir sandalyeye oturdum ve benim resmimi yaptı. O zamanlar çok nazikti. Uzun bir süre kimıldamadan oturmam gerekiyordu ve o da bana bisküvi

ve buzlu meyve suyu alıyordu. Eve böyle şeyler içmeme hiç izin vermezdi. Alışverişe çıktıkları zamanlar bana hep bir şeyler alırdı. Geriye doğru düşünüyorum da herhalde o zamanlar kendini Eve'e kabul ettirmeye çalışıyordu.

"Ne yapmaya çalışıyordu?"

"Kabul ettirmeye. Kendisini sevdirmeye yani. Herhalde sonra Eve'in kendisini yeterince sevdiğini farkedip bundan vazgeçmişti. Değişmeye başladı. Hastalandığı zaman bile Eve'i beni hiç değilse gündüz okuluna göndermeye bile razı etmeye çalıştı, edemeyeceğini anlayınca değişti. Gittiğini öğrendiğim zaman nasıl sevindim sana anlatamam, çok mutlu olmuştum."

Sean televizyonu kapattı. Bu bir uyarıydı, Liza farkettiler ve kitabını kapattı. Sean kolunu Liza'ya doladı.

"Kocasına hikayeler anlatan kadının adı neydi?"

Liza hatırladığı için memnun olarak "Şehrazat. Doğulu bir kadındı, bir Arap kadınıydı sanırım. Kocasını bir kraldı ve evlendiği kadınları ertesi sabah öldürtüyordu. Kafalarını kestiriyordu."

"Neden öyle yapıyordu?"

"Bilmiyorum, hatırlamıyorum. Şehrazat kafasını kestirmeye kararlıydı. Evlendikleri gece kocasına bir hikaye anlatmaya başladı, öyle uzun bir hikaye ki hiç bitmiyordu. Kral sonunu merak ettiği için ertesi sabah kafasını kestiremiyor. Bu böylece devam etti, sonunda kral Şehrazat'ın hikayelerine tiryaki oldu ve onu öldürtemedi, böylece bir ömür boyu mutlu yaşadılar."

"Peki öldürttüğü diğer zavallı kadınlara ne oldu?"

"Yazık oldu tabii ki." dedi Liza. "Buna pek üzüldüklerini de sanmıyorum. Nereden aklına geldi şimdi Şehrazat?"

"Bilmiyorum. Uzun zamandır bir şey anlatmıyorsun. Neler olduğunu anlatmanı istiyorum da ondan."

"Yaşadığım için şanslısın o zaman," dedi ve güldü ama Sean gülmedi.

"Bruno gittikten sonra Bay ve Bayan Tobias Shrove'a geldiler. Bir yıldan beri ilk defa geliyorlardı. Bay Tobias Bruno ile tanışmak istediğini söyleyince Eve onun nereye gittiğini anlatmak zorunda kaldı. Tablolarını görmekten pek memnun kaldılar, bunun üzerine Eve onları küçük kaleye götürüp diğerlerini de gösterdi, tabii orada ilk gördükleri benim portrem oldu."

"Bu arada diğer resimleri de gördüler ve Bayan Tobias, yani Victoria bir tane satın almak istediğini söyledi. Ay ışığında yapmış olduğu Shrove'un tablosunu beğenmişti. "Oh, buna bayıldım," dedi ve ellerini çırpı. Eve, dört yüz paund dediği zaman kılını bile kıpırdatmadı ve Bay Tobias - yani Jonathan, neden ona hâlâ çocuk gibi Bay Tobias diyorum - hemen bir çek yazıp Eve'e verdi.

"Bruno'ya sormak için beklemedi mi?"

"Sanırım onun da tabloları satmak istediğini biliyordu. Her neyse beklemedi. Onun namına satış yaptığı için çok mutluydu. Ertesi gün Jonathan ve Victoria atış yapmaya başladılar. Oralarda gezen iki tane kırmızı ayaklı ve güzel tüylü keklik vardı. Onları çok seviyordum. Victoria bu keklikleri vurmuştu. Bir silahım olsaydı ben de onu vurabileceğimi düşünmüştüm. İstedikleri bütün kuşları vurduktan sonra Londra'ya geri döndüler. Onlar gider gitmez de Eve beni karşısına oturttu, bana yaşlı Bay Tobias ile Caroline'nin ve annesinin hikayesini ve neden Shrove'a asla sahip olamadığını anlattı.

ON İKİNCİ BÖLÜM

EVE'in anne ve babası yaşlı Bay Tobias ve karısının evinde çalışmaya başladıklarında Eve beş, Jonthan ise dokuz yaşındaydı. Jonathan o zamanlar Shrove'da yaşamıyordu ama annesi Caroline yani Lady Ellison ve babası Sir Nicholas Ellison ile birlikte tatillerde kalmaya geliyordu. Sonra Sir Nicholas Ellison Caroline'i bıraktı ve Caroline de anne ve babasının yanına geldi.

Eve'in Alman asıllı bir savaş esiri olan babası Rainer Beck yıllarca bu ülkede esir yaşadktan sonra memleketi olan Almanya'ya dönmemiş, yanında çalıştığı çiftçinin kızı Gracie ile evlenerek İngiltere'de kalmıştı. On yıl çocukları olmamıştı ve artık Gracie neredeyse vazgeçmek üzereyken hamile olduğunu anlayınca inanmamıştı. Bir kız bebekleri oldu ve ona Rainer'in Hildesheim'daki annesinin ismini verdile, Eva.

Ziraat işçileri o zamanlarda da az ücret alırlardı, çünkü teknoloji sayesinde dönümlerce arazinin işi sadece bir kaç gerekli işçi ile yürütülebiliyordu. Grace, bir gün dışçide sırasını beklerken *The Lady* mecmuasında kahya ve el ulağı arandığına dair ilan gördü, müracaat ettiler ve işe kabul edildiler. En önemli avantaj da kalacak yer verilmesiydi.

Yaşlı Bay ve Bayan Tobias ile görüşmeyi Gracie yaptı ve

hemen işe kabul edildiler, Rainer'in adını telaffuz etmek onlara güç geldiğinden ona kısaca Ray diyorlardı.

Tobias'lar insanların isimlerini değiştirmekten hoşlanıyorlardı. Jonathan'ın vaftiz ismi Jonathan Tobias Ellison olması- na rağmen büyükbabasının arzusu üzerine Ellison'u bırakmış sadece Jonathan Tobias olarak kalmıştı. Jonathan özel okulda okurken yaz tatillerini geçirmek için Shrove'a gelirdi. Eve'le beraber büyüdüler. Ayrılmaz iki iyi arkadaşlıklar.

Graice ile Rainer'in gelişlerinden bir yıl sonra yaşlı Bayan Tobias hastalandı ve öldü, kısa bir zaman sonra da Caroline tatilde Barbados'da tanıştığı bir adamla yaşamak üzere Shrove'u terketti. Jonathan Shrove'da kaldı. Arada sırada babasının yanına gidiyordu ama çoğunlukla Shrove'da kalıyordu ve Eve'e büyüdükları zaman onunla evleneceğini söylüyordu. İkisi evlenip ölüm onları ayıracaya kadar Shrove'da yaşayacaklardı.

Ray işçiydi, kahya ya da bahçevan değildi. O zamanlar oldukça genç olan Bay Frost köyden bisikletiyle gelerek - Eve hala aynı bisikleti kullandığını söylemişti - bahçe işlerine bakmaya başlamıştı. Ray'in bütün gününü dolduracak bir işi yoktu. Büyük bir şans eseri olarak köyde bir inşaatçının yanında duvar örme işi bulmuştu, kendisi de yıllarca önce Almanya'da iken bu iş üzerine eğitilmişti zaten. Ray haftada bir kaç saat çalışarak Shrove'da cam silme ve araba temizleme gibi işleri yapıyordu. İşin önemli yükü Gracie'nin üzerindeydi, o olmasa her şey birbirine girerdi. Bay Frost'un kızının haftada üç gün yardıma gelmesiyle Shrove'u temiz ve bakımlı tutuyor, yemekleri pişiriyordu. Çamaşır ve ütü, alış-veriş, reçel ve turşu yapmak, yaşlı Bay Tobias'ın sekreterliğini ve gide- rek hemşireliğini yapmak onun işiydi. O artık Shrove için vazgeçilmez olmuştu.

Eve ilk önce köydeki ilkokula gitti, daha sonra da kasabada özel bir okula devam etti. Okul parasını Bay Tobias ödüyordu. Bay Tobias onun son derece parlak ve zeki bir öğren-

ci olduğunu, hatta Jonathan'a tapmasına rağmen, ondan da parlak olduğunu söylüyordu. Eve'in Oxford'da okumasının iyi olacağını söylediğinde, Gracie bunun Alzheimer hastalığı başlangıcı olduğuna ve bilincini yitirdiğine yormuştu. Dokuz ay bir sekreterlik okulunda okuyan Gracie'nin kızkardeşi bunu akademik hırsın doruğu olarak yorumlamıştı.

Bay Tobias'ın hastalığı Alzheimer değil ama yavaş seyreden kanserdi. Seksen yaşındaydı ve habisi ur bu yaştaki insanlarda yavaş yavaş büyümekteydi. Kalkıp yürüyebiliyor, arabasına binip Ray'le gezintilere çıkabiliyor ve oldukça normal bir hayat sürdürebiliyordu. Arada sırada hastaneye gidip radyoterapi tedavisi görüyordu ve eve döndüğünde bir süre hasta oluyordu. Kendisi için özel bir hemşire tutacak kadar çok parası olduğu halde yanında Gracie'den başka kimseyi istemiyordu.

Hastanedeki doktorlar - Eve bunlara onkolojist dendiğini söylemişti - onun en uzun yaşayan kanser hastası olduğunu söylüyorlardı. İlk kanser teşhisi dokuz sene önce konmuş olmasına rağmen hâlâ yaşamını bununla birlikte sürdürebiliyordu. Fakat Bay Tobias'ın ölmesi gerekirken ölen Ray oldu. Planlama otoriteleri köyde yeni yapılar için izin verdiğinde, Ray'in patronu da yazlık evlerle köy merkez binasının bulunduğu mevkide bir ev yaptırmaya karar verdi. Ray binanın ön duvarındaki tuğlaları döşerken ani bir kalp krizi geçirerek elinde malasıyla öldü.

"Duvarın üzerine düşmüş ve çimento donmuş," dedi Liza. "Çimento eline yapıştığı için zorlamışlar ve parmaklarını kırmak zorunda kalmışlar. Bu yüzden elinde malası ile gömülmüş."

Sean "Bunun sence bir mahsuru var mı?" diye sordu.

"Ben sana sadece neler olduğunu anlatıyorum."

"Detaylara girmek zorunda değilsin."

Ray ölünce Gracie geleceği için endişe etmeye başladı. Hiç olmazsa eskiden kocası bir hafta para kazanmasa bir hafta kazanıyordu. Şimdi artık bu da kalmamıştı. Gidecek bir evi yoktu, bakmakla yükümlü olduğu on altı yaşında bir kızı ile ne zaman öleceği ve kendisini işsiz bırakacağı belli olmayan hasta bir işvereni vardı. Caroline arada sırada, son derece şık giyinmiş ve hep yeni bir büyük arabayla Shrove'a geliyordu. Hâlâ Sir Nicholos'dan boşanmamıştı, onun korunması altındaydı ama her zaman yedekte bir erkek arkadaşı vardı. Caroline hiçbir zaman Gracie'yi sevmedi ve oğlunun 'kahyanın kızı' ile olan yakın arkadaşlığını onaylamadı. Babası öldükten sonra Shrove'da bir hafta bile kalamayacağını açık bir şekilde Gracie'ye belli etmişti.

Gracie bütün sorunları Bay Tobias'ın önüne serdi. Şimdi ayrılrsa yeni bir iş bulacak kadar genç olduğunu söyledi. Kızkardeşinin Coventry'de küçük bir seyahat acentası vardı ve ortağı yeni ayrılmıştı. Gracie işi çabuk öğrenirse ortağın yerini alabilecekti. Kardeşi ona yeni bir ev için ipotek işlerinde yardımcı olacağına da söz vermişti. Ama bu iş olursa ancak şimdi olabilirdi, gelecek sene ya da beş sene sonra Gracie elisini geçtikten sonra değil.

Tam bir karara varmak üzereyken doktorlar Bay Tobias'ın omurgasında yeni bir ur teşhis ettiler. Bu alındıktan sonra daha sık radyoterapi yapılacak ve nakahat dönemi haftalarca sürecekti. Bay Tobias Gracie'ye onu bırakmaması için yalvardı. Caroline gene gitmişti. Ev işlerinden anlamadığı gibi hemşirelik yapamayacak kadar da yufka yürekliydi. Jonathan Oxford'daydı. Gracie giderse yeni bir özel hemşire tutması gerekecekti ve bu da onun ölümüne sebep olacaktı.

Gracie kızkardeşine karar vermesinin bir az zaman alacağını söyledi. Bu arada Bay Tobias hastaneye yattı ve omurgasındaki ur ameliyatla alındı Eve döndüğünde aşırı derecede hastaydı.

"Zannedersem onun öleceğini düşünmüştü," dedi Liza.

"Hadi Liza, zavallı yaşlı adam. Hiç kimsenin metelik bile vermediği yalnız ve yaşlı bir adamdı. Onun gitmemesini istemesi son derece doğal."

"Onun da geleceğini düşünmesi gerekiyordu. Eve, zenginlerin insanları kendi çıkarları için kullandıklarını söylemişti, onun büyükanne yaptığı gibi. Yoksa özel hemşire tutacak kadar parası yok değildi."

Sean içini çekerek "Para asla mutluluk getirmez," dedi.

"Nereden biliyorsun? Hiç zengin bir insan tanıdın mı? Ben tanıdım. Jonathan ben tanıdığımdan beri hep zengindi ve yıllarca mutlu yaşadı."

Bay Tobias eve döndü ve Gracie onun bakımını üstlendi. Eve'le birlikte bekçi evinden Shrove'a taşındılar. Ayağa kalkıncaya kadar iki hafta süreyle Gracie onun altına bez koydu, onu giydirdi ve arkasındaki iltihaplanmaya başlayan yaraya pansuman yaptı. Doktor her gün geliyor ve onun çok iyi bir hemşire olduğunu söylüyordu. Bu arada Eve de sene sonu imtihanlarına giriyordu ve on bir dersten geçmişti. Bay Tobias onu odasına çağırıp tebrik etti ve kendisine elbise alması için elli pound hediye etti.

"Ben ne olacağım," diye sordu Gracie, Bay Tobias iyileşip tekrar ayağa kalktığı zaman. "Kızkardeşim artık sabırsızlanmaya başladı."

Bay Tobias bu konuyu uzun zamandır düşünüyordu ve ona kararını söyledi. Şayet ölünceye kadar onun bakımını ve hemşireliğini yapacağına garanti verirse - ki bunun için istediği yardımcıyı alabilirdi - vasiyetnamesinde Shrove'u ona bırakacaktı. Onun burayı sevdiğini ve değerini bildiğini biliyordu.

Bay Tobias'ın söyledikleriyle şok geçiren ve ne cevap vereceğini bilemeyen Gracie "Burayı seven aslında benim kızım," diyebildi. Buradan ayrılma fikrine tahammül edemeyen Eve'di. Kızkardeşinin teklifini reddetmesine sebep de Bay Tobias'ın ona muhtaç olduğunu bilmesi kadar, kızının buraya

olan sevgisiydi. Eve okulda çok çalışıyor ve başarılı oluyordu, mutluydu çünkü Shrove'u, çevresini ve bu vadiyi seviyordu. Ve tabii, söyleyememekle beraber, geldiği zamanlarda Jonathan ile beraber olmasının onu mutlu ettiğini biliyordu Gracie. Coventry'ye gitmeleri ihtimali olduğunu bile Eve'e söylemeye cesaret edememişti.

"Peki, bu teklifime ne diyorsun?" diye sordu daha fazla bir heyecan uman Bay Tobias. Gracie sersemlemişti, duyduklarına inanamıyordu. Gerçekten doğru mu söylemişti? Caroline buna ne diyecekti? Burası Caroline'in hakkı değil miydi? "Caroline buradan nefret ediyor," dedi Bay Tobias, Gracie'nin uzun zamandır bildiği gerçeği doğrulayarak. "Sabredemedi, kaçtı. Bunun yanı sıra, her ne kadar Nicholas ile 10 yıldır ayrı yaşıyorsa da, Nicholas onun için hâlâ deli oluyor, göreceksin her şeyini ona bırakacak. Nicholas da iyi değil, zavalılık, benim kadar bile yaşayamayacak ve ölünce Caroline zengin bir kadın olacak."

Gracie ancak beş dakika sonra evet diyebilirdi. Evet, kalacaktı. "O halde avukatıma telefon et, gelecek hafta bir uğrasın," dedi Bay Tobias.

Yeni vasiyetname yapıldı ve Bay Frost ile Bay Tobias'ın doktoru şahit oldular. Vasiyetname sahibi ve birbirlerinin huzurunda diye izah etti Eve. Kanun böyleydi.

Bundan sonra Bay Tobias çok çabuk iyileşti. Gracie'nin kalacağını bilmek çabucak iyileşmesine sebep olmuştu. Jonathan uzun bir tatil için geldiğinde, ayağa kalkmış ve bahçede dolaşıyordu. Gracie'nin kızkardeşi de, yurtiçi havayollarında genel müdür sekreterliği yapmış bir arkadaşını ortak olarak almıştı.

Kızından sakladığı hiçbir sırrı olmadığı için ona vasiyetnameden de bahsetmekten çekinmedi. Eve sanki Shrove şimdiden kendisininmiş gibi hissetmeye başlamıştı. Bay Tobias'ı her zaman büyükbabası gibi kabul etmişti ama şimdi kendini onun kanuni mirasçısı gibi görmeye başlamıştı. Annesinin

onun burayı çok sevdiğini söylediği doğrudur. Daha 17 yaşındayken bile bütün istediği burada ebediyen yaşamaktı. Jonathan'la birlikte tabii. Jonathan gelip burada onunla birlikte yaşayabilirdi.

Eve çok iyi bir derece ile mezun oldu ve Oxford'a girme hakkını kazandı. Jonathan zaten hâlâ oradaydı ve birbirlerini daha sık görebiliyorlardı.

"Bu ne demek oluyor yani?" dedi Sean, "Onlar sevgililer demek mi istiyorsun?"

"Öyle sanıyorum. Evet, eminim öyleydiler. Eve açık açık söylemedi ama. Zaten söyleyemezdi, bana söyleyemezdi yani, o zamanlar henüz 10 yaşındaydım."

"Onu yatakta peşpeşe başka adamlarla görebilecek kadar büyüktün ama."

Liza omuzunu silkti. Buna verecek cevabı yoktu. Eve ve Jonathan sevgili olmalıydılar. Onlara engel olacak ne vardı ki? Ayrıca Liza'nın, onların sevgili olduklarını kanıtlayacak kendisine sakladığı birçok sebebi vardı. Bay Tobias Shrove'da yaşamını sürdürüyordu. Ama aksilikler birbirini kovalıyordu, hele bir keresinde terasın merdivenlerinden inmeye çalışırken kötü bir şekilde düştü ve kolu kırıldı, röntgen çekildiğinde kemikte kanser buldular. Bütün bu dönemde Gracie onun bakımını üstlendi.

Oxford'daki birinci yılının sonunda, Eve'le Jonathan Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarını geçirmek üzere Shrove'a geldiler. Bütün vakitlerini birlikte geçiriyorlardı. Ama Eve geri döndüğünde Jonathan onunla birlikte gitmedi. Herkesin ölümü yaklaşıyor dediği büyükbabası ile birlikte olmak için Shrove'da kaldı. O günlerde henüz kasetten kitap dinleme olmadığı için bütün gün saatlerce büyükbabasına kitap okuyordu.

Eve, Jonathan'ın 'Şehirde bir şey' olmak istediğini söylemişti ama Liza'nın bunun ne olduğu hakkında en küçük bir bilgisi yoktu. Sean'ın belli belirsiz bir fikri vardı ama.

"Belki bir bankada olabilir," dedi "belki de borsada olabilir."

"O nedir?"

"Ben de tam bilmiyorum. Hisselerle ilgili bir işler."

"Her neyse, olmadı. Olmadı çünkü babası öldü ve her şeyini ona bıraktı, bütün parasını -bir veya iki milyon- Londra'daki evi ve Lake District'deki yeri. Lloyd'daki hissesini, her neyse bilmiyorum, ama bu iş değildi. Caroline'e de Fransa'daki ev ve ömür boyu kazanç denen oldukça yüklü para kaldı. Ama kimse bilmiyordu."

"Ne demek kimse bilmiyordu?"

Shrove'da kimse bilmiyordu. Gracie ve Bay Tobias Sir Nicholas'ın öldüğünü biliyorlardı tabii, Gracie Bay Tobias'ın namına cenazeye çelenk yollamıştı, ama bütün varlığın Caroline'e kaldığını sanıyorlardı. Eve biliyordu, Jonathan ona Oxford'a bir mektup yazmış ve hepsini anlatmıştı, ama annesine söylemek aklına gelmemişti, parayı kimin aldığı ile pek ilgilenmiyordu zaten, Jonathan veya Caroline, nasıl olsa birisi alacaktı.

Bay Tobias, hepsinin Carolin'e kaldığını tahmin etmiş olmalıydı. Zaten önceden de öyle olacağını kestirebiliyordu. "O kadar çok para vardı ki, Liza" demişti Eve, "bu insanlar ne kadar olduğunu bile bilmezler. Bizim gibi insanlar son liralарına hatta kuruşuna kadar paralarının hesabını bilirler, ama bu dünya üzerindeki Tobias'lar ve Ellison'lar, iki milyon, üç milyon ya da ikisinin arasında bir miktarda paraları vardır, fakat tam olarak kaç paralarının olduğunu bilmezler. Daha fazla kazanmak, biriktirmek, bunlar bizim içindir, oysa onlar paralarının hesabını kaçıırırlar."

Bir kısmı oradan bir kısmı buradan gelen, ortalarda dolaan bir sürü para vardı, hem de çok miktarda. Belki Bay To-

bias aldirmiyordu bile, üzerine bile düşmüyordu, düşünmüyordu. O kadar yaşlı, o kadar hasta ve o kadar zengindi ki, para konusu ve kimin ne kadarı olduğu düşüneneği en son şeylerden biriydi.

Bundan sonra hiç beklenmedik bir şey oldu. Eve'nin Oxford'da ikinci yılıydı ve Jonathan zamanını onu ve büyükbabasını ziyaret etmekle geçiriyordu. 84 yaşındaki Bay Tobias artık oldukça takatsizdi ve sürekli birinin bakımına ihtiyacı vardı ama tehlikeyi de atlatmıştı. Bütün hayatı boyunca hasta nöbeti tutan Gracie aniden kendisinde tehlike emareleri farketmeye başladı. Testler ve muayeneler sonucu rahim kanseri olduğu ortaya çıktı. Bir rahim ameliyatı için acilen hastaneye gitmesi gerekti.

Bütün gün ve bütün gece süren hastabakıcılık dışında akşayan bir şey yoktu. Jonathan alt bezleri, banyo işleriyle başa çıkamadı ve dolayısıyla hiç durmadan işleyen bir hastabakıcı trafiği oluştu. Jonathan büyükbabası ile oturdu, Eve'e mektuplar yazdı, sülün avladı. Gracie hastanedeyken bir şey daha oldu ama bu ancak Bay Tobias öldükten sonra ortaya çıktı.

Bay Tobias Gracie'nin kendisini bırakmasına son derece içermişti. Başka seçeneği olmadığını ona anlatmaya imkan yoktu. Şimdi de onun hayatı tehlikedeydi. Belki Gracie kendisi başına gelenleri ona daha dikkatlice izah etmeliydi. Ama korkmuştu. Hayatında ilk defa sadece kendini düşünüyordu.

Bay Tobias'a gelince sadece kendisinden başka kimsenin hayatı tehlikesi olan bir hastalığı olabileceğini kabul edemiyordu. Onunla, sanki kızı tarafından ahlaksızca veya suç işleyerek terkedilen bir baba ifadesiyle konuşmuştu. Sürekli 'beni terkettiğin zaman' diye takazada bulunuyordu.

Gracie tekrar onun bakımını üstlendi. Tutulan hemşireler gönderildi. Jonathan Fransa'ya annesinin yanına gitti. Gracie altı ay ağır kaldırmaması konusunda uyarılmıştı, ama Bay Tobias yaşlı ve zayıf olmasına rağmen çok ağırdı. Onu kaldıramayıp yastıklarla desteklediği zaman söylenip sitem ediyordu.

Noel'de Eve geldi ve Ocak'ta da okula döndü. Birincilik bekliyordu.

"O nedir?" diye sordu Sean.

"En iyi derece. Ödül kazanmak gibi bir şey."

Derken bahar geldi ve Bay Tobias artık evde bakılamayacak kadar çok hastaydı. Kaldırıldığı bakım evinde komaya girmiş, bir süre dayandıktan sonra Mayıs'ta ölmüştü. Gracie üzgündü ama şu son altı ay içinde ona o kadar kötü davranmıştı ki ona tüm sevecenliğini yitirmişti. Artık Shrove'un kendisinin olduğunu biliyordu. Bay Tobias'ın öldüğü günün ertesi, sabah uyandığında dışarı çıkmış ve ellerini tuğla duvarların üzerine koyarak "Benimsin, benimsin," diye bağırmıştı. Ama avukata telefon edip ne zaman kanunen sahip olacağını öğrenmesi gerekiyordu.

Avukat, müşterisinin bütün varlığını Jonathan Tobias Ellison, yani Jonathan Tobias'a bıraktığını söyledi. Bütün varlığını demek doğru olmayacaktı aslında, Gracie için de bin paundluk bir miras payı vardı.

"Gracie hastanedeyken yeni bir vasiyetname yapmış," dedi Liza. "Jonathan'a avukatı çağırtmış, iki hemşire de şahitlik yapmışlardı. Miras bırakanın ve birbirlerinin huzurunda."

"Yani bunu Jonathan mı ayarladı sence?"

"Eve değil diyor. Büyükbabasına Shrove'a ihtiyacı olmadığını söylemiş, babasının bıraktığı mirası söylemiş. Ama Bay Tobias anlamamış ya da anlamak istememiş. Ona kendisini bırakıp kaçan o kadına bırakmak istemediğini söylemiş."

"Büyükannen ne yapmış?"

"Ne yapabilirdi ki? Eve o kadar üzerinde durmamış, o sıralarda tabii. Jonathan'la evleneceği için onun için değişecek bir şey olmadığını düşünmüş."

Jonathan Gracie'ye bekçi evinde kalabileceğini söylemiş. Henüz değil ama bir gün Shrove'da oturabilirim demiş. Yapa-
cağı tek şey iyi bir bekçilikti. Yemek yapmak yok, hasta bak-

mak yok, sanki kendisinin gibi olacağını söylemiş. Gracie onuru kırıldığı için kabul etmemiş. Eve'e gelince çok öfkelenmiş. Jonathan'la evleninceye kadar yaz tatillerinde nerede kalacağını bilemiyormuş. Gracie son derece kararlı bir şekilde Coventry'ye gidip kızkardeşinin evinde boş bir odasını kiralamış.

Bu hemen hemen hikayenin sonu. Eve hikayeye bir süre giremedi ama girdiği zaman ne birincilik ne de herhangi bir derecesi, sadece bir bebeği vardı.

"Ben," dedi Liza.

"Bütün bildiklerin bu kadar mı?"

"Bana daha büyüdüğüm zaman anlatacağını söyledi."

Eve Jonathan'ın Güney Amerika'ya gideceğini biliyordu. Artık hep bir yerlere gitmeye başlamıştı 'nasıl olduklarını görmek için.' "Sen de gel," dedi, tabii ki ne Brezilya'ya ne Peru'ya ne de herhangi bir yere gidebileceği yoktu. Üniversitenin yeni dönemi başlıyordu. Bu konuda biraz münakaşa ettiler ve iki hafta kadar birbirlerini görmediler ama Rio uçağına bineceği zaman Eve Heathrow'a onu yolcu etmeye gitti.

Üç ay sonra dönmesi gerekirken, altı ay geçti gelmedi, uzun bir süre orada kaldı. Bu arada Eve, bebeği olacağı için Oxford'dan ayrılmak zorunda kalmıştı. Gracie ise Coventry'de bir hastanede ölümle pençeleşiyordu, çünkü rahim ameliyatı yeterince erken yapılmamıştı.

Gracie'in ölümünden sonra Eve ve Liza bir süre Eve'in teyzesinin yanında kaldılar. Ama teyzesi yeğeni ile küçük bebeğinin evinde kalmasından hoşnut olmadığını ve bebeklerden hoşlanmadığını ama sadece görevini yaptığını açıkça söylemişti. Eve iki ucunu bir araya getirmek için oldukça zor anlar yaşamıştı. Liza'nın doğumundan önce hayatında hiç karşılaşmadığı bir psikolojik durum içinde olmasına rağmen kürtaj olmayı aklına bile getirmemişti. Bunu hiç düşünmemişti ve Liza'nın da bunu bilmesini istiyordu.

"On yaşında bir çocuğa söylenebilecek çok güzel bir şey," dedi Sean.

"Tamam, onun hakkında neler düşündüğünü biliyorum ama bunu ikide bir tekrarlamana hiç gerek yok."

Bu arada Heather Eve'le temasa geçip, onun evinde kalabileceğini söyledi. Heather'in Birmingham'daki evi sadece bir yatak odalı ve çok küçük olmasına rağmen Eve teyzesi ile o kadar mutsuzdu ki bu teklifi hemen kabul etti. Üçü birlikte ellerinden geldiği kadar iyi yaşamaya başladılar. Heather Eve'e fazla kalifiye eleman aramayan bir özel okulda öğretmenlik buldu. Liza'yı da bir bebek bakıcısına verdiler ama bu pek tatminkar olmadı, çünkü akşamları bebeği almaya gittiklerinde altı tane bebeği bir püsete bağlanmış televizyonun karşısında otururken buluyorlardı.

"Yani ben daha bir yaşımıdayken televizyonu seyretmiştim ama hatırlamıyorum tabii." Bu Eve'in çocuğuna asla televizyon seyrettirmeme kararını almasına ve çocuk yetiştirme konusundaki diğer fikirlerinin zincirleme olarak doğmasına sebep oldu. Yalnızca kalabilecek bir yeri olsaydı. Vardı, gerçekten dünyada yaşamak istediği tek bir yer vardı.

Jonathan, Eve'in nerede olduğunu bilmiyordu. Onu buluncaya kadar Eve iki kere işini ve üç kere de bebek bakıcısını değiştirmişti. Liza üç yaşına gelmişti Eve de caddede mecmualar satıyordu ve aynı zamanda da sekreterlik yapabilmek için daktilo öğrenmeye çalışıyordu. Liza bebek bakıcısında düşmüş ve başını yaralamıştı. Jonathan, Shrove'da Eve'in teyzesinden gelen bir mektubun üzerindeki adresini bulunca aramaya değer bir ipucu olduğuna karar verdi ve bir gün Heather'in kapısını çaldı.

Jonathan bir teklifi olduğunu söylediğinde, Eve bir an için, bütün olanlara rağmen, kendisine evlenme teklif edeceğini sanmıştı. Dostça davranıyordu ve son derece sakindi. Ama Jonathan'ın teklifi Shrove'daki bekçi evine taşınması ve karşılığında da eve göz kulak olmasıydı. 'Göz kulak olmak'la neyi kastediyordu? Ona yüklü bir maaş ödeyecek miydi?

Eve kabul etti. Zaten başka bir seçeneği yoktu.

"Bu teklif gördüğün gibi onu Shrove'a geri döndürdü. Dünyada yaşamak istediği tek yere geri döndürdü, bekçi evinde bile olsa, cennetin kapılarının dışında kalmış bir peri gibi bile olsa."

"Ne gibi?"

"İran mitolojisinde periler insan üstü yaratıklardır. Kötü ruhludurlar, ama bu kötü huylarını güzel görüntülerinin arkasına saklarlar, ama tabii ki cennete kabul edilmezler."

"Tabii ki edilmezler," dedi Sean alaycı bir ifade ile.

"Ve öyle de oldu, gördüğün gibi. İşte Shrove'a geri dönüşü böyle olmuştu."

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

B RUNO'nun gitmesiyle hayatları eskisine döndü. Dersler yeniden başladı. Bruno'nun yokluğunda Shrove'a gidip televizyon seyretme şansı azaldığı için Liza dersleri çok seviyordu. Annesi merhametsizce ders yüklüyordu. Bazen ders anlatırken çılgın gibi oluyordu.

Güneşsiz günler ve uzun geceleriyle kış geldi. Her sabah ikisi beraber bir saatliğine yürüyüşe çıkıyor, günün geri kalan kısmını ise Liza'nın dersleri ve kitaplarıyla geçiriyorlardı. Bazen annesi sadece Fransızcı konuşmaları için ısrar ediyordu, böylece sabah kahvaltılarında, öğle ve akşam yemeklerinde Fransızca konuşuyorlar ayrıca bazı konularda da Fransızca tartışıyorlardı. Annesi Liza'ya İngilizce, Fransızca ve Latince'den sınavlar yaptı. Liza sayfalar dolusu şiirler ezberledi, akşamları da yüksek sesle piyesler okudular. Annesi erkek karakterleri, Liza ise kadın karakterleri okuyordu. Peter Pan, Gökkuşağının Bittiği Yer ve Mavi Kuş'u okudular.

Aralarında hiç Bruno'nun bahsi geçmiyordu. Mektup geliyorsa bile annesi ona hiç bahsetmiyordu. Liza büyüdüğü için artık eskisi kadar erken kalkmıyordu, annesi hep ondan erken kalktığı için mektup geliyorsa bile Liza'nın haberi olmuyordu. Arada sırada Heather'ın yazdığını biliyordu, çünkü

onun mektupları ortada bırakılıyordu. Noel'de Tobiaslar, Heather ve teyzeleri birer kart yolladılar. Liza kendilerinin de kart yazıp yazmadığını merak ediyordu. Annesi kesinlikle yazmadıklarını, Hristiyan Tanrı'ya inanmayanların Noel kutlamasının son derece yersiz olduğunu söylemiş ve Liza'ya dinler hakkında uzun bir ders vermişti.

On birinci doğum gününden bir kaç gün önce Liza'ya çizgili kağıt lazım olmuş, annesi çalışma masasının orta gözünde bulabileceğini söylemişti. Liza aranırken Bruno'nun el yazısı ile yazılmış bir mektup buldu. Yazıyı hemen tanıdı. Daha önce hiç uyarılmamış olmasına rağmen başkalarına ait özel bir mektubu okumanın doğru olmadığını biliyordu. Bunu, Shrove'daki kütüphaneden alıp okuduğu, aralarında Carlotta M. Yonge ve Frances Hodgson Burnett'in eserlerinin bulunduğu, Viktorya devrinin yüksek ahlak kurallı kitaplarından öğrenmiş olmalıydı.

Annesi yukarı çıkmıştı. Liza onun yukarıda dolaştığını duyabiliyordu. Mektubun üzerindeki adresi okudu, Cheadle denen bir yerdi, tarihe baktı, geçen haftaya aitti ve mektubun ilk sayfasını okudu. "Güzel Sevgilim Eve." Liza burnunu kırıştırdı ama okumaya devam etti. "Seni çok özledim. Sana telefon edebilmeyi çok isterdim, bu asırda birbirimize telefon edemememiz bir çılgınlık. Lütfen beni ara. Eğer J.T.'nin yakalamasından çekiniyorsan beni ödemeli arayabilirsin. Annem öldü ve ben artık fakirlikten kurtuldum, bunun ne demek olduğunu anlayabiliyor musun? Fazla uzun sürmeyecek, yapmam gereken bazı işlemler var, bana dayanılmaz geliyor ama bunlara gülümseyerek katlanmam lazım. Sadece sesini duymak bile...."

Burada bırakmak zorunda kalmıştı, çünkü merdivende annesinin ayak seslerini duymuştu. Sayfayı çevirmeye cesaret edemedi. Okuduklarından "aramak" ve "ödemeli" kelimelerine pek anlam verememesine rağmen "Fazla uzun sürmeyecek," yeterince anlamlıydı. Geri gelecekti. Bir an annesinin

ölümüyle onun fakirliği arasında bir bağlantı kuramadı ama sonra Shrove'la ilgili hikaye ve yaşlı Bay Tobias'ı hatırlayarak ne demek istediğini anladı.

Kış çok sert geçiyordu. Noel'den önce biraz kar serpiştirdi ama esas yağış Ocak ayının başında başladı. Kar kalın yığınlar halinde yol ile çimenlerin sınırlarını kaplamış, hendeği doldurup görünmez hale getirmiş, çitlerin üzerine yığılarak onları da altına saklamıştı. Bir süre sonra biraz erimeye başladı ama tekrar daha şiddetli donarak damlardan akarken buz saçakları haline geldiler. Uçları iğne gibiydi, sivri uçlu bıçağa benziyorlardı. Bekçi evinin daımlarından sarkan buzlar kanepelerine püsküllerini andırıyordu. Kalın kar tabakasının üzerinde buzdan bir kabuk oluşmuştu. Yoldan en son iki gün önce bir araba geçmişti. Burada sadece kendileri oturduğu ve arabaları da olmadığı için belediye yolları açmak için pek gayret sarfetmiyor demişti annesi.

Postacı da gelmiyordu ama Liza buna memnun oluyordu, çünkü bu Bruno'dan başka mektup gelmemesi demekti. Yol böyle kapalı olduğu sürece Bruno gelemeyecekti. Posta kamyonetinin gelemeyeceği yoldan turuncu küçük araba hiç gelemezdi. Kar günden güne yerdeki beyaz yorganın üzerine yeni katmanlar ekleyerek yağmaya devam etti ve her tarafı kapladı.

Kuşları beslediler. Ekmek kırıntılarını koydukları bir kuş tablaları vardı, telden yapılmış ve içine fındık koydukları iki tane de kuş yemliği, yemliğin ipine yağ asıyorlardı. Bir sabah Liza tel yemliğin üzerinde bir ağaçkakan ve kuyruğu ile tele asılmış duran bir tırmışık kuşu gördü. İkisi de fındıkları gagalıyorlardı. Jonathan'ın resim çektiğini hatırlayarak bir fotoğraf makineleri olmasını çok arzu ettiğini annesine söylediğinde kadın insan beyninin en güzel fotoğraf makinesi olduğunu söyleyerek bunu hafızasına kaydetmesini söyledi.

Sonra bu kuşun Trochilus denen sinek kuşuna benzediğini söyledi. Liza ansiklopediden Trochilus'a baktı ve annesinin

ne demek istediğini anladı. Kuşun diğer adı Timsah Kuşu'ydu. Timsahların ağızına korkmadan giren ve dişlerinin arasındaki yiyecek artıklarını gagasıyla temizleyen yegane yaratık olduğu için ona bu isim verilmişti. Aynı zamanda yaklaşmakta olan tehlikeyi ve düşmanı bağıarak timsaha haber verirdi.

Liza karı çok seviyordu. Kardanadam yapmak için artık çok büyümüş olduğunu düşünmesine rağmen bir tane yapmaktan kendini alamadı. Kendisine bir de eskimo kulübesi yaptı. Bitirince eskimo kulübesinin içinde oturarak hazırlamış olduğu sandviç ve bisküvileri yiyerek piknik yaptı ve bir yandan da karın Mart'a, Nisan'a kadar yağması ve yolları iyice kapatması için dua etti. Annesi ona yıllarca önce, hatta Ray ve Gracie ile Shrove'a bile gelmeden önce hatırladığı çok sert bir kışı anlatmıştı. Ocak ayında başlayan kar hiç durmadan yedi hafta sürmüş ve su boruları donmuştu. Çok kötü bir kıştı diye anlatmıştı ama Liza için bu 'iyi' bir kıştı.

Annesi kar başlamadan önce kasabaya en son inişinde üşütmüştü. Öksürük krizleri onu sabaha kadar uyutmuyor, öğleden sonraları dinlenmek için yatıyordu ve bu da Liza'a Shrove'a gidip bir iki saat televizyon seyretme fırsatı veriyordu. Eski filmler, okul ve yarışma programlarını özlemişti Liza. Yavaş yavaş bu küçücük karenin onun pek az tanıdığı dış dünyaya açılan penceresi olduğunu anlamaya başlamıştı.

Shrove ikinci kere giderken, tam çiftlik kapısından çıkmak üzereydi ki yoldan bir kar temizleyicisinin gelmekte olduğunu gördü. Yolu temizliyorlardı. Önündeki kocaman kürekle, içine karışmış toprak parçaları ile çikolatlı pudinge benzeyen kar kümelerini yolun iki yanına atıyordu. Böylece Bruno'ya da yolların açıldığını düşündü Liza. Sanki turuncu arabası ile köprü'nün öteki ucunda durup kar temizleyicisinin gelip yolları açmasını bekliyormuş gibi geliyordu Liza'ya.

Eve döndüğünde ise ne Bruno ne de araba vardı. Annesi ne sormalıydı, biliyordu mutlaka. Ona "Bruno geri gelecek

mi?" diye sorabilirdi. Ama cesaret edemiyordu. Evet diyeceğinden, belirli bir zaman söyleyeceğinden korkuyordu. Kuşku emin olmaktan daha iyiydi.

Kar eridi ama Bruno gelmedi. Kardan geriye kalanlar sadece gölgelik ve soğuk köşelere gizlenmiş olan küçük yığınlardı, yeşil çimenlerin üzerinde harita gibi duruyorlardı. Karla birlikte annesinin soğuk algınlığı da geçmişti. Bu da artık az televizyon seyretmek ama çok ders yapmak demekti. Şubat ayında beklenmedik bir ılık günde Liza akonitinler büyümeye başlamış mı diye bakmak için ormana gitti. Dönüşte kulübenin önünde daha önce hiç görmediği ve markasını da bilmediği bir arabanın park etmiş olduğunu gördü. Plakası da değışikti, harfler rakamların başında değil, sonundaydı. Bunu da önce hiç görmemişti. Arabanın markası Lancia idi.

Tobiaslar olmalı diye düşündü. Uzun zamandan beri onlara Bay ve Bayan demiyordu. Hep yeni bir araba alırlardı. Sessizce içeri girdi, yukarı çıkmadan önce soğuk bir merhaba demek için hazırlanıyordu. Keklikleri hâlâ unutmamıştı, Gracie ile büyükbabanın hikayesini de.

Bruno onu görmeden önce o Bruno'yu gördü ve sessizce hareket etmeye çalıştı. Divanın üzerine annesinin yanına oturmuş, iki elini de avuçlarına almış, gözlerinin içine bakıyordu. Liza sessizce olduğu yerde kaldı. Hiç değışmemişti, sadece dalgalı saçları daha da uzamış ve çilleri yok olmuştu. Gene kot pantolon ve deri ceket giyiyordu ve tek kulak memesinde iki tane altın küpe takılıydı.

Hiç kımıldamadığı ve sesini çıkarmadığı halde Bruno birden başını kaldırdı ve gözğöze geldiler. Demek ki kitaplarda okuduğu varsayımlar doğruydu, biri sana dikkatlice bakarsa sana bakıldığını hissediyordun. Bir an için, çok kısa bir an için Bruno'nun yüzünde öyle bir nefret ifadesi belirdi ki Liza sırtından aşağı bir ürpertinin indiğini hissetti. Daha önce hiç böyle bir bakış görmemişti ama ne anlama geldiğini biliyordu. Bruno ondan nefret ediyordu.

Birden yüzündeki o feci ifade silinip yerini çaresiz bir yumuşak ifadeye bıraktı. Çünkü annesi onlara doğru bakıyordu, Bruno'nun ellerini bırakmıştı. "Tanrım, bir fare kadar sessizsin Lizzie," dedi. Bruno "Ne haber Liza," diye sordu. Bu onun konuşma tarzıydı. Onun gibilerini televizyonda çok seyretmişti, ne bir İngiliz ne de bir Amerikalı gibi, sanki iki ülkenin ortasında bir yerde yaşıyormuş gibi konuşuyordu. Ama Liza bunun imkansız olduğunu biliyordu, çünkü o zaman Atlantik Okyanusu'nda oturması gerekecekti. Annesinin yüzünün kızardığını farkettiler. Ona Bruno'nun geleceğinden bahsetmemişti, Liza'nın da bilmesi gerekiyordu. Neden söylememişti?

"Benim döküntüyü nasıl buldun?"

"Arabasını demek istiyor," dedi annesi.

"İdare eder," diye cevap verdi Liza. Bu, televizyondan kapma bir sözcüktü ve annesinin hemen suratı asıldı. "Ben turuncuyu daha çok beğeniyordum."

"Senin dediğin turuncu araba diğer ölü arabalarla birlikte araba mezarlığında şimdi,"

"İyiler nereye gidiyor Bruno?" diye sordu annesi.

"Benim gibi insanlara giderler tatlım. İyi araba demekle dışardakini kastediyorum. Annemin arabasıydı, hâlâ da öyle zaten, üzerime geçirmedim henüz. Araba on yıllık ama annem sadece 7 mil yapmış."

Annesi gülüyordu. Liza, Bruno'dan nefret ettiğini bildiği için bana söylemedi diye düşündü. Acaba onun da benden nefret ettiğini biliyor mu? Annesine olan güvenini bir an için yitirdi ama sevgisini değil. O gece annesini yalnız yakalar yalamaz ona artık "Eve" diye hitap etmek istediğini söyledi.

"Neden öyle istiyorsun?"

"Çünkü herkes seni öyle çağırıyor."

Annesi "herkes" kelimesi üzerinde bir parça düşündü ama bir şey söylemedi "Nasıl istiyorsan öyle çağır," dedi ama sesinde pek memnun bir ifade yoktu.

Liza, Bruno'nun deđiřmemiř olduđunu dűřűnmekle yanılmıřtı. Eve sűylememiř olsa gene de farketmeyecekti. Yemekte Eve "Sen eskiden paraya hię deđer vermezdin Bruno, paraya karřı son derece ilgisizdin," dedi.

Bruno, hiç durmadan annesinin evini satarsa neler yapabileceklerini anlatıyordu.

"Satıncaya kadar beklesen iyi olur," dedi Eve arada sırada kullandığı kuru ses tonuyla.

"Bu kűçük ayrıntıyı yarı yarıya halletmiř sayılırım," dedi Bruno gergin bir ifadeyle "Benim satmamdan çok almaya hevesli bir műřteri buldum."

Beř buçuk sene önce fiyatların aniden yűkseldiđi dönem olsaydı olurdu. Bruno'nun sűylediđinin tam aksine Eve o zamanlar her řeyin kolayca satılabildiđini sűylemiřti, ama o halle annesinin evinin ne kadar gűzel olduđunu, çok kuzeyde olmasa birlikte orada yařamaktan ne kadar hořlanacaklarını anlatıp duruyordu.

"Beni buna katma," dedi Eve. "Ben burada oturuyorum ve hayatımın geri kalan kısmında da burada oturacağım."

Bruno artık bir anarřist deđildi. Paranın ve műlkűn önem-siz olduđunu artık unutmuřtu. Satacak gűzel bir evi, iyi bir arabası ve bakada birkaç bin paundu olması onun fikirlerini deđiřtirmiřti.

"Geçen gelişimde bir banka hesabım yoktu, Eve."

"Paradan başka bir şeyden bahsetmeyecek miyiz?" dedi Eve.

Eve ona karşı o kadar kaba davranıyordu ki, buna 'incitici' bile denebilirdi. Hatta Liza onun geceyi geçirmek için başka bir yere gitmesini bekledi. Ama gitarın sesi aşağıdan yumuşak ve ısrarlı bir şekilde yűkselmeye başladı. Bruno da arada sırada Johnny Cash ve Merle Haggard sesiyle műzięe iştirak ediyordu. Merdivenlerdeki ayak sesleri ile uyanıp onların Eve'in yatak odasına girdiklerini duyduğu zaman da Liza hię şaşırmadı.

Bruno'nun gelişi sadece televizyon seyretmek için serbest zamanları olması açısından iyi olmuştu. Dersler durmadı ama hem azaldı hem de seyrekleşti. Bruno her an yanlarında ydı ve Eve'in öğretmenliğine dudak büküyordu, onun ehli-yetsiz bir ğretmen olduğunu ve "ufaklığın," okula gitmesi gerektiğini tekrarlayıp duruyordu.

"Neden okula gitsin ki?" dedi annesi sonunda.

"Hadi anne, doğru dürüst eğitim alamıyor ki."

"Bana anne deyip durma, benden sadece iki yaş kksn. Fransızca okuyup yazabilen, Latince bilen, Lycidas'ı ez-bere okuyan ve sana en az dört tane Shakespeare oyunun-dan pasajlar okuyabilen kaç tane 11 yaşında çocukla karşı-laştın şimdiye kadar?"

"Fen ve matematik bilmiyor ama."

"Tabii ki bilmiyor, daha 11 yaşında."

"Tam bunların başlaması gereken yaş, hatırlarsan tabii."

"Sen ğret yleyse. Her zaman matematiğinin çok iyi ol-duğunu söylüyorsun."

"Ben ğretmen değilim," dedi Bruno. "Ben senin gibi de değilim, haddimi bilirim. Onun gerçek öğretmenlere ihtiyaı var. Bahse girerim ufaklık en basit bir matematik işlemini bi-le yapamaz. Hesaptan, logaritmadan falan bahsetmiyorum, sadece uzunca bir bölme işlemi demek istiyorum. Hadi baka-lım Liza, bir kağıt al ve sekiz yüz yirmi dördü dörde bl baka-lım."

Eve hemen kağıdı kaptı ve "Artık kimsenin kağıt üzerinde sekiz yüz yirmi dördü dörde bölmesine gerek yok. Dünyadan uzak yaşamama rağmen ben bile bunların artık hesap maki-nesi ile yapıldığını biliyorum. Bunu artık hesap makineleri yapıyor."

"Hesap makineleri cebir çözemez," dedi Bruno.

Bu böylece sürdü durdu. Eve pek anlıyor gibi gzkm-yordu ama Liza Bruno'nun onun okula gitmesi için bu kadar ısrar etmesinin sebebinin Liza'nın ayak altından çekilmesi ve

onları rahat bırakması için olduğunu gayet iyi biliyordu. Liza'nın cebir ya da biyoloji öğrenmesi onun umurunda değildi, o sadece kendisi varken Liza'nın olmasını istemiyordu. Şimdi artık Liza her şeyi anlayabiliyordu, Bruno ona Eve'in onu okula göndermeyerek suç işlediğini söylemişti. Bununla da yetinmeyip Eve'in kanunları çiğnediğini her vesile ile söylemeye başlamıştı. Aslında kendisi de yeni arabasını kanunen kendi üzerine çevirmeyerek yasaları çiğniyordu.

Bütün hatalarına rağmen Bruno'nun tek istediği Eve'le beraber olmaktı. Annesinin evini satar satmaz Eve'e yeni bir ev alacağını söylüyordu. Shrove'a yakın bir yerde olacaktı, kasabada mesela, ya da vadinin öbür tarafındaki köyde. O da buraları seviyordu, burada yaşamaktan mutluydu, çünkü Eve'in buraları sevdiğini biliyordu.

"Senin serbest yaşamayı tercih edeceğini sanıyordum," dedi Eve, "Sen hep böyle söyledin, birine bağlı kalmak istemediğini, özgürlüğü sevdiğini söyledin."

"Değiştim. Mal sahibi olmak insanın fikirlerini değiştiriyor. Sorumluluğun ne demek olduğunu anlıyorsun."

"Sahi mi Bruno? Neredeyse bana evlenme teklif edeceksin."

"Edemem, ben zaten evliyim biliyorsun. Ama hayatımın geri kalan kısmını seninle yaşamak isterim."

"Sahi mi," dedi Eve, "Bense hayatımın geri kalan kısmında burada yaşamaktan başka bir şey istemediğimi biliyorum."

"Ben de zaten aynı şeyi söylüyorum. Biz'de burada yaşayacağız, sadece dört-beş mil uzakta, o kadar."

"Burası derken burayı kastediyorum. Bu noktayı yani. Kendini buna alıştırmalısın Bruno. İstiyorsan bir ev alabilirsin, davet edersen ben de arada sırada gelirim, ama ben burada yaşayacağım."

Bruno, almayı düşündüğü evde Liza'nın da kalması hakkında bir şey söylememişti. Liza kendisine ne olacağını

Eve'in sormasını bekliyordu. Ne şartla olursa olsun burayı terketmeyeceğini söylerken bunu mu kastetmişti? Bruno'nun yeni evine taşınmamak konusunda kesin kararlı mıydı? Liza ne olacaktı? Eve her şeyi Bruno'ya bırakıp, onu uzaklara, yatalı okula göndermesine izin verecek miydi? Liza, Eve'e bütün bunları sormak için sabırsızlanıyordu, ümitsizce bütün bunları öğrenmek istiyordu ama Eve'le hiç yalnız kalamıyordu ki, Bruno hep yanlarındaydı.

Mart'ta, havalar bir parça ısınmaya başlayınca Bruno ve Eve yeni kahverengi araba ile ve Bruno'nun annesine ait günün geçmiş ruhsatla, uzun gezintilere çıkmaya başladılar. Eve, Liza'yı da birlikte götürmek için ısrar ediyordu. Ama Liza arabayla çıkmak yerine Shrove'a gidip televizyon seyretmeyi tercih ediyordu. Bruno söylemişti ama Eve inkar ediyordu, bu uzun gezintilerde satılık evlere bakıyorlardı.

"Eğer seninle gelsem," dedi Eve, bir gece üçü birlikte şöminenin yanında oturlurken "Eğer gelsem, bunu hiç düşünemiyorum ama, eğer gelsem, neyle geçineceğiz? Bunu hiç düşündün mü? Annenin bir parça parası sonsuza kadar dayanmaz. Burada seni ben geçindiriyorum, hatırlatmış olmak istemiyorum ama, buradan ayrılırsam param kesilir. Bana burada olduğum için para ödüyorlar, bunu unuttun mu?"

"Ben bir ressamım. Şimdilik işimi fazla ciddiye almıyorum, fedakarlık etmek istemediğim için. Artık işler canlanır. Ne derler bilirsin, başarı başarıyı kovalar. Tobias'lar bir tane tablo aldılar, değil mi? Ya da ikimiz birlikte bir iş yapabiliriz, sen ve ben, mesela iç dekorasyon işleri yapabiliriz." Eve'in söylediği bir şey birden aklına geldi. "Benimle yaşamayı hiç düşünemediğini söylemekle ne demek istiyorsun? Hiç düşünmüyorsan neden benimle gelip o evleri gezdin öyleyse?"

"Söyledim sana, yüz kere söyledim. Bir ev almak istiyorsan serbestsin, satın alabilirsin. Seninle bakmaya giderim ama birlikte orada yaşayamam. Ben burada, bu evde yaşayacağım, Shrove'da, yeterince açık mı?"

Bu konuşmayı veya buna benzer konuşmaları her gece yapmaya başlamışlardı, Liza artık dinlemiyordu. Onlar tartışmalarını sürdürürken kitabını okuyor veya yatmaya çıkıyordu. Fakat bir gece olayın şekli değişti. Kötü bir gün olmuştu, o gün beklenmedik, iğrenç bir şey oldu.

Hava mükemmeldi, Haziran gibi bir Nisan günüydü, ama daha berrak ve daha taze. Bruno dışarda bir yerde resim yapmaya gitmişti. Bu Liza'nın, iğneleyici yorumları veya sessizce, hayalet gibi beliren varlığı veya tavana dikilen gözlerinden kaynaklanan, rahatsız edilme korkusu olmadan Latince dersini yapabileceği anlamına geliyordu.

Eğer, Liza bunları kelimelerle ifade edebilse, Bruno'nun idareyi eline geçirdiğini, ikisini de kontrolü altına aldığını, her şeye hakim olduğunu söyleyebilirdi. Ama bütün bu terimleri bilmiyordu, sadece Bruno'nun Eve'in hükmettiği yerde hükümdar olmaya başladığını söyleyebilirdi. Eve çok haşın davranıyor ve iğneli konuşuyordu ama giderek ona daha az direnmeye başlamıştı. O hoşlanmadığı için giderek dersleri de azaltmaya başlamıştı.

Bruno orada olmadığı için ders yapabiliyorlardı. Sanki yanlış bir şey yapıyormuş veya kanuna karşı geliyormuş gibi bunu gizli yapmak zorundaydılar. Fransızca derslerini bahçede yapmak zorundaydı. Liza'nın tahminlerine göre böylece, söylediği saatten erken gelirse, dışarda dolaşmaya gittiklerini zannedecek, kiraz ağacının altında onları aramayı akıl etmeyecekti.

Kirazlar her yerde çiçek açmıştı, bütün orman bembeyazdı, Mart'ta çakal erikleri açtığı zamanki gibi serpme değil, yere inmiş bulut kümeleri gibi bembeyazdı. Ders bittikten sonra Liza ve Eve kiraz ağaçlarına bakmak için yürüyüşe çıktılar, Eve bir yandan şiir okuyarak, bu güzelliği yılda ancak bir kez görebileceklerini söylüyordu. Bu Liza'nın daha en az kırk ke-re daha görme şansı olduğu anlamına geliyordu. Köprü'nün aşağısındaki ormana gittiler, bir süre sonra da Eve Bruno'nun erken gelmiş olabileceğini düşünerek eve döndü.

Liza kendi kendine dolaşmaya devam etti. Köprüyü geçerek altı aydan beri kullanılmamakta olan eski demiryolu boyunca yürümeye başladı, raylar hâlâ yerinde duruyordu. Bu yolu takip eder ve tünelden geçip çeyrek mil kadar vadinin öteki tarafına doğru yürünürse sonunda bir kasabaya, sonra başka bir kasabaya, en sonunda da büyük bir kente varılırdı. Henüz değil ama bir gün bunu deneyecekti.

Saat altı olmasına rağmen güneş hâlâ batmamıştı. Sıcaklık devam ediyordu ve hiç rüzgar yoktu. Ring Valley Halt istasyonuna doğru yolun öteki tarafından yürümeye başladı. Acaba istasyonun ismini kaldırmışlar mıydı? Kırmızı tuğlalı ve sundurmalı, güzel biçilmiş zencefilleri, pencerelerindeki saksılara dikilmiş çiçekleriyle aynı zamanda bir bekar evini andıran istasyon binası ne olmuştu?

Bir iki metre yaklaşıncaya kadar Bruno'yu farketmedi, fakat kendini saklayamayacak kadar yaklaşmıştı artık. İstasyon binası uzaktan hiç değişmemiş gibi görünüyordu, yaklaştıkça üst katta perdelerin olmadığını ve üzerinde 'özel' yazan kapının açık olduğunu farkettiler. Pencere saksılarındaki ve peronun etrafındaki çiçeklerin yerini ot bürümüşü. Geçen yıl nergislerin ve asmaların olduğu yerdeki karahindibaları büyümüşü. Liza perona tırmandı ve insanların bilet aldıkları ve üzerinde 'çıkış' yazan kapıya doğru yürüdü, bu odadan geçince, hiçbir şeyden şüphelenmeden, ana kapıdan istasyona varan kumlu yola çıkacaktı.

Bruno orda oturuyordu. Şezlongu yoktu, alçak bir duvara oturmuş, önüne de resim sehpasını açmıştı. Parlak sarı renge buladığı fırçası elinde Liza'ya bakıyordu.

Tabii ki bakmakta olduğu yer Liza'nın gelmiş olduğu istasyon girişiydi. Yaklaştı, ona doğru yürüdü, çünkü artık kaçması imkansızdı. Yapmakta olduğu resim, açık duran kapıların arasından gördüğü manzaraydı, boş tren yolu, terkedilmiş peron. Boya, sundurmadaki zencefil yapraklarından ve ayçiçeğinin üzerinden süzülüyordu.

Eğer Eve oralarda yoksa 'merhaba' veya 'nasılsın' demeye gerek duymazdı. Onu her gördüğünde yaptığı gibi gözlerini yukarı kaldırdı. Liza kontrolunu kaybetti, sebebini bilmediği bir korku içini kaplamıştı. Hiç durmadan yanından geçip gitse. Ona hiç aldırmadan yanından geçip kumlu yolda gözden kaybolursa.

Fırça tuvale yaklaştı, dokundu, hindibaların yapraklarını boyamaya başladı. Boya kutuları, boya sildiği paçavra yığınları, yapışkan fırçaları koyduğu kavanoz hepsi duvarın üstünde, yanında duruyordu. Fırçasını kaldırıp, yıllar önce daha Shrove'a yeni geldiklerinde Eve'in giydiği bir eteklikten yırtılmış kumaş parçasına sildi.

İlken yumuşak ve sohbet eder tonda konuşmaya başladı. "Sana yapılmakta olanları anlayacak kadar büyüdün artık. O, senin yaşam haklarını inkar ediyor - gelişmiş ülkelerde çocukların yaşam hakları nedir? Üçüncü dünyadan bahsetmiyoruz. O farketmemiş olabilir ama bin dokuz yüz seksenlerin İngiltere'sinden bahsediyoruz."

Liza hiçbir şey söylemedi.

"Seni sakatlıyor. Bir kolunu veya bacağını kırmış gibi. Başka bir deyişle seni gömüyor. Ölü değilsin ama ölmüş gibi seni İngiltere'nin en ücra yerlerinden birine gömüyor. Seni koparıyor. Bebekliklerinde kaybolup da ayılar ve kurtlar tarafından büyütülen o şeytanlardan bir farkın yok."

"Romulus ve Romus" dedi Liza.

"İşte bak gördün mü? Aynen öyle. Bütün bu saçmalıkları, işe yaramaz şeyleri biliyorsun, ama bahse girerim ki Amerika Birleşik Devletleri'nin başkanının kim olduğunu söyleyemezsin."

Aynı Eve gibi, Liza da omuz silkti.

"O Allahın cezası annene o kadar benziyorsun ki, kızı değil tomurcuğu gibisin. Belki de öylesin. Sen tomurcuğun ne olduğunu bilmezsin, o siktirici Shakespeare ve Virgil'den başka H₂O'nun pi'nin ne olduğunu da bilmezsin."

Bu kelimeyi Liza ilk defa duyuyordu. Tuhaftı, ama kullanılmaması gerektiğini hissedebiliyordu, kendisine kullanılmaması gerekiyordu. Boynundan yukarı doğru bir ateş yükseldi ve yüzü kıpkırmızı oldu.

"Annenin yanına, eve gitmeden önce sana son bir şey daha söyleyeceğim, ondan sonra gidip annene okul masalları anlatabilirsin. Eğer şimdi, önümüzdeki altı ay içinde kendini dışarda bir okula göndertemezsen tamamiyle kaybolup gideceksin. Bütün bu öğrendiklerin ziyan olacak. O her zaman eğitim amaçsız olmalı diyor, hepsi amaçsız tabii, insan ruhunu aydınlatır diye siktirici Aristo veya Eflatun'dan anlattıkları veya diğer hangi boktan şeyler öğretiyorsa sana, bunları bir koleje girmek veya iş bulmak için müracaat ettiğinde söyle bakalım işe yarayacaklar mı, orta okul mezunu bile değilsin. Senin Fransızcanı veya Romulus ve Romusunu kim takar sanıyorsun?"

"Senden nefret ediyorum," dedi Liza.

"Hem de çok. Hiç şaşırmadım. Bütün bunları senin iyiliğin için söylüyorum, belki bir gün anlarsın. Ama çok geç olabilir. En iyisi şimdi eve dönmem ve bir okula gitmek istediğini söylemen olur. Yeni dönem gelecek hafta başlıyor. Git ve ona bunu söyle."

Liza gitti. Bruno'nun artık kendisini göremeyeceğinden emin olana kadar yürüdü sonra koşmaya başladı. İçinde birşeyler titriyordu, kalbi öylesine şişmişti ki sanki göğsüne sığmayacak, neredeyse patlayacaktı.

O an Eve'e rastlasa, akağaçların kenarındaki parktan koşarken, Eve ona bakmak için dışarı çıkmış olsa ve karşılaşsalar, kendini annesinin kollarına atacak ve Bruno'nun söylediği her şeyi anlatacaktı. Ama anlatmadı, Eve mutfakta yemek yapıyordu. Liza eve varıncaya kadar nefesini kontrol etmek için adımlarını yavaşlattı ve düşüncelerini toparlamaya çalıştı.

O berbat düşünce tekrar aklına geldi. Bruno'nun söyledik-

leri hakkında Eve'e ne anlatırsa anlatsın bir şey farketmeyecekti. Liza'nın anlam veremediği bir şekilde, Eve, Bruno tarafından fethedilmişti. Sanki Bruno'yu artık Liza'nın sevmediği kadar sevmiyordu ama onun yanında olmasını, onun tarafından beğenilmeyi de istiyor gibiydi. Ona çok kötü davranmasına rağmen, Bruno'nun onu bulutların arasında bir melek gibi görmesini istiyordu.

Bruno'yu memnun etmek için artık değişik giyinmeye başlamıştı, saçlarını açıp sırtına döküyor, boynuna yeşim taşından boncuklar takıyor, dışarı çıktıkları zaman Bruno'nun ona aldığı kurdeleler, eşarplar ve zincirleri takarak süsleniyordu. İkisi de ortalıkta boncuklarını ve zincirlerini şakırdatarak, kah yalınayak kah çizmelerle dolaşıyorlardı. Bruno, Atlantik lisanı ile konuşuyor ve dikkatli ve bilgiç Eve de arada sırada onun kullandığı deyimleri kullanıyordu. Ama Liza'nın çok emin olduğu bir düşüncesi vardı, Eve her ne kadar Bruno'ya gitmesini söylemiyorsa da, şayet giderse en az Liza kadar memnun olacaktı.

Mutfakta çalışan Eve'e seslenip geldiğini haber verdikten sonra üst kata çıktı ve dikkatlice aynada yüzünü inceledi. Daha önce hiç farketmemişti ama şimdi Bruno'nun söylediklerinin hiç değilse bir kısmının doğru olduğunu görüyordu. Eve'e benziyordu, onun tam bir genç kopyasıydı, aynı hatlar, aynı altın, kahverengi ten, parlak gözler ve aynı kıvırcıklıkta ve aynı uzunlukta parlak saçlar.

Karahindiba Günü adını verdiği o günü yabani otların güneş biçimi yüzlerini ve fırçanın ucundaki sarı boya ile hatırlayacaktı ama artık özel günlere isim vermeyecek kadar büyüdüğü için o günden sonra sadece bir tek güne isim verdi.

Bir süre sonra Bruno'nun geldiğini duydu. Gelişini mutlak bir sessizlik izledi. Tam olarak ne olduğunu bilemediği bir şeyler olmasını umdu. Belki de Eve'in, ona hiç söylemesine gerek kalmadan mutsuzluğunu farketmesini ve bunun sebebini anlamasını bekliyordu. Eskiden olduğu gibi Liza'nın mut-

suz olduğunu farkedip tekrar eskisi gibi her şeyi düzeltecekti. Kendisi için Bruno'nun azarlandığını, ama gerçekten azarlandığını görmek en çok istediği şeydi. Bruno değişse ve iyi olsa belki ona tahammül edebilecekti.

Aşağıdaki sessizlik devam ediyordu, parmaklarının ucuna basarak merdivenlerden inmeye başladı.

İkisi de kanapenin üzerindeydiler, birbirleri için deli oluncasına, sanki birbirlerini yutmak istercesine, canlarını acıtacak kadar sıkı sarılmışlardı. Bu manzara Liza'nın terkedilmişlik ve reddedilme duygusunu panik derecesinde artırdı. Acı dolu bir inleyişin ağzından çıkmasına engel olamadı. Ama onlar birbirleriyle o kadar meşguldüler ki, duymadılar bile.

Ya da annesi çok meşguldü. Bruno'nun melek mavisî gözleri annesinin yanaklarının üzerinde göründü. Buz gibi, hiç kırpmadan Liza'ya bakıyordu. İşin kötüsü Bruno annesinin ağzını emmeye ve sırtına sarılıp yumruklamaya devam ettiği sürece bu bakışlar devam etti.

Liza arkasını döndü ve koşmaya başladı. Çok eskiden okuduğu Andrew Lang'ın peri masallarını hatırladı ve karar verdi. Bruno, annesine büyü yapmıştı.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

"BÜYÜ mü?" dedi Sean alaycı bir ifade ile, "Bu asırda artık böyle şeyler yapılmıyor."

"Bu öyle oldu."

"Sen ne yaptın? Nasıl derler bilmiyorum, hani mumdan bir heykelcik yapıp üzerine iğneler mi batırdın?"

Liza anlamamıştı. "Benim bir şey yapmama gerek yoktu. Büyüyü yapan Bruno'ydu. Ona, Eve için kendisinden daha önemli şeyler olduğunu söyleyebilirdim. En az iki şey söyleyebilirdim."

"Shrove ve sen."

"Shrove, evet. Benim onun kadar önemim yoktu." Bir an duraksadı "Merak etmemek elimde değil, acaba beni ne kadar önemsiyordu, Sean?" Şimdi hapiste olduğunu biliyorum, zindana atmayacaklarını kendisi söylemişti. Yakınlarını aramasına izin vermezler mi? Benim nerede olduğumu bilmiyor, Heather'in yanında olduğumu sanıyor ama bunu kontrol etme imkanı yok, olsa orada olmadığımı anlardı. O zaman beni polise aratırdı değil mi?"

"Bu işin iki türlü olmaz sevgilim. Polislerin birini hem aramalarını hem de aramamalarını isteyemezsin."

"Evet, haklısın. Ama hâlâ küçüklüğümde beni sevdiğini,

beni yeniden yaratıp, şekillendirip, istediği gibi büyütmek istediğini, ama ben büyüyünce bu arzusunu yitirdiğini zannediyorum."

"Artık senin için ben varım."

"Biliyorum. Bruno'yu ve büyüünün bozulmasını anlatmaya devam edeyim mi? Faydası olmadığını bile bile Eve'e ısrar etmekle aptallık etti. Bunu şimdi görebiliyorum ama o zaman göremiyordum, küçüktüm çünkü. Eve'in beni uzaklara gönderceğini, Shrove'u da bırakacağını zannediyordum. Bu düşünceler beni öldürebilirdi.

Bruno satın almayı düşündüğü yeni evde kendisi ile oturması için Eve'e ısrar etmeye devam etti. Çok hoşuna giden bir yer bulmuştu ama Eve'den söz almadan satıcıyla pazarlığa giremiyordu. Annesinin evi normal değerinin çok üzerinde bir fiyata satılmıştı, seksenli yılların sonlarında böyle olmuştu. Bruno'nun bulunduğu ev elli yıllık büyük bir yapıydı, köyün tam kenarında, Eve'in kasabaya giden otobüse bindiği yerdeydi.

Liza bile evi görmeye gitti. Arabayla giderken onu da almışlardı. Sarı sıva üzerine tahta rengi çizgilerle, Liza evi hiç beğenmemişti. Resimlerde gördüğü I. Elizabeth tarzı evlere benzetilmeye çalışılmıştı, kırmızı bir çatısı ve elmas biçimi yüzlerce camdan yapılmış pencereleri vardı.

Bahçe çok büyüktü, Bruno durmadan Eve'in bundan hoşlanacağını söyleyip duruyordu. Çevresi son derece büyük çalılarla ve selvi ağaçları ile çevriliydi. Liza bu ağaçlara leylandi de denildiğini biliyordu. Bir keresinde Eve bunların dünyanın en çirkin ağaçları olduğunu söylemişti. Köyün içinden geçerken Eve, bir zamanlar Rainer Beck'in duvar örerken düşüp öldüğü yeri gösterdi. Yazlık evlerle köy merkez binasının arasındaki evi başka birisinin bitirmiş olması gerekiyordu, çünkü orada, sanki yüzyıllık bir ev gibi karşılarında bitmiş olarak duruyordu.

Kasabaya yaklaşırken, çok yakınlarda bir yerde, Bru-

no'nun yeni evine benzeyen ama en az 15 kere daha büyük tek katlı bir süpermarkete girdiler. Süpermarkete girmek Liza için başka bir yenilikti, bundan çok hoşlandı. Rafların önünden yavaşça geçerken kaç tane değişik meyve suyu ve sebze konservesi olduğunu sayıyordu. Yüzden fazla çeşit bisküvi ve tanımadığı düzinelerce yiyecek çeşiti vardı. Liza bunların yiyecek olduğunu bile bilmiyordu. Sabunlar, spreyley ve temizlik malzemeleri onu büyülemişti. Günün geri kalan kısmını rahatlıkla burada geçirebilirdi ama Eve sabırsızlandı, meyve ve mısır gevreklerini alır almaz dışarı çıktılar. Artık Liza, Eve'in istemediği ve karşı çıktığı her şeyle karşılaştırılıyordu.

O gece Liza koltuğa kıvrılmış, kucağında Shrove kütüphanesinden aldığı bordo ve altın renkli kapaklı eserlerden birini okuyordu, Eve ve Bruno gene ev hakkında münakaşa ediyorlardı, birden Bruno "Sahibimiz, efendimiz Bay Jonathan Tobias acaba bir vesile ile bu çocuğun okula gitmediğini biliyor mu? Hiçbir zaman gitmediğinden haberi var mı?" dedi.

Liza okumakta olduğu kitaptan başını kaldırıp baktı, bu soru dikkatinin dağılmasına neden olmuştu. Gerçekte Jonathan Tobias okula gitmediğini bilmiyordu. Bunu Liza bile tahmin edebiliyordu. Tabii Tobias'lar geldiği zaman evde oluyordu ama onlar fazla sık gelmiyorlardı, geldikleri zamanlar ise ya bayram, ya da yarı yıl tatiline rastlamıştı. Bay Tobias, Liza'nın okulu hakkında soru sorduğunda Eve hiç çekinmeden yalan söylüyordu. Liza hiç duymamıştı ama böyle olduğundan emindi.

"Bilmiyor değil mi?"

"Bu onu ilgilendirmez," dedi Eve.

"Bu, toplumdaki herkesi ilgilendirir. Bilse, senin hâlâ burada yaşamana izin vereceğinden şüpheliyim. Çocuğu burada her şeyden uzak tutman, başka araştırmacı gözler istemediğin için temizlikçi kadın tutmaman, olmayan temizlikçi kadına vermen için yollanan parayı cebine atman, çocuğu Shrove'da başıboş bırakıp kütüphaneden ne isterse almasına izin

vermen. Şuna bak, elindeki kitap muhtemelen ilk baskıdır. Hiç okula gitmemiş on bir yaşında bir çocuğun elinde bir kitabın ilk baskısı bulunuyor."

"Onu çevreden yeterince uzak tutmadım," dedi Eve yavaşça, "Kendime de söz verdiğim gibi izole tutmadım. Zayıf davrandım, aptallık ettim. Yaptığım en büyük hata seni içeri almamdı."

Bruno Liza'ya dönüp "Haydi yatağına," dedi. "Saat neredeyse gecenin dokuzu ve senin aşağıda işin yok."

"Onunla böyle konuşmaya cesaret edemezsin." Eve ayağa kalktı ve yüzyüze geldiler. "Burası Liza'nın evi, nasıl isterse öyle yapar. Ne sanıyorsun, bu şekilde davranarak beni seninle birlikte o acayip evde oturmaya mecbur edeceğini mi? Canavar ruhlusun, insanlar hakkında bir şey bilmiyorsun sen."

Bakışlarını gözlerindeki alevden kaçırmaya çalışarak "Senin evi beğendiğini sanmıştım," dedi. "Hoşlandığını sandım. Evin hiç de acayip olduğunu söylememiştin."

"Sen de mal sahiplerini burjuvalıkla itham ederdin! Demek ki senin gibi insanların değişmesine sebep olan para aslında şeytanın ta kendisi."

Liza kalktı, kitabını aldı ve yatmaya çıkacağını söyledi. Merdiveni yarıya kadar çıkınca durup aşağıyı dinledi. Yeniden başlamışlardı. Neler konuştuklarını dinlemek isteyip istemediğini de bilmiyordu. Emin olamıyordu. Tobias'lara şikayet edeceğine inandırırsa Eve teslim olacak mıydı? Liza'yı okula gönderirse Bruno ile yaşamak zorunda kalmaz mıydı? Okul denilen yer acaba Jane Eyre'deki gibi bir yer miydi? Yavaş yavaş aşağı doğru emekleyerek dinlemeye çalıştı.

"Tobias'lara söylemek zorunda değilim." Bruno "Anne" diye hitap etmekten vazgeçmişti. "Sadece Eğitim Müdürlüğü ile temasa geçeceğim. Sana garzim olduğu için değil Eve, intikam almak için değil. Bu benim görevim. Bu herkesin görevi."

Eve, şimdiye kadar Liza'nın hiç duymadığı yalvaran bir ses tonu ile "Şayet her şeyi kabul edersem ve seninle o evde yaşamaya karar verirsem, bu konuda kimseye bir şey söylemeyeceğime söz verir misin?" dedi.

"Verebilirim. Belki doğrudan doğruya bir şey yapmam ama seni hatalı davrandığına dair ikna etmeye çalışırım. En azından bir süre için."

"Onu gözetim altına alabileceklerini söylediğinde sanırım haklıydın. Ben de öyle olacağını düşünüyorum, bu evi ve işimi kaybedebilirim... Burası olmazsa biz ne oluruz bilemiyorum."

Liza kapıya daha çok yaklaştı.

"Böylesine alaycı olmana gerek yok."

"Alay etmiyorum. Doğruyu söylüyorum. Burası olmazsa biz ne oluruz bilemiyorum. Gidebileceğim ve Liza'yı götürebileceğim hiçbir yer yok."

"Gidebileceğin bir yer var. Gerçek bir yuva. Bu antika berbat yerden "banyosuz bir kulübeden daha çok eve benzeyen bir yer."

Liza, Eve'in kahkahasını duydu. "Sen de kendine anarşist diyordun. Hani özgürlükten yanaydın?"

"Tamam. Samimi olalım. Sen hiç ömründe parası olan bir anarşist veya yüklü bir banka hesabı olan özgür ruh gördün mü? Bunun en iyisi olduğunu görmüyor musun Eve? Bunu kabullenip işi sonuna kadar götürmek istemez misin, bu çılgın projeden vazgeç Eve, gel benimle yaşa. Çocuğu okula gönder ve diğer çocuklar gibi normal bir yaşam sürmesine izin ver. Yatılı okul ücretini ben verebilirim, biliyorsun. İyi bir özel okul buluruz ona. Hafta sonları da eve gelir."

Bir sessizlik oldu. Liza korkudan nefesini tuttu. Kapı aniden açılınca Liza Bruno'nun vahşi yüzüyle karşı karşıya geldi. Açılmış gözler, kıvrılmış dudaklar ve aynı bir kedininki gibi kısılmış burun delikleri.

"Çabuk yatağına gir! Ne cesaretle kapıları dinliyorsun! Se-

ni belki de okula göndermiş olmalıydım, belki de yıllardır hatta yaptım. Seni sadece korumakla kalmamış şımartmışım da. Hemen yatağına, şimdi!"

Liza pek nadir ağlardı ama o gece ağladı. Ağlaya ağlaya uykuya daldı. Eve ile Bruno'nun yukarı odaya çıkan ayak sesleri onu uyandırdı, şefkatle fısıldaşıyorlardı, artık kızgınlıkları kalmamış, birbirlerinden hoşnut ve barışmış görünüyordular.

Yıllar sonra, üç veya dört yıl sonra, Bruno'nun almak istediği eve tekrar gidip baktı.

Ana yoldan iki mil kadar uzakta, vadinin öteki tarafındaydı. Liza nehir boyunca dümdüz yolda suların sığ olduğu yerlerde yürümüş, artık kullanılmayan demiryolundan geçmişti. O zamana kadar raylar ve traversler kaldırılmıştı, yerlerinde çimenler, yabani çiçekler ve karaçalılar büyümüştü. Yokuşu tırmanırken, geriye doğru istasyon evine bakmış, Bruno burada resim yaparken onunla karşılaştığı korkunç anı hatırlamıştı. Bruno yaptığı tabloyu Eve çok beğenerek oturma odasına asmıştı. Tabloya her baktığında, ön plandaki hindibalar Liza'ya parlak sarı suluboyaya batırdığı fırçasını kaldırıp ona söylediği o acı sözleri hatırlatıyordu.

Keçiyolundan yamaçtan yukarı doğru tırmandı, tarlaları geçerek hiç kimsenin girmediği, sadece koyunların otlak yeri olan özel alana girdi. Burası tek kiliseli, tek bir şehir binası olan, yeşillikler içinde eski yapıların bulunduğu تنها bir köydü. Bruno'nun evini alanlar, Liza böyle diyordu ama Bruno o evi hiç almamıştı hatta teklif bile yapamamıştı, selvileri kesmişler, duvarı da pembeye boyamışlardı. Çimenlerin ortasında bir çocuk arabası duruyordu. Tel çitin iç tarafında ise uzun kulaklı ve tüylü kuyruklu kocaman sarı bir köpek uyuyordu.

Orada tek başına yaşayabilirdi. Belki de yaşayamazdı, belki de böyle bir şans hiç olmayacaktı. Bir süre yeşilliklerde oturdu, ondan sonra güneşte yere yüzükoyun uzandı, kokulu

imen tenine batıyordu. Kalktığında, çimenlerin sanki yaşlılık kırışıkları gibi yüzünde bıraktığı izleri parmaklarıyla hissedebiliyordu.

Dönüşte değişiklik olsun diye, daha uzun olmasına rağmen ormanın içinden geçti. Kesilen ağaçların yerlerinde büyük boşluklar meydana gelmişti, yerine yenileri de dikilmişti. Yamata, ağaçların ve fundalıkların arasında çıplak kayalar göze çarpıyordu. Kayalar neredeyse beyaza bakan gri renkteydiler, bazı yerlerde kayın ağaçlarının arpuk urpuk kökleri, koyu renk ağaç köklerinin arasından beyaz kemik gibi çıkıyorlardı. Sanki bir kafatası kemiği gördüğünü zannederken, yaklaştıkça bunun sadece tas şeklinde bir kaya parçası olduğunu farkediyordu. Fundalıkların arasından kireç taşı gibi çıkan kemik beyazı çizgiler, yıpranmış kaval ya da uyuk kemiği gibi görünüyordu.

"Onu Bruno'ya teslim oldu mu?" diye şordu Sean.

"Bilmiyorum. Gerçekten tam olarak ne olduğunu bilmiyorum. Onu bir daha hiç görmedim."

Sean kaşlarını kaldırdı, "O geceden sonra onu bir daha görmedim demekle ne demek istiyorsun?"

"Söyledim sana. Ertesi sabah geç kalktım. Saat dokuza doğru aşağı indiğimde Eve onun resim yapmak için dışarı gittiğini söyledi. Yaz ortasıydı, anlıyor musun, sabah erken saatlerde ışık resim yapmaya çok elverişli oluyordu. Bruno da genellikle sabah erken çıkardı. Artık hayatını kazanması gerektiği için bütün gün resim yapıyordu. O resim yaparken biz de derslerimize devam ediyorduk. Dersleri o evde yokken yapmak alışkanlığını edinmiştik. Tam hatırlamıyorum ama sanırım o sabah da Fransızca çalışıyorduk, tarih de olabilir. Evet, tarihi, çünkü Eve'in Carlyle'den Fransız İhtilali'ni okumamı istediğini hatırlıyorum, güzel okuyamamıştım, çünkü bana göre çok zordu, bilmediğim bir sürü kelime vardı.

"Hayret, sürpriz" dedi Sean.

Kızmıştı. Bana söylendi ve daha çok çalışmadığım için beni tembellikle suçladı. Yani demek istediğim şu, bana böyle şeyler için asla kızmazdı. O sabah sinirliydi, sanki diken üzerinde gibiydi. Öğleye doğru bana piknik yemeği hazırladığını, hava evde oturulmayacak kadar güzel olduğu için, dışarıda temiz havada olmamı istediğini söyledi. Bu da son derece garipti, eğer piknik yapacaksak beraber yapardık, ama bu sefer kendisi gelmiyordu. Bütün bunları, detayları nasıl hatırladığımı merak edebilirsin, ama sonradan o gün olanları kaç kere tekrar tekrar düşündüm, kafamda şekilden şekile sokmaya çalıştım."

Bruno'nun arabası dışarıda her zamanki yerinde park edilmiş duruyordu. Bu onun çok uzak bir yerde olmadığını belirtiyordu. Bir milden uzak bir yere resim yapmaya gideceği zaman hep arabayla giderdi. Piknik sepetini taşıyarak ihtiyatla Shrove doğru yürümeye başladı. Bu sefer istasyondan gelirken olduğu gibi şans eseri ona rastlamamaya gayret edecekti. Hiçbir yerde görünmüyordu. Ya kuzeye doğru ormanın içlerine, ya da aşağı köprüye doğru gitmiş olmalıydı.

Dışarıda dolaşmak veya oturmak için çok sıcak bir gündü, ağaçların altındaki gölgeliklerde sinekler kümelenmişti. Kendini Shrove'a attı. Kışın sıcak olduğu kadar yazın da serin olan odalarından birine. KİM'i kütüphanedeki yerine koyarak, Stalky ve Co.'yu aldı. Sonra da oturup dört saat boyunca televizyon seyretti.

O günlerde, uzun uzun dışarıda kalıp da eve dönmeden önce, kendisini Bruno ile karşılaşmaya hazırlaması gerekiyordu. Onu tanıdığından bu yana hiç iyileşmemiş, gittikçe kötüleşmişti. Eve dönerken yolda gelecekteki günlerin daha beter olacağını düşünüyordu, gelecek Bruno ile hep karşıla-

şacağı veya birlikte olacağı günlerle doluydu. Daha kötüsü olup olmayacağını kestiremiyordu ama onun seçeceği bir okula gidecekti. Shrove'dan ayrılacak, her şeye rağmen onu o berbat evinde hafta sonları ve tatillerde görmek zorunda kalacaktı.

Arabası gitmişti. Bir an kalbi hopladı ve tekrar yerine oturdu. Bu, Eve'le birlikte bir yere gitmiş olmaları demek olabilirdi. Akşam yemeğine yakın bir saatte dönerlerdi. Bedbince eve girdi. Eve içerdeydi ve yalnızdı, fırında tavuk yapmak için ciğerleri ve katısını haşlıyordu.

"Nereye gitti?" Artık ondan bahsederken ismini kullanmıyordu. Eve'in yüzünden bir şey anlamak mümkün değildi, ne bir mutluluk ne de bir mutsuzluk ifadesi, yüzü anlamsızdı. İri kahve rengi gözlerinde hiçbir anlam yoktu. "Gitti. İyi ki de gitti. Bizi bıraktı artık." İlk önce Liza çok mutlu oldu, sevinçten içi içine sığmıyordu. Ama içine doğan bir his bu sevincini yarıda bıraktı. Hiçbir şey söylemedi, sadece Eve'e baktı. Annesi elindeki kaşığı bıraktı, musluğun altında ellerini çalkaladı, kuruladı ve kollarını Liza'ya doladı, onu sıkıca kucakladı.

O gece birlikte Shakespeare okudular. Liza Macbeth'i, Eve de Lady Macbeth'i oynadılar. Eve'in tahmin ettiği gibi kadının kocasına bir an evvel kralı öldürmesi için baskı yaptığı sahneler çoktu. Liza'nın pek anlayamadığı ve yanlış telaffuz edip vurguladığı kelimelere kızmıyordu. Daha sonra Mozart'tan bir senfoni dinlediler, sonra da Fransızca sohbet ettiler. Bruno varken yapamadıkları şeyleri yaptılar.

Liza öyle mutluydu ki, o gece deliksiz uyuması lazımdı ama bir türlü uyuyamadı. Birtakım sesler duyduğunu zannetti, gıcırdayan tahtalar, gümbürtüler, merdivenden aşağı sanki ağır bir şey sürükleniyormuş gibi bazı sesler duyduğunu zannetti. Hepsi rüya olmalıydı, duydukları imkansızdı. Mesela sabah saat dörde, beşe kadar Eve'in yatağa gelmediğine inanması için bir sebep yoktu, ama gelmediğini hissetmiş ya da öyle içine doğmuştu. Yandaki odaya gidip bakmamıştı ki.

Duyduğu araba sesi sandığından daha uzakta olabilirdi, bekçisinin önünden değil de, uzakta patikadan geçiyor olabilirdi.

Sabah bunlardan hiç bahsetmedi, Eve ile birbirlerine gördükleri rüyalarını anlatmak gibi bir alışkanlıkları yoktu. Bazen Eve, başkalarının rüyalarını dinlemek kadar sıkıcı bir şey olamaz derdi. Fakat sonra annesi Shrove'da, Bayan Cooper rolünde temizlik yaparken, Liza Bruno'nun atölye olarak kullandığı küçük kaleye gitti.

Resim sehpası ve iki kutu dolusu boyası, kendisine belli etmemesine rağmen isimleri Liza'yı büyüleyen sayısız ekstra boyaları oradaydı. Boyalarını almadan gitmesi çok tuhaf gelmişti Liza'ya. Daha tuhaf olan da, her zaman çok pahalı olduklarını söylediği fırçalarını temizlememiş olmasıydı, onları içi terebentin dolu bir kavonozda bırakmıştı. Bitmiş ve yarı bitmiş tablolarla boş tuvaler duvara dayalı duruyordu. Liza'nın portresi de oradaydı.

Küçük kaledeki boya paçavraları ile Bruno'nun gidişi arasında bağlantı kurması çok uzun sürmedi. O sabah küçük kaleye gittiğinde yerde her zamankinden çok, hatta yerin yarısını kaplayacak kadar çok boya paçavrası gördü Liza. Bu ona anormal göründü. Eve'in parçalara ayrılmış eski bir elbisesi, bir zamanlar Liza'nın yatağına serilen ama küçücük deliğine ayak parmağını taktığı için yırtılan eski yatak çarşafı, yırtık bir havlu.

Paçavralar hakkında kaydetmediği fakat sonradan hatırladığı bir şey de üzerlerindeki renkti. Bir tanesinin ucunda yeşil bir çizgi vardı, bir diğeri de sanki koyu mavi bir şey silinmiş gibiydi, ama önemli bir kısmı kahvemsı kırmızı ile boyanmıştı - boyanmış değil de sanki o renkle kaplanmıştı.

Liza bunun ne renk olduğuna karar veremedi. Kırmızının tanıdığı bir tonuna benzemiyordu. Kökboyası için fazla koyu, kahverengiden açıktı. Koyu kahverengi mi, açık kahverengi mi? Hepsi olabilirdi ama hiç birine benzemiyordu. Bruno'nun bu renkten bu kadar çok kullanmasına anlam veremedi.

Acaba bütün bu pislik ve bez parçaları geri dönecek demek miydi? Eve'in gardrobuna baktı, süet ceket, kareli gömlekler, üzerinde Kalifornia Üniversitesi yazan sweat shirt. Hepsi gitmişti. Bazen altın küpelerini Eve'in tuvalet masasının üzerine bırakırdı, fakat onlar da onunla gitmişlerdi. Ama hâlâ Tobias'lara Eve hakkında masallar anlatma ve eğitim otoritelerine Liza'dan bahsetme ihtimali vardı. Bütün bu düşünceler içindeki rahatlığı endişeye döndürdü.

Bunu sorması gerekiyordu.

"Kimseye bir şey söylemeyecek," dedi Eve. "Bana inan. Yemin ediyorum."

Onun adına gelen bir mektubu Eve, benden açmamı istemişti diyerek açıp okudu. Zarfın içinde emlakçıdan gelen bir not vardı. Telefon etmek istediğini fakat Bay Drummond ile Bayan Beck'in isimlerinin telefon rehberinde olmadığını yazıyordu. Bay Drummond'un hâlâ Conifers'le ilgilenip ilgilenmediğini, bir teklif verip vermeyeceğini soruyordu. Bu isim bir sebepten dolayı Eve'i çok güldürmüştü.

Emlakçıya bir mektup yazdı ama Liza ne yazdığını görmedi. Mektubu postaya atmaya beraber gittiler. Patikadan ana yola çıkarken, üzerinde Viktorya Regina anlamına gelen VR harfleri bulunan bir posta kutusu vardı, bu harfler onun yüz yıldan fazla bir süredir orada olduğuna işaretti.

Temmuz gelmiş ve Liza on bir buçuk yaşında olmuştu. Güzel havalar kısa sürdü, yağmurlar başladı, hava soğudu ve Liza ile Eve artık içeri kapandılar ve aylardır yapmadıkları kadar çok ders yaptılar. Liza artık Fransızca kompozisyon yazabiliyordu.

Çok yağmur yağdığı için Tobias'lar söz verdikleri halde gelmediler ama Ağustos'ta Bay Tobias yalnız geldi. Liza saçlarında gri tellerin olduğunu farkettiler. Belki de yanında Victoria olmadığı için bütün vaktini onların evinde geçiriyordu, bunu yıllardır yapmamıştı. Konuşulanları elinde olmadan duyuyordu, Jonathan insanların kitap okurken kulaklarının duyup duyup olmadığını sanıyordu herhalde.

"Victoria arkadaşları ile Yunanistan'a gitti," demişti. Liza'ya göre Yunanistan gri taş tapınakların, mermer heykellerin olduğu ve nehirlerinde ve dağlarında Tanrıların yaşadığı bir yerdi. Victoria'nın orada arkadaşlarıyla bir otelde kaldığını ve güneş banyosu yaptığını Jonathan'dan duyması Liza'nın düşünceleri ile bağdaşmıyordu, oraları Shrove'a ve Ullswater'a tercih etmişti.

Bazen Liza'nın başını kitabından kaldırdığını farkederek Eve'in kulağına eğilip fısıldıyordu, aynı Heather'in yaptığı gibi fıs, fıs, fıs. Eve başını sallıyor, sempatik sempatik bakıyor sonra da fısıldayarak cevap veriyordu. Jonathan'ın Bruno'nun geçici bir süre için gittiğini sanmasından korkuyordu.

Bir güneşli öğleden sonra "Sana gıpta etmekten kendimi alamıyorum Eve," dedi.

Yaz geri gelmişti ve bahçedeki kiraz ağacının altında hep beraber kahvaltı ediyorlardı. Kirazlar olgunlaşmış ve sarıdan kırmızıya dönmüş, Eve'in çalifasulyeleri kırmızı çiçeklerle bezemişti. Kabaklar sarı zambaklara benzeyen çiçekler açmış, bektashi üzümleri olgunlaşmış üzerinde koyu kırmızı tüyler olan boncuklara benziyordu.

"Bana mı gıpta ediyorsun?" dedi Eve.

"Birlikte mutlu olabileceğin biriylesin. Güzel bir ilişkin var." Liza, Eve'in inkar etmesini hatta 'ilişki' sözcüğünü kullanmaması için ikaz etmesini bekledi. Yapmadı. Yarı kapalı göz kapaklarının arasından Jonathan'ı esrarengiz bakışlarla süzdü.

"Bana gıpta etmeni istemem. Kıskanmanı tercih ederdim."

Bir süre sessizlik oldu. Sonunda Jonathan "Ondan mı?" diye sordu.

"Neden olmasın? Benim Victoria için neler hissettiğimi sanıyorsun?"

Eve kalktı ve çay tepsisini içeri taşıdı. Onun arkasından gideceğine Jonathan çimenlerin üzerine uzandı, yüzü asılmış-

tı. Bir papatya kopararak yapraklarını yolmaya başladı. Liza, onun yaşlanmaya başladığını düşündü. Yüzündeki genç ifade artık yok olmuş, alnında çizgiler belirmeye başlamıştı. Bir zamanlar gözleri insanın içine işleyen bir mavi renkti, şimdi ise içinde kirli su olan mavi bir porselen kase gibi görünüyorlardı.

Liza, onun akşam yemeğine ve hatta yatıya kalmasını bekledi. Yatakta Eve'in yanında, eskiden Bruno'nun olduğu yerde sabah onu bulacağını düşündü. Fakat yemeğe bile kalmadı, saat yedide gitti. Ertesi sabah Liza Eve'in çok mutlu ve memnun olduğunu gördü, bunu saat dokuzda Londra'ya gitmek için yola çıkan Jonathan'ın kapıdan uğrayıp veda etmesi ile bağladı.

"Bu bahsettiklerin beş yıl önceydi değil mi?" dedi Sean. Şimdi yataktaydılar, ısınmak için iki tane yorganın altına girmiş, birbirlerine iyice sarılmışlardı. İkinci yorganı Sean sezon sonu indirimli satışlardan almıştı. Isıtıcıyı sürekli yakarlarsa sabaha karşı rutubet duvarlardan süzölmeye başlıyordu ve yastıkları nemleniyordu. Sean'ın kollarında, başını omuzuna yaslamış yatarken Liza eski sıcak günleri hatırladı. Geceleri ardına kadar açık penceresiyle yatak odasını, dersleri, dersleri, bahçedeki gezintileri ve Eve'in ona sürekli "Görüyor musun, doğru dürüst dedikleri okula gitmiş olsaydın şimdi yaz tatilinde olacaktın, hiçbir şey öğrenmeden oradan oraya koşturacaktın," demesini hatırladı.

"Büyük fırtınanın olduğu zamana rastlamıyor mu? Kasırga mı diyorlardı ona? Hatırlıyorum, çünkü o zamanlar neredeyse on altı yaşındaydım, ilk işime başlamıştım ve sabahları saat beşte kalkıyordum. O gün evimizdeki mutfakta kendime bir fincan kahve hazırlıyordum ki komşu bahçedeki meşe ağacı uçarak evin damına düştü. Mutfak sundurmadaydı, çatı yumurta kabuğu gibi kırıldı. Allahtan çabuk farkettim ve tam zamanında kendimi dışarı attım. Zannedersen Eylül olmalıydı."

"Ekim'di. On beş Ekim."

"Ne hafıza, Shrove'da çok fazla ağaç yıkılmıştır. Herhalde onun için bu kadar net hatırlayabiliyorsun."

Kasırğa Günü, Liza'nın günlere verdiği son isim olmuştu.

"Beni acele ettirme Sean. Oraya sonra geleceğim. Kasırğa Günü'nü Shrove'da çok kötü yaşadık, en çok zarar gören yerlerden biriydi, tam tarihini ve her şeyi neden çok iyi hatırladığımı şimdi anlayacaksın. Ama ilk önce başka bir şey oldu."

Shrove'un müstemilatları çok az kullanılırdı. Bu binalar bir zamanlar ahır olarak ve faytonları koymak için kullanılmıştı. Beyaz kırmızı yüzlü küçük tuğlaları, ana binanın üzerindeki ve tepedeki cephesi mavi ve saat kolları altın olan saat kulesi ile müstemilatlar ana bina ile aynı mimari tarzda yapılmıştı. Kulenin üzerinde kocaman kuyruklu, koşan bir tilki şeklinde rüzgar oku vardı.

Bay Frost çim biçme malzemelerini araba evinin sol tarafında, ahırların bulunduğu yere koyardı. Diğer bahçıvan aletleri, merdiven ve sanayi tipi elektrik süpürgesi de burada duruyordu. Liza'nın hatırladığı kadarıyla da ahırlara hiç kimse araba park etmezdi. Belki yaşlı Bay Tobias'ın ölümünden önce yapıyorlardı ama Jonathan ve misafirleri bile arabalarını her zaman ahırların önündeki avluya bırakırlardı.

Ahırlar hiç kullanılmaz, hiç kimse içlerine girmezdi. Liza, Jonathan'ın onları hem güzel oldukları, hem de listeli yapı oldukları için orada tuttuğunu söylediğini hatırlıyordu. Listeli yapı demek tarihi değeri olan yıkılması yasak yapı demekti.

Ahırların içine hiç girmemişti. Sadece bir kere Bay Frost'u çim biçme aletini çeken traktöre binmiş olarak o taraftan gelirken görmüştü. Son çare olarak orayı aramak gelmişti aklına.

Televizyon odasının tablonun üzerinde duran anahtarını almak için kütüphane merdivenine tırmandığı günler yıllar

öncesinde kalmıştı. On iki yaşına geldiğinde boyu neredeyse Eve kadar olmuştu ve büyüdükçe onu geçeceğı benziyordu. Eve, uzun zamandır anahtarı saklamaktan vazgeçmişti, hatta onu artık kilitin üzerinde bırakmaya başlamıştı. Herhalde Liza'nın televizyonun cazibesine kapılmayacak kadar büyüdüğünü, kilitli bir odanın tahriklerine kapılmayacak kadar olgunlaştığını veya tamamen aldığı sağlam disiplinle şartlandığı için ilgilenmediğini düşünüyordu. Artık elektrik süpürgesini Liza'nın yanında odaya sokuyordu, kızı hiçbir zaman üzerinde ekran olan kutunun ne olduğunu sormamış, ilgilenmemişti.

Bu sefer Liza merdivenlere gerçek amacı için ihtiyaç duydu. Bir Esrar İçicinin İtirafları adlı kitap rafların en tepesindeydi, ulaşması imkansızdı. Bir seksen beşten uzun olan Jonathan bile oraya uzanamazdı. Merdiveni kütüphanedeki yerine koyalı iki sene olmuştu, o zamandan beri ancak bir iki kere kullanmak ihtiyacı duymuştu, gene de bir kere oturma odasındaki perdenin arkasına baktı.

Kütüphaneye döndüğünde merdivenin yenilenmiş olduğunu gördü. Yeni merdiven karanlık bir köşede duruyordu, pencereden daha uzak bir yerde, bu seferki tahtadandı, koyu meşeden olabilir diye düşündü ve halının bittiğı yerde, koyu meşe rengi zeminin üzerinde görünmez olmuştu. Bu bir merdivenden çok iki-üç katlı basamak şeklindeydi. Ağustos'ta geldiğı zaman Jonathan getirmiş olmalıydı. Merdiveni hiç demeden bile Liza en üst basamağı da çıksa kitaplığın tepesindeki rafa erişemeyeceğini anlamıştı.

Kayıp diğer merdiveni bulmak için evi aramaya başladı. Eve, o kitabı okuması için henüz küçük olduğunu, anlayamayacağını, büyüdüğü zaman okuması gerektiğini ve daha önünde çok zaman olduğunu söylemişti. Liza kütüphaneye ilk geldiğinde bu kitapla ilgilenmemişti bile. Sonra televizyonda seyrettiğı uyuşturucularla ilgisi olabilir düşüncesiyle kitabın ismi dikkatini çekti. Şimdi ise onu istiyordu. Alamadı-

ğı için daha çok istiyordu ama erişemiyordu. Soluk mavi cildi, sırtında soluk yaldızlı yazıları ile orada yıllardan beri, belki de yüz senedir, ellenmeden kendini beğenmiş bir şekilde duruyordu.

Merdivenin yatak odalarında olmayacağını bildiği halde bütün odaları aradı. Çayırıların üzerinden nehri gören aydınlık ve büyük oda onun en beğendiği odaydı. Buradaki gardropta Victoria'nın olması muhtemel giysiler buldu. Bir eteklik, bir pantolon ve Liza onu ilk gördüğü gün üzerinde olan yeşil gömlek. Bir de üzeri nakışlı pamuklu bir gecelikle ona uyan bir sabahlık. Görünüşe göre Jonathan ön taraftaki odada, Victoria da bu odada yatmış gibiydi. Merdiven orada da yoktu, ne dolaplarda, ne aşağıda, ne de mutfağın etrafındaki odalarda, kilerde, çamaşır odasında bulabildi.

Liza ahırlara bakmak için dışarı çıktı. Bay Frost'un çim kesme makinesinin sesinin çalılıkların arkasındaki çimenlerden geldiğini duydu. Ahırlar hiç kilitlenmezdi. Faytonların konduğu yerin kapısında bir asma kilit olduğu halde diğerlerin üzerinde yoktu. Nedeni bilmeden en uygun yer olmasına rağmen çim biçme makinesinin en son durduğu yere bakmadı. İçinde aletlerin saklandığı bir tanesinin dışında ahırlar boştu. Faytonun durduğu yerin kapısını açamadı, sadece kapıdaki bir delikten içeri bakabildi. Kapılar eski olduğu için tah-taların araları ayrılmıştı. İçeride bir arabanın durduğunu gördü.

Merdiven traktörle çim biçicinin olduğu yerde duvara dayanmış duruyordu. Liza merdiveni alıp, eve kadar taşıdı, kütüphaneye çıkarıp en üst raftaki kitabı almak için tırmandı. Tam kitabı almış merdivenden iniyordu ki birden kafasında bir şimşek çakı. Faytonların durduğu yerde eskiden hiç araba yoktu.

Bay Frost'un ellerinde eldivenleri ve kulağında kulaklıkları ile ortadaki çimleri biçtiğini görebiliyordu. Liza'yı görmedi. Merdiveni yerine bıraktı, sonra daha iyi olacağını düşünerek

tekrar dışarı kilitli kapının önüne kadar taşıdı. Yüksekte, sahanlığın olduğu yerde iki küçük pencere vardı.

Liza merdivenlerin en üst basamağına kadar tırmandı. Bu onu pencerelerden birinden içeri bakacak kadar yükseltmişti. Araba, içerde tam orta yerde duruyordu, etrafında da oldukça büyük boşluk vardı. Markasını pek anlayamadı ama plakasını görebiliyordu, harfler rakamların başında değil sonundaydı. Rengini seçemeyecek kadar karanlık değildi, yanık bir kahverengi, Bruno'nun boya kutularındaki renklerden bir tanesi. Bruno gitmişti ama bu onun arabasıydı, Bruno'nun annesinin on yıl kullanıp sadece 7 mil yapabildiği Lancia.

Yaklaşmakta olan çim biçicinin sesi ile irkildi ve etrafına bakındı. Bay Frost traktörden inmiş ahırın kapısını açıyordu. Hiç konuşmazdı, ne yaptığını soran büyüklerden değildi o. Sadece "Dikkat et, düşme," dedi.

Elinde kitapla eve gelirken, Bruno'nun gidişinden sonraki geceyi, nasıl huzursuz uyuduğunu, sabah rüya mı gerçek mi olduğunu ayırt edemediği tuhaf rüyaları düşündü. Duyduğu araba sesi Bruno'nun arabasındı. Demek ki Eve'in Bruno'nun arabasını saklamak üzere ahırlara doğru sürdüğünü duymuştu.

Sean uyumuştı.

Liza onun ne zamandır uyuduğunu merak etti, hikayesinin neresinde uyumuştı, ne kadarını dinlemişti. Şehrazad. Kral ya da adı her neyse hikayenin yarısında uyuyor muydu? Masalın sonuna gelememesinin nedeni kocası çabucak uykuya daldığı için miydi?

Sean hafifçe horluyordu. Onu kendi tarafına doğru itti, arkası Liza'ya dönüktü şimdi. Merak ettiği bir şey daha acaba kralla Şehrazad masal başlamadan önce mi yoksa ortasında mı sevişiyorlardı. Sevişmiş olmaları gerekti, çünkü kadınların

evlenme sebebi buydu. Okuduğu kitapta bununla ilgili bir Şey yazmıyordu. Onun yaŖadıklarını yaŖayan bir ocuk için bile olsa, ocuk kitaplarında böyle Şeyler yazılmazdı, onun için o kısmı kesmiŖ olmalıydılar.

Karanlıkta sessizce Sean'ın yufka yürekliliğine güldü. Ona, boyalı bezlerin ne kadar kötü olduğunu, ne de küçük kalenin kapısındaki taŖlarda gördüğü kırmızı parmak izlerinden bahsetmemiŖti. Kemerli tavandaki kiriŖlerin arasında bir örümcek kendi ağında duran kuru kafa pervanesini yakalamıŖtı. Sean tozlu örümcek ağının arasında ölen bu nadir böceğin sırtındaki kurukafa Őeklinin hâlâ parladığını anlatmasını istemezdi herhalde.

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

KARAVANI parkettikleri yerin yanındaki kullanılmayan havaalanı Liza'nın direksiyon dersleri için son derece elverişli bir yerdi. Sean kendi deyimi ile intihar koltuğu dediği yere oturuyor, Liza da eski pistin üzerinde bir aşağı bir yukarı giderek eski hangarın dış tarafındaki düz alanın üzerinde üç aşamada manevra yapmayı öğreniyordu.

"İlk iş imtihanı vermelisin," dedi Sean.

Liza Kasım'ın başlarında Eve'i daha çok düşünmeye başladı, mahkemesi yapılmış olmalıydı. Elinde fırsat varken suçlar, adalet ve mahkemeler hakkında daha fazla bilgi edinmediği için üzülüyordu. Eve bunları bilirdi ve ona öğretebilirdi.

Mesela, acaba mahkemesi burada bir zamanlar ilk tren istasyonu olan yerde mi yapılmıştı? Yoksa uzakta adının Newgate olduğunu tahmin ettiği Londra'da bir yerde mi? Bir gün Londra'ya gitmeliyim diye düşündü kendi kendine, Londra'ya hiç gitmemiş olmak tuhaftı, Sean bile gitmişti. Gazete almaya başlamalıydı artık ama hangisinin en iyisi olduğunu bilmiyordu. Uzun başlıklı küçük gazetelerin sadece en sensasyonel haberleri veya mahkemelerin seksi yönlerini yazdıklarını, politikacıların resimleri olan büyük gazetelerin ise bu haberleri hiç basmayacağını tahmin edebilecek kadar çok

gazete görmüştü. Televizyon sadece bir kere göstermiş olabildi, onda da akşamları Sean futbol maçlarını seyrediyordu.

Karavanda yaşam kolay olmuyordu. Isınmak istiyorsan ıslanmak zorundaydın. Sean, çiftçilerden, saman yığınlarını şiddetli yağmurdan korumak için kullandıkları katranlı muşambalardan satın almıştı. Bunu karavanın üzerine yayıyorlardı. Faydası vardı ama içerisi çok karanlık oluyordu. Kullandıkları suyu kaynaktan alıyorlar ve kaynatarak içiyorlardı. Elbiselerini ve yatak takımlarını yıkamak imkansızdı, bunları da on mil uzaklıktaki bir çamaşırhanede yıkıyorlardı. Bir tase doldurdukları iki parmak suda yıkanmaya çalışıyorlardı.

Liza, Bayan Spurdell'in evinde gizlice banyo yapmaya alışmıştı, yanın-da havusunu getiriyor, hatta Bayan Spurdell evde iken bile, onun telefonla konuşmaya başlamasını bekleyip, banyo yapmayı becerebiliyordu - kızları ve arkadaşları ile saatlerce telefonda konuşurdu - banyoyu temizlemeden önce iki dakikada yıkanıyordu. Buna rağmen, Bayan Spurdell, bir iki kere banyodan çok fazla su sesi geldiğini söylemişti.

Yarı yıl tatilinde, Bay Spurdell'de evde olduğu zaman banyo yapmak imkansızdı, göze alınması büyük bir riskti. Çalışma odası yukarıda banyonun yanındaydı ve genellikle de çalışma odasında bulunuyor, ya da odasına girmek üzere oluyordu.

Ekim'in sonlarına doğru bir gün, Aspen Close'a geldiğinde banyo yapmaya kararlıydı. Bayan Spurdell, saçını yaptırmak için bir saatliğine dışarı çıkacaktı. Liza onun randevu aldığını duymuştu. Bay Spurdell'i de evde bulacağını tahmin etmiyordu, geçen hafta Cuma günü onu yatağa seren gribi atlatmış olmalıydı. Ayağa kalkmamıştı ama uyuduğunu da sanmıyordu. Bayan Spurdell onun belki daha sonra kalkıp aşağı giyinme odasına ineceğini söylemişti. Kendisi eğer hâlâ berberdeyse, Liza ona bir bardak çay verebilirdi. Bayan Spurdell, yeni Burberry pardesüsünü giydi. Başına plasik bir

eşarp bağladı, yağmur yağdığı için değildi, yağmıyordu zaten, dönüşte mizamplisini bozmamak içindi.

Liza, Sean'a yapmasını tavsiye ettiği şeyi kendisi yapmak zorundaydı. Oteller hakkında fazla bilgisi yoktu ama bir sürü büyük banyoları olduğunu biliyordu. Duke's Head, Aspen Close'a giderken yol üzerinde gördüğü bir oteldi, herhalde özel bir evden daha çok banyosu olmalıydı. Sean, yüzme havuzu ve duşlar için para ödemek istemiyorsa, neden Duke's Head oteline sanki müşteriymiş gibi girip, yukarıdaki banyolarda yıkanmıyordu? Kim anlayabilirdi ki? Yanına sadece bir havlu alması yeterliydi, onu da katlayarak ceketinin altına saklayabilir, çıkarken de ıslak olacağı için bir naylon torbaya koyabilirdi.

Sean, bunun sıcak su çalmak olduğunu söylemişti, dürüst bir iş değildi. Çok da şaşırmıştı. O halde kirli kal dedi Liza. Bunu yapmak için hiç tereddüt etmezdi doğrusu, hatta dönüşte onunla buluşmadan önce öyle yapacaktı. Havlusunu unuttuğunu farkedince bozuldu ve elektrik süpürgesini arkasından çekerek hızlı hızlı çalışma odasına girdi.

Son gelişinden bu yana Bay Spurdell iki tane yeni kitap edinmişti. Liza, Bayan Spurdell'in yeni bir Burberry almasına, berbere gitmesine, evlerindeki limitsiz sıcak suya ve Bay Spurdell'in altı aylık yepyeni bir BMW kullanmasına aldırımıyordu, ama onların kitaplarını kıskanıyordu. Kitaplar yüzünden onlara içerliyor, birçok yönden karısından daha iyi olmasına rağmen Bay Spurdell'den sırf bu yüzden nefret ediyordu. Bazen onunla Cuma akşamları eve geldiğinde tam Liza çıkmak üzereyken karşılaşıyorlardı. Yeni aldığı iki kitap Dickens'in hayatı ve Saki'den Seçme Kısa Hikayeler'di.

Dickens'in hayatını okuyabilmek için neler vermezdi! Ama almasına imkan yoktu, ciltsiz baskısını bile alamazdı. Çabucak Bay Spurdell'i aklından çıkardı. Onu dinlemekten vazgeçti. Sessizce odaya girdiğinde Dickens kahverengi yaldızlı kapağı ile elindeydi, yazı masasına oturmuş giriş bölü-

münü okuyordu. Onun orada olduğunu kuru öksürüğünü duyduğu an farkettil. Kitabı sıkı sıkı tutarak yerinden sıçradı.

Ufak tefek bir adamdı. Bayan Spurdell ne kadar şişmansa kocası o kadar zayıftı. Liza onları şişmanlayamayan Jack Sprat ve zayıflayamayan karısına benzetiyordu. Yaşlı görünüyordu, şimdiye kadar çoktan emekli olması gereken yaşlı bir adamdı. Gerdanı kurumuş boynuna doğru sarkmış, çıplak başının arkasında beyaz bir tutam saçla yaşlı bir adamdı. Çizgili pijama ve belinden bir kuşakla muntazam bağlanmış kahverengi twid bir sabahlık giyiyordu.

Güleç yüzü büyük ölçüde içini ferahlattı. Sean'a gidip işten çıkarıldığını söylemesine gerek kalmayacaktı. Hâlâ gülecek, sanki küçük cahil bir çocuktan özür dilermişcesine kitapta fazla resim olmadığını söylediği zaman duyduğu ferahlık yerini öfkeye dönüştürdü.

"Ben resim istemiyorum," dedi Liza ses tonunun sert olduğunun farkındaydı.

Beyaz kaşlar yukarı kalkarak "Kaç yaşındasın?" diye sordu.

Liza cevap verdikten sonra karısına söylediği yalanı hatırlamıştı ama çok geçti artık.

"Neredeyse 17 olacağım."

"Evet, tahmin etmeliydim, bazı talebelerimde senin yaşındalar ama onlar öğrenci olmayı tercih ediyorlar," kitabı almak için elini uzattı, Liza da geri verdi.

"Teşekkür ederim, ben daha okumadım." Hayatında hiç görmediği halde öğretmenlerin böyle davrandıklarını düşündü. Otoriter. Emredici. Bilgi vererek. Liza, bütün bunları düşünürken, o da bazı şeyler anlattı. "Dickens önemli bir İngiliz yazar, hatta bazıları en önemlisi olduğunu söylerler. Okulda hiç onun kitaplarından okudun mu?"

"Okula gitmiyorum," dedi. "Artık" diye ekledi. "Artık gitmiyorum." Ne sanıyordu yani, karısına ev işi yapmak için okuldan kaçtığını mı? "Ama Dickens okudum. Siyah Ev, Da-

vid Copperfiled, Oliver Twist, Niccolas Nickleby ve İki Şehrin Hikayesi."

Belirgin şaşkınlığı Liza'yı eğlendirmişti. Neden okulu bu kadar erken bıraktığını soracağını sandı, her şeye hazırlıklıydı ama Dickens'in birkaç kitabına işaret ederek "Ortak Arkadaşım"ı okuyup okumadığını sormasını beklemiyordu doğrusu.

"Hangilerini okuduğumu söyledim," dedi ama bu sefer ses tonu öyle sert değildi.

"Peki, şaşırtıcı bir genç hanımsın. Göründüğün gibi değil-sin, doğru mu bu?"

Liza bunun, onun tahminlerinden bile daha doğru olduğunu düşündü. Konuyu değiştirip, bir fincan çay isteyip istemediğini sordu, istediğini söyleyince de onunla aşağı indi.

Bayan Spurdell daha çaydanlık kaynamadan geldi, berberin kızları Philippa'nın adını bir dergide okuduğunu ballandıra ballandıra anlatmaya başladı. Aile konuları hakkında bir makale yazmıştı, oldukça bilgili görünen berber kız makaleyi ona göstermek için kesmişti ama evde unutmuştu. Gelecek sefere getirecekti. Philippa o kadar alçak gönüllüydü ki, bunlardan hiç bahsetmemişti. Babasına da bahsetmemişti, değil mi?

Bütün bunlar konuşulurken Liza tekrar yukarı çıktı. Çalışma odasını bitirdi, az önce Bay Spurdell'in kalktığı yatağı düzeltti ve elektrik süpürgesini odadaki halıda gezdirdi. Gitme zamanı gelmişti. Bayan Spurdell Liza'nın parasını ödüyordu. Beş paundu tamamlamak için eksik olan 10 peniyi pencerenin içindeki kavanozda aranırken kocası içeri girdi ve Liza'ya iki tane Dickens romanı uzattı.

"Geri isterim, ama acelesi yok," dedi.

"İlk sayfaya ismini yazsaydın keşke," dedi Bayan Spurdell. Bir şey aklına geldi ve gülümsedi. "Hatırlıyor musun, Jane kitaplarının üzerine 'Bu kitap Jane Spurdell'den alınmıştır' diye yazardı."

Bu son derece kaba bir davranıştı ama Liza aldırmadı.

Okuyacak yeni bir şeyleri olması harikaydı. Uzun zamandır Mary Wollstonecraft'ın hayatını okumaya çalışıyordu. Sonunda bitirmişti ama kitap okumak son derece zor oluyordu. Bay Spurdell'in verdiği kitaplardan bir tanesinin "Ortak Arkadaşımız," olması çok enteresandı, tuhaf bir rastlantıydı. 'Bir Esrar İçicinin İtirafı' adlı kitaptan vazgeçince okumaya başladığı kitaptı bu. Eve, bunu okumak için daha erken olduğunu söylediği zaman haklıydı, 'Ortak Arkadaşımız' için de aynı şey söz konusuydu ama artık yeterince büyü müştü.

Shrove'da ahırların orada Bruno'nun arabasını bulduktan sonra eve döndüğü akşam okumaya başlamıştı. Tuhaftı ama Eve'e arabayı bulduğundan hiç bahsetmemiş hatta neden orada olduğunu sormamıştı bile. Sebebini bildiğini tahmin ediyordu ama sonradan bundan emin olamadı. Belki sadece Bruno'nun geri geleceği anlamını taşıyordu, belki de başka bir sebepten arabasız gitmişti ya da temelli gitmemişti, Eve arabayı sadece muhafaza ediyordu. Eve temelli gittiğini söylemişti ama Liza artık Eve'in doğru söylediğine inanmıyordu.

Bir saat kadar kitaba konsantre olmaya çalışmış, sonra bırakmış ve 'Ortak Arkadaşımız'ı okumaya başlamıştı. Yorgun olduğu için birinci sayfadan fazlasına dayanamamıştı. Yatağında uyanık yatıyor, arabayı ve Bruno'yu düşünüyordu. Bruno'nun annesinden başka hiç kimse onun nerede olduğunu bilmiyordu. Annesi de ölmüştü. Karısı ve karısının dışı arkadaşları da bilmiyordu. Emlakçı biliyordu ama ona da Eve bir mektup yazmıştı.

O gece rüyasında Bruno'yu gördü. Hâlâ onlarla birlikteydi ama gitmek üzereydi. İpeksi kahverengi saçları arkadan bir kurdele ile bağlanmıştı, kulağındaki iki altın küpe iyicene görüyordu. Yüzü her zamankinden daha çok melek görünüşlüydü, aynı resimdeki aziz gibiydi, sanki arada sırada masum dudaklarından dökülen kaba sözleri yalanlıyordu. Rüyasında Bruno'nun gittiğini görmüyordu. Eve, gittiğini söylüyordu sonra da bir silah sesi duyuluyordu. Ormanda yürüyor ve ar-

kasından silah sesleri geliyordu. Bütün bunlar gerçek değil, rüyaydı. Eve'in, Bruno'nun gittiğini söylediği gerçek hayattaki gecede silah sesleri duymamıştı ama merdivenden ağır bir şeyin sürüklendiğini ve bir araba sesi duymuştu.

Araba bütün gün neredeydi? Bruno arabayla gitmemişti, Eve gece Shrove'a götürsün diye de orada bırakılmamıştı. Ama orada yoktu. Liza eve geldiğinde dışarıda arabayı görmemişti. Öyleyse Eve bir yere saklamıştı. Liza, arabanın her yere saklanabileceği ihtimalini farkettiler, huş ağaçlarının olduğu koruya, çitin sarkan dallarının altına, Liza'nın görmemesi için kulübeden birkaç yarda uzağa saklanmış olabilirlerdi.

Almanya'dan yayınlanan bir futbol maçını seyrederken Sean, Liza'nın kitap okumasına karışmadı. Ne o Liza'nın maç seyretmesini bekliyordu ne de Liza onun Dickens okumasını. Süpermarketteki indirimli satışlardan haftanın özel ikramı olarak aldıkları bir şişe şarabı içiyorlardı.

Yağmur, karavanın üzerine gerdikleri ziftli muşambayı kamçılıyordu. Uğuldayan sert rüzgar, zalim yağmur damlalarını pencerenin açık kalan yerlerine doğru öylesine üfürüyordu ki, camları kıracakmış gibi geliyordu. Karavan sallanıp titriyordu.

Liza ile Sean birbirlerine sokulmuş, yorganlardan bir tanesini bacaklarına sarmış oturuyorlardı. Liza, Eugene Wrayburn'u okumuş, Sean da Almanların İngilizleri feci şekilde yendiği futbol maçını seyretmişti. İçini çekerek televizyonu kapattı, önce kolunu Liza'ya doladı, sonra da saçlarını taramaya başladı. Bu onun açısından baştan çıkarıcı bir hareketti. Liza'nın bundan hoşlandığını biliyordu, kedi gibi gerinir, tarak saçlarının arasından geçerken okşaması için boynunu uzatırdı.

Yumuşak bir sesle, "Ona ne oldu, Bruno'ya yani?"

Liza kitabını kapattı. "Bilmiyorum, yani o zaman bilmiyordum. Ne olduğunu çok sonra keşfettim." Bir an duraladı, "Fırtınaya sıra gelene kadar sabretmek zorundasın."

"Peki, o zaman Tobias'ları anlat. Ayrılmışlardı değil mi?"

"Ertesi yıl ayrıldılar. Victoria'yı bir daha hiç görmedim. Jonathan, Eve'e yazdığı mektupta kendisinin Ullswater'da Victoria'nın da Londra'da oturduğunu yazmıştı. Bir süre sonra Victoria tamamen ayrıldı, birisiyle gittiğini sanıyorum."

"Öyleyse annen tekrar umutlanmaya başlamıştır."

"Evet. Ama artık uzak bir ihtimaldi. Boşanma hakkında neler düşündüğünü bilemiyorum - iki yıl sonra boşandılar - bu konudaki duygularını bana hiç belli etmedi. Önceki davranışlarının hatalı olduğunu anlamıştı bir şekilde."

"Elde edilmesi zor biri olmalı."

"Belki de kolay. Gitmesini istediği yerlere, hatta arada sırada Londra'ya bile onunla birlikte gitmeyi kabul etmiş olsaydı, Victoria ile evlenmezdi bile. Eve, Victoria'dan daha güzel, daha akıllıydı, yıllardır tanışıyorlardı, böyle avantajları vardı. Tek kusuru bir hafta sonu için bile olsa Shrove'dan ayrılmak istememesiydi." Liza, Sean'a baktı ve "Ben de belki elde edilmesi zor biri gibi davranmadım. Beni kolay elde ettin, değil mi Sean? Kolayca senin kollarına atıldım."

"Ah sen." Gülererek elindeki tarağı bıraktı, onu kollarının arasına aldı. "Sen son derece masumdun. Daha fazlasını bilmiyorum."

"Öyle miydin? Sana fırtınayı anlatayım mı?"

"Bekle bir dakika, bardağını doldurayım. Bilmek istediğim ilk şey şu. Kimse gelip Bruno'yu aramadı mı?"

"Kim arayacaktı ki? Annesi hayatta olsaydı belki farklı olabilirdi. Evi satın almak istediğini söylemiş olsaydı. Bir avukata ya da ne deniyorsa, ev almak istediğin zaman başvurduğun kişiye gitmiş olsaydı. Annesini evi henüz satılmamış olsa ve o da hâlâ parayı bekliyor olsaydı. Hâlâ manavın üzerindeki odada oturuyor olsaydı. Ama gördüğün gibi nerede olduğunu kimse bilmiyordu ve hiç kimsenin onunla teması geçmesi için bir sebep yoktu."

"Düşündükçe insanın içi ürperiyor."

"Küçük kaleye tekrar gittiğimde boyalar, tuvaler, tablolar, paçavralar, ona ait ne varsa yok olmuştu. Her şey gitmiş, yerler de iyicene silinmişti. Tavan bile temizlenmiş, tepedeki örümcek ağı ve içindeki ölü pervane de yok olmuştu."

"O paçavraların üzerindeki lekelerin ne olduklarını düşünüyordun?" Sean alçak ve temkinli bir sesle konuşuyordu. "Boya olduklarını düşünmemiştin, herhalde?"

"O zaman boya sanmıştım. Ama şimdi kan olduğunu biliyorum."

Sean sesini çıkarmadı, yüzünde korku belirmişti. Bir iki dakika sonra "Şu fırtınayı anlatsana," dedi.

"Daha önce başka bir şey var. Bruno'nun yaptığı benim portremi bir gün oturma odasının duvarında gördüm. Bir sabah aşağı indiğimde orada asılıydı. Eve, duvardaki günbatımında Shrove'u gösteren tabloyu indirmiş, yerine benim portremi asmıştı."

"Sence bunu neden yaptı?"

"Bilmiyorum. Bana pek benzemiyordu ama onu beğendiğini sanıyorum. Şimdi fırtınaya geleceğim."

Cesaretini kırmak istercesine rüzgar arkalarındaki pence-rede tekrar yağmurla birlikte patladı. Karavan olduğu yerde takırdadı. Fırtına Gecesi'nde yağmur yağmamıştı. Kasırga. Büyük Bora Gecesi'nde. Fırtına kuru rüzgardı, Atlantik'ten gelen, arkasında tuz taşıyan kuru bir kasırgaydı. Ertesi sabah Shrove'daki pencere kenarlarına tuz birikmişti, fırtına kadar beyaz, rüzgarın denizden taşıdığı kuru kristaller.

"En kötüsü de bütün yapraklar ağaçların üzerinde kalmıştı," dedi. "Bu en kötüsüydü. Dallar çıplak olsaydı, bora onları sürükleyemeyecekti, ama dallar hâlâ yaprak doluydu, Kasım'da yapraklar tamamen dökülmez, onun için ağaçların tepesinde yelken vazifesi gördüler."

"Sen bekçi evinde miydin? Annenle sen?"

"Ne zaman orada değildik? Hiçbir yere gitmiyorduk ki."

O feci ses olmasa uyuyabilirdi. On bir yaşındaydı ve uy-

kusu o kadar ağırdı ki, bombalar düşerken bile rahatça uyuyabilirdi. Onu Eve uyandırdı. Hiçbir şeyden korkmayan Eve, bundan çok korkmuştu. Onu kendine arkadaş olsun diye uyandırmıştı, birisiyle paylaşmak için, etrafındaki dünya parparça olurken yalnız olmamak için.

Sabaha karşı saat 4'ü biraz geçiyordu, zifiri karanlıktı, rüzgar görünmeyer bir tren geçiyormuş gibi, vadinin üzerinde uğulduyordu. Bir zamanlar vadiden sahici tren geçerd ama hiç böyle kükrememişti.

Aşağı indiğinde henüz elektrikler vardı, gözlerini ovuşturup etrafına bakındı, ama tam oturma odasına girdiğinde elektrikler söndü. Dışarıda bir yerlerde rüzgar elektrik tellerini koparmıştı.

"Nedir bu? Neler oluyor?"

Eve, bilmediğini söyledi, hayatında böyle bir rüzgar görmemişti. Bu ülkede hiçbir zaman kasırga olmaz demişti.

"Belki de kasırga değildir," dedi Liza. "Belki de dünyanın sonu gelmiştir. İncil'in sonunda yazdığı gibi. Veya bir nükleer bomba. Belki biri bir nükleer bomba atmıştır."

Kavanozlara mumları yerleştirirken, Eve bütün bunları nereden öğrendiğini soruyordu İncil'in son ayeti? O nükleer bombalar hakkında kim bilgi vermişti? Televizyon diye aklından geçirdi Liza, ama cevap vermedi.

"Tabii ki bu bir bomba değil," dedi Eve.

Pencereler rüzgardan takırdıyor, mumlar eriyordu. Rüzgar sanki odanın içindeydi. Perdeler rüzgardan şişiyor, sonra tekrar düzeliyordu. Elektrikle çalıştığını unutup Eve radyoyu açmaya çalıştı. Aynı sebepten dolayı çay da pişiremiyordu. En yakın gazcı 5 mil ötedeydi. Ne kadar yalnızdılar! Kendilerine en yakın olan köy, Bruno'nun almak istediği evin bulunduğu köy bile 2 mil uzaktaydı. Azgın denizin ortasında bir ıssız adada kalmış gibiydiler.

Pencereden dışarı baktı, karşısındaki cam titriyordu. Dışarı hâlâ karanlıktı, evin üzerini saran asmalardan ilerisi pek

görünmüyordu. Rüzgarın altında uçuşan saçlar gibiydiler, sanki pencerenin önüne siyah bir perde çekiyorlardı. Çok yakından gelen muazzam bir çatırtı odanın ortasına kadar sıçramasına neden oldu.

"Geri çekil," dedi Eve.

Kiremitler teker teker yerinden oynamaya başlamıştı, üç tanesi yere düşüp, taş zemin üzerinde büyük bir gümbürtü ile parçalandı. Rüzgar sürekliydi, arada şiddetleniyordu. Devamlı aynı hızla, her seferinde büyük bir gökgürültüsü ile ağaçları ve yapraklı dalları kopartırcasına esiyor, çalılarının arasındaki üç ağaç gövdesinin arasından esen bora adeta uluyordu. Son bir çatırdama duyuldu, dünya sarsıldı ve toprak yerinden oynadı.

"Ağaçlar," dedi Eve ve tekrar "Ağaçlar!" diye haykırdı.

Yüzü bembeyazdı. Ellerini kulaklarına götürdü, sonra aşağı indirip kenetledi, heyecanla ovuşturmaya başladı. Liza onun ümitsizce odada dolaşmasını seyretti. Bütün bunlar Shrove'da oluyordu, onun için dünyadaki her şeyden önemli olan Shrove'da. Bunlar Shrove'un ağaçlarıydı ve yakında ya da uzakta her çatırtı duyduğunda Eve ürperiyordu. Bir kere sinde sanki çığlığını tutmak istercesine elini ağzına kapatmıştı.

Saat altıya doğru hava aydınlanmaya başladı. Şafak ufukta sarı ince bir şerit halindeydi. Eve yukarı odasına çıkmasına izin vermediği için Liza şafağı seyretmek için mutfığa doğru emekledi. Yayılan solgun ışığın altında rüzgar dinmiş görünmüyordu, şekli değişmişti, tiz bir ıslık sesi çıkararak esiyor, çalkalanıyor, daireler çiziyordu. Tek bir yapraklı dal havalandı döndü ve yere düştü. Bekçi evinin duvarları sallandı. Pencere titredi. Liza, karanlığın gökyüzünden sıyrılışını seyretti, solgun sabah ışıkları yok oluyor, gökyüzündeki gri renk beyazlaşıyor, yüksekte yoğunlaşmış bulut kütlesi koşarcasına kendini göstermeye çalışıyordu.

Kiraz ağacının dalları ve yaprakları çimenlere, çiçek tarh-

larına, Eve'in mutfak bahçesine yayılmış, kökleri kahverengi parmaklar gibi dışarı çıkmış, boyu boyunca bahçede yatıyordu. Liza dışarısını seyrederken, ılık çalan rüzgar, adeta görünmeyen bir makine gibi yolun kenarında yükselen dişbudak ağacına öyle bir darbe indirdi ki, koca ağaç sarsıldı. Darbe onu yere yıkmadan önce son bir kez direniyor gibiydi, ömrü boyunca burada gördüğü güçlü, yiğit, yapraklarla dolu koca ağaç yerinde beyaz bir boşluk bırakarak birden Liza'nın gözlerinin önünde yıkıldı. Nefesi kesildi, ellerini ağzına kapattı.

"Geri gel," dedi Eve, "Bakma."

Kasırganın dinmesi öğleden sonrayı buldu. Bundan önce Eve dışarı çıkmayı denemiş ama sert rüzgar onu geri itmişti. Ön bahçe ve yol kırık dallar, dökülmüş yapraklarla doluydu. Shrove'un bahçe kapılarından biri menteşesinden çıkmış çarpıyordu, süslü kıvrımlı demirlerinin arasına asma yaprakları dolmuştu.

Liza, annesini hiç böyle üzgün görmemişti. Jonathan Tobias'ın evleneceği haberini duyduğu zaman bile bu kadar mutsuz olmamıştı. Mutsuzdan daha da kötüydü, yıkılmıştı. Kiraz ağacının yıkılması onu ağlatmıştı, bunun gerçek olmayacağını haykırarak ağlamıştı.

"İnanamıyorum, inanamıyorum. Neler oluyor? İklim ne oldu böyle? Çılgınlık bu."

Evden fazla bir şey görünmüyordu. Dalları kopmuş olduğu halde balsam ağacı yerinde duruyordu ama yıkılmış ağaçlar her yöne doğru görüşlerini kapatıyordu. Bekçi evi kırılmış ağaç gövdelerinin oluşturduğu bir barikatla çevrelenmiş gibiydi, sanki rüzgar kötü niyetle ve maksatlı olarak, onları burada hapsetmek için bu barikatı kurmuştu. Fırtınanın biçtiği kerestelerden oluşan bir dairenin ortasındaydılar. Ön kapıdan çıkmak için kütüklerin üzerinden tırmanmak, yaprak ve dal yığınlarını aşmak gerekiyordu. Nihayet öğleden sonra üçe doğru ikisi beraber, yollarını kapatan balsam ağacının üzerinden aşmayı başardılar.

Liza kendini çok küçük ve yalnız hissetti, Eve kendiliğinden tutmasa, elini tutmayacak kadar büyümüş olduğunu düşünüyordu. Ele ele, sendeleyerek, Shrove'un bahçe kapısına doğru yürüdüler. Parkın her iki tarafı da harabe olmuştu, yıkılmış ağaçlar ve fundalıklar düştükleri yerde kümeler oluşturmuştu, hasar sanki insan elinden çıkmış gibi görünüyordu.

Filmlerde gördüğüm savaş sonrası sahnelerdeki gibi diye fısıldadı Eve. Üç tane ağacın parçalanmış gövdeleri gökyüzünü gösteren çubuklar gibiydi. İnce dallardan ve kamışlardan örülmüş muhteşem güzellikteki kuş yuvası bir zamanlar durduğu ağaç tepesinden kopmuş, yolun üzerinde yatıyordu.

"Cennet yok oldu," dedi Eve.

İki büyük selvi yok olmuştu. İhlamurlar yerdeydi, eski ağaçların büyük çoğunluğu yıkılmış, sadece ince ve esnek huş ağaçları ile piramit şeklindeki gürgenler sağlam kalmıştı. Parkı allak bullak eden fırtına, sakın sakın durmakta olan evi bağışlamıştı, gizemli görünümü ve çatısı zarar görmemişti. Tek değişiklik sütunlardaki bir taş vazunun merdivenlere düşmüş olmasıydı.

Soluk, zayıf ve yağmur yağmadığı halde ıslak görünen güneş, yumuşakça sürüklenmekte olan bulutların arasında gümüş bir balçık gibi parlıyordu. Bahçenin ilerisinde, çayırların ötesinde yıkılmış söğütlerin, parçalanmış papatyaların yığıntısı, bir kurdele gibi parlayan nehrin ötesinde, yüksek tepelerin üzerindeki ormanda oyuklar göze çarpıyordu. Ağaç kabuklarının üzerinde, sanki makasla kumaş üzerine yapılmış gibi delikler göze çarpıyordu.

Havada, kopan yaprakların ve uzak denizden gelen tuzun kokusu vardı. Etraf sessizliğe bürünmüştü, kuşlar sessizdi, sadece tepelerinde bir yağmurkuşu müthiş çığlıklarla dönüp duruyordu.

"Eve perişan durumdaydı," dedi Liza. "Her şeyini yitirmiş gibiydi. Her şeyini yitiren bir insan böyle olur diye düşünüyordum. Hani kitaplarda saçını başını yolan insanlar vardır.

Neredeyse öyle yaptı. Onu oturma odasında, tutam tutam saçlarını elleriyle tutmuş otururken buldum. Ağlıyor, inliyor, sanki bir yeri ağrıyormuş gibi kendini oradan oraya atıyordu. Ne yapacağımı bilmiyordum, onu hiç böyle görmemiştim.

Acaba yıkılan ağaçlar değil de bana bir şey olsa yarısı kadar üzülmü müydü? İşte o zaman, onun için Shrove'un benden daha değerli olduğunu anladım. Bu beni korkutuyordu ve ne yapacağımı bilemiyordum.

Gidebileceğim kimse yoktu, biliyor musun? Hiç kimse. Sütçü geldi ama onun pek faydası olamazdı. Artık vadiden tren de geçmediği için konuşacağı tek konu vardı o da havalar ve ben, bana bir ömür boyu yetecek kadar hava olayı yaşamıştım.

Bay Frost gelip yapabileceği bir şey var mı diye baktı. Ona bir doktor çağırmasını söyledim, sanırım delirdiğimi sandı. Nesi olduğunu sordu, bir şey söyleyemedim, benim ya da Eve'in çıldırmış olabileceğini düşünür sandım. Bay Frost, kimsenin telefonunun çalışmadığını, yeniden elektriklere kavuşmamızın da bir hafta sürebileceğini söyledi. Onunla yalnız kalmıştım, çaresizdim ve daha onbir yaşındaydım.

Ertesi gün biraz sakinleşti. Kanepeye yattı. Yemek pişirmiyorduk ama peynir, ekmek ve meyvemiz vardı. Shrove'a gidip bir düzine mum buldum. Bir de üzerinde yumurta kaynatabileceğimiz gaz ocağı, saatler sürerdi ama işe yarayabilirdi. Öğleden sonra o uyudu, ben de ormana gittim, bizim ormanımız dediğimiz yere.

Neden gittiğimi doğrusu bilemiyorum. Onun kadar etkilanmemiştim ama bana bir ömür boyu yetecek kadar devrilmiş ağaç ve yıkıntı görmüştüm. Gene de ormana gittim. Belki orada fırtınanın fazla tahribat yapmadığını, buralara gelemediğini görüp, onu neşelendirebilecek bir haber verebilirim diye düşünmüştüm.

Sonra hiç oralara gelmemiş olmayı diledim. Keşke onunla evde kalsaydım. Bu bana çok şeye mal oldu."

"Ne demek istiyorsun?"

"Orada ne olduğunu anlatacağım," dedi. "Tabii sonucu pek fazla etkilemiyordu."

Ormana yaklaştıkça, eskiden orman olan yere, bütün ümitleri yok oldu. Uzaktan bakıldığında çevresindeki ağaçların ötesinde neler olduğu görünmüyordu. Bir önceki gün, Eve'le yola kadar yürüdüklerinde görememişlerdi, çünkü çevresindeki meşe ve kestane ağaçları sağlam duruyordu. Sanki bora, kasırga dış çemberi delmiş ve içeride kudurmuş bir hayvan gibi, daireler çizerek yörüngesinde zedeleyebileceği ne varsa mahvetmişti.

Meşelerin arasından geçip dikkatlice bakınca pek her şeyin mahvolmadığını gördü. Birkaç genç fidan sağlam kalabilmişti. Bazı yerlerde sanki bir dev hücumu karşı koymaya çalışmış, birkaç yaşlı ağaç eğilmiş fakat devrilmemişti. Ama ağaçların arasında bir harabe yatıyordu.

Kırık ağaç ve dalların üzerindeki yapraklar hâlâ canlıydı. Sanki yaşayan gövdeden güç alırcasına sürgünlerin ucunda büyümeye çalışıyorlardı. Önünde bir yaprak denizi oluşmuştu.

Rüzgar durmuştu hafif bir esinti vardı, tabiat harabeler arasında oyun oynuyordu, yaprakları titretip, meşe, kiraz, kestane ve kayın ağaçlarının kabuklarını tarıyordu. Yaprak denizi titreyen koyu bir yeşillikti, orada burada devrilmiş ağaç kütükleri, gemi kazasında parçalanan gövdenin üzerindeki bac ve dümen gibi görünüyordu. Bu manzara Liza'ya fırtınadan sonra denizi anımsatmıştı, hayatında hiç deniz görmemişti ama Shrove'da kütüphanede böyle bir tablo asılıydı.

Bir süre orada durdu ve etrafına bakındı. Sonra yeşil denize daldı. İçine dalınca tüm hayalleri yıkıldı, benzetmeyi yanlış yapmıştı. Bu, suyun içinde yürümeye değil, sarp toprağı tır-

manmaya benziyordu. Bir zamanlar yol olan yerde kırık ağaç ve böğürtlen dikenlerinden oluşan bir küme kütüklerin ve ağaç gövdelerinin üzerini örtmüş, önünde bir tuzak gibi bari-kat oluşturmuştu.

Dün birisi ona ormanda yolunu kaybedeceğini söylese inanmazdı. Ama şimdi öğle olmuş her şey değişmişti. Dün ağaç gövdelerinin durduğu ve aralarında, derinliklerde esra-rengiz yeşil gölgelerin oluşturduğu yolların uzandığı yerde şimdi fırtınanın yaptığı, inanılmaz bir virane yatıyordu. Her-şey ziyan olmuştu, her şey garip bir biçimde birbirine benzi-yordu. Mesela yapraklarını büyük bir yay şeklinde etrafına yayan, öyle ki etrafında çimen ve otların büyüyemediği elli yarda çapında bir gölgelik oluşturan kayın ağacı burada mı duruyordu? Veya kışın kozalakları yapraksız fakat ilkbaharda yeni iğneler büyüten melez çam burada mı duruyordu? Bun-ları bilemiyordu ama kocaman gri gövdesiyle ıslak bir ayıba-lığına benzeyen kayın ağacını, dışarı fırlamış ve üzeri toprak ve taş kaplı kökleriyle boylu boyunca yerde uzanmış görün-ce neredeyse Eve gibi ağlayacaktı.

Devrilmiş kütüklerin üzerinden tırmanıp, yeşillik demetle-rini kenara çekerek, amaçsız ve ne aradığını bilmeden kendi-ne yol açmaya çabalıyordu. Bütün bunların olmadığı bir yer, ormanın şans eseri el değmemiş bir noktasını arıyordu.

Öyle bir yer buldu. Hiç ağaçların olmadığı bir açıklıktı bu-rası. Şimdi artık nerede olduğunu anlayabilmişti, yıkılmış or-manın tam kalbinde, ortasında, bir zamanlar kiraz ağaçları-nın oluşturduğu bir çemberin çevrelemiş olduğu çimenlik bir yer. Çimenlerin ortasındaki ağaç kütüğünün üzerinde bazen piknik yapardı.

Kütüğe doğru yürüyüp üzerine oturdu. Etrafına bakınarak sessizliğin ilk defa farkına vardı. Hiç kuş sesi duyulmuyordu. Ormanda her zaman kuşlar öterdi ama kasırganın saldırısı ile kaçmışlardı.

Akağaçların ve kirazların çoğu yıkılmış olmasına rağmen bir kısmı yerinde duruyordu, en yaşlısı keskin bir aç yaparak

bükülmüştü. Bu yarı devrik ağaçları kurtarmak mümkün olabilir mi diye düşündü, onları düzelterek bir yol olmalıydı. İşe yarar mıydı acaba? İlgilenecek kim vardı? Kalktı ve yarı devrilmiş bir kiraz ağacına doğru yürüdü, gövdesini tuttu. Düzgün büyüyen bir ağaç gibi sağlam görünüyordu.

Eve dönmekten başka yapacak bir şey kalmamıştı, kırık dallar karmaşasında yolunu bulmaya çalışacaktı. Akağacın sallanan bir dalının altından dikkatlice geçmeye çalışırken, yere baktı ve korkuyla geri sıçradı. Başını çarpmıştı ama acısını pek hissetmiyordu, bağırırmaya niyeti olmamasına rağmen elini ağzına kapatıp, nefesini tuttu.

Ayaklarının dibinde, bir iki adım geri çekildiği yerde çuvaldan bir bohça uzanıyordu. Bunun bir çuval olduğunu görebiliyordu. Shrove'daki ahırlarda bunlardan bir yığın vardı, Eve, bunlara patates konulduğunu söylemişti, ama bu toprak ve çakıllardan sertleşmişti. Tepesinden ve ucundan siyah bir iple bağlanmıştı.

Yo, hayır, tepesinden ve ucundan değil başından ve ayaklarından dedi Liza. Ürkmeden ama korkuyla yaklaştı. İlk önce çekindi ve geri sıçradı; merak ediyordu. Fırtınanın ağaç köklerini koparıp da, gömüldüğü yerden çıkardığı bu şey neydi?

Gömüldüğü yer Artık kokuyu farkediyordu. Şimdiye kadar hiç duymadığı bir koku. Tuhaftı, sonra bozulup çürüyen bir şeyin kokusu olduğunu anladı, bu ona bir şey hatırlatmıştı - ne olduğunu biliyordu - uzun zaman önce Heidi ile Rudi geldikleri zamanlarda. Bir tanesi etli bir kemik parçasını gömmüştü bir gün, sonra, belki haftalar sonra, Eve bahçeyi kazarken bulmuştu, pis kokan, üzeri kurtlarla kaplı, yeşim renginde, nefis bir renk geçekten...

Çömeldi. Nefesini tuttu, nefesini tutması gerektiğini bir şekilde akıl etmişti. Çuvalın tepesinde, tam bağlandığı yerin altında bir delik vardı. Elini sokup deliği büyüttü. Birden ip açıldı ve bir tutam yumuşak kahverengi saç döküldü. Kalın ve kaygan saçlar ellerinin üzerine dökülmüştü, onları tutuyordu. Tökezleyerek geri çekildi ve kırık dalların arasına kustu.

ON ALTINCI BÖLÜM

"**B** RUNO'ydu," dedi Sean.
Liza başını salladı.

"Zavallı çocuk. Küçük bir çocuk asla böyle şeylerle karşılaşmasaydı."

Liza, Sean'ın düzgün konuşmasını diledi ama yapabileceği bir şey yoktu.

"Ben karşılaştım. Üzerine gittim. Aklımın ucundan bile böyle bir şey geçmemişti. Komik belki ama insan elinde olmadan kusuyor. Bunu beynin değil vücudun yapıyor. Merak ediyordum. Gerçekten bilmek istiyordum, ilgilenmiştim demek belki de daha doğru olur. Onun Bruno'nun saçı olduğunu biliyordum, Bruno'nun orada ölü olduğunu biliyordum. Onu hiç sevmezdim, hatta nefret ederdim, öldüğüne memnun olmuştum, ama nedense kustum işte. Tuhaf değil mi?"

Anlayamadı. "Parçalara ayrılmış olmalısın. Ne yaptığını bilmiyordun."

Sean'ın gramer yanlışlarına ısrar etmek faydasızdı. "Ne yapacağımı bilemiyordum. O şeyi birinin bulması için orada bırakıp eve dönmekten başka yapacak bir şeyim yoktu."

"Bir dakika, önce şunu açığa kavuşturalım," dedi Sean. "Onu öldürmüştü değil mi?" Şu senin annen, felaket değil

mi? Köpeklerin parçaladığı adamı öldürdüğü gibi onu da öldürdü."

"Evet, onu da öldürdü. Nasıl öldürdüğünü bilmiyorum. Gördüklerimden ona hiç bahsetmedim. On bir yaşındaydım ama onun öldürdüğünü biliyordum ve bir şey söylemenin faydasız olduğunu da biliyordum, anlıyor musun?"

Anlamıyordu. Liza farkındaydı. "Kötü durumdaydı. Uzun süre ağır bir depresyonun etkisinde kaldı. Onu büsbütün te-laşlandıracak böyle bir şeyi söylemek istemedim."

"Söyleyebileceğin birileri olmalıydı. Tobias'lar mesela, ya da yaşlı adam, Frost muydu neydi? Kimse seni o yaşta poli-se teslim etmeyi düşünmezdi ama senin namına onu ihbar ederlerdi, bunu hiç düşünmedin mi?"

Karavanın içi karanlıktı. Karanlıkta Sean'a baktı ve yüzün-deki ifadeyi çözmeye çalıştı. "O benim annem," dedi usulca. Sean cevap vermedi. Neler oduğunu, cesetin nasıl tekrar saklandığını anlattığı zaman tepki göstermedi. "Onu, bizi tehdit ettiği için öldürdü," dedi Liza. "İkimizi ayıracak ve bize Shrove'u terkettirecekti."

"Peki. Heyecanlanmana gerek yok." Sean duraksadı. "Bu işi nasıl yapmış?"

"Bilmiyorum. Kaybolduğu gün hiç silah sesi duymamış-tım, fazla da uzaklaşmamıştım. Küçük kaledeki paçavraların üzerindeki kanı hatırlıyor musun? Bir bıçak kullanmış olabile-ceğini tahmin ediyorum."

Sean'ın rengi biraz uçtu. "Onunla yalnız kalmaktan kork-muyor muydun? Yani sana da saldırabilirdi."

"Yo, hayır." Liza güldü. "Timsahın ağzında yaşayan bir kuş gibiydim. Ben emniyeteydim, başkaları değildi."

"Keşke çuvalı ve saçları hiç anlatmasaydın. Uyku tutma-yacak şimdi."

"Ben uyuyacağım," dedi Liza ve hemen uykuya daldı, ko-lu Sean'ın beline dolanmış, başı omuzuna dayalıydı. Anlattık-ları yüzünden onun uyuyamayacağından emindi.

Korku ertesı sabah onu oldukça sessizleştirmişti. ay suyunu kaydattı, usulca, makinalaşmış hareketlerle yüzünü yıkadı. Çok fazla detaya girmek belki de Sean'a haksızlık oluyordu. Gece ona çok fazla şey anlatmıştı ama şimdi daha dikkatli olacaktı. Polis hakkındaki yorumlarından hiç hoşlanmamıştı. Eve tutuklanmıştı, şüphesiz şimdiye kadar mahkemeye de çıkmıştı, şimdi ise bir yerlerde hapis olmalıydı, ama hiç şüphesiz hâlâ öğrenemedikleri ve öğrenmek isteyecekleri bir sürü şey vardı.

Spurdell'lere gideceği günlerden biri değildi ama "Ben de seninle kasabaya ineceğim," dedi. O sabah hemen hemen ağzından çıkan ilk cümleydi bu. Yanına yedek araba anahtarlarını aldı.

Arabayı park ettikleri yere kadar Sean'la gitti. Sean dkkanaya girince, Liza Marks & Spencers'dan bir çift banyo havlusu satın aldı, lobide ve merdivenlerde kimsenin olmadığından emin olduktan sonra Dukes Head Otel'e girdi.

Banyoda sabun yoktu. Bunu akıl etmiş olması gerekirdi ama nereden bilecekti. Bayan Spurdell'in ansızın dönme korkusu olmadan ve bütün endişelerden uzak sıcak suya daldı, sonra da yumuşak tüylü havlularla kurulandı. Çıkışta takım elbiseli ve kravatlı bir adam yardıma ihtiyaı olup olmadığını sordu. Liza, Bayan Cooper'ı aradığını söyledi. Fazla insanla karşılaşmadığı için yeterli isim bilmiyordu, uydurması lazımdı, bu durumda aklına ilk Eve'in yarattığı temizlikçi geldi.

"Otelde mi kalıyor?"

Liza, onu ya bugün ya da yarın beklediğini söyledi. Adam kayıtlara bakarak yanıldığını söylerken yan gözle Liza'nın elindeki ıslak havlularla dolu Marks & Spencers torbasına bakıyordu. Kızımış görünmüyordu, kaçacağından da endişe etmiyordu, uydurma Bayan Cooper hakkında konuşuyor, kadının nerede kalıyor olabileceğini, elemanlarının acaba bir hatamı yapmış olabileceğini araştırıyordu. Liza adamın bakışlarındaki beğeniyi farketmişti. Aynı Sean gibi, o da Liza'yı beğenmişti.

Bunu Sean'da tecrübe etmişti ama başkalarının da aynı duyguları paylaşabileceğini hiç düşünmemişti. Şimdi beğenilmenin sadece Sean'ın şahsına ait değil genel bir şey olabileceğini anlamaya başlıyordu. Birden gücünü hissetti.

Giderken adam arkasından sesleniyordu. "Bir ihtiyacınız olursa gene bekleriz."

Superwaye dönüşte arabaya bindi ve motoru çalıştırdı. Kasabayı dolaşarak, havaalanında Sean'ın öğretemediklerini kendi kendine öğrendi. Yokuşta nasıl kalkılır, mesela, nasıl ani fren yapılır. Sean bilse, ehliyeti ve sigortası olmadığı için kızardı muhakkak ama aldırmadı, çünkü ona söylemeyecekti.

Dönüş otobüsünü neredeyse bir saat beklemek zorunda kaldı, sonra da duraktan yaklaşık bir millik yolu yağmur altında yürüyecekti.

Bruno'nun cesetini buluşundan sonraki günler anılarında taptaze kaldı. Karanlık günlerdi, elektrik yoktu, ısınmak için şöminede kütükleri yakmak zorunda kalmışlardı. Çünkü Eve, bütün gün duvara bakarak oturmaktan ve kendini yatağına saklamaktan başka bir şey yapmıyordu. Liza, büyük ve ağır dalların dışında hepsini kaldırıp, ön bahçeyi temizlemek için elinden geleni yaptı.

Her gün Shrove'a gidip mutfaktan gerekli eşyaları taşıyordu, fenerler, gece lambaları, sıcak su şişeleri, konserve yiyecekler, kahve ve şeker, ne bulursa taşıyordu. Şimdi bunun bir tür çalma olduğunu anlıyordu ama o zamanlar hiç öyle düşünmemişti.

Bir gün öğleden sonra TV seyretmeye gitti. Elektrik ile TV'nin ilişkisi olabileceğini hiç düşünmemişti ama TV'yi açıp da hiçbir şey olmayınca bağlantıyı kurmakta güçlük çekmedi. Aklına telefonu denemek geldi, hiç kullanmamış olmasın rağmen, bir sürü düğmeye basıp ses alamayınca onun da bozuk olduğuna karar verdi.

Eve'le ikisinin dış dünyada neler olup bittiği hakkında hiçbir bilgileri yoktu. Eve'in tüm isteğinin bu olduğunu şimdi daha iyi anlıyordu. Shrove'un ötesinde her şeyden uzak, yapayalnız. Bu kadarını Liza istemiyordu, birden Bruno'nun arabasındaki radyoyu hatırladı. Elektrikle çalışmıyordu, arabanın bir şeyiyle çalışıyordu, belki de motoruyla.

Bruno'nun radyosu kasırganın neler yaptığını onlara söyleyebilirdi, ya bütün dünya harap olduysa, ya elektrikler iyice gittiyse, ya bütün telefonlar yok olduysa. Bunları düşünmenin bir yararı yoktu. Motoru nasıl çalıştıracağını, radyoyu nasıl açacağını bilmiyordu, bilse bile araba ahırların orada kilitliydi ve anahtar da bir yerlerde saklıydı.

Ertesi gün bunların önemi kalmadı, tamirciler gelip elektrik hatlarını tamir ettiler. Kamyonet kırık dallara ve ölü yapıklara çarparak bekçi evinin önden geçti. Dışarı çıktığında adamlar direklerin üzerine çıkmış, kopuk telleri bağlıyorlardı, bir tanesi onun Shrove'dan çıktığını zannedip televizyon anteninin kırılmış olduğunu söylemişti. Anten bacanın yanından sarkıyordu, fırtına onu damdan koparıp atmıştı.

Liza, adamın ne söylemek istediğini anlayamadı. Hiç TV anteninden bahsedildiğini duymamıştı. Ona göre, evlerindeki fırının raflarına benzeyen damdaki bu ızgara biçimindeki şey bir çeşit rüzgar gülüydü. Adamlar gidip, elektrikler ve ısıtıcı yeniden çalışmaya başladıktan sonra Shrove'a TV seyretmeye gitti.

Bu sefer TV çalıştı ama düzgün değildi. Resimler dağınıktı, sanki içerde birisi bir kolu çeviriyormuş gibi resimler dönüyordu, çizgiler oluşuyor, ekran kabaca örülmüş gri tel gibi görünüyordu. İnsanların yüzleri düzgün görünmediği gibi, sesleri de sanki soğuk almış gibi geliyordu.

Liza'nın televizyonun bozulması ile damdaki kırık fırın rafı arasında bağlantı kurması epey zaman aldı. Bozulduğunu anlamıştı. Eskimiş ve bozulmuştu. Birden çaresizlik hissetti. Eve'e söylemeden bir şey yapamayacağını biliyordu. Renkli

günleri artık geride kalmıştı. Jonathan televizyon seyretmezdi, zaten bu televizyon büyükbabanıdı, yeni bir tane almayacağı gibi anteni de tamir ettirmeyeceği kesindi.

Üzgün üzgün bekçi evine geri döndü. Eve pek nadir konuşuyor, makinalaşmış hareketlerle sadece yemek hazırlıyordu, düşünceleri çok uzaklardaydı, Liza artık onun üzülecek pek fazla bir şeyi kalmadığına, çok yakın bir arkadaşını kaybetmiş gibi hissettiğine karar verdi.

Kasırgayı takip eden haftalarda çok büyüdü Liza. Sanki 3-4 yaş birden almış gibiydi. On bir yaşında insanların bilemeyeceğinden emin olduğu kadar çok şey bildiğinden emindi. Mesela üzüntüden aklını yitirmiş bir kadınla nasıl yalnız kalınacağını ve bir şeyin, bir eşyanın, bir evin bu kadar üzerine düşülmemesi gerektiğini artık iyice biliyordu. Eve bir yetişkin, kendisi bir çocuk olduğu halde, çok sevdiği televizyon bozulduğu için bu kadar üzülmemişti. Annesine üzülüyordu. Onunla ilgilenmesi, ona iyi davranması ve onu üzmemesi gerekiyordu.

İlgisini derslere, başka şeylere çekerek onu cesaretlendirmesi gerektiğini biliyordu. Eve'in aklını yıkımdan ve dışarıda olanlardan uzaklaştırmak için bazen sabahtan akşama kadar başını kitaplardan kaldırmıyordu.

Böylesine çabuk büyümesine yardım eden ikinci bir şey de Bruno'nun cesedine duyduğu meraktı. Her şeyden önce Eve onu saklamak istediği için gömmüştü. Bulunursa başı ciddi belaya girebilirdi. Victoria devri yazarlarından edindiği ufak tefek bilgileri vardı. Oliver Twist artık neredeyse el kitabı haline gelmişti. Beyazlı Kadın da öyle. Katilleri acaba hâlâ asıyorlar mıydı? Bunu Eve'e soramazdı. Asmak ne anlama geliyordu? İnsanın hangi parçasını asıyorlardı? Kafa kesmek konusunda daha fazla bilgiye sahipti. Fransız ihtilali, Kraliçe Mary ve VIII. Henry'nin Karıları'ndan kafa uçurma konusunda oldukça bilgi edinmişti.

Eve'i asarlar mı? Bu düşünce onu çok korkutuyordu, ne

de olsa daha bir çocuktuk, on bir yaşında değil beş yaşında gibiydi, kötü adamların gelmesinden, annesini alıp götürmelerinden korkuyordu. Eve ve yıkılmış orman gibi saklanmak, bunun onu kurtaracağına inanmak istiyordu. Ayrıca asılmak konusunda Eve'e bir şey soracak olsa, onu daha çok korkutacağını biliyordu. Liza hiçbir şey sormadı. Her gün Eve'le sabahtan akşama kadar İngiliz edebiyatı, tarih ve Latince çalıştılar.

Bu böyle sürdü, bir gün Eve yataktan hiç kalkmayınca kadar sürdü. Yatakta, yüzü duvara dönük öylece yattı. Liza günlerden beri ilk defa dışarı çıkıyordu. Ekim'in son günüydü, ayın 31'inde kuru, gri ve soğuk bir sabahtı.

Yıkılmış orman farklı görünüyordu, ağaçlar yeşildi ama bütün yapraklar ölmüş, kurumuş, kıvrılmış, büzülmüşlerdi. Yıkıntılar üzerinde yürürken ayağının altında kuru yapraklar çatırdıyordu. Uzaklardan bir sülünün feryadını, ayakta kalabilen tek ağacın tepesinde güvercinlerin sesini duydu. Kuşlar geri dönmüştü.

Küçük kütüğün olduğu yere yaklaştıkça kalbi ağzına gelmeye başlamıştı (bunu kitaplarda okumuştuk) ve gene kendini hasta hissetmeye başlamıştı. Ama bu sefer kusmasına sebep olacak çürümüş kemik kokusu yoktu.

Birden paniğe kapıldı, içinden koşmak, oralardan uzaklaşmak geldi. Birisi gelip Bruno'yu bulmuş ve alıp götürmüştü. Ama sonra ne olduğunu farkettiler. Çuvaldaki ceset orada duruyordu, aşağıda, çukurdaydı. Eğik kiraz ağacı devrilmiş, üzerini örtmüştü. Kavrayıp da sağlam olup olmadığını denediği kiraz ağacı demek ki yeterince sağlam değildi, ikinci bir rüzgara dayanamamış, geniş ve sağlam gövdesi çuvalın üzerine devrilmiş ve onu mezarına yeniden gömmüştü.

Liza çevreyi dikkatlice inceledi. Onu görmek için bakmasa ve kiraz ağacının yere düşmüş gövdesinin altından çıkan ucunu görmese, kimse çuvala ilgili hiçbir iz bulamazdı. Çuvalın ucunu içeri sokmaya çalıştı ama beceremedi, kırık

ağaçları sürükledi ve kucak dolusu dallar taşıdı ve Bruno'yu hatırlatacak ne varsa gizlemeye çalıştı.

Adamlar ormanı temizlemeye gelinceye kadar artık onu kimsenin bulmasına imkan yoktu. İçi ferahlamıştı ve onu sonsuza kadar sakladığına inanıyordu ama daha bir kaç gün bile geçmeden bir kamyon dolusu işçinin zincir ve baltalarla geleceğini hesaba katmamıştı. Jonathan da geldi. Adamlar ilk önce bekçi evinin bahçesini temizlemeye başladılar sonra da yıkılmış ve tahrip olmuş ağaçlarla dolu Shrove parkına başladılar.

Bu, Liza'yı çok korkuttu. Ormana geçip ağaç kütüklerini toplamaya başlayacaklardı. Bütün gün bunu düşünüp korktu, ta ki Jonathan - bekçi evinde saatlerce Eve ile oturup, birlikte fırtınanın yaptıklarına bakarak iç çekip başlarını sallamışlardı - korunun en son temizlenecek yer olduğunu söyleyinceye kadar. Ormanı iki seneden önce temizlemeye başlamazlardı.

Eve, Jonathan geldiği için kalktı ve kendini toparlamaya çalıştı. Saçını yıkayıp başının arkasında ördü, vücudunu saran siyah bluzunu ve mavili morlu etekliğini giyip gülümseyerek kendini Jonathan için güzelleştirdi.

Jonathan geldiğinde Liza'nın onu yıllardır yaparken görmediği bir şeyi yaptı. Eve'e sarıldı ve onu öptü. Eve, tarih kompozisyonunu yazması için onu yukarı gönderdiğinde - sanki bütün dersler evde yapılmıyormuş gibi buna ev ödevi diyordu - bir süre kapıyı dinledi. Eve'in Jonathan'a yarı yıl tatili olduğunu söylediğini duydu. Belki de gerçekten öyleydi. Eğer öyleyse söylemiş olduğu şey gerçekte yalan değildi. Tabii bu insanın yalanla neyi kastettiğine bağlıydı. Eğer bir insanı kandırmak için söyleniyorsa tabii ki yalandı. Doğrusu Eve, Jonathan'ın Liza'nın okula gittiğini düşünmesini istemişti.

Bir süre fırtınanın verdiği hasardan konuştular. Milyonlarca ağacın ziyan olduğu, böyle bir fırtınanın İngiltere'de birkaç yüzyıldan beri ilk defa olduğu hakkında ikisinin de istatistiki

bilgileri vardı. 1703'deki Büyük Fırtına'dan bahsettiler. Konu oldukça sıkıcıydı. Sonunda ormanın temizlenme işinin geci-keceği hakkında konuşulanları da bir parça dinledikten sonra Napolyon Bonapart'ın yükselişi hakkındaki makalesini yazmak üzere yukarı çıktı. O an Jonathan aniden konuyu değiştirmiş, Victoria'nın aşığı ile yaşamak üzere onu terkedip Caracas'a yerleştiğini anlatıyordu. Uzlaşma ümidi yoktu, buna mahkemede dönüşü olmayan yıkılış deniyordu.

Tam, Eve bir şey söylemeye başlamıştı ve Liza bunun ilginç olabileceğini düşünüyordu ki, ön kapıda bir gumbürtü duyuldu.

Eve bir tiyatro oyuncusu edasıyla "Hangi cehennemden çıktı bu," dedi ve gülerek bu lafı ilk söyleyenin Dorothy Parker adında biri olduğunu açıkladı.

Kapıdaki, Jonathan'ı arayan bir işçiydi, yarısı yıkılmış bir ağacı keselim mi yoksa yerinde mi kalsın diye soruyordu. Liza yukarı çıktı ve Caracas'ın Venezuela'nın mı yoksa Ekvator'un mu başkenti olduğuna emin olabilmek için atlasa baktı.

Jonathan bir haftadan az kaldı. Liza onun bir geceyi Eve'in odasında geçirdiğinden oldukça emindi. Onları birlikte yatağa girerken görmemişti ama öyle olduğunu hissediyordu, geceleri çok derin uyuyordu ve aşağı indiğinde ona ait bir ize rastlamamıştı. Ama artık büyüyordu ve böyle işlerin farkına varıyordu.

Ocak ayında 12 yaşında oldu.

Spurdell'lere gittiği yarım günlerden birinde, saçını Eve'in özel günlerde yaptığı gibi başının arkasına bir örgü ile toplayacak kadar zamanı olmuştu. Bu modelin onu birkaç yaş daha büyük gösterdiğini düşünüyordu. Okumak üzere ödünç aldığı kitapları da yanına aldı.

Bay Spurdell'in Liza çıkmadan önce geldiği pek nadir

olurdu. O gün de öyle oldu ve onun arkasından yaklaşık 10 dakika sonra bir de kırmızı arabalı kadın geldi.

Yatak odasının camlarını silerken kadının yoldan ön kapıya doğru gelmekte olduğunu görmüştü. Uzun boyluydu ve erkeksi bir şıklığı vardı, siyah saçları ensesinde sıkıca toplanmıştı. Pantolon takımı koyu gri çizgili, gömleği ise kırmızı ipekti. En çekici tarafı sıcak ve kültürlü görünümüydü, bu da onun sevimsiz ve aptalca şeyler söylemeyeceğini gösteriyordu.

Liza kapının çalmasını bekledi. Birden ön kapının açıldığını duydu. Herhalde anahtarı var diye düşünerek gelenin kim olduğunu tahmin etti. Kitapların üzerine kendisinden çalındığını yazan Jane'ydi bu. Ama o zamanlar küçüktü tabii. Bu Spurdell'lerin kızları Jane'di, eğitimle ilgili bir işi olan Jane. Onu fotoğraflarından tanımıştı.

Kara kuru, zavallı Bay Spurdell ile beyaz saçlı şişman bir yaratık olan Bn. Spurdell'in nasıl böyle güzel bir kızları olduğunu anlayamıyordu. Çok enteresandı bu. Pencereyi bitirip aşağı indi. Kimsenin onu tanıştırmaya niyeti yoktu, o da buna şaşırılamıyordu.

Sanki Liza orada yokmuş gibi Bay ve Bayan Spurdell konuşmalarına devam ettiler, sanki o yerleri silmek ve mobilyaların tozunu almak için iyi bir şekilde programlanmış bir robottu.

Liza, Bayan Spurdell'e işinin bittiğini söyledi. Yapmasını istediği başka bir şey var mıydı? Bayan Spurdell bir derebeyinin hizmetçisine baktığı ifade ile bakarak hayır dedi, yoktu. Liza mutfığa inip masaya oturarak parasının ödenmesi için beklemeye koyuldu.

Bir iki dakika sonra Bay Spurdell mutfığa geldi. Masanın üzerinde geri getirdiği kitapları görünce konuları hakkında onu sorgulamaya başladı. Bayan Gradgrid kimdi? Bayan Sparit'in burnu için Dickens ne demek istemişti. Bay Boffin ne topluyordu. Silas Wegg kimdi? Liza şaşırmıştı ama sıkıl-

madı. Bunlara Eve'den alışkındı. Sorulara konusuna iyi hazırlanmış bir öğrenci gibi cevap verirken, iyi giyimli ve eğitimle ilgili kadın mutfağa girdi.

Kaşlarını kaldırarak Liza'ya göz kırptı. "Hadi baba, bırak şimdi bunları, ne yaptığını sanıyorsun, onu imtihan mı ediyorsun?" Elini Liza'ya uzattı "Jane Spurdell. Babamım kusuruna bakma, okuldan hiç kopamaz."

"Önemi yok," dedi ve çabucak kafasını çalıştırarak Sean'ın soyadını kullandı. Yaşlı Spurdell'ler ona soyadını sormamışlardı. "Liza Hatford."

Bay Spurdell'in vazgeçmeye niyeti yoktu. "Bu genç hanım derin bir kuyu Jane. Onu Dickens'larımdan birini okurken yakaladım. Evimize temizlikçi adı altında araştırma yapmak için geldiğinden şüpheleniyorum. Ne olabilir diye kendi kendime sorup duruyorum. Onun sırrını açığa çıkaralım mı?"

"Kendi adına konuş baba," dedi Jane Spurdell "Beni bu işe karıştıрма, bir sırrı varsa bu onun kendi sorunu." Dostça Liza'ya gülümsedi "Saçının şeklini çok beğendim, yapması zor mu?"

Liza zor olmadığını ama uzun sürdüğünü, yarım saat ayırması gerektiğini anlatırken Bayan Spurdell bir elinde cüzdanı, diğer elinde bozuk paraları ile mutfağa girmişti. Liza onu kızıyla aynı seviyedeymiş gibi konuşurken bulmaktan hiç hoşlanmadığına emindi. Mutsuz bir ifade ile "Belki de sen kuaför olmalıydın," dedi. "Gösterin bittikten sonra, sana para ödenen işle meşgul olmanı tavsiye ederim."

Jean Spurdell annesinin bu sözlerinden utanmış görünüyordu, öyle olması gerekir diye düşündü Liza. On iki paundu tamamlayabilmek için 2 paund borç isteyince daha da utandı. Bay Spurdell yukarı gitmişti ama tam Liza çıkmak üzereyken holde belirdi. Elinde iki kitap tutuyordu, Little Dorrit ve Vendy Fair. Liza Vendy Fair'i okuduğunu söyleyemedi. Jane, tanıştıklarına memnun olduğunu söyleyerek onu yolcularken, Bayan Spurdell'in yüzünün aldığı şekle gülmek için kendini zor tuttu.

Arabada dönerken Sean'a Jane'in güzelliğinden ve dostça davranışından bahsetmeyi düşündü. Ama bahsetmedi. Nedenini tam bilemiyordu zaten hoşlanmayacağını tahmin ediyordu. Okuldan nefret ediyor ve öğretmenlere güç manyakları veya züppe takımı diyordu. Ancak koca bulamayan kadınların eğitimci olduklarını söylüyordu.

Zaten öğrenmeye çok meraklı olduğu için, onun yerine Liza fırtınayı takip eden bir yıl içinde Shrove'da neler olduğunu anlattı. Hikayelerden bu kadar çok hoşlanması tuhaftı. Hikaye anlatmayan bir kız arkadaşı olsa ne yapacaktı acaba? Ama böyle bir şansı yoktu artık çünkü onlar sonsuza kadar beraber olacaktı.

"Fırtınadan televizyonun bozulmuştu - televizyonun diye bahsediyorum. Televizyon seyretmek yerine bütün gün Eve ile oturup derslerimi yaptım ve Eve yavaş yavaş düzelmeye başladı. Güzel bir yazdı o yıl ve o güne kadar geçirdiğimiz en güzel yaz olacaktı.

"Sera etkisi," dedi Sean.

Liza onun bunu bilmesine şaşırdı, sonra da şaşkınlığını belli ettiği için kendi kendisine kızdı. "Olabilir," dedi. "Bilemem. Eve I. Dünya Savaşı'ndan önce, yani yüzyılın başında, böyle yazlar olduğunu anlatmıştı."

"Nereden biliyordu? O kadar yaşlı değildi ki."

Liza aynı Eve'in yaptığı gibi omuzlarını silkerek "Sütçü söyledi. 'Çok sıcak değil mi?' bunu her gün söylüyordu. Herhalde bir yerden duymuş olmalıydı. Sıcaklık işçilere engel olmadı, Shrove'daki karışıklığı toplamak için çok sıkı çalışıyorlar ve hiç de kötü görünmüyorlardı. Parka ve nehrin aşağılarına yeni fidanlar dikmişlerdi bile. Ağaçların dikildiği iyi olmuştu, çünkü oraları bataklık gibi görünüyordu. Eve bile olayların korktuğu gibi olmadığını söyledi ve Bay Frost ise her bulutun ayrı bir gümüş küme olduğunu, bu büyük ağaçların yıkılması sayesinde daha önce hiç göremedikleri bir manzarayı görebileceklerini söyledi. Sanırım bu onun ağzından duyduğum en uzun cümleydi.

"O sene Jonathan Shrove'a çok sık geldi. Gerçekten komikti, benim her zaman evde olduğumu fark etmemişe benziyordu. Yani benim yaşımdaki diğer herkesin okulda olduğu Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarında. Aynı şekilde Shrove'da kaldığı iki hafta boyunca Bayan Cooper'ın hiç temizliğe gelmediğini farketmediği gibi. Sanırım hayatı boyunca insanları ona bakmasına, temizliğini yapıp yemeğini hazırlamasına ve elbiselerinin yıkanmasına alıştı. Yemeklerini ya bizimle yedi, ya da Eve onun için Shrove'a götürürdü. Kirli çamaşırlarını da topluyor, yıkayıp ütülerdikten sonra geri götürüyordu.

"Teşekkür ettiğini ya da ima ettiğini hiç duymadım, belki de ben yokken söylüyordu. O günlerde ve daha sonra da bazı geceleri Shrove'da onunla geçirdiğini zannediyorum. Eğer öyleyse bekçi evini ben uyuduktan sonra terkedip sabah erkenden dönüyordu. Her şey Victoria aile evlenmeden önceki haline dönmüştü, ya da Eve öyle zannediyordu. Öyle olduğunu umuyordu.

"Saatlerce evlilik hakkında konuştular. Benim orada olduğumu unuttukları için kapıları dinlememe gerek kalmıyordu. Eve devamlı Victoria ve boşanmaları hakkında soruyordu ama Jonathan'ın Bruno hakkında tek bir kelime bile söylediğini duymadım. Ve bütün bunlar olurken Bruno'nun arabası Jonathan'ın ahırlarında saklanmış, cesedi ise ormanında gömülü duruyordu. Çürümekte olan cesedini solucanlar yiyordu.

"Liza," diye uyardı Sean "Lütfen sus."

"Kusura bakma. Bunlar çok iğrenç şeyler. Jonathan'ın böyle şeylerle ilgilendiğini ya da aldırıldığını sanmıyorum. O sadece Jonathan Tobias'la ilgileniyordu, O'nun için sadece Jonathan Tobias'a faydası olan kişiler önemliydi. Belki hepimiz öyleyizdir, değil mi?"

"Benim için sen birinci plandasın."

"Öyle mi? Çok iyisin. Yaşlı Bay Tobias ile anneannemin

hikayesini ve o zamanlar kendisinin de nasıl Jonathan ile evlenmeyi umduğunu anlattığını sık sık hatırlıyordum. Annesinin Shrove'a sahip olamaması onun için çok önemli değildi, çünkü nasıl olsa Jonathan ile evlenecekti. Küçüklüğümde Jonathan üç haftalığına kalmaya geldiği zaman öyle zannetmişti ve şimdi her şey tekrarlanıyordu.

"Boşandığı zaman onunla evleneceğini zannediyordu. 17 yıldır onu elde etmeye çalışıyordu."

ON YEDİNCİ BÖLÜM

BİRİSİNE seri bir hikaye anlatırken artık pek fazla bir şeyin olmadığı bir yere geldiğini söylersen dinleyicinin hikâyesinin sonuna olan ilgisini kaybetmesine neden olursun. Her nasılsa Liza bunu farkettil ve Sean'a hikayesinin de böyle bir yere geldiğini söylemedi. Zaten 12 ve 13 yaşlarındayken pek bir şey olmamıştı. Eve çıldırmışçasına İngilizce, tarih ve yabancı dil çalıştırıyordu. Dikiş dikmesini ve örgü örmesini de öğretmişti. Eski kazakları söküp Liza'ya yeniden ördürüyordu. Birlikte müzik dinliyorlardı ama her halde Bruno'yu hatırlattığı için resim yapmıyorlardı. Liza televizyonu çok öz-lüyordu çöpçüler gelip de eski seti kamyonun arkasına attıklarında çok üzüldü.

Fakat kayda değer önemli bir olay olmadı. Kimse ormanı temizlemeye gelmedi. İngiliz demiryolu işçileri rayları kaldırmaya gelmedikleri gibi bir mağara gibi ağzını açmış tüneli de kapatmamışlardı.

Bruno'nun arabası ahırlarda kilitli duruyordu. Beş altı haftada bir Liza gidip hâlâ orada olup olmadığını kontrol ediyordu. Ara sıra da altın yüzüğün yerinde durup durmadığını anlamak için Eve'in mücevher kutusuna bakıyordu. Ama hep ordaydı. Eve küpe takmadığı zaman da kutuda üç çift küpe oluyordu.

Jonathan gelip gidiyordu. Victoria'dan bahsettiği zaman tek konu boşandıklarında kendisinden talep edeceği paranın miktarından şikayet etmektir. Para ve mal. Ullswater'daki evi isteyecek ve hiç şüphesiz alacaktı. Zimbabwe'den bir kart attı ve o sonbahar Shrove'a geldiğinde yanında Liza'nın şimdiye kadar hiç görmediği iki misafir getirdi, David Cosby adında bir adam ve karısı Francis. Avlanmaya gelmişlerdi.

"David Jonathan'ın kuzeni" dedi Eve. Liza kuzenin ne demek olduğunu biliyordu, Viktorya romanlarında okumuştur.

"Kuzeni olamaz," diye karşı çıktı. "Caroline'in ve babasının kardeşleri yoktu."

"David onun ikinci derece kuzeni. Yaşlı Bay Tobias'ın yeğeninin oğlu. O da Shrove'u en az benim kadar çok sever, Shrove'a sahip olabilmeyi çok istediğini biliyorum."

"Madem o kadar çok seviyordu, neden daha önce hiç gelmedi?"

"On iki yıldır Afrika'da yaşıyordu, ama artık geri döndü."

David Cosby'nin yüzü Shrove kütüphanesindeki panolar kadar koyu, kahverengi ve parlaktı, karısının ise kırışık ve sarı. King Salomon'un Madenleri'ni daha yeni okumuş olan Liza, buna Afrika güneşinin sebep olduğunu düşündü. İki hafta kaldılar. Bu sefer Eve oldukça değişik bir konumdaydı. Ne olduğunu tam söyleyememekle beraber Liza bunu farkedebiliyordu. Shrove'daki üç kişi, Victoria ve arkadaşlarının aksine Eve'e hizmetçi muamelesi yapmıyorlardı. Eve oraya üç kere yemeğe gitmişti - yemekler için Jonathan eve ahçı çağırıyordu, avladıkları sülünleri de pişirtiyordu - bulaşığı ise Bayan Cooper yıkasın diye sabaha bırakıyorlardı.

İşin komiği Bayan Cooper diye birisi olmadığı için, Eve bütün her şeyi onlar ya sülün avlamaya gittiklerinde ya da araba ile dolaşmaya çıktıklarında yapıyordu. Bu çok tuhaftı ve Liza'yı rahatsız ediyordu.

Olaysız geçen son iki yıl zarfında Eve iyicene tuhaflaşmıştı. Belki de hep tuhaftı da Liza küçük olduğu için farkedeme-

mişti. O sadece anne idi. Şimdi Liza çok az insan tanıyor olmasına rağmen, artık eskisinden çok fazla şeyler biliyordu. Karşılaştırma yapabiliyordu. Kulübedeki yaşam şekillerini ve özellikle de kendisinininkini artık düşünmeye başlamıştı. Neden Eve kimseyle tanışmak ve hiçbir yere gitmek istemiyordu? Onun Shrove'a olan tutkusu gibi başka insanların da başka şeylere tutkusu var mıydı? Bu kadar çok ders çalışmanın amacı neydi, Cumartesi, Pazar demeden, her gün Eve'in öğretmekte ısrar ettiği bu derslerin amacı neydi? Niçin?

Eve artık kasabaya gitmiyordu. Haftada bir gün servis yapan bir bakkalla anlaşmıştı, bakkalın getirmediklerini sütçüden alıyorlardı. İki ya da üç ayda bir kasabaya indiğinde ise bu ya Liza'ya yeni ders kitapları almak için oluyordu ya da başka bir garip sebepten, bankadan para almak için. Şimdi Jonathan'ın çekleri posta ile doğrudan bankaya gidiyordu, sonra para çekilip, saklanmak üzere eve getiriliyordu.

Bir gün, Eve bütün bir kış mevsimi boyunca kasabaya yaptığı yegane ziyaretten döndükten sonra, Liza onun küçük kaleye girip kahverengi kağıda sarılı küçük bir paketle dışarı çıktığını gördü. Bildiği kadarıyla Eve'in şimdiye kadar bir el çantası olmamıştı. Liza insanların el çantaları taşıdıklarını Victoria, Claire ve Frances Cosby'den görmüştü. Eve'in küçük kaleye elinde bir paketle girdiğini, bir iki dakika sonra da eli boş çıktığını görmüştü.

Daha sonra, Eve'in Shrove'da Bayan Cooper'lik yaptığı bir sırada, Liza küçük kaleyi araştırdı. Oldukça boş görünüyordu, öyle ki bir zamanlar orada köpeklerin veya bir adamın yaşadığına dair bir iz bile yoktu. Gevşek tuğlayı ve içine saklanmış para dolu demir kutuyu bulmak fazla zamanını almıyordu.

Kutunun içi düzinelerle kağıt para ile doluydu, beşlik, onluk, yirmilik ve hatta ellilik banknotlar. Saymaya kalkışmadı ama yüzlerce paund olduğu belliydi. Zaten paranın değeri hakkında fazla bir fikri yoktu. Anthony Trollope zamanında

beş paundun neler alabileceğini söyleyebilirdi ama bugünkü değerini bilmiyordu. Eve hiçbir zaman Jonathan'ın ona verdiği paranın miktarı hakkında en ufak bir ipucu vermemiştir. Liza'nın tek bildiği paranın çekle ödendiği idi. Bu çekleri bankaya veriyor, yerine para alıyor ve duvarın içindeki deliğe saklıyordu.

İnsanın parasını korumak bankanın görevi değil miydi? Liza gerçekten bilemiyordu. Belki herkes böyle yapıyordu. Belki kimse bankalara güvenmiyordu.

Bundan sonra Liza hep onu takip etmeye başladı, tüm davranışlarını gözlemliyor, bir sonraki hareketinin ne olacağını merakla bekliyordu. Bir zamanlar kapıları dinlediği gibi şimdi de Eve'i takip ediyordu. Zaten artık dinleyecek bir şey yoktu, Eve, Liza'dan ve arada sırada geldiği zaman Jonathan'dan başka kimse ile konuşmuyordu.

Bazen Eve'i ona farketirmeden, gözetlendiğinin farkında olmadığı zamanlar gözetlemeye çalışıyordu. Erkenden yatacağını söyleyerek yukarı çıkıyor, sessizce merdivenlerden inip farketirmeden Eve'in ne yaptığını seyrediyordu. Ama onu hiçbir zaman olağan şeyler dışında bir şey yaparken göremedi, müzik dinliyor, kitap okuyor ya da Liza'nın yazdığı makale ve test kağıtlarını okuyordu.

Büyüdüğüm zaman bana ne olacak sorusunu kendi kendine sormaya başladığı zaman on dört yaşına gelmişti. Ebediyen burada onunla mı yaşayacağım? Bana bütün İngilizceyi, Fransızca'yı, latini ve tarihi öğrettikten sonra ne yapacağız? Tüm bu öğrendiklerim sonra ne işe yarayacak?

"Ben olmanı istiyorum," demişti Eve, "Burada kalabilmiş olsaydım, benim olacağım gibi mutlu, masum ve iyi."

Eve olmak istiyor muydu? Bütün bu şeyleri olmak istiyor muydu?

İlkbaharda Jonathan Shrove'da tek başına yaşarken işçiler küçük ormanı temizlemeye geldiler.

"Bruno öleli yaklaşık üç sene oluyordu. Bir cesedin iskelette dönüşmesi için ne kadar zaman geçmesi gerektiğini öğ-

renmek istiyor, fakat bunu nasıl öğreneceğimi bilemiyordum. Shrove'da ne tıbbi ne de adli konularda hiçbir kitap yoktu. Biliyor musun, şimdiye kadar kemik haline gelmişse onu bul-salar bile fazla bir şey anlamayacaklarını düşünüyordum. Çu-valın çürümüş, Bruno'nun da dağılmış kemik yığınınına dön-müş olmasını umuyordum."

"Çok tuhaf," dedi Sean. "Bunları böylesine rahat anlatabil-men çok tuhaf. Senin gibi bir genç kız için çok garip. Hep ay-nısın. Ölümünden ve başka insanların midesini bulandıracak pis-liklerden bahsederken bile sanki normal şeylerden söz edi-yormuş gibi rahatsın."

Liza gülümsedi. "Bunlar benim için normal. Cesetler beni rahatsız etmez. Bruno'nun saçları elime düştüğü zaman kus-tuğumu hatırlıyorum, ama o bir çeşit refleksti. Doktorlar bile ilk başlarda böyledirler sanırım."

"Sen bir doktor olabilirdin, biliyor musun?"

"Hâlâ olabilirim," dedi Liza. "Ama konu bu değil. Belki di-ğer insanlara daha çocukken ölümünden ve kan gibi şeylerden kaçmayı öğretirler. Yani bir tür şartlanma. Ama ben farklı-yım. Hatırlarsan Eve bana kendi bildiği her şeyi öğretti, ama normal hayat sürüp okula giden çocukların benim ömrümde duymadığım binlerce şey öğrendiklerinden eminim. Ama," dedi oldukça gururlu bir şekilde, "Daha onaltısına gelmeden Virgil'in Aeneid'ini orijinal baskısından okuyan ve iki tane ci-nayete şahit olan kaç kişi vardır?"

Sean biraz irkildi. Yüzündeki ifade Liza'nın tekrar gülüm-semesine neden oldu. "Aldırma, Sean. Bu artık böyle ve de-ğiştirilemez. Ben diğer kızlardan farklıyım ve sanırım hep böyle olacağım."

"Ama şimdi ben varım," dedi Sean. Bu, söylemekten çok hoşlandığı bir şeydi ve bunu söylerken her zaman Liza'nın el-lerini tutardı.

"Evet, şimdi sen varsın. Neyse, dediğim gibi adamlar or-mana çalışmaya gittiler ve ben çok meraklanıyordum. Eve de öyle miydi bilmiyorum. Benimle ders yapmadığı zamanlar

Jonathan ile dolaşmaya çıkıyordu. Fakat işin sonunda hiçbir şey bulmadılar. Jonathan orman sakinlerinin doğal hayatını korumak için onlara bazı kütükleri ve kırık dalları kaldırma-maları konusunda talimat vermişti. Kiraz ağacının kütüğü de dokunulmayanlardan biriydi. Bu ya bir raslantı ya da şanstı. Nasıl yorumlarsan."

"Şans?" dedi Sean.

"Eve'in şansı değil mi? Sanırım işin neye varacağını bekli-yordu. İşlerin yolunda gittiğini anlar anlamaz Jonathan'a Bruno'nun arabasının aküsünü şarj ettirdi."

"Ne yaptı?"

"Bunun hiçbir riski yoktu. Jonathan Bruno'nun öldüğün-den şüphelenmiyordu. Onun gözünde Bruno, Eve ile yaşa-mış, sonra birinden biri diğerinden bıkınca oradan taşınmış, sağlıklı bir genç adamdı. Gerçekten Bruno arabasını bırak-mıştı, ama Eve bunu normal gösterecek birçok sebep uydur-muştu muhakkak. Arabanın annesinin olması, eski püskü ve taşındığı yerde park yeri olmaması gibi. Jonathan sonunda arabanın gideceğini duymaktan şüphesiz memnun olmuştu. Bruno arabayı almaya gelecek, böylelikle ahırlar da boşala-caktı. Kendi arabasının aküsünden çereyan almak bu iş için ödeyeceği küçük bir bedeldi. Liza Sean'a gerçekten böyle ol-duğundan emin olmadığını söyledi ama bu iyi bir tahmindir.

Eve, Liza'ya Bruno hakkında tek bir kelime söylemedi. Ama, Jonathan'a Bruno'nun ertesi gün, yani tesadüfen Jonathan'ın Londra'ya döneceği gün, arabayı almaya geleceğini söylediğine Liza kulak misafiri oldu.

"Ne yapacağını merak ediyordum. Arabadan nasıl kurtulacaktı? Arabayı oradan almasına fırsat vermek için öğleden sonra uzun bir yürüyüşe çıkmış gibi bile yaptım. Hakikaten onu oradan aldı, ama sadece kasabaya inmek için. Bir saat sonra bir bagaj dolusu yiyeceklerle dönerek arabayı kulübenin önüne park etti."

"Bruno'nun ne zaman geleceğini sorduğunda ne cevap verdi?"

"Hiç sormadım. Sormamı bekliyordu, ama sormadım. Bruno'nun nerede olduğunu ve gelemeyeceğini biliyordum. Onun ormanda üzerine yığıdığım yaprakların altında yattığını biliyordum. Bu konuda birbirimize hiçbir şey söylemiyorduk. Bruno'nun arabası oradaydı, Eve de kullanıyordu - kullanıyorduk, çünkü bir gün beni köye götürdü - bir tür alerji olmuşum ve doktora gitmem gerekmişti - ama her ikimiz de Bruno'dan bahsetmedik. Sonra bir gün araba ortadan kayboldu."

"Nasıl yani?"

"Ondan kurtuldu. Nasıl ve ne şekilde bilmiyorum ama yapmıştı. Geceleyin onu bir yere götürmüş olmalıydı. Arabaya ne olduğu hakkında hiçbir fikrim yok. Böyle şeylere hiç aklım ermez, bir arabadan nasıl kurtulunur bilmiyorum."

"Herhalde birinin çalacağını umarak bir yere park eder bırakırdım. Eğer sonunda polis bulursa sahibini bulmaya çalışırlar, bu da zor olmaz, bilgisayarla iki dakikalarını alır."

"Sahibi ölmüştü," dedi Liza düşünceli. "Bruno'yu demek istemiyorum, annesinden bahsediyorum. Annesinin üzerine kayıtlı olduğunu söylemişti."

"Arabanın kime devredildiğini arama zahmetine katlanacaklarını zannetmiyorum. Hem arasalar bile bulamazlardı değil mi? Bu yaşta bir adam için araştırma yapmazlardı zaten. Yurt dışına gitmiştir diye düşünürlerdi. Annen akıllıymış."

"Evet akıllıydı. Onu arasalar bile bize sormazlardı. Sakallı Hugh'u sormaya geldiklerinden beri eve hiç polis uğramamıştı. Bay Frost öldüğü zaman da polis değil ambulans gelmişti."

Bayan Spurdell Liza'yı kızı Jane'in Orta Öğrenim Baş Danışmanlığına terfi ettiği müjdesi ile karşıladı. Gururdan çatlamak üzereydi. Bu atamanın ne anlama geldiği hakkında bir fikri olmadığı için Liza gülümseyerek başını sallamakla yetin-

di. Bayan Spurdell bunun bir grup başkanlığı olduğunu, ücretinin de *Soulbury Scale* ayarında olduğunu söyleyerek Liza'nın aklını daha çok karıştırdı.

İki gün önce hiç bahsetmemiş olmasına rağmen, ki Bayan Spurdell ilerki planlarından hep bahsederdi - hastanede yatmakta olan bir arkadaşını ziyaret etmek için çıkmak üzere olduğunu söyledi. Liza bu ziyaretin sadece bazı önemli haberleri yetiştirmek için yapıldığından emindi, patronunun hediye olarak götürmek üzere buzdolabından bayat üzümleri bir temiz plastik torbaya doldurduğunu görünce arkadaşının ne kadar hasta olduğunu merak etmekten kendini alamadı.

Bayan Spurdell evden çıkar çıkmaz Liza banyo yaptı. Sonra yeni kitaplar alıp almadığına bakmak için Bay Spurdell'in çalışma odasına gitti ve Jonh Mortimer'in bir hikayesini okuyarak mutlu bir yarım saat geçirdi. Hikaye mahkemeler, kanun adamları ve hakimlerle ilgiliydi ve Liza'ya daha evvel bilmediği yepyeni bir dünyanın kapılarını açtı. Bu aynı zamanda Eve'i hatırlamasına ve onun hakkında ne zaman gazetelerde bir haber göreceğini merak etmesine neden oldu. Mahkemeye çıkması için daha ne kadar zaman geçmesi gerekiyordu?

Gazeteye para harcamamak için her zaman Bay Spurdell'in gazetesine çabucak bir göz gezdiriyordu. Gene her zamanki gibi onunla ilgili bir haber yoktu. Artık temizliğe başlama zamanı gelmişti ama daha önce telefon rehberinden Jane Spurdell'in numarasına baktı. Hayatında ilk defa telefon rehberinden birisinin ismini arıyordu, bunu yapmak hiçde zor değildi. İsmi rehberde iki kere 'Bayan' olarak değil de 'Dr. J. A. Spurdell' olarak geçiyordu.

Liza'nın adresi unutmaması mümkün değildi. Çünkü garip bir rastlantı sonucu ev numarası doğum yılıyla aynı, sokak ismi ise şaşırtıcı bir şekilde tanıdıktı: 76, Shrove Sokağı.

Hiç unutmayacaktı ama unutmaması ne işine yarayacaktı. Belki sadece ondan hoşlandığı için, Eve hariç şimdiye kadar rastladığı kadınların arasında içinde en çok onu sevmiştii.

Tanıdığı diğer kadınlar Heather, Victoria, Frances ve Bayan Spurdell olduğu düşünülecek olursa buna hak vermemek el-
de değildi. Birisinden hoşlandığın zaman diye karar verdi Li-
za, onlar hakkında her şeyi öğrenmek istersin.

Bayan Spurdell, yine elli kuruşu tamamlamak için bir o
çantayı bir bu çantayı karıştırarak Liza'yı bekletiyordu. Bu
onu geciktirdi, otoyola çıktığında Sean çoktan kaldırımda
bekliyordu. Yeni haberleri vardı, oldukça heyecanlıydı fakat
arabaya girip de yola koyulana kadar bir şey söylememekte
kararlıydı.

"Beni bir eğitim kursuna yollamak istiyorlar."

"Onlar kim?"

"Marketten. Bu bir İdari Eğitim Kursu olacak. Benden
memnunlar, işimi yapışımdan ve zamanında işe gidişimden
falan. İskoçya'da altı aylık bir kurs bu. Ve sonunda eğer ba-
şarılı olursam onların İkinci Kademe dediklerine devam ede-
ceğim."

Liza ne diyeceğini bilemedi. Tam anlayamadığı için dinle-
mekle yetindi.

"Sana daha önce bunları anlatmadım sevgilim. Zaten ken-
dimden de pek söz etmedim. Doğrusunu istersen anlatacak
fazla bir şey yoktu, ne demek istediğimi anlıyorsun değil mi -
değersiz olduğumu düşünüyordum. Okulda başarılı değildim
zaten on altı yaşıma basar basmaz okulu terkettim. Aylarca
önce gitmemeğe başlamıştım çünkü. Kimse bana mezuniyet
sınavından bahsetmedi - zaten çok komik olurdu. Kendimi
hiçbir zaman vasıfsız işçi olmaktan öte düşünemedim ve ger-
çekten de bu işi yaptım. Derken annem yeni biriyle tanıştı,
beni istemediler ve evden ayrılmak zorunda kaldım. Sana
bunları anlattığımı sanıyorum. Sonra arabayı ve karavanı al-
dım ve yollara koyuldum, bir saçma işten diğerine atlayarak
emekliliğime kadar böyle yaşayacağımı zannedyordum.
Ama şimdi bu iş ortaya çıktı. Benim için bir tür şok oldu.
Doğrusu üzerinde düşünmeye değer bir şey.

Onun kendini bu kadar açık anlatabilmesi Liza'yı etkiledi. Çok yakışıklıydı. Yakışıklı olduğu kadar güzel konuşabilse Liza için daha değerli olacaktı.

"Peki ne olacaksın?" diye sordu yavaşıca.

"Bilmiyorum ama bir şey olacağım kesin. Bu elime geçen güzel bir fırsat. Ne olacağıma gelince, belki de bir gün yönetici olurum. Belki bir gün büyük bir alan üzerinde kendi dükkanım olur.

"Bir kere Eve ve Bruno ile böyle bir dükkana gitmiştim."

Sean sanki bunları bir kenara itmek istermiş gibi eliyle sabırsız bir hareket yaptı.

"Evet, söylemiştin. Öğrenmem gereken çok şey olacak. Belki de ilk önce yönetici yardımcısı olurum. Bu biraz zaman alabilir. Ama daha gencim, sevgilim, zekiylim de.

Liza için İskoçya'ya gitme fikri hiç fena değildi. Seyahat etmeye başlamıştı bir kere, bundan hoşlanıyordu, gelecek bir iki yıl boyunca da oradan oraya taşınmak fena fikir gibi gelmiyordu.

"Peki gitmeyi düşünüyor musun?"

"Düşünmem gerektiğini söyledim onlara, bana bir iki gün süre tanımalarını istedim."

Karavan soğuk ve rutubeliydi. Akşamları döndüklerinde hep böyle oluyordu. Liza fırını yakıp kapaklarını açtı, gaz ocağını da yaktı. Biraz sonra buğulanma başladı, pencerelerden süzülen sular pervazlarda küçük havuzlar oluşturmaya başladı. Pek aldırmıyordu, Sean'a da söylemişti, aldıracak şey değildi bu. Yiyecek yemekleri, okuyacak kitabı, sıcak bir yatak ve sevişmek için Sean yanında olduğu sürece bunlara pek aldırmıyordu. Artık televizyonu da eskisi kadar sık seyretmiyordu, istediği zaman seyredebileceği için fazla üzerine düşmüyordu. Lüksten uzak büyütülmenin, farklı şeylere sahip olmamanın faydalarını görüyordu şimdi. Eve gibi değildi o, hiçbir zaman Shrove'u istememiş, bir gün kendisinin olacağını hayal etmemişti.

Aynı böyle sıkıcı bir akşamda, Jonathan da aynı sıkıcı ruh haleti içindeyken, Liza onun annesine vasiyetnamesini yazdığını ve Shrove'u David Cosby'ye bıraktığını söylediğini duydu.

Victorya romanlarından bir kahraman edasıyla "Shrove aile içinde kalmalı," dedi.

"O senden on yaş büyük," dedi Eve.

"Öyleyse oğluna kalır. Onların hepsi burayı çok seviyorlar. Victoria burayı istemeyecek, bunu biliyorum, anlaşmada burayı istemeyecek, buradan nefret ediyor."

Liza'nın artık kadınsı duyguları geliyordu. On dört yaşına gelmişti, boyu Eve'den uzundu ve artık genç bir hanım görünümündeydi. Eve'i çocukluğundan beri tanıyan ona o kadar yakın olan, bir zamanlar (hatta şimdi bile) sevgilisi olan Jonathan, onun Shrove'a olan düşkünlüğünü bile bile nasıl böyle anlayışsız olabildiğini kendi kendine sormaya başlamıştı. Orayı dünyadaki herkesten, hatta kendi çocuğundan bile çok seven Eve'e sanki alelade bir maldan, bir arsa parçasından, lüzumsuz bir şeyden bahsedermişcesine bir umursamazlıkla konuşmasına anlam veremiyordu. On iki yıldan beri, bu seneye kadar, hiç görmediği kuzenine bırakmayı rahatça düşünebiliyordu. Bir zamanlar büyükbabasının Eve'in annesine söz verdiği gibi, burayı Eve'e bırakmak aklının ucundan bile geçmiyordu.

Liza, onun da Shrove'u fazla sevmediğinden şüpheleniyordu. Ekim gelmişti ve yılbaşından beri buraya ikinci geliyordu. Onun gerçek hayatı, Eve ile Liza'nın hiç bilmediği gerçek hayatı başka yerdeydi. O da onların yaşantısı hakkında bir şey bilmiyordu, bilmek de istemiyordu. Sanki kendisi gittiği zaman Shrove paketlenip bir kutuya konacak bir şeydi, Eve ve Liza da paketlenecek kuklalar.

Ertesi gün Jonathan bekçi evine gelerek davanın sonuçlandığını ve Victoria'dan boşandığını söyledi. Artık hürdü. Liza onun Eve'e Bruno'yu görüp görmediğini sorduğunu duydu. Eve ise görmediğini, zaten artık aralarındaki her şeyin

bittiğini ve onu asla görmeyeceğini, kendisinin de bir kuş kadar hür olduğunu söyledi. İkisi de serbestti.

Eve'le Jonathan karanlıkta oturmuş konuşuyorlardı, Liza da kapının arkasından dinliyordu. Lambalar yakılmamıştı. Annesinin artık hür olduğunu söylediğini duydu, sonra da uzun bir sessizlik oldu. Ertesi gün Jonathan Londra'ya gitmek üzere hareket etti, oradan da ölmek üzere olan annesini görmek için Fransa'ya geçecekti.

Bir hafta sonra Caroline Ellison'un öldüğünü bildiren, üzerinde bir katedral resmi olan kart geldi. Eve gülümseyerek, üzerinde katedral resmi olan bir kartın ölüm haberi vermek için son derece ideal olduğunu söyledi. Üzerinde dağ ya da ağaç resmi olan bir kart o kadar uygun olmayabilirdi. Bu karttan anlamak zordu ama Jonathan pek fazla üzölmüşe benzemiyordu. Eve şimdi onun geri geleceğinden emindi artık ama gelmedi, altı ay sonra Penang'dan yolladığı kartı aldılar.

Kış başlamadan önce bir gün Liza Bay Frost'u çimenlerin üzerinde ölmüş buldu, traktörün yanında boylu boyunca yatıyordu.

Kaç yaşında olduğunu kimse bilmiyordu. Eve onun çok yaşlı olduğunu, çünkü kızının bile yaşasaydı şimdi 70 yaşında olacak olan annesinden ancak bir iki yaş küçük olduğunu söylüyordu. Son birkaç yıldır traktörün üzerine oturup çimenlerde gezinmekten başka bir şey yapmıyordu zaten. Yabani otları tırmıkla toplayan, gübreleri yayan hep Eve'di.

Kasım'ın başıydı, beklenmedik güneşli, kuru ve sıcak bir gündü. Kış başlamadan önce son kez çimenleri biçmeye gelmişti. Liza nehrin kenarında yürüyüşe çıkmış, Shrove'un bahçesinden geçen kestirme yoldan eve dönüyordu. On dakika kadar önce çim biçme makinasının sesi kesildiğinde Bay Frost'un o günkü işini bitirdiğini düşündü. Ama traktör hâlâ orada çimlerin ortasında duruyordu, kestane ve ıhlamur ağaçlarının sararmış yaprakları kırmızı traktörün üzerine, si-

yah deriden oturma yerine ve yerde yanında yatan ihtiyar adamın üzerine dökölüyordu.

İlk önce öldüğünü anlayamadı. Alnına koyduğu eli sanki mermere değmiş gibi oldu. Ferleri sönmüş kanlı mavi gözlelerinden öldüğünü görebiliyordu, yarı açılmış ağzından bir nefes gelmiyor, göğsü hareket etmiyordu. Artık bir insana değil terastaki solgun ve soğuk taştan heykellere benziyordu.

Aklına Eve'in onu gömeceği fikri geldi birden. Bunun saçma olduğunu biliyordu ama nedense o an öyle düşünmüştü. Koşarak bekçi evine gitti ve Eve'le birlikte geri döndüler, birlikte Shrove gidip telefon ederek ambulans çağırdılar. Öldüğünü biliyorlardı ama ne yapmaları gerektiğini bilmiyorlardı.

Bay Frost yaşlılıktan ölmüştü. Kalbi durmuştu - yaşlılıktan dolayı gerçekten kalbi durmuştu. Şimdi Shrove'un bahçesi ile kim ilgilenecekti?

Kışın derinliklerinde kimseyi bulmaya imkan yoktu. Kar yağıp da don başladığında artık yapacakları bir şey kalmamıştı. Liza'nın onbeşinci yaş gününde kar öyle yağdı ki ön kapıdan çıkmak için kendilerine karı küreyerek yol açmak zorunda kaldılar.

İngiltere'de kar yerde nadiren uzun zaman kalır. Şubat'ta yerdeki karlar erimeye, Mart'ta da çimenler büyümeye, fındık ağaçları ve böğürtlenler çiçek vermeye başlamıştı. Liza'nın dersleri sabah yapılıyordu, yemekten sonra ise Eve traktörle Shrove'un çimlerini biçiyordu. Geniş alanları biçmek pek öyle zor olmuyordu traktörün üzerine oturup dolaşmaktan başka bir şey değildi ama kenarlar ve ağaçların arası da biçilmek istiyordu. Eve güneş çekildikten sonra karanlık basınca ya kadar dizlerinin üzerinde yabani otları yoluyordu.

Liza bunun nedenini hiç sormadı. Bruno kaybolduğundan beri artık annesine soru sormamayı adet edinmişti. Bunun belirli bir nedeni yoktu, sadece içinden bir ses ona susmasını öğütölüyordu. Sual sormak tehlikeli olabilirdi, onu incitebilir, kışkırtıp sıkıntı verebilirdi. Sus dedi kendi kendine. Onun için hiçbir zaman neden Jonathan'a karşı Bayan Cooper varmış

gibi davrandığını, temizlik için gelecek bir kadının onlara nasıl bir zararı dokunabileceğini, Bruno'nun arabasına ne olduğunu asla sormadı. Şimdi de neden bütün bu bahçe işlerini tek başına yaptığını neden Bay Frost'un yerine birini bulmadığını sormuyordu.

Bütün bu soruları sormadığı yetmiyormuş gibi artık Eve'in uydurduğu bahanelere de sanki çok doğalmış gibi sahip çıkmaya başlamıştı, doğru görünüyordu. Uzun zamandır pek nadir de olsa karşılaştığı insanlar okulu hakkında sual sordukları zaman, derslerin nasıl gittiği, tatilde mi olduğu falan gibi, ya evet, ya tabii gibi cevaplar veriyordu. Nitekim bir seferinde Jonathan tam gitmek üzereyken Bayan Cooper'ın ertesi gün gelip gelmeyeceğini sorduğunda Liza Shrove'u temizleyecek kişinin Eve olduğunu bildiği halde, evet dedi. Hatta Eve'e Jonathan'ın kendisine sorduğu bu soruyu ve kendisinin verdiği yanıtı söyledi. Çünkü O, sahibine tehlikenin geldiğini haber veren timsah kuşu değil miydi?

Eve, şimdi artık bir zamanlar Bay Frost'un olan görevleri de üstlenmişti. Liza, Jonathan'ın Bay Frost'un öldüğünü bildiğinden bile şüpheliydi. Eve, Jonathan'ın Bay Frost'a verilmek üzere gönderdiği çekleri de alıyordu. Şimdi artık bahçeleriyle ve toprağıyla Shrove'un bütün bakımını eline almıştı, Liza da ona yardım ediyordu.

Liza bahçe işinden nefret ettiği halde orada oturup bütün işleri Eve'e bırakamayacağı için kenarları tırmıklıyor, çim biçme makinesini gezdiriyordu ama o kadar sıkılıyordu ki, bağırabilirdi.

Sonra, yaz ortalarına doğru, Eve bu işleri yaptıracak bir adam buldu. Çok sıcak bir yazdı, en son böyle bir yaz geçirdiklerinde Liza henüz altı aylıktı. Güneş çimenleri kavurmuştu, kahverengi çimler artık büyümüyorlardı, onun için çimleri biçmiyorlar, sadece bol bol suluyorlardı. Bazen Eve, su tenekeylerini ve hortumu oradan oraya taşımaktan öylesine yorgun düşüyordu ki, akşamları kanepede uyuya kalıyor, o zaman yemeği de Liza hazırlamak zorunda kalıyordu. Otlar bü-

yümeye devam etti. Isırganların ve dulavratotlarının büyümesine hiçbir şey engel olamıyordu.

Eve, "Bu işe devam etmem gerek. Taze fidanlarla ilgilenmem lazım. Öyle güzeller ki onları bakımsız bırakamam. İngiltere'de bu kadar güzel başka bir yer olamaz. Bütün bunların perişan olması düşüncesine bile tahammül edemiyorum," diyordu.

Elleri lekelenmiş ve çatlamıştı, parmakları kirle dolmuş, tırnakları kırılmıştı. Yüzü güneşten kararmış, burnunun üzeri soyuluyordu. Liza, saçlarının arasında beyaz teller farketti, ama bunun güneşle bir ilgisi yoktu, belki de sürdürdüğü zor hayatın etkisiydi. Liza artık büyüyordu ve Eve'in hayatını gönüllü olarak zorlaştırdığını anlamaya başlamıştı. Nedenini ise hiç sormadı.

Ama bir gün Shrove'un kapısında yaşlı bir adam belirip yardımcı aradıklarını duyduğunu söylediğinde, neden onu işe aldığını sordu. Kimden duymuş olabilirdi? Belki postacıdan, belki de sütçüden. Ama Eve Jonathan'a adamın Bayan Cooper'dan duyduğunu söyleyecekti. Gelen adam Bay Frost kadar yaşlı değildi, saçları o kadar beyazlanmamıştı bile ama yüzü solgun ve kırıktı. Sirtında Liza'nın korkup sinmesine sebep olan bir hörgücü vardı. Her zaman fiziki açıdan güzel, en azından muntazam insanlara alıştı Liza. İhtiyar adamın sırtı eğikti, omurgası sanki bir söğüt dalı gibi bükülmüştü. Güçlü kolları ve kocaman elleri vardı.

Eve adamı kabul etti, haftada iki gün gelecekti. Gönülsüz bir hali vardı ve Liza onun Shrove'u sadece kendine saklamak istediğini anlıyordu. Bu, sadece yabancıların gelip Shrove hakkında dedikodu yapmaları konusu değildi, ya da artık o değildi. Eve Shrove'a, hiç kimse ile paylaşmadan sahip olmak istiyordu. Gibb'i işe almasının tek sebebi - adamın ismi buydu - sadece artık çok yorgun düştüğü içindi. Sirtını incitmişti ve dinlenmesi gerekiyordu, bahçe ile artık yalnız başa çıkmasına imkân yoktu.

"Neden o?" diye sordu Liza.

"Yalnız yaşıyor, fazla da akıllı değil, idareyi eline almaya da pek niyetli görünmüyor. Güzel konuşamıyor, farkında değil misin?"

Gibb'in dilindeki pelteklik konuşmasını güç anlaşılır hale getiriyordu. Çim biçme makinasını sürmekten çok hoşlanıyor, çok da çalışıyordu. Dikenli bir yabani otu bir fidandan ayıramıyor, onu yetiştirmek için elinden geleni yapıyordu, kenarları biçiyor, çapalanmış çimenlerin ortasında karahindibaları öylece bırakıyordu. Eve, onun bu otları sevgi ile büyüttüğünü söylüyordu. O gittikten sonra arkasından bahçeyi dolayıp, yetiştirmeye çalıştığı yabani otları yoluyordu.

Ağustos'ta Jonathan geldiğinde Gibb hâlâ yanlarında çalışıyordu. Jonathan durmadan Kolombiya'da ve kayalık dağlarda çıkacağı tatil planlarından bahsediyordu. Artık evli değildi ve boşandığından beri Shrove'a kuzeninin karısı Francis'den başka kadın getirmemişti. Ama Eve'e onunla Kanada'ya gitmesini de teklif etmedi. Liza, bir iki kere bunu tam söylemek isterken vazgeçtiğini tahmin ediyordu. Bunun da sebebi ya bir kaç yıl önce, Liza daha çok küçükken aldığı şiddetli red cevabını hatırlıyor olması, ya da nasıl olsa Eve'in Liza'yı bırakıp onunla gitmeyeceğini tahmin ettiği içindi, çünkü Liza'nın okula gittiğini sanıyordu.

Acaba teklif etse Eve onunla gider miydi? Liza için de bir şeyler ayarlasalar, mesela okuldan izin alsalar? Jonathan gittikten sonra annesi hep asık yüzlü ve üzüntülü oluyordu. Bu sefer Jonathan'a evet demesi iyi olur diye düşündü Liza.

Jonathan Eve'e bunu teklif etmedi ama sonunda banyoyu yaptırdı. İlk söz verişinin üzerinden tam on yıl geçmişti. Liza bunu söylediğinde Eve omuzunu silkerek küçük lutuflara teşekkür etmek gerektiğini söylemişti.

Bir seferinde Jonathan ellerini yıkamak için banyoya girmişti, banyo yoktu tabii mutfak evyesi vardı. Yıllar önce bir banyo yapılması için söz verdiğini hatırlamıştı, tabii buna bir mazaret bulamamış, Victoria'nın yaptırmış olduğunu tahmin

ettiğini söylemişti. Gerçekten öyle olduğuna inanmıştı. Eve ise gülümseyerek her zaman verdiği sözleri unuttuğunu söylemişti. Ama Jonathan Shrove'dan ayrılmadan önce iki tane usta gelip bekçi evinin yan tarafına bir ilave yaparak banyo haline getirdiler.

Ustalardan biri de Matt'dı. Eve ile Liza hep onun ne iş yaptığını merak etmişlerdi, o zaman öğrendiler. Rainer Beck gibi bir duvar ustasıydı. Diğeri de onun akrabası olan sarı saçlarının ön kısmı pembeye boyanmış bir genç adamdı. Hava o kadar sıcaktı ki, Liza nehirde yüzdükten sonra arka bahçede yatıp güneşleniyordu. Üzerindeki siyah mayo Eve'in eski mayosuydu. Onu öyle görünce Matt bir ısıklık çaldı, Liza bunun kendine olduğunu anladı ama aldırmadı. Onların her ikisine de aldırmiyordu zaten, ikisi de yakışıklı değildi, üstelik o hep görünüşü güzel insanları tercih ederdi.

Isıklık tekrarlanınca Eve gelip ya üzerini örtmesini ya da içeri girmesini söyledi. Sonra da artık büyüdüğünü, Matt ve kuzeninin onu çekici bulduklarını, fakat beğenilerini kaba ve aşağılık bir şekilde ifade ettiklerini izah etti.

Liza bunları uzun süre kafasında ölçüp biçti. Eve, en iyi dükkanlardan alınmış gibi duran siyahlı kırmızılı etekliği ve dar siyah bluzunu giyip Jonathan için hazırlandığı zaman Jonathan da aynı şeyi yaptığında neden aşağılık ve kaba olmadığını merak ediyordu. Belki de sonradan Jonathan'ın gülerek Eve'i öpmesi işi düzeltiyordu.

Gibb hastalanmıştı. Mesajı getiren postacı onun sık sık hastalandığını söyledi. Güçlü değildi ve çok gayret etmesine rağmen girdiği hiçbir iş uzun sürmezdi. Bu arada sonbahar geldiği için en azından çimenler fazla bakım gerektirmiyordu. Sonunda yağmurlar başladı, nehir yatağında kabarıp bataklıklara taşıtı, öyle ki ağaçların gövdeleri yarıya kadar suyun içinde kalmıştı.

Liza on altıncı yaşını bitirmek üzereydi ve son birkaç aydır çok yalnızdılar. Gibb geri gelmedi, zaten bahçede yapılacak

fazla bir iş yoktu. Liza ve Eve yürüyüşe çıktıkları bir gün gazcı gelip tankı doldurduğu için onu göremediler, postacı da onlara ait birkaç mektubu sabah ikisi de henüz uyurken bırakıyordu. Eski sütçü kaybolmuş yerine kırmızı saçlı ve durmadan ıslık çalan bir adam gelmişti.

Adam mandıradakilerin sütçünün akli durumunu farkedip onu bir bakımevine koyduklarını, onun için artık sütlerini getiremeyeceğini söylemişti.

Jonathan Hawaii'de, dünyanın öteki ucundaydı. Bunu oradan yolladığı ama bu sefer hiç de kilise ile ilgisi olmayan, üzerinde beyaz dalgalarda sörf yapan bir kız resmi olan karttan anladılar. Heather'den Cornwall'dan atılmış bir kart aldılar, arkasından da Noel tebriki için attığı ikinci kart geldi. Artık Londra'ya taşınmıştı ve yeni adresini bildiriyordu.

Bahar gelince Eve yeniden bahçeyi dert etmeye başladı. Artık kasabaya eskisi kadar sık inmiyordu ama olağan ziyaretlerini yapıyordu. Liza'ya ilk kot pantolonunu almak için inecekti, Liza bunun için asırlardır yalvarıyordu. Tam kot pantolon satan dükkandan çıktığında gazetecinin bitişiğindeki vitrinine yapıştırılmış bir ilan gördü.

Şöyle diyordu: "İç ve dış dekorasyon, çevre temizliği, sair işçilik, bahçe bakımı ve diğer her türlü iş için güçlü biri iş arıyor." Ve bir de posta kutusu numarası vardı. Eve bunun, adamın dükkana gelerek kendisine ait mesaj varsa aldığı anlamına geldiğini söylemişti. Liza bu konuda fazla kafasını yormadı, Eve yazdığı cevaba telefon numarası koymamıştı, onun için mektubun pek bir sonucu olacağını düşünmüyordu, bu günlerde artık kimse mektup yazmaktan hoşlanmıyordu çünkü.

Ama yazmıştı ve mektubu herhalde sabah Liza daha yaktayken gelmişti, çünkü bir gün Eve yeni bir bahçıvan bulduğunu söyledi ve bunun da yetmişlik birisi olmaması için dua ediyordu. Adamın kaç yaşında olduğunu herhalde tahmin edememişti.

"Adı Sean Halford" dedi. "Salı günü görüşmeye gelecek."

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM

ANNESİNİN resmini gazetede görmek Liza için büyük bir şok oldu, bu köpeklerin yaptıklarından, hatta Bruno'yu bulmaktan bile kötüydü. Bayan Spurdell'in mutfağında oturmuş, mis gibi sabun kokan teninin keyfine vararak parasını bekliyordu. Banyo yapmayı beçerebilmişti, şimdi de Bay Spurdell'den Morte D'Arthur'u isteyebilmek için cesaretini toplamaya çalışıyordu ki, Bay Spurdell elinde bir gazete ile içeri girdi.

Hiçbir şey söylemeden Liza'ya baktı ve iki para çantasını alt üst ederek bozukluk arayan karısı içeri gelince gazeteyi ona gösterdi. İkisi birden Liza'ya baktılar. Sonunda Bay Spurdell "Esrarengiz bir benzeme değil mi?" dedi.

Bayan Spurdell hiç sesini çıkarmadan aksi aksi bakıyordu, ne zaman Liza dikkatlerin odak noktası olsa hep öyle bakardı. İnanamayan bir ifade ile başını sallamakta olan Bay Spurdell gazeteyi Liza'ya uzatarak parmağı ile bir fotoğrafı gösterdi.

Liza'nın kalbi hızlı hızlı atmaya başladı. Bu Eve'in resmiydi. Eve'in çok genç görüldüğü, tahminen bir kaç sene önce çekilmiş bir fotoğrafıydı. Baktıkça Liza hatırladı. Resmi Jonathan çekmişti. Bir yaz akşamı Eve ile birlikte köpekleri

Shrove'a götürürlerken Jonathan merdivenlerden inerek bu resmi çekmişti. Fotoğraf çekilirken Liza da vardı ama utanmış ve bir ağacın arkasına saklanmıştı.

Resim çekildiği gün Bülbül Günü'ydü. Gazeteye nasıl çıktığı konusunda ise bir fikri yoktu.

"Sen onun adeta bir kopyasısın şekerim," dedi Bay Spurdell. "Gördüğüm an farkettim. Çok hoş değil mi? diye düşündüm, aşağı koşup Liza gitmeden bunu göstereceğim. Bir katile benzediğin için çok sevineceğini düşünmedim tabii."

O halde bilmiyorlardı, tahmin etmemişlerdi. Liza gülümsemeye gayret ederek başını kaldırdı ve Bay Spurdell'in gözleriyle karşılaştı.

"Hiçbir benzerlik göremiyorum," dedi Bayan Spurdell. "Gazetede ki o yaratık, katil olsun olmasın görülmeye değer bir güzelliğe sahip. Bilmesen film artisti olduğunu zanneder sin."

İsterik olabileceğini düşünmese Liza kahkahâlarla gülecekti ama bu zevkten değildi. Gazetede yazılanları okumaya çalıştı ama yazılar gözlerinin önünde uçuşuyor, dans ediyorlardı. Sadece başlığı okuyabildi: Katil zanlısı, adamı gömdü. Bu gazeteyi almalıydı.

Bay Spurdell gazeteyi geri almak için elini uzatmıştı bile. "Doğruyu söylemek gerekirse ona katil ya da zanlı dememek gerekiyor. Mahkemesi hâlâ sürüyormuş, henüz suçlu bulunmuş değil. Gazetemi verir misin lütfen?"

Tuhaf karşılanacağını biliyordu ama gazeteyi alması gerekiyordu. Sesinin boğuk çıktığının da farkındaydı. "Bu gazete bende-bende kalabilir mi?"

Bay Spurdell hoşgörülü ve alaycı ifadesiyle güldü. Liza bu gülüşü çok iyi biliyordu, babacan ve himaye eder bir gülüştü "Peki çapraz bulmacamı nasıl yapacağım o zaman?"

Bu arada Bayan Spurdell'in ilk defaya mahsus olmak üzere çantasından bir banknot ve iki madeni para çıkararak Liza'nın dört saatlik çalışmasının karşılığı olan 12 paundu eline sıkıştırmasıyla problem çözüldü. Liza kalktı ve tek kelime

söylemeden dışarı çıktı. Vedalaşmamıştı bile. Le Morte D'Arthur'u da unutmuştu.

En yakın gazete, bayiinde sabah gazeteleri tükenmişti. Bir sonraki dükkan da kapanmıştı. Aspen Close'da bir vesile ile Bayan Spurdell'den gazetelerin bir de akşam baskısı olduğunu öğrenmişti ama birkaç aydır basılmıyordu. Bu arada Sean'la buluştu, çılgın gibiydi, tutarsız bir şekilde olanları anlattı.

Sean kriz anında hep sakin olurdu. Erkeksi gücünü göstererek onu rahatlatmaktan, sakinleştirmekten hoşlanırdı. Onun zayıf ve güçsüz halini beğeniyordu. "Yarın bütün gazeteleri alırsız," dedi. Bay Spurdell henüz mahkeme bitmedi dememiş miydi? Ertesi gün tekrar mahkeme olacaktı. Televizyonu akşam hiçbir haberi kaçırmadan seyrederdilerdi.

Eve gelince Sean ona çay pişirdi. Sarılıp merak etmemesini söyledi, şimdi beraberdiler ya, her şeyi ona bırakmalıydı, o her şeyi düşünürdü. Bunları söyleyerek Liza'yı öpmeye ve okşamaya başladı, bu giderek sevişmeye dönüştü ve yatağa girip bir saat seviştiler. Dolayısıyla da saat 6'daki haberlerini kaçırdılar. Dokuz haberlerinde de Eve hakkında bir şey yoktu, 10'da da olmadı. Yüzlerce televizyon programından ve videolardan seyrettiği polisiye filmlerden edindiği bilgilere dayanarak Sean bu haberin yeterince sansasyonel olmadığını söyledi. Öldürülen bir genç kız ya da bir çocuk değildi veya halkın dikkatini fazlasıyla çekecek bir olay da değildi.

"Bir şeyler daha öğrenebilsem," dedi artık oldukça sakinleşmiş olan Liza. "Keşke kanunları bilseydim."

"Her şeyi bilmene imkan yok."

"Avukat olmayı isterdim. Bir gün avukat olacağım."

Sean güldü, "Hayal kurma sevgilim. Geçen gün de doktor olmayı istiyordun."

Ertesi sabah Liza büyük bir beklenti içersindeydi. Aspen Close'a gideceği günlerden biri değildi ama gazetelere bakmak için akşama kadar oturup Sean bekleyecek gücü yoktu. Onun için birlikte kasabaya indiler. Liza akşama kadar ya marketi dolaşacak ya da zar zor kazandığı parasını sinemaya

harcayarak yalnız bir gün geçirecekti ya da otobüsle eve dönecekti.

Büyük gazetelerden üç tane aldılar, ama hikaye hepsinde aynıydı. Bu sefer Eve'in resmi basılmamıştı. Liza'nın telaş içinde okuduğu birinci gazetenin başlığı şöyleydi: Kraliyet Mahkemesi Danışmanı kulübedeki cinayetin önceden planlandığını iddia ediyor.

Hikaye çok uzundu ve neredeyse yarım sayfa tutuyordu. Bütün gayretlerine rağmen Liza ilk paragraftan sonrasını anlayamadı.

"Sean anlayamıyorum, bütün bunlar ne demek bilmiyorum. Gazete onun Trevor Hughes'ün cinayetini önceden planladığını yazıyor. Bu Trevor Hughes kim ki? Ben böyle birini hiç duymadım."

"Bence hepsini okusan iyi olacak, üçünü de. Bak sevgilim benim gitmem gerek yoksa geç kalacağım. Geç kalmak istemiyorum hele böyle bir bağlantı yapmak üzereyken. Arabada oturabilirsin, burada seni kimse görmez."

Anayoldaki yeraltı otoparkında oturup bütün gazeteleri okudu. Hiç biri Liza'nın bildiği ve Eve'in gerçekten işlediği cinayetlerden bahsetmiyordu. Bütün yazılanlar şu Trevor Hughes hakkındaydı. Adam on iki yıl önce evinden ayrılmış bir daha geri dönmemişti. Yazılanlara göre 31 yaşlarında, satış temsilciliği yapan bu adam karısı ile münakaşa ettikten sonra birlikte çıkacakları tatilden vazgeçip evi terketmişti.

Bayan Eileen Hughes kocasını içinde kendi adının ve kocasının ismi yazan nişan yüzüğünden ve saatinden teşhis ettiğini söylemişti. Bir dişçi de dişlerinden tanımıştı. Bu nasıl yapılıyordu? Bunu Sean'a sorsa, bu sefer de dişçi olmaya karar verdiğini zannederek hayal kurma diyerek onunla alay edecekti.

Adamın yanında gömülü boş tüfek kovanları bulmuşlardı. Ama ormanda sadece Bruno gömülüydü. Şimdi bir de bu adamın ormana gömüldüğü söyleniyordu. Bütün bunlar

Eve'in ya da onun yerine birisinin mahkemede bir şey anlatmadığı anlamına geliyordu. Bugün de devam edeceklerdi, yazının sonunda mahkeme devam ediyor diye yazıyordu.

Liza sersemlemişti, çaresizdi, öğrenmek istediği çok şey vardı ama sorabileceği kimsesi yoktu. Aklına gelen tek isim Bay Spurdell oldu. Gazeteleri okurken kendi isminin de kullanılmış olması ihtimali bir an korktu ama adı hiçbir yerde geçmemişti. Acaba yarın geçer miydi?

Kasabada dolaşarak sıkıcı ve huzursuz bir gün geçirdi. Kendisini beğenen müdür bugün otelde olmadığı için Dukes Head'de kaçamak banyo yapmanın da tadı yoktu. O hafta kazandığı 24 paundun üçte ikisini harcayarak üç tane ucuz kitap aldı. Sean buna kızacaktı. Ona öyle geliyordu ki annesi uzun yıllar hapse atılsa Sean onun buna sevineceğini zannediyordu. Ne kadar sürer acaba? Neyse ki artık insanları asmıyorlar.

Öğleden sonra McDonalds'da bir hamburger ve bir dondurma yedikten sonra sinemaya gidip "Howardın Sonu" seyretti. E. M. Forester'in hiç kitabını okumamıştı, çünkü Shrove'daki kütüphaneye giremeyecek kadar geç doğmuştu diye acı acı düşündü. Gelecek hafta "Hindistan'a Geçit"i almaya karar verdi. Bunun da o yazarın kitabı olduğundan emindi veya yazdığı herhangi bir şeyi almalıydı. Canı sinemada oturup filmi bir kere daha seyretmek istiyordu, kalkıp dışarı çıkmak için büyük bir güç sarfetmesi gerekti.

Sean onu bekliyordu. Mahkemenin gece televizyonda verileceğinden emindi. Saat 6'da sonra da 9'da açtılar ama yoktu.

Liza, "Düşünüyorum da, bu Trevor Hughes'un kim olduğunu biliyorum galiba. O sakallı adamdı. Burada on iki sene önce kaybolduğu yazılı, o olay da on iki yıl önceydi. Dört yaşındaydım. Gelen polisin ondan Hugh diye bahsettiğini sanmıştım. Hugh dediğimi hatırlıyor musun? Ama değildi, Trevor Hughes'du."

"Köpeklerin parçaladığı adam," dedi Sean. "Onu tüfekte vurmuştu."

Bekçi evini aramış ve içinde isimle tarih yazılı yüzüğü bulmuş olmalılar. Ama neden o?"

"Orası bir muamma," dedi Sean. "Dediğin gibi neden diğerlerini değil de onu ele aldılar?"

"Bilmiyorum. Hiçbir şey bilmiyorum. Son derece bilgisiz hissediyorum kendimi." Liza ellerini saçlarının arasına sokarak isyankar bir ifade ile Sean'a baktı. "Polise gidemeyiz, sorabileceğimiz kimse yok. Bir şey yapamıyorum ve bu da beni çıldırtıyor."

Yeni aldığı kitapları gördüğünde Sean tek bir kelime bile söylemedi. Liza bazen onun nasıl davranacağı konusunda tahmin yürütürken yanılabileceğini anladı. Liza'ya karşı çok kibardı ve iyi davranıyordu. Kitaplarda okuduğu adamları ve şimdi okumakta olduğu kitabı düşündü, Trevor Hughes'i, Bruno'yu ve Jonathan'ı hatırladı ve Sean'la berber olduğu için kendini mutlu saydı. Sean'la beraber olduğu için şanslı olduğunu bir iki kere tekrarlayarak kendini ikna etmeye çalıştı.

Eve'in Jonathan'a yeni bahçıvanın ismini söylemesinin üzerinden uzun bir zaman geçtikten sonra Liza Sean'la karşılaştı. Onu işe başladığı ilk gün görmüştü ama kendisini ona göstermemişti. Mart'ın ortasında soğuk bir gündü, uzun ve amaçsız bir yürüyüş yapmış eve dönüyordu, botları nehrin çevresinde dolaşırken çamura batmıştı. O kış bu tip yürüyüşleri çok sık yapmıştı, yalnızlık giderek büyüyerek canını sıkmaya başlamıştı, hep aynı şeyler, hep sadece Eve'in yüzünü görmek. Derslerde tekrarlamalar başlamıştı, Eve'in artık öğretecek bir şeyi kalmadığını, bildiği her şeyi ona öğretmiş olduğunu farketmişti. Artık tek işi Shakespeare hakkında daha çok makaleler yazmak, 18. yüzyıl romanlarını daha çok incelemek, Maupassant'dan daha çok tercümeler ve mümkün olduğu kadar çok keşfedilmemiş Latince yapmaktı. Shrove kütüphanesindeki okumayı isteyebileceği bütün kitapları okumuştur. Televizyon artık neredeyse unutulmuştu, neye benziyordu, neden seyretmekten hoşlanıyordu.

Bütün hayat böyle mi geçecekti? Sonraları bir gün Sean ona neden kaçmadığını sormuştu. Onun geniş bilgisinin karşısında derin masumiyetine bir türlü anlam veremiyordu. Sean'la karşılaşmadan önce kaçma düşüncesi bile korkudan bayılması için yeterliydi. Hayatında bir kere bile otobüse veya trene binmemiş, zaten çok nadir girdiği dükkanlardan hayatında kendi kendine hiç alışveriş etmemiş, hiç telefonla konuşmamış, her şeyden önemlisi çağdaş hiçbir şeyle ilişki kurmamıştı.

Onun için uzun yürüyüşlere çıkıyordu, bazen تنها köylere gidip dükkanlara, kilisenin kapısına asılan ilanlara bakıyor, otobüs tarifelerini okuyup, bir okulun karşısında durarak çocukların çıkışlarını seyrediyordu. Eve'in kendisini uzak tuttuğu dış dünyayı öğrenmeye çalışıyordu. Bazen Sean'ın sorduğu gibi kaçmayı düşünüyordu. Fakat sadece aklından geçen bu kelimeler bile onu korkutuyordu. O zaman nereye gideceğini, nasıl yemek bulacağını nasıl yatacak yer bulacağını bilmez bir şekilde kendisini bir caddenin orasında dururken düşünüyordu. Kendini kaçarken hayal ediyordu ama eve doğru kaçarken, acıklı bir şekilde Eve'in kollarına atılıyordu.

İleride ne olacaktı? Geleceğini hep kapkara hayal ediyordu. Kendini, otuz ya da daha yukarı bir yaşında, yaşlanmış olarak hayal ediyordu, Eve'de oldukça ihtiyarlamış, birlikte hâlâ aynı hayatı sürdürüyorlar. Tek farklılık yeni dikilen fidanların kocaman gövdeli ve yapraklarla dolu büyük ağaçlar haline gelmiş olmasıydı. Eve işleri yapamayacak kadar yaşlanınca Liza mı bahçıvanlığı yapacaktı? Ya da Bayan Cooper'ın yerini mi alacaktı? Elinde alışveriş listesi ve sepetle kasabaya gitmek için köprüyü geçip otobüsü mü bekleyecekti?

Kendini marketin içinde, açılan bir gazoz şişesinden fırlayan kabarcıklar gibi itişip kakışan gençlerin arasında korku içinde kalmış olarak hayal ediyordu. Onlardan kurtulmak için aynı bir resimde gördüğü rahibe gibi gözleri yerde dükkanlardan çıkıyordu. Satıcılardan başka bir kimse ile konuş-

maktan korkuyor, istediği bir Şeyi ise sadece bir küçük fısıltı halinde sleyebiliyordu.

Bunları düŐüne düŐüne cesareti kırılmış bir Şekilde fidanların arasında gelirken Shrove'un bahçesinde birini gördü. Uzakta olduğu için bir an Jonathan'a benzetti. Ama Jonathan yeni bir fidanı kırıyor olamazdı. Çünkü hiçbir iş yapmazdı, hayatında bir kere bile ne yerden bir yabani ot koparmıŐ ne de bir gl ağacından bir dal koparmıştı.

Adam çitlerin önünde elinde bir bahçe makası ile çalışıyordu. Yeni bahçıvan olmalıydı. Henüz fazla bir Şey göremeyecek kadar uzakta olmasına rağmen, kilometrelerce mesafeden bile genç biri olduğu belli oluyordu. Jonathan veya Bruno gibi değil aşağı yukarı kendi yaşında gerçekten genç bir adamdı bu. Bay Frost'tan veya Gibb'den saklanmak hiç aklına bile gelmemişti ama aniden bu adamın kendisini görmemesi gerektiğini düşündü. Bu adam kendisini öyle rastgele yürürken grmemeliydi.

Ağaçların arasına saklanarak bahçeye gelmek ve ona gözükmeden eve varmak kolay oldu. Niye böyle saklandığını kendine hiç sormadı, çünkü verecek cevabı yoktu.

Bir dalın üzerine basmamak ve patikaya varınca çakılların üzerinde ayak sesi çıkarmamak için zen göstererek sinsice yaklaştı. Şimdi aralarında bekçi evindeki oturma odalarının eni kadar bir mesafe vardı. am ağaçlarının dallarının arasından adamı seyretti. itleri kırpmayı bitirmiş, kucak dolusu dalları bir varilin içine dolduruyordu. Uzun boylu, geniş omuzlu ve dar kalçalı genç bir adamdı bu. Saçları kuzguni siyahtı. Öyle olduğunu düşündü, çünkü Őairler siyah saçı böyle tarif ederlerdi. Yüzü öbür tarafa dönüktü. Yüzünü görünce hayal kırıklığı ile haykıracağını sandı. Ama ne yaparsa yapsın, nereye giderse gitsin hiç ses çıkarmaması gerektiğini de biliyordu.

Bir ses mi çıkarmıŐtı? Hiç farkında değildi, sadece nefesi sesli çıkmaya başlamıştı. Onu sürmekte olduğu el arabasın-

dan başını kaldırtıp kendisine doğru baktıracak bir şey olmuş olmalıydı.

Adam Liza'yı göremiyordu. Liza bundan emindi. Baktı. Son derece güzel bir adamdı. Yüzü solgundu ama yanakları kızarmıştı ve parlak mavi gözleri vardı. Muntazam bir burun ve düzgün bir ağız Liza'ya seyrettiği eski filmlerdeki yıldızları, mitolojik kitaplardaki heykelleri ve Titian'ın portrelerini anımsattı.

Elleri uzun ve kahverengiydi. Bir zamanlar Jonathan'ın ellerine hayran olmuştu ama artık değildi. Bu adamın gözlerinde yıldızlar parlıyordu, bakışlarından harika şeyler düşündüğü belli oluyordu. Kitaplarda okuduğu tanrılar da yapraklar tarafından yarı gizlenmiş bir vaziyette böyle ağaçlıklı yerlerde yaşarlardı.

Liza'yı göremediği ve bir şey duymadığı için omuzunu silerek el arabasını sürmeye devam etti. Bir mızrağı ve kanatlı saltanat arabası olması gerekiyordu ama sadece bahçe makası ve el arabası vardı. Liza fazla aldırmadı. Gitmesine de aldırmadı geri gelmesini de istemiyordu. Şimdilik gördükleri ona yetmişti. Ani bir enerji ile eve kadar bütün yolu koşarak geçti, nefesi kesilmiş bir vaziyette kendisini kanepeye attı.

Sesine elinden geldiği kadar normal bir ton vermeye çalışarak "Yeni bahçıvan hangi günler gelecek?" diye Eve'e sordu.

"Pazartesi, Çarşamba ve Cuma. Niye sordun?"

"Hiç. Sadece merak ettim."

Ertesi gün öğleden sonra Shrove'a gidip ona benzeyen bir resim bulmaya çalıştı. Bruno geldiğinde de aynı şeyi yapmıştı ama bu farklıydı. O merakını tatmin etmek içindi bu ise bir çeşit dua etmektir. Yukarıda Sandom ve Gomorrah'ın resimlerinin yanında siyah ipek ve gümüş dantelli elbiseler içinde genç bir adam portresi vardı. Eve buna "18. yüzyılın duygusuz saçmalığı," derdi ama Liza onu hep sevmişti, şimdi de hayretle bakıyordu. İpek giysiler içindeki bu adam yeni bahçıvanlarını anımsatıyordu. Zevkle titredi.

Sonraki gün Cumaydı, annesinin yatakodasının penceresinden arabasının gelişini seyretti. Üzerinde paslı yamalar olan koyu mavi büyük ve eski bir arabaydı, arabaların bir şoför tarafından sürüldüğünü bilmeseydi bunun kendi kendine yürüdüğünü zannedecekti. Pazartesi bütün gün yağmur yağdığı için gelmedi, Çarşambaya kadar onu göremedi.

Arabası ahırların önündeki çakılların üzerinde park etmişti. Shrove'a gidip bir zamanlar Victoria'nın kullandığı ve dolabında hâlâ elbiselerinin asılı olduğu güzel manzaralı yatak odasına çıktı. Onu pencereden görünce yerinden sıçradı, tam aşağıda duruyordu.

Shrove'un bahçesinde filbaharlar büyümeye başlamıştı. Eskiden kütüphanede duran merdivene tırmanmış, çiçekleri ve asmaları parmaklıklara bağlıyordu. Başını kaldırıp biraz yukarı baksa onu görebilecekti ama bugün Liza'nın çıkardığı herhangi bir sesi duymasına imkan yoktu. Başında bir kulaklık vardı ve kot pantolonunun kemerine taktığı wolkmen müzik dinliyordu.

Geçen bir hafta boyunca bazen acaba onu olduğundan daha mı güzel hatırlıyorum diye düşünmüştü. Şimdi ise onun hatırladığından da güzel olduğunu görüyordu. Neden bu kadar ilgileniyordu? Kafası karışmıştı. Acaba ilk defa kendi yaşında biriyle tanıştığı için mi? Ama onunla tanışmamıştı ki.

Adam aniden etrafına bakındı ve Liza'yı gördü. Liza utandı, mahçubiyetten kanının yüzüne sıçradığını hissetti. Adam elini kaldırıp selam vererek gülümsedi. Bu hareket Liza'nın pencereden çekilmesine neden oldu, koşarak yatak odasından çıktı. Aşağı inen merdivenlerin tam ortasında, duvarda yaldızlı bir ayna asılı dururdu. Bunu daha önce hiç yapmamıştı, merdivenlerde durdu ve aynada kendini inceledi.

Kendini oldukça sevimli buluyordu. Belki de düşündüğünden de fazlaydı. İri ve koyu güzel gözler, dolgun dudaklar,

pürüzsüz bir cilt - bunu hep Eve söylerdi - ve gür siyah saçlar. Bütün kızlar bana mı benzer? Bu kadar saf olmamalıydı. Kasabada başka kızlar da görmüştü ama nasıl kıyaslayacaktı. Eskiden televizyonda gördüklerini artık çok net hatırlamıyordu. Zaten fazla önemi de yoktu. Kendini seyretmeye devam etti. Sanki büyük bir sır keşfediyor gibiydi.

Bir iki dakika belki de beş dakika merdivenlerdeki çocuğu unutmuştu. Kendini beğenerek seyretmeye devam etti, yumuşak cildini ve pembe dudaklarını, ince vücudunu, dolgun göğüslerini inceledi. Caroline'ninkine benzeyen bir elbise giyse acaba nasıl olurdu? Kırmızı ipekten bir tuvalet. Bu düşünce gülmesine neden oldu, çünkü bir kot pantolon ve polo ya da bir kazak vardı üzerinde, bir de Eve'in eski kahverengi parkası.

Onun arka bahçede olduğunu bildiği için hiç düşünmeden ön kapıdan fırladı. Pencereden gözetlemeden doğrudan doğruya dışarı fırlamıştı. İşte orada, karşısındaydı, kenardaki sette durmuş Shrove'un ön bahçesi boyunca demetler halinde tırmanan ortancaları inceliyordu.

Liza, öylece olduğu yerde bakakaldı. Ağzından tek bir kelme çıkmadığı gibi ne yapacağını da bilemiyordu.

Çocuk gülümsedi, "Hey, merhaba."

Sanki dili tutulmuştu.

"Burada mı oturuyorsun?"

Konuşması gerekiyordu. Bu sefer yüzü kızarmamıştı, hatta renginin uçmasından memnun oldu.

"Seni pencerede görünce burada oturduğunu tahmin ettim. Ama o bayan burada kimsenin oturmadığını söylemişti. Sen de bir hayalet olmadığına göre."

Buna gülmesi gerekiyordu ama gülmedi. Güçlkle konuştu. "O benim annem," diyebilirdi. "Biz burada bekçi evinde beraber yaşıyoruz."

"Etiketten uzak değil mi? Sürünerek."

"Sürünerek" lafı yüzünden Eve ondan nefret edebilirdi. "Etiket," lafını ise zaten anlayamamıştı.

"Gitmem gerek, geç kalıyorum."

Koşmaya cesaret edemedi. Arkasından baktığını tahmin ediyordu, araba yolundan yürüdü, parkı geçti, bir çift gözün üzerinde olduğunu hissediyordu. Ama arkasına baktığında gitmişti. Arabasıyla ona el sallayarak yanından geçtiğini son anda farketmişti ama kendisi el sallayamadı, kafası iyice karışmıştı.

O akşam Romeo ve Juliet'i okudu. Geleceği, yalnızlığı ve yaşadığı yeknesaklık, Eve'in tuhaflikları, hepsini unutmuştu.

Eve ile konuşurken hep onun ismini söylemek geliyordu içinden ama korkuyordu. Bir kere ismini ağzına alsa hep onu konuşacaktı, ama onun hakkında hiçbir şey bilmiyordu, merak ediyordu.

"Sean nerede oturuyor?"

"Karavanı var. Bir yerlere çekmiş olmalı. Bu kadar merak edecek ne var?"

"Gibb'in nerede oturduğunu da merak etmiştim." Bu doğruydı işte. Çok az insanla karşılaştığı için, tanıdıkları ile tanımadıklarından daha çok ilgileniyordu. Eve'in böyle düşüncesinde bir sakınca yoktu.

"Sean'ın karavanı nerede duruyor?"

Bu sefer ismini kullanmak istememişti ama ağzından kaçmıştı.

"Nereden bileyim?. Ha, evet, eski istasyonun aşağısında demişti galiba. Onunla konuştun mu?"

Liza gözlerinin içine bakarak cevap verdi.

"Hayır."

Bir keresinde istasyona gittiğinde çok korkmuştu. Güzel bir günün keyfini çıkararak, güneş ışığında mutlu ve tasasız buraya geldiğinde elinde sarı boyaya bulanmış fırçası ve yanında resim malzemeleri ile Bruno'yu orada oturur bulmuştu. Soğuk bakışları ve gizlemediği nefretiyle onu çok korkutmuştu.

"O gün neden geldiğini bana söylemedin," dedi Sean. "Bi-

liyor musun tam yedi ay önceydi. Tam yedi aydır tanışıyoruz. Neden gelmiştin?"

"Nerede oturduğunu görmek istemiştim. Benim durumumda olsan bir insan hakkında her şeyi, mesela nerede oturduğunu, ne yiyip içtiğini, neler yaptığını, yalnız olunca nasıl davrandığını bilmek istersin. Değişik geçmişlerini merak edersin." Biraz düşündü. "Her türlü geçmişi. Yağmurda nasıl olduklarını görmek, üzerlerine güneş vurunca ne yaptıklarını bilmek istersin. Nasıl taranırlar, çaydanlığı nasıl doldururlar, ellerini nasıl yıkarlar, nasıl su içerler. Bütün bu olağan şeyleri nasıl yaptıklarını görmek istersin."

Sean samimiyetle dinliyor, başını sallıyordu. "Tamam, tamam haklısın. Sen zeki bir kızsın sevgilim, hepsini biliyordun zaten."

Bu Liza'yı sinirlendirdi. Eliyle Sean'ı uzaklaştırdı. "Niyetim seni görmek değildi. Senin beni görmeni de istememiştim. Sadece nerede oturduğunu görmek ve sonra da kaçmak istedim."

"Ama ben seni gördüm ve dışarı çıktım." Düşünceli bir şekilde, sanki başkalarından, başka bir çiftten bahsediyormuş gibi "İlk görüşte aşk," dedi.

"Doğru, öyle olmuştu."

"Elde edilmesi güç olmadığımı biliyorum. Seni fazla yormadım. Seninle karavana girdim ve bana kimsem olup olmadığını sorduğunda "Annem var," dedim. Tekrar kimse ile buluşup buluşmadığımı sordun. Ümitsizdi. Erkek arkadaşım var mı diye sorman gerekiyordu. Sonra birlikte çıkmamızı istedin. Bunu anlamıştım, çünkü Viktorya devri kitaplarında insanlar böyle konuşuyorlardı."

"Gerisi," dedi Sean "Sanki masal gibi."

"Bugün gazeteleri almalısın. Ben öğleye kadar çıkmayaacağım. Bay Spurdell'den bana açıklamasını isteyeceğim. Yani Trevor Hughes'i açıklamasını."

"Ya anlarsa ne yapacaksın?"

"Tahmin ederse mi demek istiyorsun? Hayır sanmam."

İşini bitirdiği zaman, yani tam vaktinde bitirdiğinden emin olunca koridoru geçip Bay Spurdell'in çalışma odasının kapısını tıklattı. Yaklaşık yarım saat önce gelmiş ve doğrudan çalışma odasına girmişti.

Gözünde altın çerçeveli yarım gözlükleri vardı, onlarla her zamankinden daha yaşlı görünüyor ve daha çok öğretmene benziyordu.

"Odamı temizlemedinse kalsın," dedi.

Farketmemesi Liza'yı sinirlendirdi. Çalışma odasına her zamanki temizliği yapmıştı, kitapların tozlarını almış ve hepsini dikkatlice aldığı yere koymuştu.

"Size bir şey sorabilir miyim?"

"Ne olduğuna bağlı. Ne soracaksın bakalım."

Doğrudan doğruya konuya daldı. "Eğer birisi üç kişiyi öldürdüyse. A, B ve C ve polis sadece C'yi biliyorsa, neden katil sadece A'yı öldürdüğü için yargılanır?"

"Bir cinayet romanı mı okuyorsun?"

Ne söylediğinden fazla emin olmamakla beraber "Evet" demek kolayına geldi.

Bay Spurdell anlatmaya, sorulara bayılıyordu. Bunu bildiği için onun bir şeyden şüphelenmeyeceğini biliyordu. Öğretmenlik onu Liza'dan daha çok ilgilendiriyordu.

"Polis C'nin öldürüldüğünü bildiği halde yetersiz delil yüzünden ispat edemiyor olabilir. B için de aynısı olabilir. Katil A için mahkemeye verildiyse, polislerin mahkemede bunu ispat edecek delilleri var demektir. Bu sana kimin yaptığını bulman için yardımcı olabildi mi?"

"Peki o zaman neden o kişi A ve C'yi öldürdüğü için suçlanamaz ya da yargılanmaz?"

"Eh, böyle yapmıyorlar. Eğer meşru katil jüri tarafından suçlu bulunmazsa ve aklanırsa polis bu sefer C ile karşısına

çıkarmaya, ya da B ile ve onu tekrar değişik bir ithamla mahkemeye çıkarırlar. Ama her ikisinden de aklanırsa onu cezalandırma şansını kaybederler."

Bay Spurdell konuşmasında suçlunun hep erkek olduğunu ima ediyordu, sanki kadınlar adam öldürmezdi. "Anlıyorum," dedi Liza ve sonra "Mahkemeye çıkmayı beklerken nerede tutukludur?" diye sordu.

Cinayet Hukuku 1991 no.lu yasadan bahsetmeye başladı, insanları hüküm giydirmeye ve hapse atmanın hukuki yollarını anlatıyordu ki telefonu çaldı. Liza dışarı çıkmak üzereyken eliyle kalması için işaret etti.

"Merhaba Jane, canım," dediğini duydu "Sana nasıl yardımcı olabilirim?"

Konuşma fazla uzun sürmedi. İçinden Jane Spurdell'e bir mesaj göndermek geldi, iyi dileklerini yollamak gibi, ama tabii ki yapamadı. Ahizeyi yerine bırakırken Bay Spurdell "Belki bir başka kitap daha almak isteyebileceğini düşündüm," dedi ve ciddi bir şekilde ilave etti "Okumaya değer bir şey yani."

Bu herhalde şu anda okumakta olduğunu sandığı kitaba kinaye olarak söylenmiş bir sözdü. Liza bu fırsatı değerlendirdi.

"Bir katili ne kadar süre ile hapiste tutarlar?" Gazetelerle tanışıp okumaya başladığından beri cinayetler hakkında kısa cümlelerle konuşmaya başlamıştı. "Yani suçlunun işlediği suçta göre değişir mi?"

"Bu ülkede birisi cinayet işlediği zaman zorunlu ceza ömür boyu haptir."

Birden ürperdi Liza. "Her zaman mı?" dedi ve Bay Spurdell onun "zorunlu" kelimesinin anlamını bilmediğini zannetti.

"Bu kelime bir emir ifade eder. Zorunlu demek yapılması gerekli demektir. Amerika'da olmasına rağmen burada cinayetin derecesi diye bir kavram yoktur. Eğer bu kaza ile ölüm sebebiyet vermekse, hüküm oldukça kısa olabilir."

Bu terim ona bir şey ifade etmedi. Sormaya devam etse şüphelenecekti. Bay Spurdell kitaplıktan iki tane Hardy romanı aldı. Liza bunları okumamıştı, teşekkür ederek parasını almak için aşağı indi.

ON DOKUZUNCU BÖLÜM

O GÜN Eve mahkemeye çıkarılmıştı. Trevor Hughes'u öldürdüğünü itiraf ettiğini gazetelerde okuyunca Liza çok şaşırdı. Fakat hala suçlu bulunamamıştı. Belki de avukatı Bay Spurdell'in dediği gibi, suçlamayı cinayetten kaza ile öldürme şeklinde yönlendirmişti. Sean bunların hepsini biliyordu.

Gazetelerde Trevor Hughes'ün yüzünün kıllarla kaplı olduğu ve hatları belli olmayan bir resmi vardı. Eve onu kendisine tecavüz etmek istediği için öldürdüğünü itiraf etmişti. Yalnız yaşıyordu ve en az bir millik mesafede başka kimse oturmuyordu. Adamın elinden kurtulmuş, koşarak eve girmiş, tüfeği almış ve kendini müdafaa etmek için onu vurmuştu.

Savcı oldukça sıkıştırıyordu. Gazetelere aksetmeyen daha fazla şeyler olduğu kesindi. Savcı neden evinde dolu bir silah bulundurduğunu sordu. Neden kendini eve kilitleyip telefonla yardım istememişti. Eve telefonu olmadığını söyleyince savcı evinde telefon yerine dolu bir silah bulunduran bir kadının sinirlerinin çok sağlam olması gerektiğini söylemişti. Öldüğünü anladığı zaman neden Shrove'daki telefonla yardım istememişti? Neden adamı bahçeye gömerek olayı saklamaya çalışmıştı?

Eve, ifadesini vermeden önce Matthew Edward adında bir adam ifade verdi. Gazeteler olayları oluş sırasıyla yazmıyor, kendilerine göre bir sıralamaya koyuyorlardı. Bu adamın Matt olduğunu anlamak Liza'nın bir dakikasını aldı ve onun söylediklerini okuyunca, yıllar öncesine, o sabaha gitti, pencereden bakarken Matt'ın küçük kaleden çıkan köpekleri görünce söylediklerini hatırladı.

Matt ifadesinde, o sabah köpeklerin yeni kazılmış toprağın etrafında yerleri koklayarak dolaştıklarını görünce oraya kemik mi gömdüklerini sorduğunu söylemiş ve Eve'in cevap veremediğini anlatmıştı. Liza bunu olduğu gibi hatırlıyordu. Eve cevap vermemiş, buz gibi bir sesle Matt'e saatin kaç olduğundan haberi olup olmadığını sormuş ve sert bir şekilde sabahın altısı olduğunu ilave etmişti.

Mahkeme ertesi gün sonuçlanacaktı. Bu da o gün demekti. Liza şimdiye kadar bitmiş olmalı diye düşündü. Savunma hakimi bir konuşma yapmış ve Eve'in ne kadar zor bir hayat yaşadığını vurgulamıştı. Yıllar önce böyle bir tecavüz olayının başından geçtiğini ve korunmak için diğer kadınlara oranla daha haklı olduğunu anlatmıştı.

Liza bir an okumasına ara verdi. Kalbinin vuruşlarını duyabiliyordu. Bilinçsizce gazeteyi eliyle kapadı, sanki arkasında birisi, belki de Sean varmış ve omzunun üzerinden okuyormuş gibi geldi.

"Okumak zorundasın sevgilim," dedi Sean kibarca.

"Biliyorum."

"Sana okumamı ister misin? Önce kendim okuyup sonra sana sesli okuyayım mı?"

Başını salladı ve elini gazeteden çekmek için kendini zorladı. Gazete olduğundan da beyaz, uygunsuz kelimeler makalenin geri kalan kısmından daha siyahtı sanki.

Eve, yirmi bir yaşındayken Heathrow'da oturan bir arkadaşını ziyaret edip Rio uçağı ile Oxford'a dönmek üzere havaalanına giderken yolda otostop yapmış ve bir kamyon şöförü onu almıştı. Kamyonda iki adam daha vardı ve kamyo-

nu ıssız bir yere çekip üçü de ona tecavüz ettiler. Sonuç olarak çok kötü hastalandı ve uzun bir süre psikolojik tedavi gördü. Bu tecavüz olayı ona dünyadan elini eteğini çektirmiş, kimse tarafından rahatsız edilmeden yaşamak istemiş ve Shrove Malikanesine çekilmişti.

İnsanlardan devamlı kaçtığı için çevre köylerden onu tanıyan yoktu. Yetişkin bir kızı vardı ve bir süre önce evden ayrılmıştı.

Okuması bittikten sonra Liza bir süre sessiz, kımıldamadan oturdu. Bütün soruları artık cevaplanmıştı. Sean'ın gözlemini üzerinde hissediyordu. Sean önce kolunu Liza'nın omuzuna attı, reddedilmediğini görünce de sarıldı.

Bir iki dakika sonra yavaşça "On iki yaşımdan beri, yani böyle şeylere aklım ermeye başladığından beri, hep Jonathan Tobias'ın çocuğu olduğuma inandım. Bundan pek hoşnut değildim aslında, onu artık fazla sevmiyordum ama en azından bir babam var demekti."

"Hala olabilir."

"Hayır. Eve bana bu saçmalıkları hiç anlatmadı, gazetede yazarları yani, fakat bir keresinde onu Amerika'ya yolculuğundan önce iki hafta Jonathan'ı hiç görmediğini söylemişti. Kamyondaki adamlardan biri benim babam. Bir yerlerde üç tane adam var, burada kasabada bile olabilirler, ya da biz caddede giderken kamyonla yanımızdan geçmişlerdir ve bunlardan biri benim babam." Sean'a baktı, sonra bakışlarını çevirdi, "Umarım zamanla bu fikre alışırım."

Sean'ın söyleyecek bir şey bulamadığını fark ediyordu, kendisi gayret ederek, "Anlatılanların çoğu doğru değil. O adamları Shrove'daki yaşamını tehdit ettikleri için öldürdü. İstedığı şeye sahip olmasını engellemek istedikleri için öldürdü. Kimse onun Shrove'u ne kadar sevdiğinden bahsetmedi. Bana gelince, sadece evi terkeden yetişkin bir çocuğum."

Sean ona sarıldı.

Yetişkin. Sean bunu Liza'ya sormuştu. Karavanda buluşukları ilk gün değil, ikinci gün de değil ama hemen sonra.

Bir gün, söz verdiği gibi Sean'la yürüyüşe çıkmış, Eve'e de Shrove'daki kütüphaneye gittiğini, orada eve taşıyamayacak kadar ağır bazı kitaplara bakmak istediğini söylemişti. Yürüyüşten sonra karavanda oturmuşlar, Sean bira, Liza da kola içmişti.

Ona hayatını o zaman anlatmaya başlamıştı. Shrove'daki küçük dünyada nasıl yapayalnız, toplumdan uzak yaşadığını.

"Kaç yaşındasın?" diye sormuştu. Göründüğünden bir iki yaş daha büyük olmasını dileyerek, gene de on beş yaşında olduğunu söylemesinden korkutmuştu.

O ilk gün Liza'yı öpmemişti bile. Bir kaç gün sonra, hava yürüyüş yapamayacak kadar sıcak ve rutubetliydi, kalp atışlarını hızlandıran alacakaranlıkta kendilerini akağaçların olduğu yerde çimenlerin üzerine atmışlardı. Uzun çimen saplarının arasından, yüzüne bir karış mesafede olan Sean'ın yüzüne bakmıştı. Etrafta kuru ve otsu bir koku vardı. Otlardan kopan bir polen Sean'ın saçlarına konmuştu. İnce çimen saplarını aralayarak dudaklarını Liza'nın dudaklarına yapıştırmak onu öpmüştü.

Liza kendine engel olamıyordu, kontrolünü kaybetmişti. Kollarını boynuna dolamış, ellerini saçlarının arasında gezdiriyor, kitaplarda okuduğu bütün aşk ve ihtirası bu öpücüğe yansıtıyordu. Dizginleyen yine Sean oldu, sıçrayıp Liza'yı da yerden kaldırarak, ne yaptıklarının farkında olup olmadığını, böyle devam ederlerse nereye varacaklarını bilip bilmediğini sormuştu.

Liza'nın bütün bunları düşünmesine imkan yoktu. Düşünmeye çalıştığı zaman Sean'ın hayali gözlerinin önüne geliyor, öpüşlerini hissediyor, önce bir sıcaklık sonra bir ter basıyor ve hiçbir kitapta okumadığı şeyler hissediyordu. Sakin sakin düşünüp bunun sebebini bulmaya çalıştığı zaman da gözlerinin önünde Sean'ın oynadığı bir sinema perdesi canlanıyor, üzerinden kendisinin ve Sean'ın olduğu resimler geçiyor ve vücudu arzuyla ürperiyordu. Artık ne yaptıklarını ve çimen-

lerde ne yapmak üzere olduklarını biliyordu. Sonunda şuna karar vermişti: onu bir daha gördüğünde onun ve kendisinin istediği her şeyi yapacaktı ama onu bir daha görmese ölebilirdi.

Romeo ve Juliet'ten tekrar pasajlar okudu ama artık bunlar onun duygularına hitap etmiyordu. Pazartesi akşamı yağmur yağdığı için karavanda kapalı kaldılar ve birbirlerinin üzerine nefes kesen coşkuyla atlayıp sevişmeye başladılar. Bunlar şimdi sanki çok önceymiş gibi geliyordu.

Sean televizyonu açtı ve haberleri izlediler. Şimdiye kadar ilk defa Eve hakkında haber çıkıyordu. Son haberleri de bekle-diler. Haber İspanya'da boğa güreşlerine son verilmesi için yapılan girişimler hakkındaydı, fakat ondan önce spiker kısa bir şekilde Eve Beck'den bahsetti. Kulübe cinayeti davası sonuçlanmış ve katil suçlu bulunarak ömür boyu hapse mahkum edilmişti.

Sean Liza'ya sarılmıştı, bütün gece orfu kollarında tuttu, inleyerek uyandığı zaman ona daha sıkı sarıldı. Ama hâlâ onun neler hissettiğini anlayamıyordu. Artık bir kimliği yoktu. Eve'in verdiği ifadeye göre - ne sebeple olursa olsun - hiç kimse değildi ve Eve'in hayat hikayesinin açıklanmasından sonra babasız olmaktan daha kötü durumda kalmıştı.

Liza'nın duygularını açıklayabilecek kelime bulmasına imkan yoktu. Sean'a söyleyecek bir şeyi yoktu onun için günlük olağan şeylerden konuşmaya başladı. Akşam yemeğinde ne yiyecekleri, Sean dükkandan gelirken akşam yemeği için neler getireceği gibi. Eve'den, mahkemeden ve kendi yaralanmasından bahsetmek istemediği apaçık ortadaydı, bu onu sinirlendiriyor ve acı veriyordu. Rahatsız geçirdikleri o gecede Sean bir iki kere ona bütün bunları aklından çıkarması gerektiğini söylemişti.

Tam çıkmak üzereyken, beraber gitmek istediğini söyle-

yerek Sean'ı şaşırttı. "Bayan Spurdell'e gitmeyeceksin bugün değil mi?"

Başını salladı. Sean'ın bütün gün karavanda kalmak istemediğini düşünmesi gerekiyordu. Arabada yanında oturarak havadan sudan bahsetmiş, Aralık ayı için çok güzel bir gün olduğunu söylemişti. Aralık ayındaydılar. Bir ay sonra on yedi yaşını bitirecekti. Sean doğum gününün ne zaman olduğunu bilmiyordu ama tahmin edebilirdi. İlk beraber olmaya başladıklarında fazla konuşmamışlar, sadece sevişmişlerdi. Sevişmenin biri bitince bir yenisi başlamıştı.

Her zamanki aceleciliği ile, bir dakika bile gecikmek istemeyen Sean koşarak dükkana gitti. Arabanın anahtarları cebindeydi ama Liza yedekleri almıştı. Sean istikamet sezgileri çok kuvvetli olduğu için hiç harita kullanmazdı. Harita torpido gözüne atılmış duruyordu. Liza, haritayı iyice inceledi ve açık olarak şoför mahallinin yanındaki koltuğa koydu.

Onu sigortasız ve ehliyetsiz yakalasalar bile fazla bir şey yapamazlardı. Bugün kimseye aldıracak hali yoktu. Artık onu bulmalarının ve kim olduğunu anlamalarının bile önemi kalmamıştı. O sadece yakın bir zamanda evi terkeden yetişkin kızdı.

Karavanın yanından geçerek ana yola çıktı. Dünya burada farklı görünüyordu, geldiği yerle arasındaki mesafe sadece 20 mil olmasına rağmen, son üç aydır bambaşka bir dünyada yaşıyordu sanki. Bir garajın önünden geçerken gözü benzin göstergesine ilişti, yeterliydi. Depo neredeyse doluydu. Köprüye gelince, nehri ve ilerisindeki çayırları, arazinin üzerine çökmüş sis tabakasının arasınd a dalgalanan evi görünce ne yapacaktı acaba? 90 gün öncesine kadar bildiği tek yer olan buraları görünce neler hissedecekti?

Ama hiç düşündüğü gibi ürpermedi. Soğuk ve rüzgarlı bir gün olduğu için sis yoktu. Keskin kış güneşi gökyüzünde parlıyordu. Shrove Malikanesi hiç bu kadar net görünmemişti. Yarı yolda, daha köprüyü geçerken, yaklaşık yarım mil

mesafeden serpmeye oymalarını, arka duvarlara tırmanan hindibaları, girintilerindeki taş heykellerin hatlarını net olarak seçebiliyordu.

Geldiğinin ikinci günü Sean'ı seyrettiği odanın camında güneş yansımaktaydı. Yolu geçti. Birisi buraya çit çevirmiş ve akdikenleri merhametsizce sökmüştü. Virajı döner dönmeyiz bekçi evi her zamanki haliyle karşısına çıktı. Her şey olağan gibi görünüyordu. İlk defa kapalı gördüğünü hatırladığı kapılar haricinde Shrove'a giden yol da aynıydı. Fırtına Günü dışında, kapılar her zaman sanki pencere kepenkleri gibi iki yanda açık dururlardı. Şimdi ise sımsıkı kapalıydılar, ancak demirlerin üzerindeki Shrove Malikanesi yazılarının arasından parkı görebiliyordu.

Bahçe yolundan bekçi evine doğru yürüdü. Anahtarları yanına almıştı, kilide sokup ön kapıyı açtı. İçerisi buz gibi soğuktu ve rutubet kokuyordu. Ağaç oyuklarında çürüyen mantar kokusuna benziyordu.

Storlar çekili olduğu için mutfak karanlıktı. Ayaklarının ucunda yükselerek dışarı baktı ve sonra da storun ipini çekti. Stor yukarıdaki silindire sarılarak gürültüyle açılınca gördükleri karşısında adeta şok oldu. Arka bahçede Eve'in yetiştirdiği sebze ve çiçeklerin, yıkılan kiraz ağacının yerine dikilen yeni fidanın bulunduğu ve her zaman düzenli olan çimenliği, otlar bürümüştü. Bu otlar sürülmüş bir bahçenin çiçekleri arasında büyüyen otlar değil, kazılmış toprakta büyüyen yabancı otlardı. Bütün bahçe belenmiş, altüst olmuştu.

Bir an neler olduğunu anlayamadı. Sanki geçici olarak burada birisi oturmuş, bahçeyi kazmış, sonra da çekip gitmişti. Acaba meraklı bir yeni bahçıvan işe alınmış, sonra da ayrılmış mıydı?

Sonra, Eve'in Trevor Hughes'i bahçeye gömdüğü hakkında gazetelerde çıkan yazıyı hatırladı. Ceseti buralarda bir yere gömmüş olmalıydı. Matt köpeklerin çevreyi kokladıklarını söylemişti buralara gömmüş olduğunu biliyorlardı. Polis etra-

fı kazmış, belki de bir mezarlık bulmak ümidiyle bahçenin altını üstüne getirmişti. Bu berbat görüntüyü polislerin tırmıkları yapmıştı demek. Kiraz ağacının altında yüzlerce kez oturduklarını ve Eve'in yaptığı işleri hatırladı. Çapalamak, fidan dikmek, hasat toplamak. Ama bütün bunlar onu çok az etkiledi sadece bir mezarlıkta yürürmüş gibi ürküttü o kadar.

Storu aşağı çekerek dikkatini evin içine çevirdi. Uzun zamandır ayrı kaldığı için odalara başka gözle bakıyordu. Değişiklikler görmüş ve artık eğitilmiş gözler bütün gördüklerini yadırgıyordu. Kemerli tavan, sivri gotik pencereler, koyu renk tahtalar. Burada bütün ömrü geçmişti, ilk hatırladığı günden itibaren bütün ömrü.

Oturma odası bıraktığı gibi değildi. Tabii, kendisi ayrıldıktan sonra Eve'in orada ne kadar kaldığını bilmiyordu ama buraları böyle bırakmış olamazdı, resimler yamulmuş, şöminenin üzerindeki süslerin yerleri değişmiş, şömine demiri kopmuş, halı yerinden kaymıştı. Birden aklına bu mobilyaların kime ait olduğunu bilmediği geldi. Eve'in miydi yoksa buraya mı aitti? Buraya ilk geldiklerinde bunlar var mıydı? Kanepe böyle duvara dayalı hiç durmazdı. Birisi odayı aramıştı. Polis aramıştı, evet, televizyonda seyrettiği dedektif filmlerindeki görüntülere benziyordu.

Odada bir şeyin eksikliğini farkettiler. Bir resim. Duvardaki açık renk iz, bir zamanlar orada asılı olduğunu gösteriyordu, eksik olan Bruno'nun yapmış olduğu Liza'nın portresiydi. Kendi fikrine göre resim ona hiç benzemiyordu. Renkler çok koyu, hatları da oldukça iriydi. Ama Eve beğeniyordu. Belki de onu yanına alması için Eve'e müsaade etmişlerdi, belki de şimdi Eve'deydi, onu yıllarca saklayacağını düşündü. Bu düşünce onu biraz rahatlatmıştı.

Acaba polis küçük kaleyi de aramış mıydı?

Yeşil çivili kapı hâlâ kilitli değildi. Polisler burayı aramış olsalar kapıyı arkalarından kilitlemiş olurlardı. Mızrak başı biçimindeki pencerelerin arasındaki tuğlaların en altta olanını

yerinden oynattı sonra çekip çıkardı ve demir kutuyu buldu. Paralar hâlâ içindeydi. İçindekilerle birlikte demir kutuyu aldı.

Bekçi evine dönünce yukarı çıktı. Eve'in yatak odasına baktı, derli toplu ve bomboştu. Mücevher kutusu çekmece-deki yerinde duruyordu ama içi boştu. Altın evlilik yüzüğü yoktu tabii, zaten bunu tahmin etmişti ama altın küpeler, ye-şim gerdanlık ve broş da yoktu. Onlara ne olduğunu merak etti.

Yatak odasındaki dolabından kalın paltosunu, Eve'in dik-miş olduğu iki tane etekliği ve yine onun ördüğü mavili kırmızı kazağı aldı.

Odasının perdeleri kapalıydı, sebebini bir türlü anlayama-dı. Perdeleri açıp altüst olmuş bahçeye ve Shrove toprakları-na doğru baktı. Yeni dikilen fidanların arasında David Cosby'nin dolaştığını görünce birden çok şaşırdı. Yanında kı-zıl ve beyaz tüylü bir köpek vardı. Kendisine doğru bakmadı-ğından emin olunca perdeleri tekrar kapattı.

Az sonra koruya doğru yürüyordu. Liza metal kutuyu ve giysilerini bagaja koyarak kilitlemişti. Karar verdiği şeyi ya-pana kadar arabayı orada on dakikalığına bırakması gereki-yordu.

Güneş mevsim normallerinin dışında bir parlaklıkta parlı-yordu. Kış ortasında oldukları için, öğle saatinde bile gölgeler uzundu. Aralık ayının başında olmalarına rağmen yerler ku-ruydu, üst üste düşen yaprakların yerde oluşturduğu tabaka ayaklarının altında çitirdiyordu. Koruya doğru yürümeye baş-ladı, aslında bunu pek istemiyordu ama yapması gerektiğini biliyordu. Bu da en az demir kutuyu araştırmak kadar önemli bir görevdi. Korudaki bütün temizleme işlemlerini seyretmişti ama yeniden ağaçlandırıldığını görmemişti. Bunu hiç bekle-miyordu, tahmin bile etmiyordu. Yeni dikilmiş ve çok güzel gruplanmış ağaçların ince gövdelerinin üzerinde karacalar ve tavşanlar dolaşıyordu. Ağaçkakanlar için bırakılmış iki kuru çamı ve yeniden yaprak vermekte olan kırık kavak ağacını görünce cesaretlendi.

Kiraz ağacı ilk düştüğü yerde duruyordu ya da ona öyle gelmişti. Nasıl emin olabilirdi ki? Şimdi kuru yaprakların derinliğinde neredeyse üzeri kapanmış, kahverengi kayın dalları da üçte ikisini saklıyordu. Bütün bu yapraklar Ekim'den beri dökülmüşlerdi.

Çömeldi ve ellerini yaprakların dibine daldırdı. Parmaklarının ucu ile çuvala dokunmanın verdiği ferahlık onu neredeyse kahkahalarla güldürecekti. Kütüğün altında sıkışmış olan çuval hala yerinde duruyordu ve kıştan kışa daha da derinlere gömülecekti. Yapraklar giderek kalıplaşacak sonra da toprak haline gelecekti. Ve Bruno orada rahatsız edilmeden uyurken bir gün kiraz ağacının kütüğü de yükselmekte olan toprağa gömülecekti.

Arabanın yanında ne not alan meraklı bir polis ne de köpeğiyle David Cosby duruyordu. Şoför mahalline oturdu, arabayı yoldan aşağı sürmeye başladı. Köprüyü geçip, bir zamanlar Bruno'nun Eve'i alıp götürmek istediği köye doğru gitmeye başladı. Köyde bir dükkandan öğle yemeği için jambonlu bir sandviç, bir kutu kola ve bir çikolata aldı. Dükkandan alışveriş etmeyi çok kolay bulmuş ve bundan zevk almıştı. Eskiden girmeye bile cesaret edemezdi.

Bunları yapmadan önce metal kutunun içini araştırmıştı.

Kutuya ilk baktığında paranın değeri hakkında hiçbir fikri yoktu, neyin az neyin çok olduğunu bilmiyordu. Ama şimdi farklıydı, üç ayda hayat tecrübesi edinmiş, para kazanmış ve her şeyin fiyatını öğrenmişti. Kilise bahçesinin gözden uzak bir köşesinde arabada oturdu, kutuyu açtı ve paraları saydı.

Paralar bin paunddan fazlaydı, tam söylemek gerekirse 1175 paund vardı. Liza buna inanamıyordu, yanlış saymış olmalıydı. Tekrar saydı ve aynı sonuca ulaştı, 1175. Paralar sanki elinde değil de sırtında bir yük gibiydi. Silkelendi, olaya değişik bir açıdan bakarak bunu bir lütuf olarak kabul etti. Arabada bırakmaya da cesaret edemiyordu ve dükkana girerken ceplerine tikiştirip yanında götürdü. Çok parası oldu-

ğu için de peynirli değil, jambonlu sandviç yemeye karar verdi.

Arabayı ana caddedeki otoparka, eski yerine bıraktı ve kasabada dolaşmaya çıktı. Bu sefer yakalanırsa cebindeki bütün parayı alırlar korkusuyla Dukes Head'de kaçamak banyo yapmaktan korktu. Sinemaya gidecek vakit de yoktu, onun yerine bir kitapçıya girdi. The Divina Comedia'nin tercümesini, Ovid'in metamorfozunun hem orijinalini hem de tercümesini aldı, sonra para konusunda sağ duyulu davranması gerektiğini düşündü. Kendisinin ve Sean'ın bu paraya ihtiyaçları olacaktı.

Aynı şekilde Sean'a bu paradan bahsetme fikrini erteledi. Bu işi sonraya bıraktı, ne gün olsa söyleyebilirdi. Ona kitaplardan da bahsetmedi. Sadece Shrove'a gidip elbiselerini aldığı anlattı. Sean'ın tek ilgilendiği ehliyetsiz ve sigortasız araba kullanmasıydı, hatta biraz da kızdı. Onu ilk tanıdığı zaman kanunlara bu kadar bağlı olabileceğini hiç tahmin etmemişti.

Bunu ilk defa, eski istasyonun yanındaki alanın sahibi karavanı park ettiklerini görünce gitmelerini söylediği zaman anlamıştı. Liza, son trenin geldiği gün göstericilerin yaptıklarını hatırladı. O, birkaç yarıdan daha ileri gitmeyeceğini söylemişti. Peronun çok yakınında park ederse demiryollarının sahasında olacaktı. Buralara kimse gelmez, kimse onu bulamazdı ama Sean bunu yapamazdı. Adamın arazisine izinsiz girmiş olduğu için hatalı olduğunu söylemişti. Köprüyü, ormanı ve çalılıkları geçip herkese açık olan Rink Cammon'a gitmişlerdi.

Dört beş mil ötedeydi. Tabii Shrove'un bahçesini yapmak için gidip geliyordu. Sean çim biçicinin üzerindeyken ya da bahçenin kenarını budayıp otları yolarken onunla hiç konuşmuyordu ama yanından geçerken sadece bir "Selam" demek ya da eğer yanında Eve varsa mahçup bir "Merhaba" demek onu çok kızdırıyordu. Çünkü bir gece önce nasıl seviştiklerini

hatırlıyordu. Sean'la olan beraberliğini öğrense Eve kabul eder miydi? Eve ile kendisi Capulets Sean da Montague idi. İçgüdüsel olarak bunu anlamıştı, onun için Sean'la olan aşkını tamamen gizli tutuyordu.

Bir gün Sean'ın bir adamla konuştuğunu gördü, adamın Matt olduğunu farkedince de şok oldu. Birkaç gün önce Jonathan Shrove gelmiş ve Matt'i de beraberinde getirmişti. Jonathan'ı görmeyeli çok olmuştu, neredeyse aylar geçmişti. Jonathan artık Shrova sık gelmeye başlamıştı. En son Nisan'da gelmişti, şimdi ise Haziran'dı. Görünüşe göre Matt Sean'a patronluk taslıyor, olur olmaz, saçma sapan bir şeyler söylüyordu.

Üzerinden beş ay geçmişti. "O gün sana ne söylüyordu?" diye sordu.

"Traktörü durdurmuş ve kaskını çıkarmıştın."

"Bilmiyorum. Ne olacak ki? Sanırım bana patronluk taslıyordu. Galiba leylakların üst kısımlarını kesmemi söylüyordu, budamamı yani. Böyle yapıldığını bilmiyordum doğrusu."

"Jonathan'ın geleceğini bilmiyorduk. Her zaman haber verirdi ama bu sefer vermemişti. Eve'e onu gördüğümü söyledim. Böyle yapmamdan memnun olmuştu, çünkü onunla görüşmeden önce giyinip saçını yıkamak isteyeceğini biliyordum. İlk defa o gece çok para kaybettiğinden bahsetmeye başlamıştı. Benim orada olmama aldırıyor rahatlıkla yanımda bunları anlatabiliyordu. Lloyd diye bir yerde ortaklık. Bunun ne anlama geldiğini biliyor musun?"

"Biraz. Gazetelerde okumuştum. Bunlar çok büyük ve önemli bir sigorta şirketiydiler. Bir şey oldu ve ellerindekinden çok daha fazla para sökülme zorunda kaldılar."

Sanırım her şey Alaska'da bir petrol dağıtım şirketi ile ilgili, bu işin başlangıcı oldu. Karşılayabileceklerinden çok fazla talep almışlar-karşılaşmış demek daha doğru sanırım. Para kazanacaklarını beklerken ortaklar para ödemek zorunda kaldıklarını farketmişler. Jonathan da ortaklardan biriymiş.

Miktarın ne kadar olduğunu tam bilmiyordu ama çok olduğunu tahmin ediyordu, neyseki şanslıydı, Fransa'daki Caroline'den kalma ev vardı satabileceği. Çok berbat görünüyordu. Fakat ne ben ne de Eve onu pek ciddiye almadık. Veya Eve ciddiye almadı. Beni ilgilendirmiyordu. Onu ilgilendiriyordu, Jonathan'a ait her şey onu ilgilendiriyordu, ama o bile Jonathan'ın para bulmak zorunda olduğunu bilmiyordu. Tobias'ların ve Ellison'ların çok paraları olmasına o kadar alışkındı ki. Bu tip insanların ellerinde son milyonları kaldığı zaman kendilerini fakir hissettiklerini söylerdi."

Sean omuzunu silkti. Kollarını Liza'ya doladı, "Kendini daha iyi hissediyorsun değil mi sevgilim? Neden olduğunu biliyorsun."

Biliyordu. Gazetedeki açıklamalar. Eve'in geçmiş yaşantısı.

"İyiyim," dedi. "Sadece onu görmek istiyorum."

"Anneni mi?"

"Evet ama şimdi değil. Noel'den sonra. Nerede olduğunu, yani onu nereye koyduklarını öğreneceğim, sonra görmeye gideceğim."

"Beni çok şaşırtıyorsun, gerçekten. Bütün bu yaptıklarından sonra mı? Üç tane herifi öldürdükten sonra mı? Seni bu şekilde büyüttükten sonra mı? O kadın bir felaket sevgilim."

"Beni hiçbir zaman incitmedi," dedi Liza. "O benim anem. O üç adamı neden öldürdüğünü anlayabilirsin, ben anlayabiliyorum."

Dünyada onun için kutsal olan bir tek yer vardı, yaşayabileceği sadece bir tek hayat tarzı vardı - deli değildi - ve bu adamların hepsi teker teker bütün bunları onun elinden almak istediler."

"Trevor Hughes değil ama."

"Evet. O da yaptı. Bir şekilde yaptı. Jonathan bakalım işleri nasıl idare edeceksin demişti, bir tür denemedeydi. Bu Jonathan'ın ondan memnun olması demektir. Eve'in köpekle-

rini bir adamın üzerine saldığını ve köpeklerin de adamı parçaladığını öğrenmekten pek memnun olmazdı herhalde."

"Bruno'ya gelince, beni okula yollaması için baskı yapıyordu. Onları neden öldürdüğünü anlayabilirsin, başka seçeneği kalmamıştı. Onu köşeye sıkıştırdılar, o da yaralı bir hayvan gibi davrandı. Şimdi ben doğmadan önce başından geçenleri okuduğum zaman bir bakıma da intikam almakta olduğunu anladım. Üç adamın ona yaptıklarının öcünü başka üç adamdan almıştı."

"Aynı adamlar değildi," diye Sean karşı koydu.

"Tabii ki değil. Hiçbir şey anlayamıyor musun?" Birden pişman oldu.

"Affedersin. Sana sonuncuyu henüz anlatmadım. Dinlemek ister misin?"

Omuzunu silkti, sonra da somurtkan bir ifade ile "Evet," dedi.

"Onu nasıl vurduğunu şana anlatacağım."

YİRMİNCİ BÖLÜM

B U Şehrazat hikayelerinin sonuncusu olacak dedi. Binbir gece sürmemişti ama yaklaşık yüz gece sürmüştü. Bir hayatın sığdırıldığı üç buçuk ay.

"Ben ne zaman kaçtım Sean?"

"Ağustos'tu. Yok hayır Eylül'ün biriydi. "

Parmaklarıyla saymaya başladı. "Bunu zaten hiçbir zaman öğrenemedim. Asla doğru dürüst matematik öğrenemedim. Yarın akşam 101 gece olacak."

"Doğru mu söylüyorsun?"

Ertesi gün, yani yüzüncü gün işten eve geliyorlardı. Liza parasını Aspen Close'a giderken yanına almıştı, karavanda bırakmaya cesaret edemedi. Öğleyin işi bitince kendine bir bel çantası buluncaya kadar kasabada dolaştı. Umumi bir tuvalete girip paralarını bel çantasına doldurdu ve beline astı. İncecik olduğu için kemer çok yakışmıştı, hantal göstermemişti.

Hala Sean'a paralardan bahsetmemişti ve o hâlâ kulübeden Liza'nın sadece giysilerini aldığını zannediyordu. Kalın paltosunun içinde olmaktan memnun, üşüyen ellerini ovuşturdu. Radyatör yetersiz olduğu için arabanın içi fazla sıcak olmuyordu.

"Haziran'a dönmem gerekiyor değil mi?" dedi. "Jonathan

para konusundan o zaman bahsetmeye başlamıştı. Matt'i de yanında getirmişti."

"Bahçede yanıma gelip bana işimi nasıl yapacağımı öğretmeye kalktı," diye homurdandı Sean.

"Öyle mi? Bunu bilmiyordum. Matt Cumbrua'da inşaat yapıyordu ama oradaki işi bitmişti. O olmasaydı Eve şimdi hapiste olmayacaktı. Bizden nefret ediyordu. Galiba bir zamanlar Eve'e asılmış ama ondan yüz bulamamıştı."

Sean başını salladı. "Bu doğru olabilir. Eve ona pislikmiş gibi davranıyordu."

"O olmasaydı polis hiçbir şeyden şüphelenmeyecekti. İkimiz de hâlâ orada yaşıyor olacaktık."

"O zaman Matt'e teşekkür borçluyum, öyle değil mi?"

Liza gülümsedi. "Her nedense Jonathan onu bir şekilde kanatlarının altına almıştı. Matt evlenmek istiyordu ya da evlenecekti. Jonathan'ın ona Shrove'un yakınlarında bir yer vermeye niyeti vardı, arazi ile de ilgileneceğini düşünüyordu. Matt her akşam arabaların farlarının ışığında tavşan avlamaya çıkardı. Her gece çayırları aydınlatır ve o malum tüfek seslerini duyardık. Nefret ediyordum, Matt'i hiç sevmiyordum."

"O küçük şeytanların icabına bakılması lazımdı sevgilim. Geçen yaz gördüğüm kadar çok tavşan hayatımda görmedim. Güvercinler de öyle, ürünleri parçalıyorlardı."

"Shrove'da kaldığı zaman ahırların üzerinde bir odada yatıyordu. Shrove'da 17 tane oda vardır ama onun dışarda yatması gerekiyordu. Ahırların arkasındaki muslukları kullanır, atların yıkandığı hortumla yıkanırdı."

Sean ciddi ciddi, "Tobias onu hizmetçi gibi eve alamazdı, Matt bunu kabul etmezdi."

Liza, Sean'a baktı. Ona başını salladı ama gözü yolda olduğu için görmedi. "Jonathan, Eve'e senin geçici olduğunu söylemişti. Yaz sonunda Michael Yortusu'nda - ne zamansa bu yortu - sana yol vereceğini ve Matt'le karısını alıp onlara

ahırın üzerinde kalacak yer vereceğini söylemişti. Orayı onarıp oturulacak bir hale getirecekti, belki de meşhur banyolardan birini yaptırmayı düşünüyordu."

"Bana da yol verdi zaten. Nasıl olsa Matt vardı."

"Bunu ilk söylediği zaman nasıl panikledim bilemezsin. Seni yollayacağı ve bir daha hiç görüşemeyeceğimizi sandım."

Karavanın olduğu yere varmışlardı. Sean, Liza'yı kollarına alıp sıkıca sarıldı.

"Bana güvenmedin."

"Artık hiç kimseye, Eve'e bile güvenmiyordum."

Karavanın içinde gaz sobasını yaktılar. İçerisi hemen ısındı, sıcaklıkla birlikte rutubet kokusu da yayıldı. Havayı bütünüyle kötüleştirmek için Sean bir sigara yaktı ve süpermarketten getirdiği şarabı ve yiyecek paketlerini açmaya başladı. Liza paltosunu çıkarıp üzerine Eve'in ördüğü kazağı geçirdi ve şarabını içerken anlatmaya devam etti.

Eve, Matt ve karısının Shrove'da kalmaları fikrinden hiç hoşlanmamıştı. Jonathan ise böylelikle Bayan Cooper'dan da kurtulabileceğini, artık maaşlar ve diğer işlerle uğraşmak zorunda kalmayıp sadece orada olup onları yöneteceğini, onların da Eve'e itaat etmek zorunda olduklarını söylemişti.

"Niye eskisi gibi idare etmiyoruz?" diye sormuştu Eve.

Jonathan böylesinin daha iyi olacağını, ayrıca Matt'e bir iş bulması gerektiğini, ona borçlu olduğunu söylemişti.

Liza annesinin neler hissettiğini anlayabiliyordu. O zamana kadar artık Eve'in Shrove'a olan aşırı tutkusunu anlamıştı. O ev, o topraklar, o arazi ile arasına kimsenin, hiç kimsenin girmesine tahammülü yoktu. Sean'ın orada çalışması bile gücüne gidiyordu. Bay Frost oraya kendisinden önce gelmişti, hatta annesinin zamanında bile oradaydı, onu vadiden geçen tren gibi, kaçınılmaz hafta sonu misafirleri gibi kabullenmek zorunda kalmıştı ama Sean yeniydi. Tabii bunların hiç birisini bekçi evinde kaldığı o gece Jonathan'a söylememişti.

Liza o gece çok tuhaf olmuştu, artık kendisinin de bir seks ilişkisi olduğu için yatak odalarını bölen duvarın arkasında neler olduğunu tahmin edebiliyordu.

Ertesi gün Eve'i, aynanın karşısına oturmuş yüzünü inceleyen saçında bulduğu bir beyaz teli kopardığını gördü. Eve'in arkasında durdu, bunu farkında olmadan yapmıştı, niyeti mukayese yapmak değildi. Tamamen şans eseri, yüzü Eve'in arkasına yansımıştı, aralarında birkaç adım ve 22 seneye mesafe vardı.

Eve Liza'ya dönüp "Mater Pulchia, filia pulchrior" dedi.

Liza ne söyleyeceğini bilemedi. Bunun doğru olduğunu biliyordu ve cevaplamakta güçlük çekiyordu. "Anne güzel, kızı daha güzel," ama anlamamazlıktan geldi. Ancak az duyulan bir sesle "Güzel görünüyorsun," diyebilirdi. Ama Eve'in gözündeki telaşlı pırıltılara, o günkü vahşi davranışlarına, aniden patlayan kahkahalarına anlam veremedi.

Bu arada Eve'in Jonathan'la konuşmalarına kulak misafiri olmuştu. Kapıları dinleme alışkanlığı devam ediyordu. Bu onun bir çeşit kendini kurtarma yoluydu. Bazen, özellikle de o günlerde tehlikede olduğunu hissediyordu. Matt buraya gelirse Eve kalır mıydı? Eve'le ikisi nereye giderlerdi? Sean giderse ne yapardı? Ölebilirdi. Eve veya Jonathan, ya da ikisi birden ondan kurtulmak isterlerse bunu aralarında gizli gizli planlayacaklardı, onun için Liza'nın konuşulanları duyması gerekiyordu, ikisi de en çok Liza'yı tehlikeye atıyorlardı.

O akşam Sean'la uzun süre karavanda beraber olmuşlardı. Saat 4'de Sean işi paydos ettiğinden beri beraberdiler. Saat 9'da arabayla onu Shrove'a kadar bırakmıştı. Bekçi evine döndüğünde kimseyi bulamadı, onların yürüyüşe çıktıklarını ya da Shrove'a gittiklerini sandı.

Jonathan'ın ceketi sandalyenin arkasında asılı duruyordu ama bunun pek önemi yoktu. Yatak odasına çıktı ve pencereden Shrove'a doğru baktı, onları batmakta olan güneşin solgun ışıklarının altında dolaşırken göreceğini umuyordu.

Ama çok daha yakındaydılar. Tam pencerenin altında çimenlere serdikleri bir örtünün üzerinde oturuyorlardı. Daha doğrusu Eve oturuyordu, dizlerini kıvrımış, kollarını bacaklarına dolamıştı. Jonathan ise sırtüstü uzanmış, 'sakin gökyüzünde belirmekte olan ayı seyreliyordu.

Konuşmuyorlardı ama konuşsalar Liza kelimesi kelimesine hepsini duyabilecekti. Yatağının üzerine diz çöktü, pencerenin pervazına çenesini dayadı ve Sean'ı düşünmeye başladı. O akşam ona karavanda birlikte yaşamalarını teklif etmişti. Yokluğunda onu çok özlediğini, artık onu Shrove'a bağlayacak bir şey kalmadığını söylemişti. Liza cevap verememişti, sadece "korkuyorum," diyebilmişti.

Bir bakımdan deli gibi gitmek istiyordu, bir bakımdan da istemiyordu. Birkaç yıldır bunları düşünmeye başlamış, kendi kendine hep ileride ne olacağını, buradan nasıl kurtulacağını sormuş olmasına rağmen, Sean'a cevap verememişti. Aşağıdaki sessizlik can sıkıcıydı. Tam aşağı inip onlara katılmayı düşünüyordu ki Eve'in konuştuğunu duydu.

"Jonathan, benimle evlenir misin?"

Bu seferki sessizlik daha da kötüydü. Her şey bu sessizlikten daha iyiydi. Jonathan artık gökyüzüne değil Eve'in yüzüne bakıyordu. Liza'nın hayran olduğu bir cesaretle Eve'e, "Benimle evlenir misin diye sordum. Kadınlar da artık bunu sorabilirler değil mi? Bir zamanlar evlenmeyi düşünüyorduk, gençtik o zaman. Her şey kötü gitti, ikimiz de bunun sebebini biliyoruz, düzeltmek için artık çok mu geç?" Jonathan Liza'nın kulağına mahçup gelen bir sesle "Korkarım artık çok geç Eve," dedi.

Eve, hafif bir ses çıkardı. Fısıltıyla "Neden?" diye sordu.

"Artık o günler geçti Eve. Üzgünüm ama artık çok geç."

"Neden ama? Beraberken hep çok mutluyuz. Seni mutlu edemiyor muyum? Benimle her şey güzel olmuyor mu?"

"Tekrar evlenmeyi düşünmüyorum. Yalnız çok daha rahatım, belki sen de öylesindir. Açık konuşmak gerekirse evlen-

meye niyetim yok. Bir kere denedim, olmadı. Victoria ile evleninceye kadar herşey çok iyiydi. Evlendikten sonra işler değişti. Bizim için de yine aynısı olacak."

"O halde kendimi boşuna küçük düşürdüm," dedi Eve sert bir sesle, sonra birden ona döndü, üzerine atlayıp sarıldı ve yalvaran bir sesle, "Jonathan, oh Jonathan, seni sevdiğimi biliyorsun, niçin benim yanımda kalmak istemiyorsun? Niçin yıllardır beni böyle bıraktın, seni uzun zaman bekledim, yıllarca bekledim ama hâlâ sana sahip olamıyorum. Jonathan, lütfen, lütfen."

Liza daha fazlasına tahammül edemedi. Çocukluğunda yaptığı gibi yataktan atladı ve Eve'in odasına saklandı.

"Bunları bilmesi gerekirdi," dedi Sean.

"Kaderin bir cilvesi değil mi? Bir tarafta ben vardım ve sen bana seninle gitmem için yalvarıyordun ama ben cesaret edemiyordum, diğer tarafta Eve, Jonathan'a kendisi ile evlenmesi için yalvarıyordu ve reddediliyordu."

Sean'ın cevabı kendisine iltifat olmakla birlikte onu biraz rahatsız etti. "Ama sen 16 yaşındasın değil mi sevgilim? Onun ise kendini yutturacak yaşı geçmişti."

"Jonathan ondan büyüktü oysa."

"Olsun, o bir erkek. İkisi çok farklı. Bahse girerim o gece orada kalmamıştır."

Liza bu sözlerin ilk kısmını içine sindirdi. Bunu daha önce hiç böyle düşünmemişti ve hiç tatmin olmamıştı. "Yarım saat sonra Shrove'a geri döndü ve ertesi gün Matt'le birlikte gittiler. Bir daha geri gelmeyeceğini sanıyordum ama geldi."

"Evet, döndü, Matt'le beraber. Ağustos'un sonuydu. Matt bana geldi, sanki iyi bir haber verecekmiş gibi ağzı kulaklarına varıyordu. İş paydos etmeden on dakika kadar önceydi. Son birkaç dakikamı Erikleri budayarak dolduruyordum. Allahın cezası ağaçta o kadar çok Erik vardı ki, dallar kırılıyordu.

Matt yaklaştı, sanki benim patronummuş gibi "Holford, hafta sonundan itibaren sana ihtiyacımız olmayacak, teşekkürler," dedi. O gün Çarşambaydı ve hafta sonundan itibaren demişti. Ben de "Siz insanlara iki gün önce mi haber verirsiniz?" dedim. Sırıtmaya devam etti ve "Nasıl işine gelirse, Cuma günü öğleden sonra sana paranı vereceğiz." Ve yürüyüp gitti.

Çarşamba akşamı Liza Sean'la görüşememişti ve Sean'ın işten çıkarılma haberini çok geç öğrendi. Öğrendiği zaman çılgına döndü. Bekçi evinde değil Shrove'daydılar. Jonathan onları Shrove'a çok ender çağırırdı, onun için Liza çok kötü şeylerin olacağını hissetmişti.

Öğleden sonra saat 4'te Jonathan bekçi evine geldi. Ağustos için oldukça serin bir gündü, Eve'le ikisi içerdeydiler. Jonathan içeri girmedi, pencereden konuştu. Sadece "Akşam altı gibi içkiye gelin, size söyleyecek şeylerim var," dedi.

Eve bozulmuştu. Hırçın ve somurtkandı. Liza'dan başka hiç kimse onun mutsuz olduğunu ve ıstırap çektiğini anlayamıyordu. "Bize ne söyleyeceksin?" diye sordu. Cevap vermedi, "İsterseniz sizi sonra yemeğe çıkarırım," dedi.

Herhalde Eve de müthiş şeyler olacağını hissediyordu, hakikaten daha kötüsü olamazdı. Jonathan onları misafir odasında karşıladı. Mermer pirinç karışımı sehpanın etrafına dizilmiş kırmızı ve yaldızlı koltuk ve kanepelere oturdular. Az sonra Matt elindeki tepsiyi dizmiş olduğu bardak, şişe ve fıstıkları şangırdatarak içeri girince bütün ihtişam bozuldu. Matt'in saçları omuzlarına kadar uzamıştı ama iyice beyazlanmıştı ve öyle bir göbek büyütmüştü ki, Liza bir kadın onunla nasıl evlenmek isteyebilir diye düşünmekten kendini alamadı. Şimdiye kadar sarhoş birisini görmemişti ve Jonathan'ın hiç böyle konuştuğunu duymamıştı. Sonradan Eve izah etmemiş olsa bu haliyle Matt'in hasta olduğunu zanne-decekti.

"Buraya böyle sarhoş girmeye nasıl cesaret edersin? Allahın belası fıstıkları kaselere koy ve defol!"

Jonathan'da içki içmişti, ona doğru eğilip bir bardak şarap içmesine izin verilip verilmediğini sorarken nefesi içki kokuyordu.

Eve'e, "Biraz önce Matt'e senin o genç adama yol vermesini söyledim," dedi.

"Benim genç adamım da kim?"

"Bahçıvan."

"Onu kovdun mu? Niye?"

Liza, Eve'in sesindeki ferahlamayı farkettili. Kendisi dehşet içindeydi ama Eve rahatlamıştı çünkü daha kötü şeyler bekliyordu. Şüphesiz Jonathan'ın onları çağırma sebebinin bu olduğunu düşünüyordu. Sean Holford'u kovduğunu, onun yerine Matt ve Bayan Matt'i işe aldığını, şimdi de ondan Bayan Cooper'i işten çıkarmasını isteyeceğini zannediyordu."

Peki ben ne olacağım? Liza telaş içinde düşündü. Ya giderse? Ya bir daha hiç gelmezse? Ya bir daha onu hiç görmezsem?

"Sana bir şey söyleyeceğimi söylemiştim ya Eve, tabii bu sadece bahçıvanı kovduğum ve onun yerine Matt'i aldığım haberi değildi. Bahçıvan'ın yerini kimse almayacak. Esas konu evi satışa çıkarmış olmam. Shrove Malikanesi satılmak zorunda.

Annesi için titreyen Liza yavaşça döndü ve ona baktı. Eve adeta taş kesilmişti. Birdenbire bembeyaz olmuştu, yaşlanmıştı. Sanki 38 değil de 68 yaşında, alnı çizgilerle dolu, ağzı içine çökmüş yaşlı bir kadındı.

"Öyle bakma Eve," dedi Jonathan, "Benim satmayı çok istediğimi mi sanıyorsun? Başka seçeneğim yok, sana mali zorluklarımdan bahsettim."

Lloyd'da tahmin ettiğimden daha çok para koymam gerekti, bu benim için müthiş bir şok oldu. Ortaklara neler olduğunu bilmen lazım, günlerce gazeteler yazdı - pardon, se-

nin gazete okumadığını unutmuşum - Sonuç olarak bir milyondan fazla para bulmam lazım ve bunu da Shrove'u satmadan bulmama imkan yok. Annemin Fransa'daki evinden elli bin sağlayabilsem, belki altından kalkabilirim, ama bu sadece bir ümit, çünkü orası ancak otuz bin ediyor. İki yıldır satmaya çalışıyorum. Yine gayrimenkul piyasasından bahsedeceğim ama senin bunları bildiğini pek sanmıyorum. Shrove'u satmak zorundayım. Ancak bunu yaparsam işimi halledebilir, başımı suyun üzerinde tutabilirim."

Eve hâlâ ona bakıyordu. Liza hayatında ilk defa şarap içiyordu, işe yaramıştı. Biraz daha almak için bardağını uzatınca Jonathan dalgın dalgın doldurdu.

"Tanrı aşkına Eve, bir şeyler söyle." Şakayla karışık, "Lütfen, kötü bile olsa bir şeyler söyle."

Liza Eve'in gayret ettiğini gördü. Dudağını büktü, sanki acı çekiyormuş gibi omuzlarını kaldırdı. Çıkardığı ses güçsüz ve incedi.

"Ulswater'ı satabilirsin."

"Ulswater artık Victoria'nın, unuttun mu?"

"Neden onunla evlenecek kadar aptal olabildin?"

"Ben de bu soruyu kendi kendime hep sordum, merak etme."

"Jonathan," dedi Eve, kollarını kenetlemişti.

"Jonathan, Shrove'u satamazsın, bunu düşünmek bile imkansız, başka bir çare olmalı." Bir an düşündü, "Londra'daki evi satabilirsin."

"Ben nerede oturacağım o zaman?"

Onun üzerinden gözlerini bir an bile ayırmayan Eve, daha da dikkatli baktı. Annesinin yüzündeki ifadeyi, sır dolu kararlı bakışı beğenmeyen Liza sandalyesinde huzursuz huzursuz kıpırdandı.

Eve, "Burada oturabilirsin," dedi.

"Hayır oturamam." Jonathan sinirlenmeye başlamıştı.

"Burada yaşamak istemiyorum. İşler zaten burada oturmak-

tan da berbat gidiyor." Huysuz bir çocuk gibiydi. "Peki, sana şimdiye kadar burayı hiç sevmediğimi söylememiştim, bildiğim tek şey de hiçbir zaman sevmediğim. Son derece ıssız, her yere millerce uzaklıkta ve belki sen hiç farkına varmadın ama son derece rutubetli. Tabii, Allahın belası vadinin ortasına gömülmüş. Victoria burada romatizma oldu."

"Victoria'nın canı cehenneme." dedi Eve'in, ses tonu Liza'yı yerinden sıçrattı.

Jonathan vazgeçmedi. "Tamam, gerçekten canı cehenneme. Ben senden daha çok ıstırap çektim, senin tahmin edemeyeceğin kadar. Neyse, onu bir tarafa bırak. Bu evi satmak zorundayım, bana gerekli bir milyonu sağlamalıyım."

"Satamayacaksın. Buna eminim. Dünyadan uzak yaşayabilirim ama radyom var, neler olup bittiğini takip ediyorum. Gayrimenkul piyasası ömrümde görmediğim kadar kötü durumda. Bir alıcı bulamayacaksın, hele istediğin fiyata asla."

Jonathan Eve'in bardağına yeniden şarap doldurdu. Eve ona bakarak bardağı kaldırdı, Liza bir an içindekileri Jonathan'ın suratına fırlatacağını zannetti, ama yapmadı. İçmedi de.

Jonathan sakın sakın, "Bulдум, bir alıcı bulдум," dedi.

Eve ıstıraplı bir ses çıkardı.

"Bir otel zinciri. Country Heritage Hotels adlı bir proje üzerinde çalışıyorlar. Shrove onların ilk halkası olacak."

"Sana inanmıyorum."

"Hadi Eve, bırak bunları, tabii ki inanıyorsun. Doğru olmasa neden söyleyeyim ki?"

"Anlaşma," dedi Eve "Kontrat - ya da her neyse - yapıldı mı?"

"Henüz değil. Onlar tekliflerini sundular, ben de avukatıma prensip olarak evet demesini söyledim. Ulaştığımız nokta bu ve ilk söylediğim insan da sensin."

"Öyle olduğunu tahmin ediyorum," dedi Eve hakaret edencesine.

"Tabii ki ilk önce sana söylemem gerekiyor Eve."

"Peki, ben yani biz ne olacağız, bunu hiç düşündün mü?"

Jonathan ona bir ev bulacağını anlatmaya başladı. Satılana kadar Matt ve karısı Shrove'da kalacaklardı, sonra da kendilerine bir ev bulacaklardı. Onun fikri yan yana iki ev bulmaktı. Muhtemelen vadinin öteki yanında ve bir zamanlar Bruno'nun ev almayı düşündüğü köyün adını verdi. Her tarafta satılık evler vardı ve yok pahasına gidiyordu.

Eve'in üzülmesine sebep yoktu. Kendisi ona karşı olan sorumluluğunun bilincindeydi. Ne yazık ki otel zinciri bekçi evini de istemişti. Orayı resepsiyon yapmayı düşünüyorlardı ve tekliflerinde bunu özellikle belirtmişlerdi.

Eve, perişan olmuş bir vaziyette "Ben burayı asla terketmeyeceğim," dedi.

"İyi güzel de buna mecbursun. Bütün bunları söylemek benim hoşuma mı gidiyor sanıyorsun? Düşün bakalım. Sanki malının yarısını satmak güzel mi yani benim için? Büyükbambam mezarında nasıl rahatsız olacak, biliyor musun?"

"Olmaz, merak etme," dedi Eve. "O'şimdi cehennemde çürüyor."

"Böyle konuşmanın ne gereği var? Neye yarayacak ki?"

"Buradan asla ayrılmayacağım. Beni buradan zor kullanarak çıkarmaları gerekecek."

Bu daha sonra yerine gelecek bir kehanetti.

Ertesi gün, uykusuz bir geceden, hiç yatağa girmeden geçen bir geceden sonra Eve Shrove'a gidip Jonathan'a yalvardı. Bu arada Liza, Sean'a bütün olanları anlatmış, Sean da bir an evvel kaçıp gelmesi için onu sıkıştırmaya başlamıştı. Annesini ve Shrove'u bırakıp onunla yaşamasını istiyordu. Yaşı müsait olduğu için yasalar onu durduramazdı.

Dönüşte, ahırların olduğu yerde Matt'le orta yaşlı, şişman ve önlüklü bir kadına rastladı. Bu karısı olmalıydı. Karısının yanında olmasına aldırmadan, Liza'yı yukarıdan aşağı şehvetli bakışlarla süzdü. Bir zamanlar Eve'i süzdüğü bakışlardı

bunlar. Çok büyümüş olduğunu, bütün erkekleri peşinden koşturacak kadar güzel bir kız olduğunu söyledi.

Jonathan Eve ile birlikte geldi ve bütün günü tartışarak geçirdiler. Eve bazen yalvarıp bağıyor, bazen de ağlıyordu.

Liza'nın bildiği kadarıyla bütün günü böyle geçirdiler. Liza saat 4'te Sean'la buluşmaya gitmiş ve gece 10'a kadar dönmemişti. Eve hiçbir şey söylemedi, hatta ima bile etmedi. Jonathan Eve'e sarıldığında Liza gözlerine inanmadı, onu kucağına alıp kanepeden kaldırdı, yukarı yatak odasına taşıdı, kapıyı kapatarak bütün geceyi içerde onunla birlikte geçirdi.

Dışarıda Matt'in tavşan avına çıktığını belirten mutad patlamalar ve fişeklerin çıkardığı alevler başlamıştı. Liza rahatsız oldu ve perdeleri kapadı. Yatağının üzerine oturup Sean'ı düşünmeye başladı. Artık Shrove'a çalışmaya gelmeyecekti. Kuzey'de Discovery meyve bahçelerinde elma toplama işi başlamıştı. Bir haftaya kalmaz oraya gidip, Eylül ayı boyunca para kazanabilmek için sabahtan akşama kadar elma toplayacaktı. İki kişi telefon olmadan nasıl haberleşebilirlerdi. Sean'ın bir posta adresi bile yoktu.

Pazartesi günü yola çıkacağını söylemiş ve koruda buluşmalarını önermişti. Neden koruda? diye sorduğunda romantik olduğu için demişti. Gelip gelmeyeceğine karar vermesini istemişti. Yoksa onu birlikte gidecek kadar sevmiyor muydu?

Liza'nın aşkından ve arkadaşlığından emin bir şekilde, masalını yarıda keserek "Hâlâ beni neden o kadar beklettiğini anlamış değilim," dedi.

"Sana kaç kere söyledim. Korkuyordum. Shrove'dan hiç ayrılmamıştım. Kendimi bildim bileli hep kendi yatağında, Shrove'daki kendi odamda uyumuştum."

Sean oturdukları yatağa eli ile vurarak "Burada da fazla uyumadık değil mi sevgilim?" dedi.

"Jonathan o hafta sonu hep bizimle kaldı," dedi Liza. "Hep birbirlerinin üzerindeydiler. O zamana kadar onları hiç böyle görmemiştim. Eve, hiçbir zaman toplum içinde bu tip

gösterişlerden hoşlanmazdı. Belki ben toplum değildim belki de o aldırmiyordu. Bilemiyorum. Benim yanımda sarılıp öpüşüyorlardı ama buna rağmen Jonathan Shrove'u satma fikrinden vazgeçmiyordu. Eve ona yalvardı, kandırmaya çalıştı, öptü ama buna rağmen Jonathan "Satmak zorundayım," diyordu.

Sonunda Eve teslim oldu. Pazar gecesi Liza onun "Satılacaksa satılsın," dediğini duydu.

Uzanıp Jonathan'ın elini tuttu, Jonathan ona öyle bir baktı ki, artık böyle şeyleri anlayan Liza bu bakışlardaki sevgi dolu pırıltıları yakalayabilmişti.

"Sana ve Liza'ya güzel bir ev buluruz, gene kırılık bir yerde oturursunuz."

Jonathan o gece de kaldı ama ertesi sabah erkenden, daha Liza kalkmadan gitmişti. Aşağı indiğinde Eve'i parlayan gözlerle, enerji dolu ve bastırmakta güçlük çektiği heyecanıyla kahvaltı masasında oturur buldu. Ellerini açıp kapıyordu.

"Shrove'u satacak, bunda kesin kararlı!"

"Biliyorum."

Eve'in ses tonu değişti, sanki bir rüyayı hatırlıyor gibi "Bana evlenme teklif etti," dedi.

"Etmedi."

"Tabii ki kabul etmedim, teşekkürler," dedim. "Geç kaldın. Shrove'suz onu ne yapayım ki?"

Onu Shrove'a sahip olabilmek için istiyordu. Onunla bir yıl önce evlenmiş olsa, Shrove'u üzerine yapacak ve mirasçılardan kurtaracaktı. Güldü, histerik bir gülme değildi, daha da beter çılgınca bir gülmeydi. Gene de Liza onun Jonathan konusunda ima ettiği kadar katı olabildiğine inanmıyordu, çünkü o gün akşam üzeri Jonathan tekrar bekçi evine geldi.

Eve'in Jonathan'a onunla birlikte güvercin avlamaya çıkmak istediğini söylediğini duyduğu zaman Liza başa çıkamadığı bir hızla dünyanın ters dönmüş olduğunu düşündü. Eve,

asla kuşları ve hayvanları öldürmezdi. Şimdi ise güvercinlerin yetiştirdiği sebzeleri tahrip ettikleri için onlara engel olmak gerektiğini söylüyordu. Jonathan ona tüfekle ateş etmeyi öğreteceği için mutlu görünüyordu, silah, Liza Eve'in o silahı kullandığını ve sakallı adamı nasıl vurduğunu hatırlıyordu. Sadece Jonathan'ın bundan haberi yoktu.

Shrove bir aya kadar satılacak ve Eve de Shrove'u terk etmek zorunda kalacaktı, onun için sebzelerin yaşayıp yaşamaması ne kadar önemliydi ki? Bu düşünce' bile onları atışa çıkma fikrinden caydırmamıştı.

Öğleden sonra Liza, Sean'la buluşmak için koruya gitti. Buluşma yerlerini saptarken, bunun Bruno'nun gömülü olduğu yerden mümkün olduğu kadar uzak olmasına dikkat ediyordu. Akdikenlerin ve çalılarının çevrelediği, kuru çimenlerden oluşmuş bir yatağın üzerinde seviştiler. Fakat sonra, Sean ciddileşerek ona sarıldı. Yaşamak için para kazanması lazımdı. Bir kaç gün temizlik işi veya kasabada bir dükkanda mobilya işi falan bulabilirdi fakat sonra elmaların olduğu yere gitmesi gerekiyordu. Onu da istiyordu. Gelir miydi? Sonsuza kadar beklemesine imkan yoktu, Perşembeye kadar ancak bekleyebilirdi. Ondandır da nasıl görüşeceklerdi Allah bilir.

Liza bundan hoşlanmadı, Sean'ın fazla bekleyememesi hiç hoşuna gitmedi. Onun okuduğu romantik aşk kitaplarında gerçekten sevenler sonsuza kadar beklemeye hazırdılar, hele böyle uyarı ve gözdağı hiç vermezlerdi. Sean'ı gelecek Cumartesi, aynı saatte aynı yerde buluşmaya razı etti. O da, o zamana kadar düşünüp kararını vereceğine söz verdi. Ya annesinden ayrılıp onunla gelecek ya da kalacaktı. Sean ona sanki isteksiz gibi gelmişti. Onun bu dileğini cesaretlendireceği yerde o gün nerede olabileceği konusunda kuşkuya düşmüş, gelmek için elinden geleni yapacağını söylemişti.

Ayrıldıktan sonra Sean gidene kadar arkasından baktı. Yol boyunca, karavanı park ettiği yere kadar yürümesini sey-

retti, en sonunda ağaçlar onu yutup da gözden kaybolduğu anda g zya larına boğulup ağlamaya başladı. Bunlar hayal kırıklığı, acizlik ve kararsızlığından ötürü kendi kendisine acı dığı için dökülen g zya larıydı.  ocuk gibi elinin tersiyle gözyaşlarını sildi, yumruklarıyla gözlerini ovu turdu ve yavaş yavaş geldiği yoldan geri yürümeye başladı.

Saatin altı olabileceğini hesaplamı tı. G ne  hala g ky z ndeydi ama sıcaklığı pek kalmamıştı. Sean'la    saat beraber olmuşlardı ama ona    dakika gibi gelmişti. Hala içinde bulunduğu ikilemi düşünüyor, ikisinin ortasında bir çözüm bulmaya çalışıyor, belki de bir uzlaşma ara tırıyordu. Nasıl yapıp da hem burada Eve'le beraber yaşayabilir hem de Sean'la birlikte olabilirim diye düşünürken ilk silah sesini duydu.

Çevrede ne zaman bir silah sesi duysa Liza i ğ d sel olarak mümkün olduğu kadar uzağa kaçar ve kulaklarını tıkarı. Kanlar içinde tüyleri u u an vurulmuş bir ku un yere düştüğünü veya bacaklarından ters tutulmuş kanlar içinde bir tav an görmekten korkuyordu.

Bu sefer silah sesinin ne taraftan geldiğini tahmin edemedi, zaten tahmin etmek genelde zor oluyordu. Ama en azından ormanın içinden ve kendi arka bahçelerinden gelmediğinden emindi.

 lk önce Matt'i gördü. Jonathan'ın güvercin avlamaya çıkacağını bildiği halde, uzakta neredeyse Shrove'a yakın Matt'i gördüğü zaman ku ları kovalayanın o olduğunu düşündü. Sonra Jonathan'la Eve'i gördü, ayakta kalmayı ba arabilen tek kayın ağacı, mavi Atlantica glauca'nın ve büyümekte olan yeni fidanların arasındaydılar. Liza'dan fazla uzak değildiler, aralarında bir kaç metre mesafe ancak vardı, bu mesafe ellerinde sadece bir tane tüfek olduğunu se ebilececek kadardı.

Jonathan bir şeyler gösteriyordu şimdi de tüfeği Eve'in ellerine vermişti. İhtiyatlı bir şekilde tüfeği tutan Eve, namluyu

beceriksizce kaldırdı, bunun için bir güç sarfediyor gibiydi. Jonathan ona şefkatle baktı, iki elini birbirinden uzaklaştırmasını ve tüfeği güzelce tutmasını gösterdi. Güneş batmaya yüz tuttuğu için gölgeleri artık uzamaya başlamış, yaprak gölgeleriyle şekillenmiş çimenlerin üzerine düşüyordu. Jonathan ellerini çırpıp güvercinlerin uçmalarını sağladıktan sonra Liza artık onlara bakmadı, bahçe kapısını açıp kendisini bekçi evinin bahçesine attı.

Kulaklarını tıkamayı unutmuştu. Silah, bir, iki, üç kere patladı. Sonra da hiçbir kuşun çıkaramayacağı bir çığlık duyuldu, olduğu yerden rahatça duyulabilen tiz bir çığlık. Bir an için gözlerinin önünde çocukluğu, sakallı adam ve onun alacakaranlıkta çimenlerin üzerinde ölüşü canlandı.

Hiç farkına varmadan elleriyle kulaklarını kapatmıştı. Ama artık silah sesi yoktu. Ellerini kulaklarından çekti, döndü ve Matt'in çimenlerin üzerinde ellerini sallayarak koşmakta olduğunu gördü.

Ağaçların arasında, gölgelerin beneklendirdiği çimenlerin üzerinde Jonathan sırtüstü yatıyordu. Eve, elindeki silahı atmış ona bakarak duruyordu, elleri çenesinin altında birleşmişti. Liza koşarak eve girdi.

YİRMİ BİRİNCİ BÖLÜM

"O NU vurmuştu," dedi Liza. "Daha ilk anda kasten vurduğunu biliyordum. Öürse Shrove'u satamayacaktı ve Shrove onun için deli olan ve satmayı aklından bile geçirmeyen kuzeni David Cosby'ye kalacaktı. Tek çare bu kalmıştı. Onunla evlenmek bile çözüm değildi, gene de satmak fikrinden vazgeçirmiyordu onu.

"Bütün bunları yüzünden okuyabiliyordum. Tek sorun Matt'di. Matt orada olmasa kim onun ne yaptığını bilebilirdi? O akşam ya da ertesi gün Jonathan'ı orada ölü bulmuş gibi yapar, insanları onun tek başına avlanmaya çıktığına inandıramaz mıydı? Ama Matt görmüştü. Eve'i tam ateş ederken gördü demiyorum ama onların birlikte güvercin avlamakta olduklarını görmüştü.

"Eve, polislere hiçbir şey görmediğimi söylememi tembih etti, burada yaşamadığını söyle onlara demişti, sonra da fikrini değiştirip neden onlara bir şey anlatmak durumunda kalacakmışsın? Burada olmaya mecbur değilsin. Matt seni görmedi dedi. Böylelikle ben de gidip küçük kalede oturdum. Orada olduğumu polisler farketmediler. Tek başına halletmek istediğini biliyordum.

Polis onun Jonathan'ı öldürdüğünden şüphelenmişti ama

ispat edemiyordu, çünkü olayın olduğunu hiç kimse görmemişti, anlıyor musun? Mahkeme başladığından beri bunu düşünüp duruyorum ve sonunda bu sonuca ulaştım, onun Jonathan'ı öldürdüğünden şüphelenince kayıp Bruno'yu hatırladılar ve sonra da Trevor Hughes'ü düşünmeye başladılar. Büyük bir olasılıkla Eve'i onun hakkında sorgulamışlar, o da onu gördüğünü inkar etmişti ama onlar asla unutmazlar, kayıtları vardır. Sanırım olaylar bu şekilde gelişti.

"Bizim evi aradıkları zaman Bruno'nun küpelerini bulamadılar, çünkü onları Eve takıyordu. Ben kulübeden ayrılmadan önceki gece küpeler kulağındaydı, eminim ertesi gün de kulağında kalmıştır. Ama içinde kendi isminin ve karısının isminin baş harfleri kazılı olan Trevor Hughes'ün evlilik yüzüğünü buldular.

"Belki Matt'e Trevor Hughes hakkında bir şey bilip bilmediğini sormuşlardır, belki de Matt kendiliğinden gidip, o sabah gittiğinde köpeklerin tuhaf davranışlarından şüphelendiğini anlatmıştır. Onu şayet Eve öldürdüyse cesetini ne yaptığını bulmak için de bahçeyi kazmışlardır.

"Aslında onlar Eve'i Jonathan'ı öldürmekten suçlamak istemişlerdir ama ellerinde delil olmadığı için aklanmasından korkmuşlardır. Önce Bruno'nun durumunu çözmeye çalışmışlardır. Sonra Trevor Hughes'ün yanında Jonathan'ın vurulduğu tüfekten çıktığı belli olan kurşunlarla gömülü kemiklerini bulmuşlar ve teşhis etmesi için saatini karısına göstermişlerdir. Sanırım bütün bunlar Eve'in tutuklandığını takip eden haftalarda yapılmıştır. Yalnız bunu nasıl yaptıklarını merak ediyorum - yani ilk önce onu Jonathan'ı öldürmekle suçlayıp sonra vazgeçip bu sefer onu kendini müdafaa ile işlediği cinayetten mi yargıladılar? Ve onu Trevor Hughes'i öldürmek suçundan mahkum edecek kadar delili nasıl topladılar merak ediyorum."

Sean şaşkın bakışlarla Liza'yı dinliyordu. Liza gülümsedi.

"Sana avukat olmak istediğimi söylemiştim, hukuk çok ilgimi çekiyor."

"Sen zeki bir kızsın. O ihtiyar kadına temizliğe gitmen haksızlık."

Liza omuzlarını silkti. Bu ona o kadar önemli gelmiyordu, bu iş nasıl olsa geçici işti. Masanın üzerindeki yemek kalıntı-larını toplamaya başladı. "Çay ister misin?" diye sordu.

"Biraz sonra," dedi. "Önce sana söylemek istediğim bir şey var. Şimdi de benim sıram. Sana anlatacaklarım var."

Çaydanlığı doldurdu, ocağı yaktı, Sean'ın baktığını görün-ce ateşi kıstı. "Ne peki, anlat."

"Yöneticilik kursu için kabul edildim."

Onu tebrik etmesi gerekiyordu, ama yapamadı. "Bunu bi-liyordun zaten."

Sean'ın yüzüne kan hücum etti ve kızardı "Bu kadar kolay bir şey değil bu. İki yüz kişiden sadece beş kişi kabul edildi."

"Ve sen de bu beş kişiden birisin. Çok güzel."

Kibar fakat ilgisiz görünmüş olmalıydı, belki de annevari bir hoşgörü ile karşılamıştı. Sean, "Dinle Liza, gel yanıma otur," dedi.

Duyulabilecek bir şekilde iç geçirdi ve Sean'ın yanına oturdu.

"Kurs yılbaşından sonra başlayacak ama benim gelecek hafta oraya gitmemi istiyorlar. İskoçya'da, Glasgow'a yakın bir yerde. Beni diğer beş kişi ile aynı daireye yerleştirmek is-tediler, hep böyle organize edilirmiş, ama ben istemedim, se-ninle gideceğim için yatacak yerimi kendim temin edebilirim dedim. Karavandan bahsetmedim tabii, özel hayatımdan bahsetmeyi istemedim."

"Glasgow" dedi Liza. "Eve'e bayağı uzak olacağız. Ama fazla uzun sürmeyecek demiştin değil mi? Altı aylık demiştin galiba."

"Liza, bu sadece bir başlangıç. Sanırım beni takip etme-mişsin. Bu yeni bir yaşam biçimi. Kursu bitirince bir sürü im-kan sağlıyorlar. Mesela, dükkanlardan birinin başına geçiyor-sun ve durmadan yeni mağazalar açıyorlar. Şimdi yeni bir ta-

ne yapıyorlar mesela. Büyük bir ihtimalle gelecek yıl bu zamanlar bunlardan birinin müdür yardımcısı olabilirim. Ev almak için ipotek konusunda da yardımcı oluyorlar."

İpoteğin ne olduğunu anlamamış olduğunu farketmiş olmalı ki Sean açıklamaya başladı. O bunu açıklarken Liza yerinde duramıyordu, o an bir bardak çayı dünyadaki her şeyden çok canı istiyordu, ama yerinden kalkmaya niyeti yoktu. Sean onun ellerini tuttu ve avuçlarında hapsetti.

"Bu benim için büyük bir şans. Kendimi farklı görmemi sağladı, ben hiç de sandığım gibi bir insan değilmişim, meğer düşündüğümünden daha iyiymişim, kendi kendimin efendisi olabilir, meslek sahibi, sorumlu bir insan olabilirmişim."

Evet diye içinden geçirdi Liza, şimdi konuşman da düzeldi, artık düşüncelerini rahatça ifade edebiliyorsun, aniden dilin düzeldi. Bundan sonra söylediği ise Liza'yı iyicene şaşırttı.

"Sana söylemek istediğim bir şey daha var sevgilim. Benimle evlenmeni istiyorum, ikimiz evlenelim istiyorum."

Liza zorla konuşabildi. "Evlenmek mi?"

"Sürpriz olacağını biliyordum," diyerek eğildi ve Liza'nın yanağına bir öpücük kondurdu. "Aptallık etme, kıpkırmızı oldun. Eğer annenin meselesini düşünüyorsan, benim için hiç önemi yok. Benim için normal bir aileden gelen herhangi bir kızıdan farkın yok."

"Sean...." diye başladı ama sanki hiç sözünü kesmemiş gibi o anlatmaya devam etti.

"Kurs süresince maaş da alacağım, bu da başka bir avantaj. Büyük bir ihtimalle artık çalışmana gerek kalmayacak. Zaten karımın temizlik işlerine gitmesini kesinlikle istemezdim. Ve çocuklar doğmaya başlayınca senin evde olman gerekecek..."

Bu sefer sözünü kesmek için bağırarak zorunda kaldı, "Ben daha 17 yaşımda bile olmadım."

"Tamam, önemi yok. Evlenmek için 16 yaşını geçmen yeterli, ehliyet almak için 17 yaşını bitirmiş olman gerekiyor."

Artık bu kadarı çok fazlaydı, birden Liza bir kahkaha patlattı. Onun çok ince şaka yaptığını zannetmişti. Ama bir dakika geçmeden yüzündeki incinmiş ifadeyi görünce son derece ciddi olduğunu anladı.

"Öyle bakma Sean, deli olma."

"Deli mi?"

"Delilik tabii, evlilikten, çocuk sahibi olmaktan, her neyse o, ipotekten bahsetmek delilik tabii. Önce yaşamamız gereken kendi hayatlarımız var. Ben daha tam büyümüş değilim bile. Kanunen bir kontrat imzalayamam, vasiyetname yapamam, hiçbir hakkım yok."

"Şu siktirici kanunlardan bahsetmeyi bırak artık."

Liza bir parça çekindi, kalkıp ocağa yaklaştı. "Seni bilmem ama ben çayımı içmek istiyorum," dedi buz gibi bir sesle, sanki bu Eve'in konuşmasıydı. Sean suratını astı, onu hiç böyle görmemişti. Birden şimdiye kadar onu hiç darıltmadığını farketti, bu akşama kadar onun için her şey son derece hoş geçmişti, ama bu gece sultan onun kafasına bakıyor ve bir yandan da kılıcını biliyordu.

"Seninle İskoçya'ya gelme fikrine karşı çıktığım yok," dedi uzlaşmak ister bir ifade ile. "Değişik yerlere gitmek benim de hoşuma gider. Bir kere deneriz. Belki kurs hoşuna gitmez."

Hiç teşekkür bile etmeden çayını aldı. "Beni dinlesen iyi olacak Liza," dedi. "Ben olmasam ne yapacağını hiç düşündün mü? Kaybolursun. Hiçbir şey yapamazsın. O cadının seni yetiştirme şekli yüzünden beş dakika bile kendi kendine kalamazsın sen. İpoteğin ne olduğunu bile bilmiyorsun daha. Doğum kontrol hapından haberim yoktu. Para kazanabilmek yapacağın tek iş ya temizlikçilik yapmak ya da elma toplamak olabilir. O süprüntü kitaplardan başka hiçbir şey bilmiyorsun. O kadın senin hayatını sakatladı, yaşamını devam ettirebilmek için bana ihtiyacın var."

Bütün bunlar sanki Bruno'nun yankılanmasıydı. Eski istasyonun orada aynı Bruno'nun söylediği kelimelerdi. Fincanı dudaklarına yaklaştırdı ama çay tatsız geldi.

"Ben kocan olacağım. Sana ben bakaacağım. Çok önemli bir şey daha söyledim, annenin kim ve ne olduğu beni ilgilendirmiyor dedim. Herhalde artık bu eski karavanda yaşayacağımı tahmin etmiyorsundur. Diğer arkadaşlarla aynı evi paylaşmak da fena fikir olmayabilir ama benim sana karşı sorumluluğum var, bunu biliyorum ve Cuma günü hem arabayı hem de karavanı Glasgow'a götüreceğim. Götürüyorum dememe gerek yok zaten, birlikte gidiyoruz nasıl olsa, çünkü senin başka seçeneğin yok."

"Başka seçeneğim var tabii ki."

"Hayır yok. Bu böyle, benimle geliyorsun, çünkü burada kalacak yerin, bir ailen, arkadaşların - ve kusura bakma sevgilim ama buna alışmalısın - bir becerin olmadan kalmazsın. Gerçek şu ki sen 16 yaşında değil de sanki 6 yaşında gibisin. Bu senin suçun değil tabii, ama gerçek bu."

Liza cevap vermedi. Onun bu sessizliğini bir çeşit kabullenme olarak düşünen Sean televizyonu açtı. Liza onun kendinden memnun görüldüğünü farkettil. Yüzündeki ifade aynı Bruno'nun Eve'i birlikte başka bir evde yaşamaya ikna ettiğini zannettiği zamanlardaki ifadesine benziyordu. Bir süre sonra bir tane bira açıp kutudan içmeye başladı. Liza'nın bakışlarının üzerinde olduğunun farkında olmalıydı, çünkü döndü ve baş parmağını havaya kaldırarak kendine olan güvenini vurgulamak için bir işaret yaptı. Liza da Bay Spurdell'in verdiği "Temel Hukuk" adlı kitabı alarak bir gün önce kaldığı yeri bulup okumaya başladı.

Bu Sean ile aynı yatağı paylaşmaya başladıklarından beri ilk kırılgan geçen geceleriydi ve sevişmeden geçen hemen hemen ilk geceleri oldu. Yatakta uyanık yatarken Liza onu bir zamanlar ne kadar çok sevdiğini ve bunun nasıl olup da böyle değişebildiğini düşündü. Birine karşı büyük bir aşk beslerken, nasıl olup da, birdenbire, ona karşı ilgisiz olabiliyordu insan? Bir kaç kelime, bir iki hareket, duygusuz bir küstahlık ve her şey bitiyordu. Bruno ile Eve'de acaba böyle mi olmuştu?

Cumartesi gününü hep dışarıda geçirdi, çayırlarda kendi kendine dolaştı, Pazar günü de yağmur yağdığı için yatağa uzanıp kitap okudu. Kalkıp ortalığı toplamayı, yatak örtülerini silkelemeyi ve su doldurmak için yardım etmeyi reddedince Sean onu somurtmakla suçladı. Ertesi gün ikisi de işe gittiler ve her zamanki gibi saat beşte buluştular. Karavana geldiklerinde hava kâıarmıştı, zifiri karanlıktı ve bir damla suları yoktu. Sabah çıkmadan önce ikisi de suları doldurmayı unutmuşlardı. Liza kovayı ve el fenerini aldı.

Dışarıda yağmur yağıyordu ve onların bir damla bile suları yoktu. Bu ona çok aptalca geliyordu. Kovayı tepelerden su getiren borunun altına tuttu, doldurdu ve karavana geri dönmeye çalışırken kaygan çamurda neredeyse kayıp düşüyordu.

Karavana gelince bir kutu kola açtı kendine. Lavaboda ellerini yıkayana kadar Sean'ın kitaplarına ne yaptığını farketmemişti. Elini kurulamak için havluya uzatırken oturma biriminde, masanın üzerinde üçgen şeklinde yırtılmış, siyah zemin üzerine kırmızı yazı olan kitap parçalarını farkettil. Boğazına sanki bir şey düğümlenmiş gibi oldu birden. Çöp sepetleri yoktu, sadece lavabonun altında plastik bir torbaları vardı. Çöp torbasının içindekileri görünce birden başı dönmeye başladı. Sean ona bakmıyordu bile, televizyonu seyrediyordu, yanında bir kutu açılmış bira duruyordu, elinde de bir sigara vardı. Liza onun kendisine bakmamak için büyük bir gayret sarfettiğinin farkındaydı. Gözlerini televizyona dikmişti.

Çöp torbasını karıştırıp arayacağına, kalan kitapları inceleyerek Sean'ın ne kadar hasar verdiğini anlamaya çalıştı. Liza, kendisinin aldığı kitapları yırtmış ama Bay Spurdell'e ait olduğunu bildiği kitaplara dokunmamış olduğunu farkettil, midesi bulandı ve ağzına safra suları doldu. Sean kanunlara uyan bir insandı, başkasına ait olduğunu bildiği bir eşyaya zarar veremezdi. Ama Liza'yı başka biri olarak düşünmemişti, o nasıl olsa ona aitti.

Gitti televizyonu kapattı. Sean yerinden öyle bir fırladı ki Liza bir an vuracağını zannetti. Ama yanlış yargılamıştı, Sean kadınlara vurmazdı.

"Neden?" dedi tek bir kelimeyle.

"Hadi sevgilim, neden olduğunu biliyorsun. Bütün bunları, o hayatı artık arkana atmalısın. Oradan ayrıldın, o gitti ve sen şimdi dışarıda, gerçek dünyadasın. O kitaplar sadece kendini gerçek dünyadan saklamak içindi. Artık onlara ihtiyacın olmayacak. Önümüzde bütün bir geleceğimiz var. Sen de öyle söylemiyor muydun?"

Söylemiş miydi? Ama herhalde bu şartlarda değildi. Kazanmıştı ve şimdi yetki ondaydı. O kadar sinirlendi ki, bir zamanlar Eve de böyle sinirleniyordu diye düşündü.

"Onlar benim kitaplarımdı."

"Bizimdi sevgilim. Bunu daha önce de konuşmuşuk. Tamam, sen kazandığın parayla o kitapları aldın. İhtiyaçın kola benim desem neler düşünürsün? Çünkü o kola benim paramla alındı.

"İkisi de aynı şey."

Bu çok mantıksız bir yaklaşımdı, oysa Eve ona mantıklı olmayı öğretmişti, Bruno vicdanını bahane edip onu tamamen sahiplenmek istediği zaman Eve'de böyle hissetmiş olmalıydı. On yedi sene çabaladıktan ve reddedildikten sonra, utanç ve terkedilmişlik duygularından sonra, Jonathan ona evlenme teklif ettiği zaman da böyle hissetmiş olmalıydı.

Liza güçsüzdü, söyleyecek bir şeyi yoktu, sadece söylediği şeyleri Sean'ın nasıl kendine göre çevirdiğini düşünebiliyordu. Yemeklerini hazırladı, televizyonu yeniden açtı, çayı demledi ve Sean'ın onu yakalayan elini kendi ellerinin arasında sıkmasıyla ödüllendirildi. Birlikte Hollywood yapımı bir dizinin yeni bölümünü seyrettiler. Ya da Sean seyretmiş, o da gözlerini ekrana dikmiş olmasına rağmen düşünceleri başka yere gitmişti.

Sean'ın söyledikleri doğrudu, temizlikçilik yapabilir, pı-

nardan su taşıyabilir ve kitap okuyabilirdi ama gerçekten diğer konularda sanki onaltı değil de altı yaşında gibiydi. Tek başına idare etmesine imkan yoktu. Bayan Spurdell'e ya da onun gibi birine günde sekiz saat ev işi yapmaya gitse bile haftada ancak 120 paund kazanabilecekti ve günde sekiz saat böyle bir işte çalışabileceğinden şüpheliydi. Nerede oturacaktı? Nasıl gücü yetecekti?

Latince'den İngilizce'ye tercüme yapmak için ona iş verecek yeryüzünde kimse var mıydı? Olmadığından emindi. Bunun yanı sıra Bay Spurdell'in çalışma odasında yaptığı araştırmalardan anladığına göre birilerinin ev işi veya süpermarkette raflara paket dizmek dışında sana bir iş vermeleri için sertifikalarının, diplomalarının ve derecelerinin olması gerekiyordu.

Kalacak bir yeri yoktu. Belki ona bu konuda Jonathan Tobias yardımcı olabilirdi ama o da ölmüştü. Babası da yoktu, sadece onun varlığından bile habersiz o üç adamdan biri vardı. Eve'in de ona aldıracağı yoktu. Zaten Eve onun nerede olduğunu veya ona ne olduğunu da bilmiyordu ki, belki de Eve'in durumunda olsa kendisi de aldırılmazdı. Belki de Eve onun Heather'e gitmediğini öğrenmiş merak ve endişe içinde ona ne olduğunu düşünüyordu. Ama onu aramaya kimse gelmemişti, gazetelerde veya televizyonda kendisi ile ilgili hiçbir şeyden bahsedilmemişti.

Liza, kendisini Sean'dan başka arayacak kimsenin olmadığını biliyordu.

Sean elini tuttu. Az sonra kolunu omuzuna koydu. İçinde ona karşı soğuk bir nefret uyanmıştı, bir gece uyuduktan sonra bunun basit bir öfkeye dönüşeceğini biliyordu. Onu yalnız bıraksaydı, tek başına bırakıp kendi kendine barışmasına izin verseydi. Sonuçta başka çaresi yoktu Liza'nın. Onunla geçinmek zorundaydı, çünkü onsuz Liza çaresiz ve lüzumsuz hissediyordu kendini.

Ama onu kendi haline bırakmadı. Kendisine karşı nasıl

saldırgan olduğunu, dokunduğu zaman nasıl isteksiz olduğunu ve onu okşamak için elini bacaklarından yukarı doğru götürmeye başladığında elini tutup çekmesinden anlaması lazımdı. Aynı yatağı paylaşmak zorundaydılar, bu maalesef böyle olacaktı, onunla sevişmeye yeltenince Liza kesin bir ifadeyle "Hayır," dedi, "Hayır, lütfen, yapmak istemiyorum."

Ama sevişmekten daha başka şeyler oldu. Bir keresinde Liza ona sevişmek için zor kullanıp kullanmayacağını sorduğunda bu soruyu Sean gülünç bulmuştu. Ama Liza onu istemediğini söylediği zaman üzerinde bile durmadı, istemiyordu işte. Ağzını Liza'nın ağzına kapatarak sesini kesti. Ellerini tuttu, dizleriyle bacaklarını açmaya çalıştı başaramayınca ayaklarını denedi. Kendini haklı çıkarmak için de sanki Liza cilve yapıyormuş gibi bir yandan ağzının içine doğru gülüyor bir yandan da sokak köpekleri gibi itişiyordu. Liza'nın kollarını iki yanda zaptederek ona zorla sahip oldu.

Liza güçsüzdü. Çok canı yanmıştı, sanki ilk defa yaparmış gibi çok canı yanmıştı. Bittikten sonra hala Sean kulağına onun bundan hoşlandığından emin olduğunu fısıldıyordu, çünkü o bir kızın hoşlanıp hoşlanmadığını çok iyi anlardı. Liza bir an Eve'i ve Trevor Hughes'i düşündü. Eve'in çağırabileceği iki tane köpeği vardı hiç değilse, ama onun kimsesi yoktu.

Sean hemen uykuya daldı. Liza sessizce ağladı. Bunun aptalca olduğunu, zayıflık olduğunu biliyordu, bebek gibi davrandığının farkındaydı ama elinde değildi.

Eve böyle bir davranışı asla tolere etmezdi. Eve kesinlikle zulme izin vermezdi. Havaalanına giderken olanlardan sonra. Şu anki ıstırapı o kadar feci olmamakla beraber gene de yeterince kötüydü, belki de geleceğini etkileyecekti. Eve üç adamın kendisine yaptıklarının intikamını başka bir üç adamdan almıştı. Bütün her şeyi o yüzden yapmıştı, emniyet veya kazanma duygusundan ziyade bir öc almaydı. Shrove'a sahip olmaktan da kuvvetli olan bir öc alma duygusuydu.

Kendi hayatı da öyle mi olacaktı? İstedığı zaman da istemediği zaman da sevişmek zorunda mı kalacaktı. Bütün bu olanlardan sonra bir daha asla istemeyeceğini biliyordu. Jonathan Tobias'ın düğün gününü hatırladı.

Eve, her zamanki gibi bunu da bir ders konusu olarak değerlendirmişti. Liza'ya evlilik ve kuralları hakkında bir çok şey öğretmiş ama bir erkeğin zorla bir şey yapmak istediği zaman neler yapması gerektiğini öğretmemişti. Sadece güçlü oldukları için istediklerini yapabileceklerini, onlar için çalışması ve onların sana ne yapman gerektiğini söylemeye hakları olduğunu kabul etmesini söylememişti.

Belki o zamanlar Liza daha küçük bir çocuk olduğu için söylememişti. Üzerinden neredeyse bir ömür geçmişti ve Liza artık bir çocuk değildi. Ama tekrar kaçamayacağı bir durumun içindeydi. Bu sefer sadece cesarete ihtiyacı olduğu geçen seferden daha kötü durumdaydı. Şimdi kaçacak bir yeri de yoktu.

Eve ona bir şey daha yapmıştı. Sean'ın lüzumsuz olarak nitelediği bir sürü şeyi öğretmeninin yanı sıra ona zorluklara göğüs germeyi de öğretmişti. Hayatları hiç kolay olmamıştı. Bütün keyiflerini çok basit şeylerle sağlardı. Oyuncaklar, televizyon, video, disk çalar gibi eğlenceleri yoktu. Bir banyoya bile seneler sonra sahip olmuşlardı. Evlerinde eski bir buzdolabı ve eski bir fırın vardı, yukarıda sobaları bile yoktu, Spurdell'lerde gördüğü gibi yorganları veya elektrikli battaniyeleri de bulunmuyordu, yeni elbiseleri yoktu - Eve'in dikmediği veya eskiciden alınmayan tek giysisi kot pantolonu ve kapütone ceketiydi - Sean'la yemeye alıştığı ve hiçbir zaman da güvenmediği hazır yemekler de yoktu. Ekmeklerini, reçellerini hatta krem peynirlerini bile kendileri yaparlar, sebzelerini kendileri yetiştirirlerdi. Bruno gittikten sonra da her yere yürüyerek gitmeye başlamışlardı.

Annesi ona bir çeşit dayanıklılık ve zorluklara katlamayı öğretmişti, ama bütün bunların Bayan Spurdell'in ve süper-

marketlerin olduğu bir yaşantıda ne önemi vardı ki. Bu dün-yada kuvvete değil sertifikalara ve diplomalara, aile ve arka-daşlara, başını sokacak bir ev ve bir arabaya, beceri ve para-ya ihtiyacın vardı. Onun da sadece bin poundu bulunuyordu.

Bel çantası Sean'ın onu soyarken attığı yerde, masanın üzerinde duruyordu. Parası olduğunu bilse isterdi. İstediği za-man da alırdı. Onun olan bir şeyin ikisinin malı dolayısıyle de kendisinin olduğunu söylerdi. Kalktı, üzerinde Sean'a ait olan bütün izleri yıkadı, sıcak tutması için uzun çorap ve kırmızı mavi kazağını giydi, paraları büküp botlarından birinin içine sakladı. Sean'dan mümkün olduğu kadar uzakta olmaya ça-lışarak yatağın bir ucunda yattı ve uyudu.

YİRMİ İKİNCİ BÖLÜM

HARRODS Mağazası'ndan aldığı bir kutu dolusu ağaç süsünü gururla Liza'ya gösteren Bayan Spurdell ağaç süslemek için henüz çok erken olduğunu söylüyordu. Ama süsleri erken almanın bir sakıncası yoktu, sonra hep kötülerini kalıyordu. Philippa iki çocuğu ile birlikte Noel'de gelecekti. Jane de gelecekti. Bayan Spurdell Liza'ya Philippa'nın küçük adını bir kere söylemişti, ondan sonra ondan bahsederken Bayan Page, Jane'den bahsederken de 'küçük kızım' diyordu.

Bu Liza'nın ömründe gördüğü ilk Noel ağacıydı. Gerçekten ilk defa böyle bir şey duyuyordu. Bir çam ağacını kökünden söküp çıkarmanın, etrafına parlak süslü şeritler geçirmenin ve dallarına camdan toplar asmanın mantığı bir türlü onun anlayışına sığmıyordu. Hristiyan adetlerine gelince, Eve'in ona Hristiyanlık hakkında verdiği bilgi Budizm, İslam, Judizm dinleri hakkında verdiği bilgiden pek fazla değildi.

Bay Spurdell'in yukarıda çalışma odasında dolaştığını duyuyordu. Okulu Noel tatiline girmişti. Evde ikisi yalnız oldukları için Liza'nın banyo yapma şansı yoktu. İçine çamaşır suyu dökerek lavaboyu fırçaladı. Tam küveti temizlerken aklına ilaç dolabına bakmak geldi. Diş temizleme tabletleri, buhar

tabletleri ve nasır ilaçlarının arasında üzerinde "Bayan Spurdell, sodyum amital - günde bir tane alınır" yazan silindir biçiminde bir kutu buldu. Özellikleri hakkında bir fikri yoktu ama bunun insanı hemen uyuttuğunu biliyordu. Kutuyu cebine koydu.

Parasını almadan önce söylesen, Bayan Spurdell'in ödeme yapmayacağından emindi. Elektrik süpürgesini koridorda aşağı yukarı gezdirirken bir yandan da kafasında değişik stratejiler planlıyordu. Yalan söylememeye, dürüst olmaya karar vererek çalışma odasının kapısını tıklattı.

"Buraya mı gelmek istiyorsun Liza?" dedi Bay Spurdell başını kaldırarak.

"Hemen çıkabilirim."

"İsterseniz çalışma odanızı en son temizleyebilirim," dedi, "Kitaplarınızı getirmişt看."

"Aferin sana. Başka da alabilirsin istersen. Eski dostlarımı akli başında ve onların değerini bilen birine ödünç vermeye hiçbir itirazım yok. İyi bir kitap, biliyor musun Liza insan ruhunun en değerli hazinesidir."

"Evet," dedi Liza, "fakat ben başka kitap almak istemiyorum. Size bir şey sorabilir miyim?"

Şüphesiz o sözü kimin söylediğini soracağını sanıyordu ama Liza Milton'un söylediğini, hatta o sözün Areopagitica adlı eserden alındığını da biliyordu. Bilgilerini aktarabileceği bir talep karşısında gülümseyerek bekliyordu.

"Hapishanedeki bir insanı nasıl bulabilirsiniz?"

"Anlayamadım?" Yüzündeki gülümseme hızla yok oldu.

Şimdi sıra dürüstlükteydi. "Annem hapse girdi de nerede olduğunu öğrenmek istiyorum."

"Annen mi? Aman Tanrım. Şaka ediyor olmalısın Liza. Ciddi olamazsın."

Liza'nın ondan canı sıkılmaya başlamıştı. "Ben sadece onu bulabilmek için kime yazmam ya da kime telefon etmem gerektiğini öğrenmek istiyorum. Ona mektup yazmak, gidip onu görmek istiyorum."

"Aman Tanrım. Beni gerçekten şoke ettin." Liza'ya doğru bir adım attı, tirabzanların üzerinden bakarak yavaş bir tonla, "Sakin bundan Bayan Spurdell'e bahsetmeyesin," dedi.

"Neden söyleyeyim ki?" Liza eliyle sabırsızlanan bir harekete yaptı.

"Telefon edebileceğim bir yer var mı? Bir büro, ya da bir çeşit polis merkezi gibi?" Liza seyretmiş olduğu Amerikan polisiye dizilerini hatırlıyordu.

"Ah canım, İçişleri Bakanlığı olabilir belki."

"İçişleri Bakanlığı neresi?"

Bilgi vermesine sebep olabilecek her türlü soru Bay Spurdell'i memnun ederdi. "İçişleri Bakanlığı'nın ne olduğunu bilmiyor musun?" diyerek polisler, hapishaneler, göçmenler, bakanlıklar hakkında küçük bir nutuk verdi, Liza bunun içinden sadece kendisini ilgilendirecek olan kısımları aldı.

Derin bir nefes alıp gücünü topladı. Kulaklarında Sean'ın sözleri çınılıyordu. On altı değil sanki altı yaşındaydı ve çaresizdi.

"Telefonunuzu kullanmama izin verir misiniz? Lütfen? Bir de telefon rehberinize bakabilir miyim?"

Bay Spurdell artık bir şeyler öğrettikçe gözleri parıldayan o iyi kalpli pedagog değildi. Yüzü asılmış, dudakları küskün bir ifade ile çizgi halini almıştı. "Hayır, korkarım yapamazsın, her ikisine de hayır diyorum. Burada böyle şeylere izin veremem. Ayrıca şimdi telefon için en pahalı zaman. Sabahın 11'inde Londra'ya yapacağın bir telefon konuşmasının kaç mal olacağından haberin var mı?"

"Ben öderim."

"Hayır, üzgünüm. Sadece para meselesi değil. Bayan Spurdell ile ben bu tip şeylere bulaşmaktan hoşlanmayız. Üzgünüm ama izin veremem, kesinlikle veremem."

Liza hafifçe başını eğdikten sonra hemen elektrik süpürgesini çalıştırdı. Yatak odalarını bitirip tekrar çalışma odasına geldiğinde Bay Spurdell gitmişti. Alelacele telefon rehberin-

den İçişleri Bakanlığı'nın telefon numaralarına baktı. Bir kaç tane numara vardı. Göçmen Bürosu, Vatandaşlık Bürosu veya Haberleşme Bürosu ile işi olmadığı için üç tane numarayı bir kağıda not etti.

Ev toplanmış ve temizlenmiş, Liza'nın da gitme vakti gelmişti. Bayan Spurdell'in 12 paundu bir araya getirmesi her zamankinden daha zor oldu, son paundu on beş tane bozulukla tamamlayabildi. Liza teşekkür ederek parasını aldı ve artık işi bıraktığını, bir daha gelemeyeceğini söyledi. Bayan Spurdell kulaklarına inanamıyormuş gibi yapmacık bir hareket yaptı. Doğru olduğunu görünce de tam Noel üzeri işlerin altından nasıl kalkabileceğini sordu güzel bir lisanla Liza cevap vermedi, parayı cebine koydu, paltosunu giydi ve dışarı çıktı.

"Çok nankörsün," dedi Bayan Spurdell "ve çok da aptalsın, iş bulmak ne kadar zor haberin var mı?"

Gelip de Liza'ya engel olması için kocasına seslenmeye başladı. Liza ön kapıdan çıkıp kapıyı kapattı. Aspen Close'den çıkana kadar acaba biri beni takip eder mi korkusuyla koştı ama öyle bir şey olmadı. Duke's Head Oteli'ndeki kendisini beğenen müdür orada olsaydı telefonu kullanmak için izin isteyecekti, ama maalesef bu sefer resepsiyonda bir kadının duruyordu. Kadın önündeki bilgisayarla meşgulken Liza yukarı çıkıp banyo yaptı.

Sean'ı beklemeyip otobüsle eve dönerken, yukarı kattaki oturma yerine çıkarak altı yaşında - sütçü gibi çocuk zekası olan? - bir çocuk için oldukça iyi işler başardığını düşündü. Oldukça iyi iş başarmıştı. Bir uyku ilacı bulmuş, annesini nasıl bulabileceğini araştırmış, telefon numarasını bile almış, işten ayrıldığını bildirmiş, havlusuz banyosunu yapmış ve otele lin perdelerine kurulanmıştı.

Londra'da yatılı bir okulda yetişmiş olsa daha iyisini mi yapabilecekti acaba?

Sean süpermarketle ilişkisini kesmişti. Son kutu mısır gev-

reğini ve son domates suyunu paketten çıkarıyordu. Çekin-
gen fakat asık olmayan bir suratla müdürün onunla nasıl el
sıkışıp iyi şanslar dilediğini anlatıyordu.

"Beni kimse biliyor mu?" diye sordu Liza, "Yani işyerinde-
ki insanlar demek istedim. Senin bir kızla yaşadığını ve be-
nim kim olduğumu falan biliyorlar mı?"

"Özel meselelerimi kendime saklamayı tercih ederim.
Şimdiye kadar bildikleri benim tek yaşamakta olduğum."

"İskoçya'ya araba ile mi gideceksin?"

"Tabii ki araba ile. Sen ne düşünüyorsun? Birinci sınıf tren
biletleri ve lüks bir otelde konaklama mı? Para hakkında öğ-
renmen gereken çok şey var sevgilim."

Yeni bir kanundan bahsedip kendi kendini yiyordu, kara-
vanların sadece ekspres geçiş izni verilen yollarda kullanıla-
bilineceği hakkında yeni çıkan bir kanundu. Ne kadar çabuk
gitsek o kadar iyi olur diyordu. İskoçya'da yasa farklı olabilir
miydi? Bazen farklı olduğunu duymuştu. Liza bu konuda on-
dan daha çok şey biliyordu, Bay Spurdell'in gazetesinde oku-
muştu. Mesela, şayet karavanın bir araziden çıkarılırsa, artık
başka bir yerde park etme iznin olmuyordu. Mahalli idarenin
sana ev vermesi gerekiyordu. Bu gerçek bir ev olmayabilir,
kalacak bir oda ya da otel olabilir. Bundan Sean'a kesinlik-
le bahsetmeye niyeti yoktu, akıllığına ve emellerine dudak
bükülmesini istemiyordu.

Kaldıkları süre içinde karavanı hep temiz tutmuştu. Te-
mizlik içine işlemişti, bunu ona Evé vermişti, artık evini ve
kendisini pis tutmasına imkan yoktu. İçerisi fakirdi, her şey
eski püskü, yırtık, ıskartadan toplanmış, aşınmış, kırık dö-
kük, idareten tamir edilmiş eşyalar vardı. Bekçi evin de eski
püsküydü. Shrove'da şımartılmış birisi olarak acaba Bru-
no'nun almaya kalktığı acayıplık ya da Spurdell'lerin evi gibi
bir yer ister miydi?

Karavan ve araba, ev ve taşımacılık meselesini hallediyor-
du. Bunlarla yaşam mümkün olabilirdi, bir çeşit gelecek ya-

ni. Belli etmeden Sean'ı izliyordu. Eve de zaten ona zor şartlarda yaşamayı öğretmişti.

Kimse Bruno'nun nerede olduğunu bilmiyordu, kolayca aldatılan bir emlakçıdan başka kimse ilgilenmemiştir. Trevor Hughes'in ise gitmesinden memnun olan, kendisinden soğumuş bir karısı vardı. Sean'ın yalnız yaşamadığını kimse bilmiyordu. Liza'nın varlığını, yaşantısındaki yerini hep gizli tutmuştu. Supermarket'deki işinden de ayrılmıştı, kimsenin onu düşüneneği yoktu artık, unutulmuştu bile.

Glasgow'da ise Pazartesi günü onu kursa bekleyeceklerdi. Gelmediğini fark edince de herhalde peşine polis takmacaklar, gitmekten vazgeçtiği sonucuna varacaklardı. Hayat hakkında pek fazla şey bilmiyordu belki ama onun da alışılmışın dışında hayat tecrübesi vardı. Geçmişteki benzer hikayeye çok az kişi bakardı. Tecrübe ile biliyordu ki, Trevor Hughes ve Bruno Drummond kaybolduğu zaman polis kayıp adamı aramak için çok az gayret sarfediyordu. Bu durumda ise bir adamın kayıp olduğunu polis kayıtlarına bildirecek kimse yoktu.

Sean'ın annesi uzun zaman önce Sean'la ilgisini kesmişti. Kardeşleri ise hepsi bir tarafa dağılmışlardı, uzun zamandır temaları yoktu. Zincirleme sigara içen büyükbaba ise aramak için çok yaşlıydı. Arkadaşım dediği insanlar da ya pubda tanıştıkları tipler, ya da Kevin gibi karavan komşularıydı.

Sean televizyonu seyredirken, o da uzun uzun kendini aynada seyretti. Sean'la ikisi kırık, el kadar bir ayna parçası kullanıyorlardı. Ona sanki Eve hiç değişmemiş gibi göründü. Yüz gün yüz gece önce kaçtığı kadın aynada gördüğünün aynıydı, dört yaşındayken onu Shrove'a getiren annesi aynı kadındı, ne daha ağır, ne daha yaşlı ne de daha genç. Şimdi kendi yüzüne baktıkça Eve'in gençliğini görüyordu, şimdiki Eve'den farklı, unutmuş olduğu ama şimdi aynada kendi hayaliyle karşına çıkan Eve'le aynıydı. Jonathan'ın, Bruno'nun söyledikleri gibi gerçekten Eve'in bir kopyasıydı, babasız, çift anneli, annesi yeniden belirmişti.

Annesinin metodları, annesinin içgüdüleriyle. Eve bu durumda ne yapardı? Kimsenin nazını çekmezdi. Asla teslim olmazdı. Eve tartışır, protesto eder, nedenini araştırır - zaten öyle yapmıştı - faydası olmadığını, olaylara onunla aynı açıdan bakmadıkları veya onunla aynı fikirde olmadıkları zaman vazgeçmiş görünür, uzlaştırıcı bir yol arardı.

Mutfağa doğru geçip, Sean'ın kendisine bakmadığından emin olunca, sodyum amital kutusunun etiketinin üzerinde yazanları okudu. Bir tanesi onu hemen uyutabilirdi. İki tanesi herhalde derin uykuya daldırabilirdi. Ve uyuyunca da? Sean onu her zaman şiddet, ölüm ve kan gibi şeyleri rahatlıkla karşıladığı için yeterince hassas olmamakla suçlardı.

Böyle şeylerden korkması öğretilmemişti ona. Okula giden, arkadaşları, kardeşleri ve danışmanları olan diğer çocukların aksine Liza hiç şartlandırılmamıştı. Bruno'nun cesetini bulduğu zaman kusması tamamiyle kendi zayıflığından kaynaklanmıştı, ona kötü ölüm olayları karşısında korkması öğretilmemişti, Eve ona yavaş yavaş mükemmelliği aşlamış, yaptığı her şeyde iyi olmasını öğretmişti. Liza bunu başara-caktı, temiz, mükemmel ve pişmanlık duymadan.

"Sabah kaçta yola çıkacağız," diye sordu.

"İlk iş. Herhalde sekizde yola çıkmış olmamız gerekiyor."

"Neyseki yağmur durdu."

"Hava raporunda yüksek basınç geldiğini söylediler. Çok yakında soğuklar başlar, çok soğuk olur."

"Bu gece bağlama çubuğunu takmayacak mısınız?"

"Aman Tanrım, unuttum."

Liza bunu kendi kendine yapabileceğinden emin değildi, Sean takarken ilgilenmemişti bile. Bu gece, tabii ki, bağlama çubuğunu takarken onu iyice seyretti, yaptığı her hareketi inceledi, onu ilk tanıdığı ve aşık olduğu günlerdeki gibi her yaptığı şeyi değerlendirdi.

Belki de insan on altı yaşındayken aynı insana uzun süre aşık olamıyordu. Aşkı şiddetli ve yoğun ama kısa süreli olu-

yordu. Acaba Bay Spurdell gibi öğretmenler veya Eve gibi insanlar hiç Juliet'in Romeo'ya olan aşkı devam eder miydi diye sormuşlar mıdır kendi kendilerine.

Sean elektrik fenerinin ışığı altında çalışıyor, Liza da iyice sarınmış bir vaziyette, karavanın merdivenlerinde karanlığın içinde sessiz oturuyor, ilk defa farkettiği sessizliğin ve yalnızlığı keyfini çıkartıyordu. Shrove'a benziyordu. Buranın da aynı Shrove gibi avantajları vardı. Tek bir ışık görünmüyordu, tepeler ve çayırlar boyunca millerce mesafede tek bir ücra köşe bile yoktu. Siyah toprak parçası uzayıp neredeyse simsiyah gökyüzüyle birleşiyordu. Kulaklarını bir parça zorlasa, pınardan akan suyun sesini duyabilecekti.

Tepede şimdi yıldızlar çıkmaya başlamıştı. Samanyolu etrafa yayılıyor, Orion yıldızı ise parlak ve güçlü parlıyordu. Sakin ve berrak görünen gezegen Venüs'tü. Sean çalışırken metalin metala çarparken çıkardığı ses ve görünmeyen ağaçlarda baykuşların hayalet gibi ulumaları sessizliği bozuyordu.

Parmağını bel çantasına sokarak içindeki kalınlığı kontrol etti. Sean'ın yaşamasına izin verse ve onunla kuzey'e gitmeye karar verse bir müddet sonra parayı bulacağını ve isteyeceğini nasıl tahmin edebiliyordu ama? Biliyordu. Hatta sahneyi bile gözünün önünde canlandırabiliyordu, kendisi bu paranın ona annesinden kaldığını ve onun olduğunu söylüyor, Sean da onun parayı idare edebilecek durumda olmadığını, ileride alacakları ev için onu kendisinin saklayacağını söylüyordu.

Sean karavanı arabaya bağlamıştı. Birlikte içeri girdiler, o da ellerini yıkadı. Geç olmuştu, on biri geçiyordu, durmadan erken kalkmaları gerektiğini söylemeye başlamıştı.

"Merak etme. Ben seni kaldırırmım," dedi. "Ölü gibi uyuyorsun biliyor musun? Ben seni dürtmesem hayatta erken kalkamazsın."

Liza münakaşa etmek istemedi. Hırçın, karşı koyar hali geçmiş, artık sakinleşmişti. Eve'de Bruno'nun ev alma ve

Jonathan'ın Shrove'u satma ısrarlarında aynı şeyi yapmıştı. Belki de Trevor Hughes'e bile elini ısırmadan önce "peki peki" diye mırıldanmıştı. Teslim olacaktın, gülümseyerek "Sen kazandın," diyecektin. Onların zaferi kazandıklarını zannetmelerini sağlayacaktın.

"Beni yedide kaldır da sana çay hazırlayayım."

Bu tip konuşması çok normaldi, genellikle böyle söylerdi zaten. Sean geceleri sıcak bir şey içmez, sabahları içmeyi severdi. İlaç kutusunu şekerliğin arkasına sakladı, kaşıkların, kör bıçakların, eğri büğrü çatalların durduğu çekmeceyi açtı ve et kestikleri keskin bıçağın yerinde durup durmadığını kontrol etti. Silahlardan çekinmeyen ve onları kullanmanın doğurduğu sonuçlara alışkın bir insan olmak iyi bir şey diye düşündü.

Sean yatmıştı bile, Liza'nın bir gece önce ve ondan önceki gece olduğu gibi boğazı kurumaya ve mide kasları gerilmeye başlamıştı. Geçen o iki gecede Sean ona elini sürmemişti. Önceki gece öpmemişti bile. Ama Liza gene aynı korkuyu yaşıyordu, Sean'ın kuvvetinden ve kendi güçsüzlüğünden korkuyordu. Bir zamanlar göremediği bir gerçeğin artık farkındaydı, bir kadın ne kadar genç ve kuvvetli olursa olsun, kararlı bir erkeğin karşısında güçsüz kalıyordu.

Işığı söndürüp de yatağa girdiğinde Sean'ın gözlerinin yine gezineceğini hayal etti. Her zaman olduğu gibi yavaş yavaş gözleri alışınca, karanlık siyahlıktan grileşmeye başladı. Gökyüzünde mehtap yükselmiş, yarım ay soluk bir ışık vermeye başlamıştı. Perdelerin üzerine ince ışıklar düşüyordu.

Sean'ın gözleri üzerindeydi ve arkasından dudakları Liza'nın yanağına dokundu. Liza'nın birden gerilmesini hissetmiş olmalı ki yavaşça içini çekti. Arkasını dönüp de iyice uzaklaşıp yatınca Liza'nın içini muazzam bir ferahlık kapladı. Kendisi de yatağın öbür ucuna iyice çekilip, onunla arasına elinden geldiği kadar fazla mesafe bırakmaya çalıştı.

Şimdi artık rahatça uyuyabilirdi, onu sabah öldürmeye karar verdi.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

RÜYASINDA kendini görüyordu ama kendisi değildi. Aynı zamanda da Eve'di. Aşağı ellerine doğru baktı, Eve'in elleriydi, kendi ellerinden küçük ve uzun tırnaklı. Kısalmıştı, boyu Eve kadar olmuştu.

Ama karavandaydı ve Eve buraya hiç gelmemişti. Rüya gördüğünü biliyordu ve bir şekilde, bir yöntemle tekrar kendisi olacaktı. Karanlıktı. Yatakta Sean'ın şeklini görebiliyordu ve yanında yatak örtülerinin meydana getirdiği tümsekte başka bir vücut yatıyordu, bu kendisiydi. Eski Mısır tanrılarının Ka'nın yaptığı gibi kendi vücudundan çıkmıştı. Gerçek olduğunu hissediyordu, tırnağını avucuna batırdığı zaman canı acıdı. Artık Eve değildi, çünkü Eve içeri girmiş, yatağın ayak ucunda duruyordu.

Sessizce birbirlerine baktılar. Eve'in elleri zincirliydi, Liza onun hapishaneden çıktığını biliyordu, nasıl olduğunu bilmiyordu ama oraya geri dönmesi gerekiyordu. Zincirlere rağmen, acı içinde ve büyük bir güç sarfederek Eve uzandı ve karavanın duvarında asılı duran tüfeği aldı. Orada tüfek yoktu ama o uzanıp almıştı. Metal namlunun üzerinde ay ışığı parıltıydı. Çok eskiden, yıllar yıllar önce, Liza annesinin uzanıp duvardan tüfeği aldığını biliyordu ama bunu hiç görmemişti.

Eve, elleri zincirli olduğu halde Liza'ya doğru yürüdü. Konuşmadı ama Liza mesajı alabilmişti. Çok kolay olacaktı. Huzur içinde uyuyacaktı. Eve gülümsedi. Gizlice Liza'ya nasıl bir çarşafa sarınıp mutfaktan aldığı bıçakla Bruno'ya gittiğini fısıldıyordu.

Liza bağırdı ve Sean'a sarıldı, tekrar kendi vücuduna girmişti, gittikçe vücudunu sarıyordu, onunla birlikte uyanıyordu. Uyandı, kendini uzak bir köşede çömelmiş ve büzülmüş vaziyette buldu. Ay hâlâ parlıyor ve perdelerin arasından karavanın içine süzülüyordu. Buz gibiydi.

Giderek iyice uyandı, soğuk onu ayıltmıştı. Garipti ama, gördüğü rüya sıcacıktı. Karanlıkta el yordamıyla ilk önce Bayesian Spurdell'in ilaç kutusunu arandı, sonra da Eve'in örmüş olduğu kazağını buldu. Kazağı kafasından geçirirken o korkunç hissi tekrar duydu, gözlerini açtığı anda yine Eve'in gülümseyen, öğüt veren, elleri zincirli hayalini karşısında göreceğini sandı.

Gözlerini açtı. Sean ve ikisi yalnızdılar. Birdenbire ciddi bir şekilde Sean'ı öldürmeye niyetlendiğini farkettti.

İçeri daha fazla soğuk girmesine rağmen karavanın kapısını açtı. Merdivenler buzdan parlıyordu. İlaç kutusunun kapığını açtı, içindeki ilaçları hendekteki uzun ve ıslak çimenlere doğru attı. Soğuk ayaklarını yakmıştı, öyle ki içeriye girdiğinde ayakları acıdı.

Karavanın içinde onu ümitsizlik bekliyordu. Soğuk karanlığın içinde vücutlarının ve bayat yemeklerin kokusu vardı. Meğer Eve ona gitmesi gerektiğini söylediği zaman dünya başına yıkılmamıştı, asıl şimdi dünya başına yıkılıyordu, birbiri arkasından kocaman kayalar yuvarlanıyor, toprak sarsılıyordu. Eve, Sean ve kendisi. Az sonra ayaklarının altındaki toprak yarılacak ve çökerken onu da yutacaktı. Küçük bir çığlık attı, yalnızlık ve pişmanlığın ıstırapı ile kendini yüzüstü yatağa atıp hıçkırıklarla boğuldu.

Sean uyandı ve ışıkları yaktı. Ona ne olduğunu sormadı

ama gidip sarıldı, onu sıkıca kollarında tutarak kendine doğru çekti, yorganın altına soktu. Ellerinin üşümüş olduğunu mırıldanarak vücutlarının arasında sıkıştırıp ısıtmaya çalışıyordu.

"Ağlama tatlım."

"Elimde değil, susamıyorum."

"Evet susabilirsin. Hem de hemen. Ben senin neden ağladığını biliyorum."

"Bilmiyorsun. Bilemezsin, çünkü ben seni öldüremem, çünkü ben kimseyi öldüremem, çünkü ben Eve değilim."

"Biliyorum Liza. Geçen akşam yapıklarımın dolayısı biliyorum, öyle değil mi? O an komik gibi geldi, oyun gibi geldi, sonra ilk seviştiğimiz zaman bana söylediklerini hatırladım, yazın, sen istemezsen seni zorlamamamı söylemiştin, ben de zorlamam demiştim. Kendimden utandım, kendimden nefret ettim."

"Öyle mi? Doğru mu söylüyorsun gerçekten?"

"Nasıl söyleyeceğimi bilemiyordum. Utanıyordum. Aydınlıkta, gün ışığında, bilmiyorum neden aklıma söyleyemedim. Ben senin gibi değilim, kendimi senin kadar güzel anlatamam. Ben de her zaman senin benden daha üstün olduğunu her zaman hissettim."

"Değilim, gerçekten değilim."

"Burası feci soğuk, gaz sobasını yakayım. Tekrar uyuyabileceğimi hiç sanmıyorum. Zaten neredeyse saat altı oluyor."

Islak yüzünü yatak çarşafına silerken, Sean'ın yataktan kalkmasını, etrafına çarşafı sarmasını, açık duran fırını kibritle yakmasını seyretti. Ağlamaktan gözleri acıyordu ve kendini biraz hasta hissediyordu.

Ondan sonra Sean'ın söylediklerini duyunca yatakta yerinden fırladı.

"Benimle gelmek istemiyorsun değil mi?"

"Ne?"

Sean tekrar yatağa girdi ve Liza'yı da yorganın altına çekti. Ona sarıldı ve koltuğunun altında tuttu. Elleri her zaman sıcaktı. Bunun eski günlerle ilgisi yoktu, Liza bunu bağışlama olarak algıladı. Sıcak yaz günlerini ve onu nasıl gözetlediğini hatırladı, ilk Shrove'da ağaçların arasından gözetlemişti ve Sean'ın şaşırması yüzünü hatırlıyordu, kendisini görmemişti.

Sean tekrar "Sen benimle gelmek istemiyorsun," dedi, ama bu sefer soru sormuyordu.

Örtülerin altında başını salladı, bu hareketin ona bir anlam ifade etmeyeceğini fark ederek alçak bir sesle "Hayır?" dedi.

"Sana zorla sahip olduğum için değil mi?"

"Hayır?"

"Bunu bir daha asla yapmam. Dersimi aldım."

"Onun için değil."

"Hayır, biliyorum." İçini çekti. İçini çekince Liza yanağının altında göğsünün hareket ettiğini, kalbinin vuruşlarını hissetti.

"Çünkü ikimiz aynı tip insanlar değiliz," dedi. "Ben sıradan bir insanım, işçi sınıfı, biliyorsun, ama sen - çatlak bir şekilde büyütülmüş olmana rağmen - benim yıllarca üzerimdesin."

"Hayır, hayır, Sean. Hayır."

"İkimizin konuşmasına baksan yeter. Kelimeleri yanlış kullandığımı, gramer hataları yaptığımı biliyorum. Belki ileride yöneticiliğe girince düzelir. Senden bana öğretmeni isteyebilirdim ama olmazdı. Geçen yaz başladığımız zaman ben bu işin yürümeyeceğini biliyordum, bunu kendim bile kabul etmek istemiyordum, aşık olmuştum - biliyordum. Hayatımda ilk defa aşık olmuştum."

"Ben de ilk defa."

"Hayır, sanırım senin hiç öyle bir şansın olmadı. Benim oldu ama ben aşık olamadım. Seni tanıyıncaya kadar. Yalnız, sevgilim, tek başına nasıl yaşayacaksın?"

"Bir şeyler yapacağım."

"Seni seviyorum Liza. Bu sadece seks için değildi. Seni ilk gördüğüm andan beri sevdim."

Başını ona doğru kaldırdı ve dudaklarını dudaklarının üzerinde hissetti. Dudaklarının ve dilinin teması, erimekte olan vücuduna yardım etti. Alışkın olduğu şehvet dalgacıklarını hissetti. Huzur ve mutlulukla içini çekti. Yarı giyinik, örtülerin altında gömülü bir şekilde seviştiler. Sean'ın elleri sıcak, Liza'nınkiler ise hâlâ buz gibiydi. Ocaktaki mavi alev yanıyor, rutubetten oluşan buhar damlacıkları pencerelerden süzülüyordu.

Uyandıklarında Sean'ın düşündüğünden geç olmuştu, saat sekize geliyordu. Liza üzerinde paltosu ile çay hazırlarken Sean, "Ne yapacağımı biliyorum, kamyoneti sana bırakacağım."

Liza döndü, "Peki ya karavan?"

Sean gene onu düzelttiğini zannetti. "Tamam hocam, karavan. Her zaman doğru olmak zorundasın, değil mi? Her zaman en iyisini bilirsin. Sen doktor, avukat falan değil öğretmen olmalısın."

"Sen gerçekten karavanı bana mı bırakacağını söyledin?"

"Tabii dedim. Dinle beni. Karavanla gitmeyi sen benimle geleceksin diye istemiştin. Sen benimle gelmediğine göre benim de o çocuklarla yatacak yerimi paylaşmam daha iyi olacak."

"Karavanı satabilirsin."

"Bu eski şeyi mi? Kim buna para verir ki?"

Liza'nın tereddütü bir an sürdü "Benim bir parça param var," dedi.

"Shrove'a gittiğimde orada bulmuştum. Para Eve'indi ama benim almamı isterdi."

"Hiç bahsetmemiştim. Neden bana daha önce söylemedin?"

"Çünkü ben çok kötüyüm, zannettim ki. Kızma ama şimdi. Çok para, bin paunddan fazla."

Öğrendiği anda parayı alacağını düşündüğü için Liza şimdi utanıyordu, oysa Sean karşısında durmuş başını sallıyordu.

"Sana hep söyledim, ben kız arkadaşımın parasıyla geçinemem, hatta - pişmanlıkla gülümsedi - artık kız arkadaşım olmasan bile. Senin o paraya ihtiyacın olacak sevgilim. Senin yerinde olsam, şu Heather'le temasa geçerdim. O da herhalde senin nerede olduğunu merak ediyordur. Hiç değilse içi rahatlar. Belki onunla birlikte anneni görmeye gidebilirsiniz."

Liza çayını verirken "Ne yapmak istediğimi sana anlatabilirim Sean," dedi.

"İkimize şöyle yumurtayla jambonlu ve kızarmış patatesli güzel bir omlet yapacağım. Karavanın içi isterse koksun, ki-me ne?"

"Bir gün tekrar karşılaşırız değil mi?" dedi tabağındaki yumurtalara bakarak. "Kim bilir, belki bir gün ikimiz de değişiriz."

"Tabii ki tekrar karşılaşacağız."

Karşılaşmayacaklarını biliyordu Liza. O ne olursa olsun Liza kendisinin tanınmayacak kadar değişeceğini biliyordu.

"Seninle birisinin ilgilenmesi lazım," diye dertlendi Sean çantalarını toplarken. Sahip olduğu yegane bagaj Supermarketden getirdiği naylon torbalardı. Liza'ya karşı duyduğu suçluluk onu dertlendirdi. "Heather'a gideceksin değil mi? Elindeki para öyle çok bir para değil. Ne yapalım biliyor musun, gel ben seni kasabaya götürüyüm arabayla, nasıl olsa yolunun üstü, oradan Heather'e telefon et."

"Tamam."

"Daha rahat hissedeceğim kendimi sevgilim."

Yeni durumdan nefret edeceği yerde içi rahatlamıştı. Hiç değilse bir parça. Liza bunu anlayabiliyordu, gözlerinden okuyabiliyordu. Yarın biraz daha fazla bunaltıcı olacaktı.

Şimdi de öyleydi, üzgün görünmek için büyük bir gayret sarfediyordu.

"Seni merak edeceğim."

"Nerede kaldığını bana yaz," dedi Liza "Söz, sana mektup yazar neler yaptığımı anlatırım."

Sean yan yan bakarak "Çok uzun cümlelerle yazma," dedi.

Çarşıdaki iki telefon kulübesi de boştu. Sean arabayı tam kulübelerin önüne parketti. Ceplerini karıştırıp bütün bozukluklarını Heather'e ve İçişleri Bakanlığı'na telefon etmesi için Liza'ya verdi.

O kadar çok bozukluk vermişti ki, telefonun karşısındaki insan birini çağırmak için beklese bile yetecekti. "İlk önce," dedi. "İstihbarattan Heather'in adresini öğrenmelisin, sende adresi vardır nasıl olsa, değil mi?"

"Belki de benimle gelmen daha iyi olacak, sevgilim. Bir ya da iki hafta için, şu Heather'in yerini bulup sana gidecek bir yer sağlayana kadar."

Liza başını salladı, "Vanı bırakıyorsun, ya, unuttun mu? Vanı bana bıraktın ya?"

Liza Sean'ı gözlerindeki pırıltıdan onun tarzında konuşmasına memnun olduğunu anlayabiliyordu. Elma topladıkları o eski günlerde, güneşli ve sıcak çimenlerin üzerinde seviştikleri zamanlar gibi gözleri sevgi doluydu. Başını kaldırıp Sean'ı öptü ama bu soğuk ve duygusuz bir öpücüktü. Onu öldürmeyi düşündüğü aklına gelince içini sıkıntı kapladı, her zaman da kaplayacaktı. Ciddi olmadığı halde, o düşünceler sıkıntı ve anılarının birleşmesinin yarattığı bir fantezi olduğu halde, hiçbir zaman aklından çıkmayacaktı. Her şeyden öte o düşünceler artık ikisinin aşklarını, arkadaşlıklarını ve yakınlaşmalarını imkansız kılıyordu.

"Hadi git artık," dedi Liza. "Sakın el sallama. Beni merak etme. Haydi, iyi şanslar."

Ama arabanın arkasından baktı, buna engel olamamıştı.

Sean el salladı. Komik bir şey daha yaptı, Liza'ya eliyle öpücük gönderdi. Soğuk pazar yerinde, etrafında bir sürü alışveriş yapan insanın ortasında, kaldırımın üzerinde yapayalnız kalmıştı.

Telefon kulübeleri dolmuştu. Birine bir kadın, diğerine de bir çocuk girmişti. Boş çiçek tarhlarının çevresindeki tuğla duvara oturdu, hafif bir ayaz vardı. Telefon kulübelerine kaç kişinin girip çıktığının önemi yoktu onun için, elli kişilik bir kuyruk olursa da sorun değildi, hatta birisi gelip de Supermarketdekilere yaptıkları gibi telefon kulübelerini tahrip etse, ankesörleri söküp koparsa da önemi yoktu, çünkü kimseye telefon etmeye niyeti yoktu. Belirli bir yeri arıyordu, şimdi orayı nasıl bulacağını düşünmesi lazımdı.

Eğer kafasını belirli bir şeyle meşgul etmezse yalnızlığının ciddiyetine varacak ve korkmaya başlayacaktı. Eninde sonunda yalnızlığı ile başbaşa kalacaktı ama şimdi buna gücü yoktu. Birden tuğla duvarın üzerine oturmuş ağlayan aptal ve bilgisiz bir kız gözlerinin önüne geldi, bunun gerçekleşmesine izin veremezdi. Bir dükkana girip aradığı yeri sormaya karar verdi.

Bilmiyorlardı. Dükkan, Liza'nın hediyelik eşyalar olduğunu tahmin ettiği bir sürü küçük şeylerle doluydu, broşlar ve anahtarlıklar, küçük kutular, tüylü hayvanlar ve plastik bebekler, porselen fincanlar. Hiç kimsenin bunları almak isteyebileceğini tahmin etmedi. Dükkanda çalışanların hepsi kasaba dışından gelmişlerdi. Bir tanesi "Bir şehir planı alsan iyi olur," dedi. "Nereden bulabilirim?" diye sorduğunda hepsinin kendisine tuhaf tuhaf baktıklarını farketti, ama gene de "Kırtasiyeciden, evet en iyisi bir kırtasiyeciden, üç dükkan ötede bir tane var," dediler.

Kırtasiyeciyi buldu. Şehir planı da satıyorlardı. Şehir planı arayan birini tuhaf karşılamadılar. Gideceği yer oldukça uzaktı, kabaca bir hesapla aşağı yukarı iki mil ötedeydi.

Yolda bütün geceyi sokakta ya da şansları varsa bir kapı

girişinde geçiren bir sürü sokak serserisi geçti yanından. Se-an'ın "taşlarda geceleleyen zavallı dilenciler," dediğini hatırladı. Kendisi de onlardan biri mi olacaktı? Bu mümkündü. Bin paund para, artık demir kutuyu ilk bulduğu anda düşündüğü kadar bir servet gibi gelmiyordu. Bu paranın yirmide biri ile ancak geçerken vitrinde gördüğü bir ayakkabıyı alabiliyordu, demek ki fazla bir şey değildi.

Dükkanlar bitti ve yarısı kapıdan dışarı çıkmış bir itfaiye arabasının durduğu bir yere geldi. Televizyonda böyle bir yer gördüğü için tanımakta güçlük çekmedi. Onun yanında da kapısının üzerinde mavi bir lamba bulunan ve girişin her iki yanında ilan tahtaları olan heybetli bir bina vardı. Kapının üzerindeki yazıyı okumadan bile, mavi lambayı görünce, arabaları hatırladı, buranın polis karakolu olduğunu anladı.

İlan tahtasında bir poster asılıydı. Durdu ve postere baktı. İşin garip tarafı posterdeki portreyi çok iyi tanımıştı, bildiği kadarıyla bu Bruno'nun yaptığı kendi portresiydi. İri hatlar ve kuvvetli renkler, neyseki ne onun hatlarına ne de renklerine benzemiyordu. Önünden geçen hiç kimse o olduğunu anlayamazdı. Birisi yakından baksa bile posterdeki kaba saba resmin, önünde durup bakan kızla bir ilişkisi olduğunu anlayamazdı.

Şüphesiz polisler bile anlayamazdı. Elllerinde olan tek resim buydu. Muhtemelen onlar da ilk defa hiç fotoğrafı olmayan bir kayıp insanla karşılaşmışlardı. Posterin üzerinde "Bu kızı gördünüz mü?" yazıyordu. Arandığını yazıyor, ismi, yaşı, boyu, kilosu, saç rengi belirtiliyordu ve böyle birini görenlerin karakola haber vermesi isteniyordu.

Liza arkasını döndü. Çok neşelenmişti, mutluydu ve umutluydu. Eve onu unutmamıştı, Eve'in ona ihtiyacı vardı. Onu kimsenin bulamamasının sebebi, ellerinde onu tanımlayacak Bruno'nun kaba taslak yapmış olduğu portreden başka bir şey olmamasıydı. Kırmızı çatılar, bacalar ve minik bahçelerle birbirine bağlanmış ve her birinin önünde özel araba duran küçük evlerin bulunduğu sokakta şimdi daha hızlı

yürümeye başladı. Bütün vücudunu bir sıcaklık kapladı ve yanaklarına ka ı hücum etti.

Aradığı ev ce bunlardan birine benziyordur muhakkak diye düşündü, ya Bay ve Bayan Spurdell'inki gibi, ya Bruno'nun almayı düşündüğü gibi ya da her ikisinin karışımı olmalıydı. Çünkü şimdi artık o tip evler başlamıştı, düzenli, bakımlı ve hepsi duvarlarla çevrelenmiş bahçe içindeydiler.

Aradığı yerin ismi büyüdüğü yerin ismi numara da doğum tarihiydi. Shrove Caddesi kasabanın sonunda kırların başladığı yerdeydi. 76 numaralı evde hiç tahmin ettiği gibi bir yer değildi, sanki çok eskiden kalma, oralarda sadece bir kilise, bir malikane ve çiftlikler varken yapılmış gibiydi. Burası eskiden herhalde bir çiftlik eviydi diye düşündü, hala ağaçlarla dolu bir toprak parçasının ortasındaydı çünkü.

Birden korkmaya başladı. Evde kimseyi bulamamaktan, tahminlerinin yanlış olmasından, tekrar aynı yolu, otobüs durağına kadar aynı sokak serserilerinin arasından geçerek yürümekten korkuyordu. Kapıdaki zil ne Aspen Close'daki zile ne de Shrove'daki çana benziyordu. Vızıltıyla çaldı. Vızıltıyı yapan sanki bir böcekmiş ve parmağını sokmuş gibi elini zilden çekti, sonra kendinden daha emin bir şekilde tekrar çaldı.

Jane Spurdell onu tanıyamamıştı. Liza bunu farkettiler, eliyle bir tutam saçını başının arkasına iterek kim olduğunu çıkarmaya çalışıyordu.

"Tanıdım. Sen Liza'sın. Bir dakika, tamam Liza Holford."

"Evet."

"İçeri gir. İşümüşt olmalısın." Dışarı bakar bakmaz Liza'nın yürüyerek geldiğini anlamıştı. Ama nereden? "Çok uzakta oturuyorum."

"Çok uzakta olmaya alışkınım," dedi Liza ve böylece anlatmaya başladı. Hepsini değil, yüz gecelik hikayesini değil ama, önemli yerleri ve ana hatlarıyla hepsini ve şimdi içinde bulunduğu durumu anlattı.

Jane Spurdell kahve yaptı. Karmakarışık ama sevimli

oturma odasında oturdular. Kitaplıklar, yerler, masanın üzeri kitaplarla doluydu.

"Hukuk okumak istiyorum ama çok uzun bir yol katetmem gerek, bunu biliyorum. Şeyleri - imtihanların isimlerini hatırlayamadı - diploma imtihanlarını vermem lazım. Ve anemi bulmak ve onu görmek istiyorum. Bin paundum ile içinde yaşayabileceğim bir karavanım var."

"Hukuk iyi bir fikir gibi geldi bana. Neden olmasın?" dedi Jane Spurdell. "Annene telefon etmek istersen benim telefonumu kullanabilirsin." Biraz huzursuz görünüyordu "Karavana gelince, pek emin değilim, yani bana gelip buraya park etmek istediğini söyleyen bir parça düşünürdüm."

"Yok, ben onu öyle bir yere koydum ki, çekmemi isteyenler, ben çekemeyince de kendileri çekecekler ve bana da kalacak bir yer göstermek durumunda kalacaklar. Öyle yapmak zorundalar."

Liza kahvesini bitirdi. Isınmıştı ve kendini kuvvetli hissediyordu.

"Yapabileceğinden emin olduğum bir şey istemeye geldim sana."

"Ne?"

Liza, bir an bile olsa Jane'in Bayan Spurdell gibi davranmasını istemediği için aceleyle "Lütfen, ne olur, bana bir okul ayarlara bilir misin?"

Jane'in yüzünde bir rahatlama okudu. Liza bunu farketmişti. Beklediği şey neyse onunla karşılaşmamıştı. Herhalde para isteyeceğini, yalvaracağını, ona zaman ayırmasını hatta şefkat göstermesini isteyeceğini zannetmişti.

"Tabii sağlayabilirim," dedi. Rahatladığı gülümsemesinden belli oluyordu. "Çok kolay. Hiç zor olmayacak. Ocak'ta falan başlayabilirsin. Keşke senin gibi daha çok insan olsa. Bütün istediğin bu mu?"

Liza içini çekti. Her şey yoluna giriyordu ve mutluluktan göz yaşlarına boğulmaya ve itiraflarda bulunmaya hiç niyeti

yoktu. Onu güzel günler bekliyordu, bunları düşünecek ve metin olacaktı.

"Bütün istediğim bu. Bir okula gidebilmek." Fincanını uzattı.

"Bir şey daha istiyorum, bir fincan daha kahve var mı?"

S O N

Liza'nın dünyası, akşam karanlığı çöküp etraf sessizliğe büründüğünde yıkılmıştı.

Annesi Eve, Liza'ya kentten oldukça uzakta bulunan bir malikanenin müstemilatındaki ıssız evlerini terketmesi gerektiğini söylediğinde Liza dehşete düştü. On yedi yaşında olmasına rağmen tek başına ne bir trene ne de bir otobüse binmiş ve hayatı boyunca kendi yaşantılarıyla hiç oynamamıştı. Annesinin kötülüklerle dolu diye tanımladığı dış dünya hakkında en küçük bir bilgisi yoktu.

Fakat iç içe sürdürdükleri yaşamları hiç beklenmedik bir şekilde son buluyordu. Çünkü annesi Eve, bir adam öldürmüştü ve bu onun ilk cinayeti değildi.

Cebindeki yüz pound'la Liza artık kaderine terkedilmişti.

Neyse ki yalnız değildi. Malikanede bahçıvanlık yapan genç bir adamla ilişkisi olan Liza, bu sırrını annesinden büyük bir özenle saklamayı başarmıştı. Sean'le birlikte yaşarken, Liza yavaş yavaş dış dünyayı ve kendisini tanır, üstelik içindeki, annesinden geçmiş olması muhtemel vahşi duygularla barışmak zorundadır.